A°. 1809. N°. (95.) 96.

KONINKLIJKE COURANT.

Maandag den 24sten van Grasmaand.

NB. Bij deze courant worden uitgegeven vijftien heele vels bijvoegsels, waarvan de prijs voor ieder vel bijvoegsel is, de helft van die der gewone courant.

HOLLAND.

AMSTERDAM *den 23 van Grasmaand.*

Bij koninklijk besluit, van den 19den dezer maand, is gedaan de navolgende benoeming, als:

Van den heer *Jan Adriaan Rochussen*, tot commis van aanneming bij het zuidelijk departement der marine, en zulks in plaatse van deszelfs vader, *Isaac Rochussen*, op deszelfs verzoek, uit gemelden post ontslagen.

LODEWYK NAPOLEON, door de gratie Gods en de constitutie des koningrijks, Koning van Holland, Connétable van Frankrijk.

Het wetgevend-ligchaam goedgekeurd hebbende de voordragt, door Ons daartoe gedaan,

Hebben Wij besloten en besluiten:

I. Wordt gearresteerd het *wetboek Napoleon*, ingerigt voor het koningrijk Holland, hierna volgende:

WETBOEK NAPOLEON,

INGERIGT VOOR HET

KONINGRIJK HOLLAND.

INLEIDING.

Van de bekendmaking, de uitwerkselen en de toepassing der wetten in het algemeen.

Art. 1. De wetten hebben hare werking over het geheele grondgebied van Holland, uit krachte der afkondiging van dezelve, door den Koning gedaan;

Zij werken terstond nadat derzelver afkondiging, in ieder gedeelte van het rijk, bekend zal kunnen zijn:

Deze afkondiging zal gehouden worden bekend te zijn, in de stad, waarin de koninklijke residentie gevestigd is, één dag, en in de overige gedeelten van het departement der residentie twee dagen na den dag der afkondiging, en in ieder der overige departementen, na verloop van denzelfden termijn, met bijvoeging van zoo vele dagen, als de plaats, waar de afkondiging zal geschied zijn, van de hoofdplaats van ieder departement verwijderd is, twaalf uren gaans te bedragen voor eenen dag, en de overschietende uren voor eenen geheelen dag.

2. De wetten verbinden alleen voor het toekomende, en hebben geene terugwerkende kracht.

3. De wetten van politie en zekerheid zijn verbindende voor allen, die hun verblijf op het grondgebied van Holland houden.

De roerende goederen van vreemdelingen, zoo wel als van ingezetenen, zijn onderworpen aan de wetten van dit rijk.

De wetten, betreffende den staat en betrekking van personen, zijn toepasselijk op alle Hollanders, ook wanneer zij zich buiten 's lands bevinden.

4. De regter, die weigert regt te spreken, onder voorwendsel dat de wet duister of onvolledig is, of wel dat dezelve geheel stilzwijgt, is schuldig aan *regtsweigering*, en deswegens aansprakelijk.

5. Wanneer eenig geval voorkomt, hetwelk bij de wet niet bepaald is, noch, door de toepassing van de regelen eener gezonden uitlegkunde, volgens de wet kan worden uitgemaakt, moet in de beslissing van hetzelve gevolgd worden, het geen met de billijkheid, en de analogie van het vastgesteld regt, in gelijksoortige gevallen, zal bevonden worden meest overeenkomstig te zijn.

6. Geen regter vermag, bij wege van algemeene dispositie of reglement, uitspraak te doen in zaken, die aan zijne beslissing onderworpen zijn.

7. Alle bedingen of overeenkomsten, welke strijdig zijn met de bepalingen der wetten, die op de publieke orde of goede zeden betrekking hebben, zijn krachteloos.

EERSTE BOEK.

Van de personelijke regten.

EERSTE TITEL.

Van het genot en van het verlies der burgerlijke regten.

EERSTE HOOFDSTUK.

Van het genot der burgerlijke regten.

8. Alle Hollanders hebben aanspraak op het genot der burgerlijke regten.

9. Een iegelijk, in Holland uit vreemden geboren, wordt als Hollander gerekend, wanneer hij, bij zijne meerderjarigheid, zijn domicilie of woonstede in Holland gevestigd houdt, of wanneer hij, zich in een ander land ophoudende, zijne vaste woonplaats in Holland, binnen het jaar na zijne meerderjarigheid, overbrengt.

10. Kinderen, uit hollandsche ouders in een vreemd land geboren, zijn Hollanders.

Kinderen, in een vreemd land geboren uit een' Hollander, die zijne betrekking als zoodanig verloren heeft, worden als Hollanders aangemerkt, wanneer zij aan het bepaalde bij artikel 9 voldoen.

11. Vreemdelingen genieten in Holland dezelfde burgerlijke regten, welke toegestaan zijn of zullen worden aan Hollanders, in die landen, waartoe die vreemdelingen behooren.

12. Eene vreemde vrouw, met een' Hollander getrouwd zijnde, volgt de burgerlijke betrekking van haren man.

13. Een vreemdeling, door den Koning geadmitteerd om in Holland zijn domicilie te vestigen, heeft het volle genot van alle burgerlijke regten, zoo lang hij zijn domicilie aldaar blijft houden.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Van het verlies der burgerlijke regten.

14. De regten van Hollander worden verloren:

1°. Door naturalisatie in een ander land;

2°. Door het aannemen van eenige publieke functie of pensioen, opgedragen of toegestaan door het gouvernement van een ander land, zonder tot die aanneming door den Koning geautoriseerd te zijn; en

3°. Door dit land te verlaten, en zich in een ander land nedertezetten, met blijkbaar voornemen om zijn bestendig verblijf buiten 's lands te houden.

15. Iemand, zijne betrekking als Hollander verloren hebbende, kan dezelve ten alle tijde weder verkrijgen, indien hij, na bekome admissie van den Koning, in Holland weder terug komt, aldaar zijn vast domicilie vestigt, en bij het gemeente-bestuur zijner verkozen woonplaats eene verklaring aflegt, van zich te onderwerpen aan de wetten van dit rijk; afstand doende van alles wat daarmede strijdig is.

16. Eene hollandsche vrouw, met een' vreemdeling in het huwelijk tredende, volgt den staat van haren man: indien zij weduwe wordt, krijgt zij de betrekking als Hollandsche terug, mits zij haar vast verblijf in Holland houd, of daarin, binnen het jaar na het overlijden van haren man, terug keert, en haar domicilie vestigt.

17. Het terug bekomen van den staat van Hollander heeft geene achteruitwerkende kracht; het geeft aan niemand vroegere voordeelen, dan die, welke voortspruiten uit regten, aan hem sedert dat tijdstip opgekomen.

18. Een Hollander, zonder autorisatie van den Koning, bij eene vreemde mogendheid militaire dienst genomen hebbende, of lid geworden zijnde van een vreemd militair genootschap, verliest daardoor zijne betrekking als Hollander:

Hij zal in Holland niet kunnen terug komen, dan met toestemming des Konings, noch zijne betrekking als Hollander wederkrijgen, dan alleen op dezelfde voorwaarde, waarop een vreemdeling den burgerlijken staat als Hollander bekomen kan, en behoudens het verder bepaalde in artikel 15.

(*Het vervolg in het bijvoegsel tot deze courant.*)

Door den landdrost van Amstelland is gedaan de navolgende bekendmaking:

De landdrost van het departement Amstelland brengt, hiermede, ter kennis der ingezetenen van voornoemd departement, dat de hierna vermelde markten, met den 1sten van bloeimaand aanstaande, zullen worden verlegt, als volgt: te Enkhuizen, de woensdagsche kaas- en weekmarkt, op vrijdag; te Medemblik, de woensdagsche kaas-, graan- en wolvee-markt, op vrijdag; en te Monnikendam, de woensdagsche weekmarkt, mede op vrijdag.

Haarlem, den 20sten van grasmaand 1809.

De landdrost voornoemd,
JAN VAN STRAUM.

Vervolg der opgaven van het ingezamelde voor de noodlijdenden door den watersnood:

Het montant der vorige opgaven bedroeg:

	Van den bededag.	Algem. inzameling.
	f 83,421: 2: 0	*f* 908,267: 2: 4
Waarbij komt van:		
T. B. te Amsterdam, in coupons		- 75: 0: 0
De weduwe van E., van V		- 50: 0: 0
Den onbekenden, welke volgens de opgave van 15 dezer *f* 270:0:0 in coupons heeft gegeven, nog een coupon van		- 30: 0: 0
Den heer *Bosveld*		- 100: 0: 0
Den minister aan het hof van Oostenrijk, den heere *Hoogendorp*		- 200: 0: 0
	f 83,421: 2: 0	*f* 908,722: 2: 4
		- 83,421: 2: 0
		f 992,143: 4: 4

Amsterdam, den 22sten van grasmaand 1809.

In kennisse van mij,
R. METELERKAMP,
Secretaris en thesaurier bij de algemeene commissie tot de regeling en uitdeeling van den onderstand, voor de noodlijdenden.

DE MINISTER VAN FINANTIEN brengt, bij deze, ter kennisse van de belanghebbenden, dat door hem, uit krachte van art. 6 der publicatie van den 26sten van wintermaand 1806, ten aanzien van het regt van het klein zegel op de buitenlandsche rentbetalingen geëmaneerd, aan de heeren *N. en J. en R. van Staphorst, Ketwich en Voombergh* en *Willem Borski*, kooplieden te Amsterdam, als directeuren van een, in zomermaand 1805, aldaar opgerigt kantoor van originele amerikaansche fondsen en bankactien, is gepermitteerd, om het, ingevolge voormelde publicatie verschuldigd regt op het klein zegel, op de door hen te doene betaling van de op den 1sten van bloeimaand aanstaande vervallen coupons, van de door hen uitgegeven bewijzen van aandeel in voorschreve fondsen en bankactien, te redimeren; ten dien effecte, dat het regt van het klein zegel op deze rentbetaling, door voormelde heeren betaald zijnde, de rentheffers of deelnemers, aan welken dezelve gedaan wordt, mits deze, van de nakoming en observantie van art. 3 van meergemelde publicatie, ten dezen aanzien, worden gedispenseerd.

Amsterdam, den 20sten van grasmaand 1809.

De minister voornoemd,
GOGEL.

De directeur-generaal der publieke schuld brengt, bij deze, ter kennisse van allen, dien het aangaat, dat, gedurende den tijd van eene maand, aanvangnemende met den 7den van bloeimaand aanstaande, en eindigende met den 7den van zomermaand daaraanvolgende, op de respective kantoren der ontvangers-generaal van de middelen te water en te lande, overeenkomstig de bepalingen in de advertentie van den directeur-generaal, van den 13den van louwmaand ll., vervat, tegens overlegging van behoorlijke, en voor zoo verre dezelve in de termen vallen, gezegelde attestatien *de vitâ* en quitantien zullen worden uitbetaald, de pensioenen en gagementen over de drie eerste maanden van het thans loopend jaar, van de navolgende gepensioneerden en gegageerden, welker pensioenen of gagementen uit de publieke schatkist worden betaald, en beneden de *f* 800:0:0 's jaars bedragen, als:

1°. Van officieren der marine;
2°. Van zeelieden en werk-volk van 's Konings werven;
3°. Van weduwen van werk-volk van 's Konings werven;
4°. Van werk-volk van de voormalige Oost-Indische compagnies-werven;
5°. Van burgerlijke ambtenaren;
6°. Van weduwen van burgerlijke ambtenaren;
7°. Van predikanten; en eindelijk,
8°. Van predikants weduwen.

Worden de wijders aan alle de hier boven gepensioneerden of gegageerden, voor zoo verre zij niet reeds, ingevolge daartoe door hen gedaan verzoek, bij speciale dispositie van den directeur-generaal, op eenig kantoor-generaal zijn betaalbaar gesteld, bij deze, geadverteerd:

Eerstelijk: dat de gepensioneerde officieren van de marine zich, ter betaling, moeten vervoegen ten kantore generaal, in zoodanige steden, alwaar het laatst quartaal des vorigen jaars aan hen is uitbetaald.

Ten tweeden: dat de gegageerde zeelieden en werkvolk van 's Konings werven, mitsgaders de weduwen van dezelve, en de werklieden van de voormalige Oost-Indische compagnies-werven, welke in de steden Amsterdam, Rotterdam, Middelburg en Alkmaar, tot dus verre betaald zijn, op de kantoren generaal in dezelve steden zullen betaald worden; terwijl die genen, die zulks in Hoorn en verdere voormalige Noord-Hollandsche steden hebben ontvangen, op het kantoor-generaal te Alkmaar, en die te Vlissingen, op het kantoor-generaal te Middelburg zijn overgebragt, en zich dus aldaar tot bekoming van betaling moeten vervoegen.

Ten derden: dat de burgerlijke gepensioneerden, waar onder mede begrepen zijn, die genen, welke te voren dadelijk uit de gemeene middelen voldaan wierden, mitsgaders de weduwen van burgerlijke ambtenaren, derzelver betaling bekomen zullen op de kantoren-generaal, op welke zij hetzelve aan Z. E. den minister van finantien verzocht hebben.

Ten vierden: dat de pensioenen der predikanten of zoogenaamde emeritaten, gelijk mede de pensioenen der predikants weduwen, zullen betaald worden op de kantoren-generaal, alwaar het quartaal van het vorig jaar aan hen is voldaan; en eindelijk,

Ten vijfden: dat van deze bepalingen zijn uitgezonderd, alle zoodanige der voormelde gepensioneerden of gegageerden, welke op hun verzoek, bij speciale dispositie van den directeur-generaal, op een der kantoren-generaal betaalbaar zijn gesteld, welken dan ook derzelver pensioen of gagement op zoodanig kantoor zullen kunnen ontvangen.

Amsterdam, den 22sten van grasmaand 1809.

De directeur-generaal voorn.
C. C. SIX.

LEYDEN *den* 22 *van Grasmaand.*

Curatoren der koninklijke universiteit, als daartoe, op door hen gedane voordragt, door Z. M. gemagtigd zijnde, hebben, in plaats van wijlen den hoogleeraar *Pestel*, den heer *Jan Melchior Kemper*, lid van het koninklijk institut en thans *professor ordinarius juris civilis* aan het *Athenæum illustre* te Amsterdam, beroepen en aangesteld tot *professor ordinarius juris naturæ, gentium et publici europæi, nec non historiae europæi recentioris, inde a Maximiliano 1mo.*, welke waardigheden verneemt, dat door zijn hooggeleerden eerlang met eene plegtige redevoering zal worden aanvaart.

FRANKRYK.

BAYONNE *den* 10 *van Grasmaand.*

De generaal senaats-lid *Hédouville*, is gister avond in onze stad aangekomen. Hij heeft het opperbevel over het reserve-leger in Spanje op zich genomen.

De maarschalk hertog van Valmy (*Kellerman*) is dezen oogtend van hier vertrokken. De graaf *van Mentareo* is te [illegible] Andero aangekomen, alwaar hij het bewind van dat gewest heeft op zich genomen.

(*Journal de l'empire van den* 17 *van grasm.*)

Volgens de laatste brieven van Madrid, was een groot aantal opper-officieren van het leger van *Cuesta* in het gevecht van Medelin gesneuveld. De spaansche luitenant-generaal don *Ferrand Detrias* is, zeer zwaar gekwetst, onder de dooden gevonden. De generaal *Sebastiani* heeft wederom eene partij opstandelingen te Santa-Cruz-de-la-Sierra aangetroffen, en hen geheel verslagen.

(*Journal de l'empire van den* 17 *van grasm.*)

PARYS *den* 16 *van Grasmaand.*

HH. KK. en KK. MM. zijn, gister ochtend ten 4 uren, te Straatsburg aangekomen.

(*Moniteur van den* 17 *van grasm.*)

Hare keizerlijke hoogheid de prinses van Lucca en Piombino, groothertogin van Toskane, is, den eersten van grasmaand, te Florence aangekomen.

(*Journal de l'empire van den* 17 *van grasm.*)

Z. Exc. de maarschalk *Lefebvre*, hertog van Dantzig, heeft Munchen verlaten, om zich naar Landshut te begeven. Men denkt, dat hij het opperbevel der voorposten zal op zich nemen, welke langs den Iser gevestigd zijn.

(*Gazette de france van den* 17 *van grasm.*)

PARYS *den* 17 *van Grasmaand.*

De fransche artillerie-generaal *la Martinière* is opperbevelhebber van de stad en het kasteel van Wurtzburg, hetwelk in staat van verdediging gesteld en wel van voorraad voorzien is.

De krijgsweg, welke, van Rastadt, Pfortzheim, Vahingen, Cannstat en Goeppingen naar Ulm leidt, is met troepen van allerlei wapenrusting overdekt, welke zich naar Ulm begeven.

Een gedeelte der keizerlijke garde is den 12den te Straatsburg aangekomen, en heeft deszelfs togt naar Duitschland voortgezet.

Heden heeft de verwachte zitting van den behoedenden raad plaats gehad.

(*Gazette de france van den* 18 *van grasm.*)

PARYS *den* 18 *van Grasmaand.*

Wij hebben gister eenen brief algemeen gemaakt van den aartshertog *Karel*, in dewelke die prins aankondigd, dat hij last heeft ontvangen, om zich voorwaarts te begeven, en wie hem tegenstand bied als vijand te behandelen, (*zie den brief hier onder artikel* MUNCHEN). Dezelve was aan den generaal van het fransch leger in Beijeren gerigt, alwaar noch generaal en chef noch fransch leger is, en is door den heer *Wratislau*, aide-de-camp van den prins, aan den minister van Z. M. te Munchen, overhandigd. De aide-de-camp heeft geweigerd te zeggen, op welken voet de aartshertog en zijn leger stonden, toen genoemde brief geschreven is.

Daar deze brief de eerste vijandelijke daad is, welke door Oostenrijk, het geen, zelfs tot in deze laatste tijden, niet opgehouden heeft te verzekeren, dat het zich slechts verdedigingshalve wapende, is begaan, schijnt het noodig, ten einde eenen daad waartoe men zoo weinig aanleiding heeft gegeven, wettig te bewijzen, en de lezers in staat te stellen, om wel over het gedrag van het hof van Weenen te oordeelen, de algemeenmaking van dien brief te doen volgen door eenige uittreksels uit briefwisselingen. Deze berigten zijn slechts kort na het inzenden van het manifest des oostenrijkschen generaals voorafgegaan, zelve zijn echt.

MUNCHEN; *den* 22 *van lentemaand.*

De heer van *Rechberg* meldt uit Weenen, in dato van den 18den, dat hij niet meer dan achtt dagen lang voor den vrede kan instaan, en dat de vijandelijkheden tegen het einde der maand zullen beginnen. De veld-tros van den aartshertog *Karel* was gedurende den nacht vertrokken. De Keizer heeft aan den graaf *Truchsess*, coadjutor van Saltzburg, gezegd, dat hij hem ten spoedigsten in deze stad hoopte te zien.

PASSAU, *den 3den van grasmaand.*

Den 28sten heeft men in Weenen verscheiden regimenten, uit Hongarije en van de grenzen komende, zien doorkomen. De marsch heeft meer dan vier uren geduurd.

Tusschen Ens en Lints waren de wegen zoodanig met troepen overdekt, dat de reizigers verpligt zijn geweest den weg van den regter oever des Donaus inteslaan. Men heeft op denzelfden weg acht bijna geheel nieuwe pontons gevonden.

De troepen, die den 2den te Lintz waren aangekomen, komende van Bohemen, waren nog veel talrijker. Men verzekert, dat geheel Bohemen zal ontruimd worden.

Men heeft het 4de leger-deel door Lintz zien trekken, nemende den weg naar Wels, en 120 stukken geschut met zich voerende. De marsch heeft geduurd van zes uren des morgens tot 3 uren des nadenmiddags.

PASSAU, *den 4 van Grasmaand.*

Het is zeker, dat het 3de leger-deel den 31sten door Lintz is getrokken. De regimenten Wenzel, Colloredo, Schroeder, het Keizerlijke, Lindenau en de Ferdinandsche Hussaren, waren de stad reeds ten 10 uren des morgens doorgetrokken. De zes andere regimenten moesten dezelve volgen. Men sprak nog van de aanstaande komst van vele andere troepen, welke den weg naar Italie moesten inslaan.

De aartshertog *Lodewyk* heeft zijn hoofdkwartier te Wells, en de generaal *Hiller* te Voglabruck opgeslagen; de prins van Hohenzollern blijft nog te Lintz, maar zijn leger-deel schijnt zich te Scharding te zullen nederslaan.

De weg van Weenen is bedekt met kleine gedeelten geregelde troepen en van de landweer, artillerie, legerwagens, en veld-tros van allerhande soort.

Bij Lintz en Wells had men, op den 31sten, bijna 5,000 ossen bijeen gedreven.

Men begint aan de brigades geschut uittedeelen; iedere batterij zal te zamen gesteld zijn uit tien stukken geschut, bespannen met 6 paarden. Er is daarenboven eene artillerie van reserve voor iedere afdeeling der twee brigades. Het is te Mattighofen, dat de troepen zich het meest schijnen bijeen te dringen.

De voornaamste magazijnen zijn nog altoos te Wells en te Ried.

Om de troepen en het volk gerust te stellen, verspreid men, dat Rusland en Pruissen eene gemeene zaak met Oostenrijk zullen maken. Ieder verzekert, dat Oostenrijk nimmer zulke buitengewone pogingen heeft gedaan dan tegenwoordig.

De inwoners der stad Scharding zijn op nieuw uitgenoodigd, om voorraad voor een aantal troepen, welke aldaar zullen aankomen, te verzamelen. Den 3den heeft men eene ontzaggelijke menigte voeder aangevoerd. Wat de beweging der troepen aangaat, merkt men op, dat die voornamelijk op Braunau is gerigt, en men gelooft, dat dit detachement, de voorhoede uitmaakt van het 5de leger-deel, over hetwelk de aartshertog *Lodewyk* het bevel voert.

Men heeft te Ried 18 à 20 stukken geschut zien aankomen.

Ook heeft men, in den avond van den 2den, een groot aantal pontons zien aankomen, welke een kwartier uurs achter Obernberg gebleven zijn. Men denkt, dat de vijand van gedachte is, aldaar een brug te slaan; want, een groot aantal boeren zijn reeds in het werk gesteld, om den oever glooijende te maken, ten einde de landing van een leger te bespoedigen. In het land zelve beginnen de levensmiddelen te ontbreken. Echter denkt men niet, dat de overtogt voor den 7den of 8sten plaats zal hebben.

Men heeft te Scharding nog genen kreits-commissaris zien aankomen: het geen doet denken, dat de troepen, welke aldaar verwacht worden, op Braunau en Burghausen zullen trekken, of dat zij, ten eersten na hunne aankomst, last zullen bekomen de rivier overtetrekken; want, in dit geval, zal men niet noodig hebben voor hun onderhoud te zorgen.

(*Moniteur van den* 19 *van grasm.*)

(Het vervolg hierna.)

ITALIE.

MILAAN *den* 13 *van Grasmaand.*

Alhier is de volgende proclamatie uitgevaardigd:

Uit het hoofdkwartier van Campo-Formio, *den* 11*den van grasmaand* 1809.

NAPOLEON, door de genade Gods, enz.

Eugène Napoleon van Frankrijk, onder-Koning van Italie, prins van Venetie, aartskanselier van het fransch keizerrijk, luitenant van Z. M., en als opperhoofd het leger van Italie bevelende, aan de volken van Italie:

VOLKEN VAN HET KONINGRIJK ITALIE!

» Oostenrijk heeft den oorlog gewild."

» Ik zal dus een oogenblik van ul. verwijderd zijn. Ik ga de vijanden van mijnen doorluchtigen vader, de vijanden van Frankrijk en Italie, bevechten."

» Gij zult gedurende mijn afwezen dien uitmuntenden geest behouden, waarvan gij mij zoo vele bewijzen hebt gegeven."

» Uwe regerings-personen zullen, ik ben er zeker van, blijven, het geen zij tot heden waren, hunnen souverein en u waardig."

» In welke plaats ik mij bevinde, zult gij altoos in mijne gedachten en in mijn hart zijn."

EUGENE NAPOLEON.

(*Journal de l'empire van den* 19 *van grasm.*)

OOSTENRYK.

WEENEN *den* 8 *van Grasmaand.*

Z. Keizerl. Maj. heeft dezen morgen de hoofdstad verlaten. Voor zijn vertrek heeft hij eene proclamatie aan de volken van Oostenrijk uitgevaardigd, waarin aan dezelven de oorzaak en het doel van den thans beginnenden oorlog wordt geopenbaard.

Al de voorwerpen van bestuur des legers zijn op 4 afdeelingen gebragt geworden. Deze zijn: de geheime kanselarij, aan wier hoofd is geplaatst de luitenant-veldmaarschalk graaf *Grünne*; de kanselarij der krijgsverrigtingen, aan haar hoofd hebbende den generaal-majoor baron *van Prochaska*; de kanselarij der geringe voorwerpen, waarvan opperhoofd is, de adjudant-generaal baron *van Wimpfen*; het opperbevel over de armee, welks algemeen bestuurder van de voorwerpen van verzorging de luitenant-veldmaarschalk baron *Stipsies* is, en zijnde dit bestuur wederom in 6 onderdeelen gesplitst.

(*Altonasche mercurius van den* 18 *van grasm.*)

SAXE.

DRESDEN *den* 8 *van Grasmaand*

De aartshertog *Karel* werd dezer dagen te Praag verwacht.

De kolonels *Funck* en *Zeschau*, eerste adjudant-generaal des Konings, die Hoogstdenzelven naar Erfurt en Warschau vergezeld, en dikwerf met fransche gezanten en veldheeren onderhandeld heeft, de andere, overste van den algemeenen staf des saxische legers, zijn tot generaal-majoors benoemd. Beide zijn officiers van groote onderscheiding.

Onze stad wordt meer en meer versterkt. Twee-duizend man arbeiden aan de vestingwerken.

De prins van Ponto-Corvo bezoekt dikwerf de verschansingen. Z. D. H. schijnt, met den geest, dien het saxisch leger bezielt, en met deszelfs voortreffelijke krijgstucht volkomen te vreden te zijn.

In weerwil van de sterke bezetting, welke zich thans te Dresden bevindt, hoort men geene klagten, en tusschen het krijgsvolk en de inwoners heerscht de volmaakste overeenstemming.

(*Hamburger correspondant van den* 18 *van grasm.*)

DRESDEN *den* 12 *van Grasmaand.*

De hier zich bevindende oostenrijksche gezant, graaf *van Zichy*, maakt zich tot zijn vertrek gereed.

Men weet met zekerheid, dat zich een russisch leger aan de grenzen van Gallicien verzamelt, en dat hetzelve, bij het uitbreken van den oorlog, in gemeld land inrukken zal. Rusland maakt met Frankrijk eene volkome gemeene zaak.

DRESDEN *den* 13 *van Grasmaand.*

Na dat gister avond bekend werd, dat, van den kant van Oostenrijk, eene oorlogs-verklaring gedaan is, ja zelfs, dat het reeds den 9 en 10den, niet ver van Pilsen, tot vijandelijkheden gekomen is, zoo werd hier alles zeer levendig: door middel van renboden werden de nog in Polen zich bevindende saxische troepen terug ontboden: 3 regimenten trokken heden naar het land van Voigt aan de grenzen; 3 andere regimenten rukten alhier als bezetting binnen, en het overig gedeelte betrok heden een leger bij Reichenberg, 2 uren van Dresden. Men spreekt van even zulk een leger bij Pirna.

(*Altonasche mercurius van den* 18 *van grasm.*)

RUSLAND.

PETERSBURG *den* 29 *van Lentemaand.*

Den 25sten is Z. M. de Keizer naar Finland afgereisd. Drie dagen vroeger waren de staats-minister, graaf *van Romanzow*, en de staats-secretaris *Speransky* bereids derwaarts vertrokken.

Zoo even verspreidt zich alhier de tijding, dat het corps van den generaal-majoor *Barclay de Tolly* den verbazenden overtogt over de bothnischen zeeboezem heeft gedaan, te Umea aangekomen is, en het zweedsche corps aldaar afgesneden heeft. Echter zal nu de oplooding van alle vijandelijkheden met Zweden plaats grijpen.

(*Hamburger correspondent van den* 15 *van grasm.*)

PETERSBURG *den* 1 *van Grasmaand.*

De terugkomst van Z. M. den Keizer, uit Finland, wordt tegen het einde der aanstaande week verwacht.

(*Hamburger correspondent van den* 18 *van grasm.*)

DENEMARKEN.

ELSENEUR *den* 9 *van Grasmaand.*

De luitenant *Herkepé*, die, als post-bode der zweedsche regering, van Dresden teruggekomen is, is dezen morgen met een parlementair, vergezeld van een onzer officieren, naar Helsingborg overgezet.

(*Hamburger correspondent van den* 15 *van grasm.*)

DUITSCHLAND.

HAMBURG *den* 17 *van Grasmaand.*

Naar men vernoemt, heeft de russisch keizerlijke zaakgelastigde te Weenen, baron *van Anstetten*, den 5den van grasmaand, aan het hof aldaar eene verklaring overgegeven, behelzende, dat het rus-keizerlijk hof, door alle omstandigheden heen, met het fransch-keizerlijke kabinet, zoo wel voor den vrede als den oorlog, op het naauwst verbonden blijft.

(*Hamburger correspondent van den* 18 *van grasm.*)

BEYEREN.

MONICHEN *den 9 van Grasmaand.*

Men heeft heden den volgenden brief (*waarvan in de koninklijke courant van woensdag den 19den van l. l. is melding gemaakt,*) ontvangen:

Aan den heer opperbevelhebber des franschen legers in Beijeren.

„Volgens eene verklaring van Z. M. den Keizer van Oostenrijk aan den Keizer *Napoleon*, geef ik berigt aan den heer opperbevelhebber van het fransche leger, dat ik bevel heb, om, met de onder mijne bevelen staande troepen, voorwaarts te rukken, en die genen, welke wederstand bieden, als vijanden te behandelen."

In mijn hoofdkwartier, den 9den van grasmaand 1809.

KAREL, *generaal.*

(*Moniteur van den 18 van grasm.*)

PUBLIEKE FONDSEN.

Den 17den van grasmaand 1809 waren, op de beurs van Parijs, de prijzen der publieke fondsen als volgt: 5 pCt. geconsolideerd, interest doende met den 22sten van lentem. 1809, 79 fr. 0 c. *Idem*, interest doende met den 22sten van herfstm. 1809, 76 fr. 40 c. Aktien van de fransche bank, 1217 fr. 50 c. Den 18den van grasmaand, de 5 pCts. geconsol. interest doende met 22 van lentem. 1809, 78 fr. 90 c. *Idem*, met den 22sten van herfstm. 1809, 76 fr. 30 c. De actien van de bank, 1216 fr. 25 c.

De beursprijs van diversche effecten was, op Zaturdag den 22sten van grasmaand 1809, te Amsterdam, als volgt:

HOLLAND.

Oude obligatien	2½	pCt.	32 à 33	Nat. schuldbrieven	3	pCt. 38¾ à 39
Recepissen geforc. negotiatie 179⅝	2½	—	33½ à 33⅝	Dito losrenten	2½	— 33⅝ à 34
				—— dito	3	— 38⅛ à 39
Dito vrijwillige negotiatie 1797	5	—	64 à 64½	—— —— 1798	3½	— 43⅝ à 44
				—— —— 1801	3½	— 43¾ à 44
Dito negotiatie 1804	5½	—	70 à 70½	—— domeinen	4	— 77⅛ à 78
Obligatien negotiatie 1807	6	—	101 à 101¼	—— dito 1802	5	— 64 à 64⅝
				Bat. rescript, losbaar na den vrede	4	— 51⅛ à 52
30 jarige renten 178⅝	5	—	79 à 80	Certif. negot. 1808	7	— 87 à 87¾
20 jarige dito 1804	5	—	41⅝ à 42¼	Recepissen van dito	7	— 87 à 87¼
Nat. schuldbrieven	2½	—	34 à 34¼			

AMERIKAANSCHE FONDSEN.

Bij *Stadnitski*, van 1787,	6	pCt.	210 à 212	Bij *Idem*, van den 1sten van slagtm. 1791,	4½	pCt. 64½ à 65
Bij *van Staphorst*, van 1789,	6	—	199 à 203	Bij *Idem*, van den 1sten van zomerm. 1792,	4½	— 64½ à 65
Bij *Crommelin*	6	—	130 à 131	Bij *Hope en comp.*, C. S.,	5½	— 107 à 107½
Bij *van Staphorst*, van den 1sten van louwm. 1791,	6	—	85 à 87	Bij *van Staphorst*, C. S.,	5½	— 102¾ à 103¼
Bij *Idem*, van den 1sten van grasm. 1791,	5½	—	80 à 81	CERTIFICATEN *van* ORIGIN. FONDSEN.		
Bij *Idem*, van den 1sten van hooim. 1791,	5½	—	76½ à 77	Bij *van Staphorst*, C. 8.,	3	pCt. 63½ à 63¾

DENEMARKEN.

Op de kroon, bij *Finman*,	4	pCt.	93 à 94	Op de tollen, bij *Idem*,	4	pCt 89 à 95
Op de bank, bij *Dull*,	4	—	97 à 97½	Aziatische comp., bij *Idem*,	5	— 92½ à 93½

SPANJE.

Bij *Echenique*,	3½	pCt.	47 à 48	Bij *Hope en comp.*, van 1807,	5½	pCt. 67¾ à 68¼
Bij *Hope en comp.*, van 1805,	5½	—	79½ à 81			

OOSTENRIJKSCH-KEIZERLIJKE.

Op de weenerbank, bij *Goll en comp.*,	5	pCt.	33½ à 34½	Ditto, bij *Idem*,	4	pCt. 31 à 32
Ditto, bij *Idem*,	4½	—	31 à 32	Certificaten, bij dito,	5	— 28 à 28½

RUSLAND, bij *Hope en comp*,	5	pCt.	83¼ à 83½	SAKEN, bij *Braunsberg*,	5	pCt. 102½ à 103
PORTUGAL, bij dito,	5	—	97 à 98	FRANSCHE FONDSEN	5	— 74¾ à 75¼
NAPELS, bij dito		—	92½ à 92¾	CERTIFICATEN *van* DITO, bij *Ketwich en Voombergh*, *van Halmaal en Hagendoorn*, en *Willem Borski*,	5	pCt. 74¾ à 75¼
ZWEDEN, bij *Hogguer en Hasselgreen*,	5	—	73 à 74½			

ZEETIJDING.

Den 20sten van grasmaand, te Amsterdam aangekomen *Arend Jans Gust*, van Hengstefordt.

Den 21sten, niets aangekomen.

Den 21sten, in Texel niets binnengekomen; uitgezeild *Reintje S. Visser*, de jonge Jan, naar Fahrsund, en *Roelof Jans*, de Anna Barbera Susanna, naar Bremen; de wind N.

Den 22sten, niets binnengekomen; uitgezeild *J. H. Koster*, de 3 Gebroeders, *K. G. Ouwehand*, de Charles Patrioldnard, *L. Hendriks*, de 2 Gebroeders, *H. C. Muller*, de Zeevaart, *J. T. Freehr*, de Vr. Catharina, *H. Jonninger*, de 2 Gezusters, *R. Jans*, de jonge Jan, en *Barend Jans*, de Kaufhandel, alle naar Bergen; *J. C. Ouwehand*, de Juffrouw Catharina, naar Fredrikstad; *G. Merlofs*, de Goede Hoop, naar Drammen, en de hollandschen kaper de Dolphija, kapitein *Bakker*, naar Zee; de wind O.

Den 20sten, in 't Vlie niets voorgevallen; de wind N. W.

Den 19den, op Westerschelling niets voorgevallen; de wind N. N. W.

Den 19 en 20sten, te Helvoet niets voorgevallen; de fransche lettre-de-marque la Fortune, kapitein *Terragno*, den 18den dezer gemeld, is weder teruggekomen en ligt buiten de Quak ten anker; de wind N. N. O. en W.

Den 19 en 20sten, te Brielle niets voorgevallen.

MINISTERIE van BINNENLANDSCHE ZAKEN.

*** De minister tot de binnenlandsche zaken, brengt, hier mede, ter kennisse van een ieder, wien zulks zoude mogen aangaan.

Dat, door den inspecteur in het tiende district, *A. Blanken Jansz.*, op dingsdag den 25sten van grasmaand 1809, des voormiddags ten 10 uren precies, te Brielle, in de goude leeuw, bij *M. T. Welp*, in het openbaar, zal worden aanbesteed:

Het herstellen en gedeeltelijk verhoogen en verzwaren van den zwartenwaalschen zeedijk, tusschen de Mostertdijk en het dorp Zwartewaal.

De bestekken zullen 8 dagen vóór de besteding ter lezing liggen, in de gouden leeuw, te Brielle voornoemd; te Papendrecht, bij *Kuyper*; te Hardinxveld, in de drie snoeken, en aan de Stolwijkersluis, bij *Nicolaas Zwanenburg*.

Nader onderrigting is te bekomen bij den voornoemden inspecteur te Gouda; en bij den overopziener *C. Verkeij*, te Brielle; zullende twee dagen vóór de besteding de noodige aanwijzing *in loco* gedaan worden.

*** De minister tot de binnenlandsche zaken van het koningrijk Holland zal, onder deszelfs nadere approbatie, door den inspecteur in het 2de district, *J. Peereboom Bz.*, op vrijdag den 28sten van grasmaand 1809, op het eiland Texel, publiek, doen aanbesteden:

1°. Het aanleggen van eene rijs en steendocering, voor den zeedijk, even bewesten het dorp het Oude Schild, op voorsz. eiland, ter lengte van 35 rijnlandsche roeden;

2°. Van een dito, voor den polder het Hoornder-Nieuweland, ter lengte van 23 roeden.

De bestekken zullen acht dagen bevorens ter lezing liggen, te Amsterdam, in het turfschip van Breda; te Haarlem, in de halve maan; te Zaandam, in den otter; te Alkmaar, in het heeren-logement; te Hoorn, in het onvolmaakte schip; te Enkhuizen, in het hof van Holland; te Medemblik, in de valk; aan het Zand, in de Zijpe; in het wapen van Haarlem, aan den Helder; en in het logement de 7 provintien; aan het Oude-Schild op Texel; en zal door den opzigter *in loco* aanwijs worden gedaan, en bij dezelve onderrigting te bekomen zijn.

*** De minister tot de binnenlandsche zaken brengt, hier mede, ter kennisse van een ieder, wien zulks zoude mogen aangaan, dat door den inspecteur bij 's rijks waterstaat in het zesde district, *J. E. Wildeman*, aan den minstinschrijvenden, onder nadere approbatie, publiek, zal worden aanbesteed:

Het maken van een nieuw haven-hoofd, in plaats van het tegenwoordig oud vervallen hoofd, aan de noordzijde der stad Vollenhoven.

De besteding van dit werk zal geschieden, op zaturdag den 29sten van grasmaand 1809, 's morgens ten 11 uren, ten huize van de weduwe *Endorp*, te vollenhoven.

Terwijl acht dagen vóór de besteding de bestekken ter lezing zullen liggen; te Zwol, in het munstersch posthuis; te Meppel, in het logement de wildeman; te Blokzijl, bij de weduwe *Kroon*; te Campen, in de stads herberg, en te Vollenhoven, bij de weduwe *Endorp*, voornoemd.

En zal vóór de besteding de noodige informatie te bekomen zijn, bij den inspecteur voornoemd, te Zwolle.

*** Hoog-heemraden van Rijnland zijn voornemens, op woensdag den 3den van bloeimaand 1809, des voormiddags ten 10 uren, op den huize Zwanenburg, ten halfwegen den spaarndarmschendijk, in het openbaar, te besteden:

De leverantie van bezaagd en onbezaagd eike, greene en vure hout, diverse soorten van gebakken steenen, 54 tonnen dordsche cement, 28 hoed schulpkalk, 14 hoed steenkalk, 2 zakken stuifkalk, 1400 lasten zand, 1000 lasten grove puin, 550 lasten fijne puin, 400 lasten haarlemmer steigeraarde, 7400 dijkhorden en 1200 bossen korte zoogenaamde 10 voets palen, alsmede het transport van circa 500 lasten ballast-steen, het herstellen der buitendorsseringen en verhoogen van den spaarndamschendijk, in verscheiden perceelen, zoo als is afgebakend; benevens het opmaken van eenige dijkssloten, mitsgaders het aanvullen van het Wierhoofd, liggende ten halfwegen den spaarndamschendijk. De bestekken zullen 8 dagen vóór het doen der besteding ter lezing liggen, ter secretarij van Rijnland, en in de gemeenelandshuizen, te halfwegen den spaarndamschendijk en te spaarndam. Nader onderrigting te bekomen bij den opziener van Rijnland, *P. de Leauw*, op den huize Zwanenburg voornoemd, en bij den onder-opziener *J. de Sauvage*, in het gemeenelandshuis, te Spaarndam.

*** De schoolonderwijzersplaats met het daar aan verbonden kosters- en voorzangers-ambt bij de hervormde gemeente, te Moerkapelle, door het beroepen van *Cornelis Kaptein* naar Heukelom, vacant zijnde, zoo worden de genen, die daar toe genegen en van eene akte van algemeene toelating, niet minder dan van den derden rang voorzien zijn, uitgenoodigd, om zich, op den 30sten van grasmaand aanstaanden, in persoon of schriftelijk te vervoegen bij den president van het gemeente-bestuur *A. Pols*, aan den Donderdam, en bij den predikant *H. van Leeuwen*.

De vereenigde posten leveren, behalve vrije woning en schoolgelden met eenige emolumenten, een jaarlijksch traktement van *f* 200.

MINISTERIE van OORLOG.

*** De ontvanger-generaal der middelen te water en te lande, mr. *H. B. Martini*, te 's Hertogenbosch, als daartoe gequalificeerd, maakt, bij deze, bekend, dat, tot betaling van het kwartaal der pensioenen van de officieren, alsmede, dat de gagementen van de onder-officieren en soldaten, ten zijnen kantoren geaffecteerd, en verschenen gewoest ultimo van wintermaand 1808, van heden tot den 15den van bloemmaand eerstkomende, dagelijks (excepte des zondags) van 9 tot 12 uren, zal worden gecasseerd ten kantore en woonhuize van *M. C. Molhuijsen*, in de St. Jorisstraat alhier; wordende de voorsz. gepensioneerde officieren, zoo mede de gagieerde onder-officieren en soldaten, bij deze, verzocht, derzelver attestatien *de vitâ* voor het eerste kwartaal van dezen jare 1809, ten spoedigsten, en wel uiterlijk vóór het expireren van voorsz. tijd, ten kantore voormeld intedienen, of aldaar te vertoonen, ten einde de aanvrage der benoodigde fondsen ter betaling van het volgend kwartaal daar naar zoude kunnen geschieden; zullende de prompte voldoening hier aan die betaling ongetwijfeld zeer bespoedigen.

's Bosch, den van grasmaand 1809. M. B. MARTINI.

MINISTERIE van JUSTITIE en POLITIE.

*** *George van Randwijk*, ambtman, rigter en dijkgraaf des ambts Overbetuwe, als ten navolgende einde, bij dispositie van den landdrost van Gelderland, van den 12den dezer, n°. 6, speciaal geauthoriseerd, mept, bij deze, op allen die genen, welke mogten vermeenen op de aangespoelde en opgevischte goederen, welke alnog binnen gezegde ambte gevonden worden, en op onderscheiden plaatsen aldaar geborgen zijn, ten einde, binnen den tijd van zes weken na dat hier van de derde advertentie in de koninklijke courant zal zijn geplaats geweest, die voorsz. goederen te komen erkennen en hun regt daarop te bewijzen; zullende, na omloop van voorsz. tijd, alle de niet gereclameerde goederen, of waar van den eigendom niet zal zijn bewezen, publiek verkocht en het provenu van dien verkoop, na aftrek van de daar op gevallen kosten, in het algemeene fonds, voor de noodlijdenden door den watersnood, worden gestort.

Leydt, den GEORGE VAN RANDWIJK.
18den van grasmaand 1809.

*** Alle de genen, welke iets te pretenderen hebben van, schuldig mogten wezen aan, ofte eenige goederen onder hunne berusting mogten hebben concernerende den geabandonneerden boedel van *Willem Barendregt* en *Aagje Langendam*, echte lieden, wonende te Hazerswonde, gelieven daarvan, vóór ultimo van zomermaand 1809, opgave, betalinge en afgifte te doen, ten kantore van mr. *C. G. Boers*, baljuw, schout en secretaris aldaar, als bij schepenen van Hazerswonde voornoemd, aangestelden curator in opgemelden boedel.

GENERALE DIRECTIE der PUBLIEKE SCHULD.

*** Ten burele van conversie der staatsschulden kan thans de inwisseling van certificaten, tegens renversalen, voor recepissen à 7 pCt., geproduceerd uit de negotiatie van 30 milloenen, vervat in de wet van den 30sten van lentemaand 1808, uitgegeven, tot n°. 5500 inclusive plaats hebben.

*** De losrenten, à 4 per cent, onder verband der nationale domeinen, waarvoor de renversalen tot n°. 1550 inclusive zijn gepasseerd, van nieuwe coupons voorzien zijnde, kunnen, tegens overlegging van gedachte renversalen, worden geligt.

De fungerende chef bij het bureau tot vereffening der staatsschulden, C. H. VAN WESTRENEN.

BIJ HET BUREAU DER KONINKLIJKE COURANT, te *Amsterdam*.

BIJVOEGSEL,

N°. 1,

BEHOORENDE TOT DE KONINKLIJKE COURANT VAN MAANDAG DEN 24sten VAN GRASMAAND 1809, N°. 96.

TWEEDE TITEL.

Van de bescheiden of akten van den burgerlijken staat.

19. Van de geboorten, huwelijken en sterfgevallen zullen akten worden opgemaakt, en openbare registers worden gehouden.

20. Ten dien einde zal van iedere geboorte en sterfgeval, buiten dit rijk voorvallende, als mede van iedere geboorte uit een Hollandsche vader of moeder, en van ieder sterfgeval van een Hollander, buiten het rijk voorvallende, aangifte moeten worden gedaan.

De ondertrouw en bevestiging der huwelijken, zoo als die zullen titel van het huwelijk bepaald zijn, wordt voor de aangifte derzelve gerekend.

Bijzondere reglementen bepalen voorts de wijs en den tijd der aangiften, den tijd, wanneer, de plaats, waar, en de personen, door welke dezelve moeten geschieden, de penaliteiten tegen de nalatigen, als mede den vorm en inrigting der akten en registers, bij de vorige artikelen vermeld.

DERDE TITEL.

Van domicilie of woonstede.

24. Ieder Hollander wordt, ten aanzien der uitoefening zijner burgerlijke regten, geacht zijn domicilie of woonstede te hebben op die plaats, waar hij zijn hoofdverblijf gevestigd heeft.

25. Iemand kan echter op twee of meerdere plaatsen domicilie houden, doch niet anders, dan met betrekking tot zekere door hem uitdrukkelijk bepaalde zaken, welke hij op zoodanige plaats of plaatsen uitstaande heeft.

Hij moet ook, in zulke gevallen, op zoodanige plaats of plaatsen, tot dat einde, uitdrukkelijk domicilie verkiezen.

25 Een domicilie, betrekkelijk eene bepaalde zaak, op zekere plaats gekozen, heeft ten gevolge, dat alle dagvaardingen en exploiten, aan dat domicilie gedaan, mits tot die zaak betrekking hebbende, van die kracht gehouden worden, als of zij aan gewoon domicilie gedaan waren.

26. Het verblijf, voor een' tijd of saizoen, op een buiten wordt voor geen domicilie gehouden.

27. Iemand zich, ter zake van eene publieke, tijdelijke of hermogelijke functie, op eene plaats ophoudende, behoud zijn vorig domicilie, ten zij duidelijk blijke, dat hij zijn tegenwoordig verblijf tot zijne vaste woonplaats verkozen had.

28. Eene getrouwde vrouw heeft geen ander domicilie, dan dat van haren man.

Een minderjarige, onder de magt van ouders of voogden, volgt het domicilie van zijn vader en moeder of voogden.

Een meerderjarige, die zijn persoon verloren heeft, volgt het domicilie van zijn curator.

Ingeval de ouders [illegible] verschillen, of overleden zijn, wordt het domicilie van den eerstbenoemden gevolgd.

29. Meerderjarige dienstboden, die met hun heer of vrouw onder hetzelfde dak wonen, volgen het domicilie van hun heer of vrouw.

30. Het staat aan ieder vrij van domicilie te veranderen. Die verandering van domicilie geschiedt door verhuizing van de eene plaats naar de andere, met oogmerk, om zijn verblijf aldaar voornamelijk te vestigen.

31. Het bewijs van het oogmerk, in het vorig artikel vermeld, wordt opgemaakt uit de omstandigheden.

VIERDE TITEL.

Van afwezenden.

32. Iemand zijne woonplaats verlaten hebbende, zonder orde op de waarneming zijner zaken te stellen, trekt de regter zich de zorg voor de belangen van dien afwezenden aan, door het aanstellen van een curator over deszelfs onbeheerden boedel.

33. Het verlaten door iemand van zijne woonplaats, zonder orde op de waarneming zijner zaken gesteld te hebben, wordt opgemaakt uit omstandigheden en daadzaken, waarvan notoirijk, of door bescheiden en getuigenissen, is blijkende.

34. Een afwezende wordt vermoed dood te zijn, wanneer, gedurende het verloop van twintig jaren, geen tijding nopens zijn dood of leven is ingekomen.

35. Deze jaren verloopen zijnde, zijn de vermoedelijke erfgenamen van den afwezenden, mitsgaders de legatarissen en fideï-commissaire of andere verwachters, en wel dezulken, die aan het einde van deze twintig jaren als zoodanig bevonden worden, bevoegd, om afgifte van den boedel en goederen te vorderen; welke de regter, na onderzoek, of nopens het verblijf van den afwezenden nog iets te ontdekken zij, aan hen toestaat, mits borgen, of anders zekerheid, ten genoege van den regter, stellende, voor de wederoplevering, ingeval de afwezende bij vervolg nog mogt te voorschijn komen.

36. Deze borgtogt of zekerheid duurt zoo lang, tot dat de afwezende, zoo hij nog leven mogt, den ouderdom van vijf en zeventig jaren bereikt zoude hebben.

37. Wanneer de afwezende, het zij voor of na dien tijd, terugkomt, of zijne aanwezigheid blijkbaar wordt, bekomt hij den boedel en goederen terug, in den staat, waarin dezelve zich bevinden, of wel de prijzen van het verkochte, of de goederen in welke de ontvangen koopprenningen belegd zijn.

38. Wanneer daarentegen het overlijden van den afwezenden, en het tijdstip daar van, kenbaar wordt, kan deze restitutie gevorderd worden, door die genen, welke op dat tijdstip de meest geregtigden worden bevonden.

39. De vermoedelijke erfgenamen buiten staat zijnde, om borgen of zekerheid te stellen, blijft of wordt de boedel onder curatele gesteld; doch de vruchten, die daarvan afkomen, worden hen jaarlijks uitgekeerd zonder borgtogt.

VIJFDE TITEL.

Van het huwelijk.

EERSTE HOOFDSTUK.

Van trouwbeloften.

40. Allen, die zich kunnen verbinden, en met elkander mogen trouwen, kunnen trouwbeloften aangaan.

41. Deze verbindtenis moet duidelijk, onbewimpeld, vrij en ongedwongen zijn, en voorts alle die vereischten hebben, welke noodig zijn, om aan toezeggingen eene verbindende kracht te geven.

42. Minderjarigen hebben daartoe noodig de goedkeuring van hen, zonder welker toestemming zij geen huwelijk kunnen aangaan.

43. Er mag geen regt worden gedaan, op trouwbelofte, die van weerskanten erkend zijn, of door schriftelijk bescheid bewezen worden, zonder dat éene delatie of deeling van eede in dit stuk wordt toegelaten.

44. Het wederzijdsche verzoek, om in ondertrouw te worden aangenomen, wordt voor eene verbindende trouwbelofte gehouden, zonder dat daartoe eenig verder bewijs noodig is.

45. Trouwbeloften kunnen aangegaan worden, of zonder tijdsbepaling, of op zijn minst niet langer dan op twee jaren.

46. Zij kunnen ook worden aangegaan onder conditiën of voorwaarden, mits dezelve mogelijk, geoorloofd en betamelijk zijn, overeenkomstig de bepalingen, hiernaten aanzien der verbintenissen voorgeschreven.

47. De kracht van wettig aangegane trouwbeloften is, dat de een den anderen tot derzelver vervulling kan noodzaken, of terstond, indien zij zuiver zijn aangegaan, of wanneer de bijgevoegde tijd of voorwaarde verschenen of vervuld is, indien de verbindtenis zulks medebrengt.

48. Trouwbeloften zijn nietig:

1°. Wanneer minderjarigen dezelve hebben aangegaan, zonder toestemming van hen, wier goedkeuring zij tot het huwelijk noodig hebben:

Die toestemming echter, naderhand gevolgd zijnde, maakt de trouwbelofte bestaanbaar;

2°. Trouwbeloften zijn nietig, wanneer dezelve door een getrouwd man of vrouw, staande huwelijk, zijn aangegaan; en

3°. Wanneer zij door vreeze, bedrog of merkelijke dwaling zijn aangegaan.

49. Iemand zich door trouwbeloften aan twee of meer personen hebbende verbonden, zijn alleen de eerste wettig en de latere nietig en vernietigd de actie tot schadevergoeding aan den geen, die door de trouwbeloften misleid is.

50. Wanneer op de latere trouwbeloften de voltrekking van het huwelijk gevolgd is, zonder dat de eerstverbondene daartegen is opgekomen, verliezen alle andere trouwbeloften daardoor hare kracht.

51. Trouwbeloften vervallen:

1°. Door den dood van één van de beide verloofde personen;

2°. Wanneer of beide, of een van beide, na de belofte, door een dig hamelijk gebrek, ter voortteeling onbekwaam, wordt;

3°. Wanneer meerderjarigen trouwbeloften zonder den ouderen toestemming hebben aangegaan, en de reden van afkenring, door de ouders ingebragt zijnde, bij den regter, wordt goedgekeurd;

4°. Wanneer de voorwaarde, onder welke de trouwbeloften zijn aangegaan, niet vervuld wordt; en

5°. Door wederzijdsche toestemming ter vernietiging der trouwbeloften.

52. Nadat echter de verloofde personen in ondertrouw zijn aangenomen, kan zulk eene vernietiging niet geschieden, dan bij openlijke verklaring, ten overstaan van den geen, bij wien de aanneming in ondertrouw gedaan is.

53. Trouwbeloften kunnen ook door een van beide de verloofden, tegen wil en dank van den anderen, herroepen, maar door verbroken worden, om alle zoodanige redenen, die de regter oordeelt, niet uit wispelturigheid voortteeling, maar gewigtig genoeg te zijn, om een van beide van de vervulling der trouwbeloften te ontheffen.

54. Geschenken tusschen verloofden worden gerekend, op hoop van het voorgenomen huwelijk, te zijn gedaan.

55. Zoodra de trouwbeloften vervallen, kunnen de geschenken wederzijds worden teruggeëischt.

56. Doch, die door schuld oorzaak is, dat de trouwbeloften vervallen, heeft geen regt, om de geschenken terug te vorderen.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Van huwelijksvoorwaarden.

57. Allen, die een huwelijk mogen aangaan, kunnen ook huwelijksvoorwaarden maken.

58. Minderjarigen, of die onder curatele staan, hebben daartoe de toestemming en adsistentie van hunne ouders, voogden of curateuren noodig.

59. Geene huwelijksvoorwaarden worden voor wettig gehouden, dan die, welke, vóór de voltrekking van het huwelijk, geregtelijk of voor notaris en getuigen, gemaakt zijn.

60. Ook zijn alleen van kracht, die bepalingen, welke in de huwelijksvoorwaarden uitdrukkelijk gemeld zijn, zonder dat men daarbij naar andere geschriften of aanteekeningen verwijzen mag.

61. De inventarissen van aangebragte en buiten gemeenschap gehoudene goederen worden, of in de huwelijksvoorwaarden ingelast, of naderhand afzonderlijk, en zelfs onder de hand, gemaakt.

62. Het maken der inventarissen verzuimd zijnde, vervallen daardoor wel niet de bedingen, bij huwelijksvoorwaarden gemaakt, maar moet de aanbrenging der goederen door andere bewijzen worden aangetoond.

63. Bij huwelijksvoorwaarden kan men alle zoodanigen bedingen maken, als men goedvind, mits zij noch met de wetten, noch met den aard des huwelijks strijdig zijn.

64. De gemeenschap van goederen, gelijk ook die van winst en verlies, mogen bij huwelijksvoorwaarden zoo wel ingeroepen en bevestigd, als uitgesloten worden.

65. Al wat bij huwelijksvoorwaarden uit de gemeenschap niet is uitgesloten, blijft in de gemeenschap.

66. De gemeenschap van goederen enkel zijnde uitgesloten, blijft de gemeenschap van winst en verlies.

67. De gemeenschap van winst en verlies, uitdrukkelijk zijnde bedongen, sluit de gemeenschap van goederen uit.

68. Beide uitdrukkelijk zijnde uitgesloten, blijft echter de gemeenschap van de vruchten, baten en inkomsten der aangebragte en naderhand opgekomene goederen.

69. Men kan deze laatstgemelde gemeenschap bij beding inkorten, door te bepalen, hoe veel elk der echtgenooten, uit zijne eigene inkomsten, in de algemeene huishouding zal inbrengen, of dat de kosten der huishouding, en alle de lasten van het huwelijk, uit de goederen van een van beide, zullen worden gedragen.

70. Bij de huwelijksvoorwaarden kan men ook bedingen, dat de gemeenschap van goederen alleen gedeeltelijk zal plaats hebben; men kan dus bepalen, dat eenige van de aangebragte goederen of gelden buiten de gemeenschap zullen blijven, of dat opkomende erfenissen en legaten niet in de gemeenschap zullen vervallen.

71. De bepaling, dat de geheele winst alleen voor den eenen, en alle verlies voor den anderen zijn zal, is nietig.

72. Eene vrouw kan echter wel bedingen, dat zij een gedeelte van de winst, mits de helft niet te bovengaande, zal genieten, zonder in eenig verlies gehouden te zijn.

73. Eene vrouw mag ook bedingen, zoo voor zich zelve als voor hare kinderen en andere erfgenamen, dat zij, bij scheiding des huwelijks, zal hebben de keus, of zij in winst en verlies, staande huwelijk gevallen, zal willen deelen, dan of zij begeert, hare aangebragte en staande huwelijk verkregene goederen weder naar zich te nemen, zonder in de winst te deelen of in het verlies gehouden te zijn.

74. De gemeenschap van goederen en van winst en verlies uitgesloten zijnde, mag de vrouw bedingen, dat zij hare eigene goederen zal beheeren en bestieren, zonder daarin eenige adsistentie van haren man noodig te hebben.

75. De aanstaande echtgenooten kunnen, bij huwelijksvoorwaarden, beschikkingen over hunne wederzijdsche goederen na den dood maken, welke, ten aanzien van derzelver kracht en gevolge, gelijk staan met beschikkingen, bij uiterste wil gemaakt.

76. De eene echtgenoot mag van den anderen eene douarie bedingen.

77. Douarien kunnen niet strekken tot vermindering der legitime portien, aan kinderen of ouders, noch van kindsgedeelten aan voorkinderen, wegens de wet, toekomende.

78. Zij moeten insgelijks aan de voldoening der schulden van den overledenen echtgenoot achterstaan.

79. De douarien hebben echter den voorrang boven alle erfstellingen en makingen bij testament.

80. Geen douarie gaat te niet door het legateren van gelijke of grootere waarde, zonder dat de douarie daarbij uitdrukkelijk is herroepen.

81. Zij wordt ook niet krachteloos door zoodanige benoeming van den langstlevenden tot erfgenaam, waarbij dezelve tevens belast is, om de goederen, bij zijn of haar overlijden, of eerder, aan anderen uittekeeren.

82. De douarie echter vervalt, en blijft ten voordeele van den gemeenen boedel, wanneer de langstlevende zuiver tot erfgenaam is gesteld, of wel onder voorwaarde, dat het geen van de boedel, op deszelfs overlijden, bevonden zal worden onverteerd en onvervreemd overteschieten, als een gemeenen boedel tusschen wederzijdsche erfgenamen zal verdeeld worden, en de langstlevende, in het laatste geval, den boedel onder die voorwaarde heeft aanvaard.

83. Ouders, bloedvrienden, en zelfs vreemden kunnen zich bij de huwelijksvoorwaarden voegen, en zich daarbij, tot het geven van eene huwelijksgift, of het doen van eenige bijdragen tot onderstand des huwelijks, verbinden.

84. Ouders kunnen bij de huwelijksvoorwaarden afstand doen van de legitime portie, welke hen, bij kinderloos overlijden van een der echtgenooten, zoude toekomen.

85. Huwelijksvoorwaarden worden krachteloos, wanneer het huwelijk, waartoe zij betrekkelijk zijn, door den dood van een der verloofden, of uit andere oorzaken niet voltrokken wordt.

86. De huwelijksvoorwaarden kunnen vóór de voltrekking van het huwelijk, met wederzijdsche toestemming der aanstaande echtgenooten, en van de genen wier goedkeuring tot het huwelijk vereischt wordt, herroepen worden, en kan in sommige daarbij gemaakte bepalingen verandering worden gemaakt, des dat die latere overeenkomst mede geregtelijk of notarieel zal moeten verleden worden.

87. Na de voltrekking van het huwelijk kunnen de huwelijksvoorwaarden bij overeenkomst op geenerhande wijze herroepen of vernietigd worden.

88. Eene vrouw mag echter, ten voordeele van haar mans schuldeischers, afstand doen van het regt op hare ten huwelijk aangebragte en staande huwelijk verkregene goederen, als mede van het regt van legaal hypotheek, aan haar, uit krachte der huwelijksvoorwaarden, toekomende.

89. Bij testament mag elk der echtgenooten, voor zoo veel hem of haar betreft, de bedingen, rakende de erfvolging na den dood, bij huwelijksvoorwaarden gemaakt, herroepen en vernietigen.

90. De echtgenooten mogen ook, ieder bij zijn te maken testament, de uitgesloten gemeenschap van goederen, of van winst en verlies, weder inroepen.

91. Deze inroeping van gemeenschap is echter niet verder van kracht en waarde, dan wanneer dezelve door een der echtgenooten met den dood bekrachtigd wordt, doch heeft in dit geval dezelfde kracht en gevolgen, als of zij van het begin des huwelijks had stand gegrepen.

92. Wanneer de herroeping alleen gedeeltelijk of bepaaldelijk geschied is, blijft het overige in volle kracht.

93. Geene huwelijksvoorwaarden zijn tegen schuldeischers of andere derden van eenige kracht, ten ware dezelve zijn geregistreerd.

94. De registratie, bij het vorig artikel vermeld, moet gedaan worden bij de autoriteit, daartoe door den Koning te benoemen, ter plaatse waar de aanstaande echtgenooten woonachtig zijn, of, zoo zij op verschillende plaatsen wonen, bij die van beider woonplaatsen.

95. Dezelve moet gedaan worden in een register, waaruit een ieder, ten zijnen koste, een afschrift kan doen ligten.

96. Men kan de huwelijksvoorwaarden geheel laten registreren, of wel alleen, bij wege van extract, die artikelen, welke men tegen derden wil doen werken; op die geregistreerde artikelen kan men zich dan ook alleen tegen derden beroepen, en op geene der ongeregistreerden.

97. De registratie, vóór de voltrekking van het huwelijk niet gedaan zijnde, kan daarna gedaan worden, maar werkt dan alleen tegen derden van den tijd dier registratie af.

98. Vreemdelingen, zich met er woon in dit rijk nederzettende, zijn mede verpligt, deze registratie van hunne huwelijksvoorwaarden te laten doen, bij de voorsz. gestelde magt, ter hunner in dit rijk verkozene woonplaats.

DERDE HOOFDSTUK.

Van de vereischten des huwelijks.

99. Jongmans, onder de volle achttien, en jonge dochters, onder de volle vijftien jaren, mogen geen huwelijk aangaan.

100. De Koning verleent nogtans dispensatie van het gestatueerde bij het voorgaand artikel, wanneer daar voor zeer dringende en zwaarwigtige redenen aanwezig zijn.

101. De wederzijdsche toestemming wordt tot het wezen van het huwelijk vereischt.

102. Een man kan maar ééne vrouw, en eene vrouw maar ééne man, te gelijker tijd, in huwelijk hebben.

103. Personen, die elkander in de opgaande en nederdalende linie bestaan, het zij door wettige, het zij door onwettige geboorte, of ook door aanhuwelijken, mogen te zamen niet trouwen.

104. In de zijdlinie is het huwelijk verboden, tusschen broeder en zuster van heelen of halven bedde, het zij door wettige, het zij door onwettige geboorte; het zij door aanhuwelijken, zoodanig aan elkander bestaande.

105. Oom en nicht, moei en neef, van heelen of halven bedde, het zij door wettige, het zij door onwettige geboorte, het zij door aanhuwelijken, als zoodanig aan elkanderen bestaande, mogen niet met elkander trouwen.

106. De Koning verleent nogtans, daartoe redenen vindende, dispensatie van het gestatueerde, bij de beide laatstvoorgaande artikelen, voor zoo verre daar bij echtverbindtenissen van nabestaanden bij aanhuwelijking verboden zijn.

107. Personen, die met elkander in overspel geleefd hebben, mogen nimmer te zamen een huwelijk aangaan.

108. Een voogd of curator, of iemand van des voogds of curators kinderen mag niet trouwen met den geen, die onder desselfs voogdij of curatele staat, of gestaan heeft, ten zij vooraf door den voogd of curator, ten overstaan van den regter, rekening en verantwoording zal zijn gedaan.

109. Kinderen, zoo wel meerderjarigen als minderjarigen, is het dat dezelve reeds te voren getrouwd zijn geweest, kunnen zoo lang hun vader en moeder, of een van beiden in leven zijn, zonder derzelver toestemming, geen huwelyk aangaan; in geval van verschil van gevoelens zal de toestemming van den vader genoegzaam zijn.

110. Indien een der beide ouders overleden ware, of in de onmogelijkheid, om zijnen wil te kennen te geven, zal de toestemming van den anderen genoegzaam zijn.

111. De Koning verleent nogtans, daartoe redenen vindende, dispensatie van het gestatueerde bij artikel 109, ingevalle beide de ouders, of die van beiden, welke nog maar alleen in leven is, uitlandig, of door gebrek aan verstandelijke vermogens in de onmogelijkheid mogten zijn om hunnen wil te kennen te geven.

112. Ouders, schoon wegens verkwisting, of om andere redenen, behalve zinneloosheid, onder curatele gesteld of gevangen, of gecondineerd zijnde, behouden hetzelfde regt, omtrent het geven hunner toestemming.

113. Een onecht kind kan geen huwelijk aangaan, zonder toestemming van de moeder.

114. De ouders kunnen aan hunne minderjarige kinderen hunne toestemming weigeren, zonder dat zij verpligt zijn, daarvan eenige redenen te geven.

115. Kinderen meerderjarig of geemancipeerd zijnde, mogen de ouders aan dezelve hunne toestemming niet weigeren, dan om wettige redenen, welke zij, daartoe opgeroepen zijnde, gehouden zijn te kennen te geven.

116. Ouderlooze, minderjarige kinderen hebben tot het aangaan van een huwelijk de toestemming van hunne voogd of voogden noodig, voor zoo verre dezelve niet enkel met het beheer der goederen, maar ook met de personelijke opvoeding van den minderjarige belast zijn.

117. De voogden kunnen nooit volstaan met eene enkele weigering, zonder reden te geven, maar zijn in alle gevallen verpligt hunne redenen van afkeuring aan de daartoe bevoegde magt voortedragen.

118. Ouderlooze, meerderjarige personen hebben, tot het aangaan van een huwelijk, niemands toestemming noodig, behalve van hunnen curator, indien zij om eenige reden onder curatele staan.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Van ondertrouw en voltrekking des huwelijks.

119. Zullen twee personen met elkander willen huwelijk aangaan, zij moeten zich vervoegen bij de daartoe bevoegde plaatselijke autoriteit, welke daarmede nader door de Koning zal worden belast, ter plaatse waar beiden of een van hen woonachtig zijn, en verzoeken in ondertrouw te worden aangenomen.

120. Deze aanneming in ondertrouw zal hen worden toegestaan, mits zij doen blijken van de toestemming van de genen, wier goedkeuring, volgens de wet, tot hun huwelijk noodig is.

121. Minderjarigen, ouders hebbende, en van derzelver toestemming niet doende blijken, worden afgewezen.

122. Aan alle andere personen, die toestemming behoeven, doch van dezelve niet doen blijken, wordt wel de aanneming in ondertrouw niet dadelijk toegestaan, maar de daartoe gestelde autoriteit doet den persoon of de personen, wier toestemming de wet vereischt, in voorzigt ontbieden, om binnen acht dagen, indien zij in dezelfde plaats wonen, of binnen zoodanigen langeren tijd, als wegens de afgelegenheid hunner woonplaats gepast beoordeeld zal worden, hunne redenen van weigering, in persoon, of door een' gemagtigden, of bij geschrift, intebrengen.

123. Hieraan, door de opgeroepene persoon of personen, binnen den bepaalden tijd, niet voldaan zijnde, wordt hun stilzwijgen gehouden voor eene toestemming.

124. De opgeroepene persoon of personen, binnen den bepaalden tijd, de redenen van hunne weigering hebbende opgegeven, worden de genen, die zich tot ondertrouw hebben aangeboden, daarop, zonder vorm van proces, in hunne belangen gehoord; waarna de daartoe gestelde autoriteit, de wederzijdsche belangen onderzocht en overwogen hebbende, over de wettigheid der bijgebragte reden beslist.

125. In de beoordeling van de wettigheid der redenen, zoo door ouders als voogden bijgebragt, en, naar vereisch der gevallen en omstandigheden, aan de daartoe gestelde autoriteit overgelaten, is dezelve verpligt zulke redenen toetelaten, welke hem gemeende voorkomen van dat gewigt te zijn, dat de geen, die de toestemming behoeft, door zoodanige huwelijksverbintenis, waarschijnlijk in zijn verderf storten zoude.

126. De verloofde personen in ondertrouw zijnde aangenomen, moeten daarvan drie openbare afkondigingen worden gedaan, telkens met een tusschen-verloop ten minsten van zes dagen.

127. Die tijd kan echter om dringende redenen, die geen uitstel toelaten, verkort worden door den Koning, of door de plaatselijke autoriteit, hier voor vermeld.

128. Deze afkondigingen moeten gedaan worden op de woonplaatsen der in ondertrouw aangenomene personen, als mede daar zij het laatste jaar gewoond hebben.

129. Indien het huwelijk niet voltrokken is binnen een jaar na de laatste of derde afkondiging, kan hetzelve naderhand niet voltrokken worden, ten ware er op nieuw drie afkondigingen, in voege voormeld, geschieden.

130. Wanneer de afkondigingen op alle plaatsen, waar dezelve gedaan moeten worden, onverhinderd zijn afgeloopen, en daarvan bij schriftelijk bewijs blijkt, zullen de verloofden ter plaatse waar zij, of één van hen, woonachtig zijn, bij de daartoe bevoegde plaatselijke autoriteit in den huwelijken staat bevestigd worden.

131. Met het verrigten van deze trouw wordt het huwelijk voor wettig voltrokken gehouden.

132. Een der verloofden, na het eindigen der afkondigingen, onwillig zijnde om zich te laten trouwen, zal de daartoe bevoegde plaatselijke autoriteit, op aanzoek of aanklagte van eene der partijen, naar de redenen van die onwilligheid onderzoek doen, en, dezelve bedenklijk vindende, partijen naar den gewonen weg van regten verwijzen, of, dezelve blijkbaar ongegrond oordeelende, iemand benoemen, om den onwilligen te vertegenwoordigen, en alzoo de huwelijksplegtigheid te voltrekken.

133. Een huwelijk, in een vreemd land aangegaan tusschen twee Hollanders, of een Hollander en een vreemdeling, zal in dit rijk voor wettig gehouden worden, wanneer hetzelve naar de huwelijksplegtigheden van dat land voltrokken is, mits zijnde voorafgegaan door de afkondigingen, bij artikel 126, 127 en 128 voorschreven, en mits hetzelve huwelijk tegen de wetten van Holland niet aanloope.

134. Binnen drie maanden na de terugkomst van den Hollander in het vaderland, moet de acte van het voltrekken des huwelijks geregistreerd worden ter secretarij, of griffie der plaats, alwaar de in het vorig artikel vermelde echtgenooten als dan woonachtig zijn.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Van het stuiten der geboden of huwelijks-afkondiging.

135. Het staat een' ieder vrij, om, op grond van vroegere en niet vervallen trouwbeloften, of van eerder voltrokken huwelijk, den wederen voortgang der huwelijks-afkondigingen te stuiten, mits van zijne vermeende trouwbeloften, of van een eerder voltrokken huwelijk, door schriftelijk bescheid, dadelijk kunnende doen blijken.

136. Ouders, het zij vader en moeder, of de langstlevende van beiden, kunnen mede den voortgang van die afkondigingen stuiten in zoodanige gevallen, waarin hunne toestemming, ingevolge artikel 109, 110, 112, 113 en 114, wordt vereischt.

137. Voorts kunnen voogden over ouderlooze, minderjarige kinderen den voortgang der afkondigingen stuiten, onder de bepalingen, bij artikel 116 en 117 vastgesteld.

138. De naaste bloedverwanten van ouderlooze, meerderjarige personen hebben daartoe, mede regt, bij zinneloosheid van een der aanstaande echtgenooten, wanneer over denzelven geen curator zoude mogen gesteld zijn.

139. Indien de daartoe bevoegde plaatselijke autoriteit de redenen van het stuiten der huwelijks-afkondigingen verwerpt, zijn de genen, die zich tegen den voortgang dezer afkondigingen verzet hebben, met uitzondering echter van ouders en bloedverwanten in de opgaande linie, tot vergoeding van kosten, schaden en interessen gehouden.

ZESDE HOOFDSTUK.

Van de gevolgen des huwelijks, en aanzien, zoo van de personen, als van de goederen der echtgenooten.

EERSTE AFDEELING.

Algemeene bepalingen.

140. Beide echtgenooten worden, door het huwelijk, van de ouderlijke magt, en uit de voogdij hunner voogden ontslagen, en zulks zoo wel met opzigt tot hunne personen als tot hunne goederen.

141. Een minderjarige weduwenaar of weduwe valt zelfs niet weder in de ouderlijke magt of onder voogdij.

142. De vrouw volgt de regtbank van haren man.

143. De man is aan zijne vrouw bescherming, de vrouw aan haren man gehoorzaamheid verschuldigd.

144. De vrouw is verpligt om bij haren man te wonen, en denzelven te volgen overal, alwaar hij goedvindt zijn verblijf te vestigen; de man is verpligt haar te ontvangen, en haar, naar mate van zijn vermogen en van zijnen stand, van alles te verzorgen, wat tot de behoeften des levens noodig is.

145. Tot de gemeene huishouding is elk verpligt zijne inkomsten en verdiensten getrouwelijk intebrengen, ten ware bij de huwelijksvoorwaarden daaromtrent eene andere bepaling is gemaakt.

146. Iemand, trouwende met een man of vrouw, minderjarige voorkinderen hebbende, is gedurende het huwelijk verpligt tot het mede opvoeden van die voorkinderen, en het meedragen der daartoe vereischte kosten, voor zoo verre dezelve uit der kinderen eigene goederen niet kunnen gevonden worden.

TWEEDE AFDEELING.

Van de voogdij van den man.

147. De man wordt door het huwelijk voogd over zijne huisvrouw.

148. Uit kracht van deze voogdij heeft de man het regt, om in naam van zijne vrouw voor den regter te verschijnen; hij is zelfs verpligt haar aldaar te verdedigen, en bevoegd om zulks buiten haar weten, en zelfs tegen haren wil te doen.

149. Als voogd heeft hij het bestuur over de goederen van zijne vrouw.

150. Man en vrouw, het zij in gemeenschap van goederen, het zij buiten dezelve, getrouwd zijnde, heeft de man, uit kracht van deze voogdij, de magt, om alle de roerende en onroerende goederen, zoo des gemeenen boedels, als des bijzonderen boedels van de vrouw, te vervreemden of te verpanden; met dien verstande nogtans, dat, indien en voor zoo verre de echtgenooten buiten gemeenschap van goederen getrouwd zijn, de man, ingeval van vervreemding of verpanding der goederen van de vrouw, tot vergoeding of reintegratie gehouden is.

151. Deze magt van den man heeft geen plaats, wanneer de vrouw, bij huwelijksvoorwaarden, het bestuur van hare goederen aan zich heeft voorbehouden.

152. De vrouw kan, buiten goedkeuring van haren man, geene erfenissen, legaten of donatiën aannemen of verwerpen, ten ware zij, bij onbillijke weigering van den man, daartoe door den regter bevoegd verklaard wordt.

153. De vrouw heeft, zonder adsistentie van haren man, geen persoon om in regten te verschijnen.

154. Dit lijdt uitzondering:

1°. Wanneer de vrouw wegens misdaad gevangen, of gedagvaard is, om in persoon te verschijnen;

2°. Wanneer de vrouw tegen haren eigen man proces voert; en

3°. Wanneer de vrouw, als gevolmagtigde van haren man ageert.

155. In deze uitgezonderde gevallen staat de vrouw gelijk met eene vrouw, die ongetrouwd en meerderjarig is.

156. In andere gevallen, wanneer de man, tegen reden en billijkheid, weigert zijne vrouw voor den regter te adsisteren, of, uit hoofde van afwezendheid, gevangenis of andere verhindering, daartoe buiten staat is, kan zij aan den regter verzoeken bevoegd verklaard te worden, om, zoo lang die verhindering stand grijpt, haar eigen regt en belang, en zelfs ook de belangen van den gemeenen boedel van haar en haren man, te mogen waarnemen.

157. De vrouw kan, buiten toestemming van haren man, geene goederen vervreemden noch verpanden.

158. Zij kan ook door geene handeling of overeenkomst zich zelve, of haren man, op eenigerhande wijze, verbinden, uitgezonderd in die handelingen, welke tot de dagelijksche huishouding betrekking hebben.

159. Alle andere handelingen en overeenkomsten, door de vrouw, zonder toestemming van den man, aangegaan, zijn, ten opzigte van de verbindtenis van de vrouw, nietig en krachteloos, zoo dat noch de man, noch de vrouw, staande huwelijk, of na scheiding van hetzelve, daaruit immer kan worden aangesproken.

160. Eene vrouw, met uitdrukkelijke of stilzwijgende toestemming van haren man, openbare koopmanschap, nering of ander bedrijf doende, zijn hare handelingen, buiten den man nopens, in zaken daartoe betrekkelijk, bestaanbaar, en wanneer zij in gemeenschap van goederen getrouwd zijn, niet alleen voor haar, maar ook voor den man verbindende.

161. Eene vrouw wordt niet gerekend zoodanige openbare koopmanschap, nering of ander bedrijf te doen, wanneer zij slechts in den handel van haren man, door het verkoopen of uitslaan in het klein, werkzaam is, maar dan, als zij eene afzonderlijke koopmanschap, nering of bedrijf doet.

162. De vrouw mag echter tot het doen van zoodanige koopmanschap, nering of bedrijf, buiten toestemming van haren man, geene gelden te leen opnemen.

163. Het staat den man ten allen tijde vrij, om zijne toestemming tot het doen van zoodanige koopmanschap, nering of bedrijf wederom intetrekken, van welke intrekking hij gehouden is, openbare bekendmaking te doen.

164. De vrouw kan, buiten haren man, geene betalingen ontvangen, noch schuldenaren ontslaan, ten ware zij, met uitdrukkelijke of stilzwijgende toestemming van den man, gewoon is gelden te ontvangen, en daarvoor quitantie te geven.

165. Hij echter, die met de vrouw, buiten adsistentie van den man, gecontracteerd heeft, blijft van zijne zijde aanspraklijk.

166. De handelingen van de vrouw, door den man uitdrukkelijk of stilzwijgende zijnde goedgekeurd, zijn voor beide partijen verbindende.

167. Indien de vrouw, uit hoofde eener handeling, buiten haren man aangegaan, eenige overgifte van goederen of betaling van geld gedaan heeft, kan het overgegevene of betaalde door den man worden teruggeëischt.

168. De vrouw zelve zal echter dat vermogen niet hebben, wanneer de man intusschen overleden is.

169. Indien de vrouw uit gelijken hoofde eenige goederen of gelden ontvangen heeft, die in den gemeenen boedel gekomen zijn, en waardoor dus die boedel is gebaat, zal deswegens een actie tot teruggave tegen haar en tegen den man, als haar huwelijk hebbende, plaats hebben.

170. Indien eene vrouw, na scheiding van het huwelijk, uit hoofde eener handeling, staande huwelijk, door haar, buiten haren man, aangegaan, iets betaalt, kan zij hetzelve niet als onverschuldigd terugeischen.

171. De voogdij van den man over de vrouw eindigt:

1°. Door ontbinding of scheiding van het huwelijk;

2°. Wanneer dezelve voogdij aan den man door den regter is ontnomen, en van dit regterlijk besluit openbare afkondiging is gedaan; en

3°. Door contract tusschen man en vrouw deswegens gesloten, door den regter bekrachtigd, en openlijk bekend gemaakt.

DERDE AFDEELING.

Van gemeenschap van goederen en van gemeenschap van winst en verlies.

ERSTE STUK.

Van gemeenschap van goederen.

172. Van het oogenblik der voltrekking van het huwelijk af zijn alle de goederen der echtgenooten, zoo tegenwoordige als toekomende, geene uitgezonderd, mitsgaders winst en verlies staande huwelijk te vallen, tusschen de echtgenooten gemeen, in zoo verre de gemeenschap, bij huwelijksvoorwaarden, niet geheel of gedeeltelijk is uitgesloten.

173. Deze gemeenschap heeft plaats, niet alleen in het eerste, maar ook in een tweede, derde en verder volgende huwelijken.

174. De kleederen en lijfsieraden der echtgenooten, zelfs die door den één aan den ander bij gelegenheid van het huwelijk gegeven zijn, zijn mede gemeen; zoodanig echter dat, bij scheiding van het huwelijk, elk kan eischen, dat hem de zijne op rauxatie worden overgelaten.

175. Erfenissen, legaten en donatiën, staande huwelijk, aan een der echtgenooten te beurt gevallen, zijn gemeen, zoo verre de erflater, maker of schenker niet uitdrukkelijk anders heeft gebooden.

176. Goederen, met fidei-commis bezwaard, of in vruchtgebruik bezeten, zijn van de gemeenschap uitgesloten, behalve voor zoo veel het genot der vruchten betreft.

177. Alle de schulden, welke ieder der echtgenooten, bij het aangaan des huwelijks, heeft, of staande huwelijk maakt, zijn gemeen.

178. De doodschulden, na het overlijden vallende, worden niet uit den gemeenen boedel, maar door des overledens erfgenamen alleen gedragen.

TWEEDE STUK.

Van gemeenschap van winst en verlies.

179. Schoon de gemeenschap van goederen, bij huwelijksvoorwaarden, uitdrukkelijk is uitgesloten, heeft echter plaats de gemeenschap van winst en verlies, ten ware ook deze, bij de voorwaarden, uitdrukkelijk uitgesloten mogt zijn.

180. Elk der echtgenooten deelt in de winsten, en draagt in de verliezen, ieder voor de helft, zoo daaromtrent geene andere bepaling bij huwelijksvoorwaarden gemaakt is.

181. Winsten zijn in het gemeen alle vruchten, inkomsten en voordeelen, welke of iemands goederen, of zijn vlijt, arbeid, wetenschap, kunst, koophandel, nering, handwerk, ambten, dergelijken, of ook het geluk hem aanbrengen, en zijne bezittingen vermeerderen; verlies is integendeel al wat iemands bezittingen vermindert.

182. Onder winst is echter, in de gemeenschap van winst en verlies, niet begrepen al het geen één der echtgenooten, staande huwelijk, bij erfenis, legaat of schenking verkrijgt, zonder onderscheid, of het van nabestaanden, of vreemden afkomstig zij.

183. Jaarlijksche, maandelijksche, wekelijksche of soortgelijke legaten, als mede lijfrenten, worden voor vruchten gerekend en komen in deze gemeenschap.

184. Onroerende goederen, staande huwelijk aangekocht, effecten, staande huwelijk belegd of door koop verkregen, zijn gemeen tusschen echtgenooten, die in gemeenschap van winst en verlies getrouwd zijn.

185. Rijzing of daling van de waarde der goederen, aan elk der echtgenooten behoorende, wordt voor geen winst of verlies gerekend.

186. Verbetering van vaste goederen, door aanwas, aanspoeling, vermindering en dergelijken, wordt niet onder winst of verlies gerekend, maar bevoordeelt alleen den geen, aan wien de vaste goederen in eigendom toebehooren.

187. Schade of vermindering, door brand, watersnood, afspoeling of anderzins veroorzaakt, behoort niet onder de gemeene verliezen; maar komt ten laste van den eigenaar, wiens goederen daardoor beschadigd zijn.

188. Alle schulden, waarvan de oorzaak niet reeds voor het huwelijk bestaan heeft, maar die door beiden of een van beide de echtgenooten, staande huwelijk, gemaakt zijn, moeten als verliezen tot de gemeenschap van winst en verlies gebragt worden, uitgezonderd het geen elk der echtgenooten door misdaad verbeurt.

BIJVOEGSEL,

N°. 2,

BEHOORENDE TOT DE KONINKLIJKE COURANT VAN MAANDAG DEN 24sten VAN GRASMAAND 1809, N°. 90.

189. Borgtogten of vrijwillige donatien van een der echtgenooten behooren, in geval van gemeenschap van winst en verlies, niet tot de gemeene lasten of verliezen.

190. Hetgeen de eene echtgenoot, ter kwader trouw, en met blijkbaar opzet om zich boven den anderen te verrijken, gedaan heeft, moet, ingeval als voren, na scheiding van het huwelijk, aan den anderen echtgenoot vergoed worden.

DERDE STUK.

Gemeenschap, door overeenkomst niet opteheffen.

191. De gemeenschap van goederen of enkel van winst en verlies, eenmaal door de voltrekking des huwelijks ingevoerd zijnde, kan, staande huwelijk, door onderlinge overeenkomst tusschen de echtgenooten niet worden opgeheven.

VIERDE STUK.

Hoe gemeenschap eindigt.

192. De gemeenschap van goederen, of enkel van winst en verlies, eindigt alleen, wanneer het huwelijk door den dood, of door eene echtscheiding, bij vonnis van den regter bepaald, ontbonden is, of wanneer de echtgenooten, ten overstaan van den regter, van tafel, bed, bijwoning en goederen gescheiden zijn.

193. Alle winst en verlies, na scheiding van het huwelijk voorvallende, maar waarvan de oorzaak, staande huwelijk, is geboren, is nog gemeen en moet gedeeld worden.

VIJFDE STUK.

Van scheiding van den gemeenen boedel.

194. De gemeenschap van goederen door den dood geëindigd zijnde, wordt de gemeene boedel in tweeën gedeeld, en de eene helft aan den langstlevenden echtgenoot, en de wederhelft aan de erfgenamen van den eerstgestorvenen uitgekeerd.

ZESDE STUK.

Van afrekening wegens winst en verlies.

195. De gemeenschap van winst en verlies door den dood geëindigd zijnde, neemt de langstlevende echtgenoot zijne eigen goederen naar zich, en rekent met de erfgenamen van den eerstgestorvenen af.

ZEVENDE STUK.

Van voortduring der gemeenschap van goederen na den dood.

196. Schoon het huwelijk door den dood geëindigd is, blijft echter de gemeenschap van goederen voortduren, in deze twee gevallen:

Voor eerst, tusschen de minderjarige kinderen en erfgenamen van den eerststervenden echtgenoot en den langstlevenden, die, tot voogd of voogdesse van die kinderen zijnde aangesteld, in den [illegible] boedel [illegible] ouders, blijft [illegible] den [illegible] te hebben.

Deze gemeenschap blijft voortduren, tot den tijd toe, dat die inventaris gemaakt zal zijn, en heeft ten gevolge, dat alle vermeerderingen, die den boedel na den dood aankomen, voor de helft zijn ten voordeele van die kinderen; doch dat alle verminderingen alleen tot laste van den langstlevenden komen.

Ten tweeden, tusschen den langstlevenden echtgenoot en de erfgenamen van den eerststervenden, die door denzelven, na doode van den langstlevenden, tot erfgenamen gesteld zijn in de helft van al het geen de langstlevende onverteerd en onvervreemd zal nalaten.

Het gevolg dezer voortduring der gemeenschap is, dat alle vermeerderingen en verminderingen, die, na doode van den eerststervenden, den boedel aankomen, mede door die erfgenamen genoten en gedragen worden.

ZEVENDE HOOFDSTUK.

Van dissolutie of ontbinding des huwelijks.

197. Het huwelijk wordt ontbonden door den dood.

198. Ook wordt het huwelijk ontbonden, wanneer één der echtgenooten, met medeweten van den anderen, naar buiten 's lands vertrokken is, doch van deszelfs leven of dood, gedurende tien jaren, geene de minste tijding is ingekomen, en de afwezende, bij openbare citatien en advertentien in de nieuwspapieren, voor den regter ingedaagd, en niet opgekomen zijnde, de andere echtgenoot tot het aangaan van een nieuw huwelijk geregtigd verklaard, en hetzelve daarna werkelijk voltrokken is.

199. Het huwelijk wordt mede ontbonden door echtscheiding.

ACHTSTE HOOFDSTUK.

Van tweede huwelijken.

200. Een tweede of verder volgend huwelijk kan worden aangegaan, wanneer het vorige door den dood of door echtscheiding verbroken is.

201. Het aangaan van een ander huwelijk wordt ook toegestaan aan eene vrouw, welker man, en aan een man, wiens vrouw voor tien jaren, met haar of zijn medeweten, naar buiten 's lands is vertrokken, doch van wiens leven of dood, gedurende alle die jaren, geene de minste tijding is ingekomen; mits voldaan zij aan de bepalingen in art. 198, omtrent dit geval, vastgesteld.

202. Schoon de afwezende echtgenoot naderhand nog mogt terugkomen, heeft dezelve echter geene aanspraak op den persoon des anderen hertrouwden echtgenoots, wiens laatste huwelijk als wettig blijft stand houden, en heeft de teruggekomen echtgenoot mede vrijheid om te mogen hertrouwen.

203. Eene vrouw mag geen tweede huwelijk aangaan, dan na verloop van tien volle maanden, te rekenen van de ontbinding van een eerder huwelijk.

204. Een weduwenaar, minderjarige voorkinderen hebbende, is verpligt om vóór het aangaan van een tweede huwelijk, te zorgen, dat benevens hem een of meer toeziende voogden over zijne voorkinderen door de weeskamer of het geregt, daar toe bevoegd zijnde, worden aangesteld, als mede om aan de toeziende voogd of voogden, ten overstaan van twee der bloedverwanten, aan dezelve kinderen van de bestorvene zijde tot in den derden graad bestaande, indien 'er zoodanige ter zijner woonplaats aanwezig zijn, te doen vertichting en bewijs van der voorkinderen moederlijk erfdeel.

205. Eene weduwe verliest, door het aangaan van een volgend huwelijk, het beheer van de goederen harer minderjarige kinderen.

206. Zij is daarom verpligt, om, vóór het aangaan van een ander huwelijk, te zorgen, dat een of meer voogden over hare minderjarige voorkinderen worden aangesteld, als mede, om aan dezelve voogd of voogden, ten overstaan van twee der bloedverwanten, aan de kinderen van de bestorvene zijde tot in den derden graad bestaande, indien er zoodanige ter harer woonplaats aanwezig zijn, te leveren staat en inventaris van der kinderen goederen; te doen rekening en verantwoording van het beheer daarover, door haar in haren wednwlijken staat gehouden; en voorts die goederen aan gemelde voogd of voogden ter beheering over te geven.

207. Een weduwenaar of eene weduwe, minderjarige voorkinderen hebbende, mag in ondertrouw niet worden aangenomen, vóór dat door hem of haar aan de bepalingen van art. 204 en 206 is voldaan.

208. Een man of vrouw, trouwende met eene weduwe of wedawenaar, voorkinderen hebbende, zal van dezelven op geenerhande wijze, uitgenomen door het invoeren der gemeenschap van goederen of van winst en verlies, meerder mogen bevoordeeld worden, dan met een kindsgedeelte, gerekend naar het getal der kinderen en verdere afkomelingen, bij representatie, die op het overlijden van den hertrouwden vader of moeder in leven bevonden worden.

209. Het geen, tegen dit verbod, door een tweeden man of vrouw meerder dan een kindsgedeelte zoude genoten worden, kan aan dezelven niet volgen, maar strekt ten voordeele van de voorkinderen.

210. Dit verbod echter, belet niet, dat het kindsgedeelte van één of meer der voorkinderen met fideicommis bezwaard, of onder beheering gesteld worde, mits de legitime portie, daarin begrepen, onverkort blijve.

211. Dit verbod belet insgelijks niet, om aan een tweeden man of vrouw het vruchtgebruik der nalatenschap te maken, mits de legitime portie der voorkinderen vrij blijve, en mits de goederen, na het eindigen van het vruchtgebruik, door de voorkinderen vrij en onbezwaard worden genoten.

212. De voorkinderen meerderjarig zijnde, en van dit voorregt afstand doende, zal dit verbod geen plaats hebben; als mede niet, indien de voorkinderen vóór den betrouwden echtgenoot alleen mogten overleden zijn, zonder afkomelingen natelaten.

ZESDE TITEL.

Van nulliteit of nietigheid des huwelijks, echtscheiding en separatie.

EERSTE HOOFDSTUK.

Van nulliteit des huwelijks en echtscheiding.

EERSTE AFDEELING.

Van nulliteit des huwelijks.

213. Alle huwelijken, aangegaan met personen, wien het huwelijk in het geheel verboden is, of wien de wet verbiedt met elkander te mogen trouwen, of waarin de plegtigheden, bij de wet voorgeschreven, niet zijn in acht genomen, zijn, uit kracht van de wet, van den aanbegane, nietig.

214. Indien er echter redenen van billijkheid bestaan, waarom één of ander van zoodanige huwelijken zoude behooren stand te houden, en mitsdien, op grond van dezelve redenen, door de belanghebbenden dispensatie van de bepaling der wetten, ten aanzien dezer huwelijken, van den Koning verzocht en verkregen is, zal deze dispensatie ten gevolge hebben, dat zoodanige huwelijken, welke anders uit hunnen aard nietig en krachteloos, zouden zijn geweest, door de verkregene dispensatie als wettig en behoorlijk voltrokken zullen worden gehouden.

215. Een huwelijk, aangegaan zijnde zonder de vrije toestemming der beide echtgenooten, of van één derzelve, kan door den regter voor nietig verklaard worden, wanneer de echtgenooten, of die geen van hen, wiens toestemming niet vrij geweest is, deze verklaring des regters inroepen.

Ingeval van essentiële dwaling in of omtrent den persoon, of wanneer een van beiden door een geheel en al ongeneeslijk en natuurlijk gebrek of ongemak ter voortteeling onbekwaam mogt zijn, kan de nietigheid van het huwelijk alleen door dien geen der echtgenooten, welke in dwaling gebragt of bedrogen is, ingeroepen worden.

216. In het geval, bij het vorig artikel vermeld, kan de nietigheid van het huwelijk niet meer ingeroepen worden, wanneer er eene achtereenvolgende zamenwoning der echtgenooten, gedurende zes maanden, sedert dien tijd dat de benadeelde echtgenoot het vermogen heeft gehad, om deszelfs regt te doen gelden, of sedert de ontdekking der dwaling, heeft plaats gehad.

217. Indien de reden, waaruit de nietigheid ontstaan is, alleen bij een van beiden plaats heeft, en de andere opzettelijk bedrogen en misleid is, moet de schuldige de daardoor aan den anderen veroorzaakte schade vergoeden.

TWEEDE AFDEELING.

Van echtscheiding.

218. Echtscheiding mag geen plaats hebben dan om wettige redenen; in het bijzonder is de enkele wederzijdsche overeenkomst der echtgenooten daartoe ongenoegzaam.

219. Voor wettige redenen van echtscheiding worden gehouden:

1°. Overspel;

2°. Kwaadwillige verlating, dat is zoodanige bestendige afwezendheid, welke met oogmerk om nooit bij zijn echtgenoot terug te komen geschied is; en

3°. Het plegen van zoodanige grove misdaad, welke verwijzing tot lijfstraf, of tot het werken of gevangen zitten in een tuchthuis, voor een' zeer langen tijd, van ten minsten tien jaren, of tot bannissement buiten het rijk, mede voor een' zeer langen tijd, van ten minsten vijftien jaren, ten gevolge heeft; mits echter in dit geval de echtscheiding gevorderd worde binnen het jaar, na de uitspraak van het vonnis, na welken tijd om deze reden geene echtscheiding zal mogen plaats hebben, ten ware een der echtgenooten zich buiten Europa mogt bevonden hebben.

220. Die door zijn eigen wangedrag de oorzaak geweest is, dat er eene reden tot echtscheiding aanwezig is, kan van zijnen kant de echtscheiding geenszins vorderen.

221. Uitdrukkelijke of stilzwijgende vergiffenis der misdaden, welke den grondslag tot echtscheiding kunnen leggen, doet het regt, om echtscheiding te vorderen, te niet.

222. Indien uit de echtscheiding proces ontstaat, kan de regter, na een summier onderzoek van zaken, het zij door aan den eischer toetestaan, om afzonderlijk te mogen wonen, het zij door de voogdij van den man opteschorten, het zij door aan de vrouw tot haar noodig onderhoud eene wekelijksche uitkeering toeteleggen, het zij omtrent de opvoeding der kinderen, zoodanige provisionele schikkingen maken, als hij tot veiligheid van den persoon of van de goederen van één der echtgenooten, of van de kinderen, in billijkheid noodzakelijk oordeelt.

223. De echtscheiding, eenmaal bij vonnis bepaald zijnde, kan tusschen die zelfde personen wederom geen huwelijk bestaan.

224. Beide gescheiden personen kunnen met een ander een tweede huwelijk aangaan, onverminderd de bepaling bij art. 107 vastgesteld.

225. Zij blijven echter, als ouders, verpligt, om voor de opvoeding en het onderhoud der kinderen, uit hun gescheiden huwelijk geboren, te zorgen, en wordt de wijze der opvoeding, des noods, door den regter bepaald.

226. De boedel wordt tusschen de gescheiden echtgenooten verdeeld, op dezelfde wijze, als of het huwelijk door den dood ontbonden was.

227. De voordeelen echter, die bij huwelijksvoorwaarden bedongen zijn, om eerst na den dood van één der echtgenooten plaats te hebben, als douariën en soortgelijken, worden, ten aanzien der schuldige partij, door de echtscheiding gehouden voor vervallen.

228. Wanneer de onschuldige persoon, bij de scheiding der goederen zoo veel niet kan bekomen, dat dezelve daaruit naar zijnen staat ordentelijk kan bestaan, legt de regter aan den schuldigen op, om eene zekere somme, geëvenredigd aan zijn vermogen, op bepaalde tijden, aan den onschuldigen, tot deszelfs onderhoud, zoo lang zulks noodig zijn zal, uittekeeren.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Van separatie.

229. Separatie of scheiding van tafel, bed, bijwoning en goederen, ontbindt het huwelijk niet, maar schort alleenlijk deszelfs gevolgen op; blijvende altijd de hoop op de wederzijdsche verzoening over.

230. Geene separatie kan, buiten kennis en bekrachtiging van den regter, worden aangegaan, noch eenige regterlijke gevolgen hebben. Van alle separatie van tafel, bed, bijwoning en goederen moet openbare bekendmaking gedaan worden.

231. Op grond der redenen van echtscheiding, hier voren bepaald, kan men ook enkel eene scheiding van tafel, bed, bijwoning en goederen verzoeken.

232. Voor wettige redenen van separatie worden bovendien gehouden zulke hooggaande en rustverstorende mishandelingen en oneenigheden, tusschen de echtgenooten op den duur plaats hebbende, dat de zamenleving daardoor ondragelijk wordt, en men met reden voor kwade gevolgen beducht is.

233. Eene vrouw, door haren man op eene verregaande wijze dadelijk mishandeld wordende, mag zich, om verder ongeluk te ontwijken, buiten 's huis naar elders begeven.

234. Zij is echter verpligt hare klagten over die mishandelingen ten spoedigste intebrengen bij den regter, die, wanneer hij, na een summier onderzoek, die klagten gegrond bevindt, de vrouw mag toestaan, gedurende het proces van separatie, afzonderlijk te wonen.

235. De boedel wordt tusschen de gesepareerde echtgenooten verdeeld op gelijke wijze, als bij echtscheiding plaats heeft, uitgezonderd dat de voordeelen bij de huwelijksvoorwaarden bedongen, om eerst na den dood van één der echtgenooten plaats te hebben, blijven stand houden.

236. Indien de vrouw uit hare eigene goederen niet ordentelijk kan bestaan, is de man verpligt om eene zekere somme, geëvengedigd aan zijn vermogen, op bepaalde tijden, aan de vrouw tot haar onderhoud uittekeeren, zoo lang zulks noodig zal zijn.

237. De gesepareerde echtgenooten blijven, als ouders, verpligt, voor het onderhoud en de opvoeding hunner kinderen te zorgen; en wordt de wijze der opvoeding, des noods, door den regter bepaald.

238. Omtrent de verdeeling der goederen, het doen van uitkeering tot onderhoud aan een der echtgenooten, en omtrent de opvoeding der kinderen, kunnen, bij het aangaan der separatie, ten overstaan en onder bekrachtiging van den regter, afzonderlijke bedingen gemaakt worden.

239. Ieder der gesepareerde echtgenooten zal, dadelijk na het regterlijk gewijsde, zijne eigene goederen beheeren, en de een zal voor des anders schulden, na dien tijd gemaakt, niet aansprakelijk zijn.

240. Het staat aan gesepareerde echtgenooten ten allen tijde vrij, zich weder met elkander te verzoenen, en hunne zamenleving te hervatten.

241. Het gevolg daarvan is, dat het huwelijk op denzelfden voet en voorwaarden, als bevorens, gerekend wordt op nieuw te bestaan.

ZEVENDE TITEL.

Van de betrekking tusschen ouders en kinderen.

EERSTE HOOFDSTUK.

Van wettige kinderen.

242. Een kind, waarvan eene vrouw, staande huwelijk, zwanger is geworden, wordt geacht den man tot vader te hebben.

Niettemin kan deze zich van de erkentenis van het kind ontslaan, mits hij bewijze, gedurende den tijd, die tusschen den drie-honderdsten en honderd-tachtigsten dag vóór de geboorte van het kind verloopen is, het zij uit hoofde van afwezendheid, of ten gevolge van natuurlijke onmagt, of van eenig toeval, in de phijsieke onmogelijkheid geweest te zijn om met zijne vrouw te cohabiteren.

243. De man kan, buiten de gevallen in het vorig artikel vermeld, niet weigeren het kind voor het zijne te erkennen, ter zake van overspel door zijne vrouw gepleegd, ten zij de geboorte van het kind voor hem verborgen gehouden ware; in welk geval hem vrijstaat, al dat gene aan den regter voorte dragen, hetwelk geschikt is om te doen zien, dat hij geen vader van het kind is.

244. De man kan niet erkennen vader te zijn van een kind, hetwelk vóór driehonderd en tachtigsten dag na de voltrekking van het huwelijk geboren is, in de volgende gevallen:

1°. Wanneer hij, vóór het huwelijk, van de zwangerheid kennis gedragen heeft;

2°. Wanneer hij het kind, bij de geboorte en aangifte, uitdrukkelijk of stilzwijgende, voor het zijne erkend heeft; en

3°. Wanneer het kind verklaard is niet genoegzaam volgroeid te zijn, om te kunnen leven.

245. Wanneer de man de bevoegdheid heeft om optekomen tegen de wettigheid van een kind, moet hij zijne actie beginnen binnen den tijd van eene maand, indien hij zich in de geboorteplaats van het kind ophoudt;

Binnen twee maanden na zijne terugkomst, indien hij ten tijde der geboorte afwezend is; en

Indien men de geboorte van het kind voor hem verborgen gehouden heeft, insgelijks binnen twee maanden na de ontdekking van bedrog.

246. De wettigheid van een kind, hetwelk, drie-honderd dagen na de ontbinding van het huwelijk, ter wereld komt, kan worden tegengesproken.

247. Indien de man overleden is, alvorens tegen de wettigheid van een kind optekomen, doch gedurende het tijdverloop binnen hetwelk hij daartoe bevoegd was, kunnen zijne erfgenamen deze actie beginnen binnen twee maanden, te rekenen van het tijdstip, waarop het kind zich in het bezit der goederen van den man mogt gesteld hebben, of waarop de erfgenamen in het bezit dier goederen door het kind gestoord mogten zijn.

248. Geene extra-judiciele acte, waarbij de wettigheid van het kind, door den man of deszelfs erfgenamen, tegengesproken wordt, kan eenig gevolg hebben, ten zij, binnen eene maand daarna, deswegens eene actie begonnen wordt tegen eenen voogd, ter dier zake aan het kind speciaal toegevoegd, daarbij geroepen

de moeder, voor zoo verre dezelve zich nevens den voogd willen voegen.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Hoe de staat van wettige kinderen bewezen wordt.

De staat van wettige kinderen wordt bewezen door de akte van geboorte en de openbare registers.

Bij gebreke van zoodanig bewijsstuk, is het onafgebroken bezit van den staat van wettig kind genoegzaam.

Een kind wordt geacht in het bezit van dien staat te zijn, wanneer zich zoo vele daadzaken ten zijnen opzigte vereenigen, als genoegzaam zijn, om de betrekking van ouder en kind, van bloedverwantschap tusschen hetzelve en het geslacht, waartoe dat kind beweert te behooren, aantebieden.

De voornaamste dier daadzaken zijn: dat het kind den naam voert, dien hij beweert zijn vader te zijn, steeds gedragen heeft;

dat de vader het kind als het zijne behandeld, als zoodanig in zijne opvoeding en onderhoud voorzien, en aan hetzelve een establissement bezorgd heeft;

dat het kind in den omgang, als zoodanig, op den duur is erkend geweest; en

dat hetzelve door de familie mede, als zoodanig, is erkend geworden.

Niemand kan eenen anderen staat voorwenden, dan die door zijn geboortebewijs, en daarmede overeenstemmend bezit wordt aangeduid:

wederkeerig kan niemand den staat contesteren, van den geene, die in een bezit is, hetwelk met deszelfs geboortewijs overeenstemt.

Bij gebreke van het bovengemeld bewijs, en aanhoudend bezit; of indien het kind, het zij onder valsche namen, of als zijnde uit een onbekenden vader en moeder, is aangegeven, kan de staat van wettige geboorte bewezen worden door getuigen.

Dit bewijs wordt echter niet toegelaten, dan wanneer een begin van bewijs door geschrift aanwezig is, of wanneer de presumtien en indicien, ontstaande uit daadzaken, welke destijds zeker en ontwijfelbaar waren, gewigtig genoeg zijn om het bewijs door getuigen toetelaten.

Het begin van bewijs door geschrifte ontstaat uit familiepapieren, huishoudelijke registers, en aanteekeningen van den vader of moeder, publieke akten en bijzondere geschriften van eenen persoon, die in het geschil betrokken is, of daarbij belang gehad hebben zoude, indien hij in leven was.

Het contrarie bewijs kan geschieden op allerlei manieren, die geschikt zijn om uittemaken, dat de reclamant het kind niet van de moeder, die hij voorwendt, of, wanneer de betrekking der moeder mogt bewezen zijn, hetzelve echter het kind niet is van den man der moeder.

Bij gebreke van het bewijs door akten van geboorte, bezit of getuigen, kan bovendien, wanneer er merkelijke indicien en presumtien, voor den staat van een kind aanwezig zijn, door den regter, naar aanleiding der omstandigheden, aan den vader en moeder, of andere belanghebbenden worden opgelegd, om hunne ontkentenis, of de goede trouw van dezelve met eede te staven; en zal, bij [illegible] weigering, de staat, welken het kind inroept, [illegible] bewezen.

De actie van een kind tot reclame van deszelfs staat is van geene prescriptie onderhevig.

Het kind deze actie niet begonnen hebbende, zijn zijne erfgenamen daartoe niet bevoegd, dan voor zoo verre het kind, overlijdende zijne minderjarigheid, of binnen de vijf jaren na zijne minderjarigheid, overleden is.

Deze actie door het kind begonnen zijnde, kunnen de erfgenamen dezelve vervolgen, mits het kind daarvan niet uitdrukkelijk afstand heeft gedaan, noch dezelve, gedurende drie jaren, sedert de laatste judiciële akte, onvervolgd gelaten heeft.

DERDE HOOFDSTUK.

Van onechte kinderen en van derzelver wettiging of legitimatie.

EERSTE AFDEELING.

Van onechte kinderen in het algemeen.

Kinderen, in onecht beboren, volgen niet den vader, maar alleen de moeder, ten opzigte van welke zij hetzelfde regt als wettige kinderen genieten.

TWEEDE AFDEELING.

Der erkentenis van onechte kinderen, en verder bewijs van derzelver staat.

De erkentenis van onechte kinderen geschiedt bij eene authentieke akte, indien dezelve niet reeds bij de akte van geboorte gedaan is.

Eene erkentenis, in een verzoekschrift, bij eenige autoriteit ingediend, gedaan, staat met eene erkentenis bij autentieke akte gelijk.

Een onecht kind kan tegen zijn vader geen ander regt, dan alleen tot levensonderhoud, volgens art 273, inroepen; deszelfs regt ten aanzien van zijne moeder wordt, behalve bij art. 272 en 273, bij den titel van erfvolging vastgesteld.

De betrekking van een onecht kind tot zijne moeder, wordt mede bewezen door een onafgebroken bezit van zijnen staat, als kind van dezelve.

Geen bewijs van den staat van een onecht kind, door getuigenis, wordt toegelaten, dan wanneer een begin van bewijs door geschrift aanwezig is.

Wanneer merkelijke indiciën of presumtiën voor den staat van een onecht kind, ten aanzien zoo van vader als moeder, aanwezig zijn, kan, behalve in het geval van kinderen in bloedschande of overspel geteeld, door den regter, naar aanleiding der omstandigheden, een eed van zuivering worden opgelegd; en wordt het weigeren, of in gebreken blijven, om denzelven eed afteleggen, met eene erkentenis van den vader, of de moeder gelijk gesteld.

Het bepaalde bij art. 257, 258 en 259 is mede op onechte kinderen, voor zoo veel derzelver betrekking op hunne moeder aangaat, toepasselijk.

DERDE AFDEELING.

Van wettiging van onechte kinderen.

Legitimatie kan plaats hebben, niet alleen ten behoeve van onechte kinderen, die in leven zijn, maar ook ten aanzien van overleden onechte kinderen, welke descendenten nagelaten hebben; en geschiedt dezelve in dit geval ten behoeve der descendenten.

EERSTE STUK.

Van wettiging door opgevolgd huwelijk.

Onechte kinderen, mits niet in bloedschande of overspel geteeld, worden door het opgevolgd huwelijk van hunnen vader en moeder gewettigd, en genieten in allen opzigte dezelfde regten, als of zij uit dat huwelijk geboren waren.

Om zoodanige wettiging te doen plaats hebben, wordt vereischt, dat de kinderen, bij de akte van geboorte, door vader en moeder beide erkend zijn, of, wanneer bij de akte van geboorte geene zoodanige erkentenis heeft plaats gehad, dezelve als dan gedaan worde bij de voltrekking of bevestiging van het huwelijk, ten overstaan van den regter, of autoriteit, bij art. 136 vermeld; en wordt hiervan in de huwelijks- of trouwakte, en in de trouwregisters uitdrukkelijke melding gemaakt.

TWEEDE STUK.

Van wettiging door brieven van legitimatie.

Onechte kinderen, niet in bloedschande of overspel geteeld, kunnen gewettigd worden door brieven van legitimatie, bij den Koning verleend, ingeval de wettiging door opgevolgd huwelijk, uit hoofde van den dood van vader of moeder, of omdat de moeder sedert met een ander getrouwd is, onmogelijk, of wegens andere omstandigheden onvoegzaam geworden is.

Deze brieven van legitimatie kunnen, ten aanzien der erfvolging, niet werken tot nadeel der wettige kinderen, die ten tijde van het verleenen van die brieven reeds geboren zijn; gelijk zij ook niet werken in de erfvolging van bloedverwanten van den vader, dan voor zoo verre dezelve daarin hebben toegestemd.

VIERDE HOOFDSTUK.

Van de verpligting tot onderhoud.

De ouders zijn verpligt om hunne kinderen, het zij wettige, het zij gewettigde, het zij zelfs onwettig geboorene, van het noodig levensonderhoud te voorzien.

Deze verpligting houdt op, wanneer de kinderen in staat zijn, om voor zich zelven de kost te winnen.

Zij houdt insgelijks op, indien de kinderen van elders goederen bezitten, uit welker vruchten hen het noodig onderhoud verschaft kan worden.

De vruchten kunnen echter tot dit onderhoud niet gebruikt worden, dan alleen bijaldien en voor zoo verre de ouders daartoe door den regter geautoriseerd zullen zijn.

Kinderen kunnen hunne ouders niet noodzaken tot het aan hen verschaffen van een etablissement, of het geven van een uitzet of huwelijksgoed.

Kinderen, zoo wel de wettige als gewettigde, en zelfs onwettig geborene, daartoe vermogend zijnde, zijn wederkeerig verpligt om aan hunne ouders en groot-ouders, tot armoede vervallen zijnde, het noodig onderhoud te bezorgen.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Van de ouderlijke magt.

Over de personen der wettige en gewettigde kinderen hebben beide de ouders alle die magt en dat gezag, hetwelk de pligt eener behoorlijke opvoeding en de orde des huisgezins vorderen.

Over de personen der onwettige kinderen heeft de moeder alleen alle die magt en gezag, bij het voorgaande artikel vermeld, en geenszins de vader, al ware het ook dat deze bekend mogt zijn.

Kinderen blijven onder de ouderlijke magt tot derzelver meerderjarigheid of emancipatie.

Zij mogen echter in 's Konings legers of vloten dienst nemen, en dien ten gevolge het ouderlijk huis verlaten, wanneer zij den vollen ouderdom van achttien jaren hebben bereikt.

Dezelve zijn niettemin en allen tijde aan hunne ouders eerbied en ontzag verschuldigd.

De goederen, welke de kinderen in eigendom bezitten of verkrijgen, behooren aan de kinderen zelve toe.

Doch, zoo lang zij minderjarig zijn, worden de goederen door de ouders als voogden beheerd, ten zij de genen, die

de goederen aan de kinderen nagelaten, gemaakt of geschonken hebben, derzelver bestuur aan bijzondere voogden hebben opgedragen.

286. In het aangaan van verbindtenissen met derde personen worden de kinderen, die onder de ouderlijke magt staan, door den vader, als natuurlijken voogd van die kinderen, geadsisteerd. Onechte kinderen worden geadsisteerd door derzelver moeder.

287. De moeder eerst overlijdende, behoudt de langstlevende vader, zoo omtrent de personen als de goederen der kinderen, dezelfde magt, welke beide de ouders, staande huwelijk, gehad hebben.

288. De vader eerst overlijdende, behoudt de langstlevende moeder het gezag over de personen der kinderen; het beheer van derzelver goederen komt mede aan haar, indien zij tot voogdesse gesteld is, of wel anders aan de genen, die als voogden tot dat beheer benoemd worden.

Eene vrouw op het overlijden van haren man zwanger zijnde, is op het kind, dat vervolgens door haar ter wereld gebragt wordt, de vorenstaande bepaling mede toepasselijk.

ACHTSTE TITEL.

Van minderjarigheid en voogdij.

EERSTE HOOFDSTUK.

Van minderjarigheid.

289. Voor minderjarig worden gehouden jongelingen en jonge dochters, die den ouderdom van drie-en-twintig jaren niet hebben vervuld, ten ware zij eerder zijn geëmancipeerd.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Van voogdij.

290. Voogdij heeft plaats over de persoon en goederen van minderjarigen, of over derzelver goederen alleen.

291. Tot onderscheidene gedeelten der voogdij kunnen ook onderscheidene personen worden aangesteld, zoo dat de eene de opvoeding, de andere de goederen bestuurt.

292. Voogden, alleen over goederen gesteld, of wier voogdij zich uit den aard der zake niet verder kan uitstrekken dan tot de goederen, hebben geen gezag over de personen hunner pupillen.

293. Voogden zijn of besturende of toeziende voogden.

294. In het algemeen mag niemand, die volgens de wet bevoegd is voogd te zijn, zich aan eene voogdij onttrekken, maar kan integendeel tot het aannemen van dezelven genoodzaakt worden.

EERSTE AFDEELING.

Van voogdij van vader, moeder en andere personen, en van aanstelling van voogden bij testament op akte.

295. Voogden over der minderjarigen personen en goederen worden aangesteld door beide of een van beide de ouders, bij testament of bij eene andere afzonderlijke akte.

296. Zoodanige personen, hetzij nabestaanden, hetzij vreemden, die aan minderjarigen bij erfenis of legaat iets nalaten, kunnen mede, bij testament of akte, daarover voogden aanstellen.

297. Wanneer zoodanige erflaters of gevers geene voogden benoemd hebben, komt het geërfde of gelegateerde onder het beheer van de ouders der minderjarigen, of van de voogden, die over derzelver goederen in het algemeen gesteld zijn.

298. Ten aanzien van de magt of voogdij der langstlevenden van de ouders over de personen en goederen van hunne kinderen, wordt gerefereerd tot het bepaalde bij art. 287 en 288.

299. Een voogd, bij testament of akte aangesteld, kan ook bij eene nadere akte eenen tweeden voogd adsumeren of bij zich kiezen, als mede surrogeren, om, bij overlijden of ontslag, aan hem in de voogdij optevolgen, mits tot dat een en ander uitdrukkelijk aan hem de magt gegeven is.

300. Indien de minderjarige twee of meer voogden heeft, komt de magt van assumtie aan die allen gezamenlijk toe, zoo dat de een zulks niet kan doen, dan met medeweten van den anderen; maar surrogatie mag elk voor zich en in zijne plaats doen.

TWEEDE AFDEELING.

Van aanstelling van voogden door de weeskamer of het geregt, en van oppervoogdij.

301. Geene aanstelling door de weeskamer heeft plaats in die gevallen, wanneer dezelve is uitgesloten.

302. Vader en moeder, of die gene derzelve, welks voorziening vereischt wordt, bij sterfgeval, afwezendheid of andere toevallen, welke hen buiten staat stellen om het opzigt over hunne minderjarige kinderen uitteoefenen, omtrent de voogdij over dezelve geene beschikking hebbende gemaakt, worden door de weeskamer, of, waar dezelve niet aanwezig of uitgesloten is, door het geregt, ter plaatse van het sterfhuis of domicilie, een of meer voogden, mitsgaders één toeziende voogd, over de minderjarige kinderen aangesteld.

303. Die genen, welke de ouders, bij uitersten wil, uitdrukkelijk verboden hebben voogden te zijn, mogen ook door de weeskamer of het geregt niet tot voogden worden aangesteld.

304. Iemand tot voogd aangesteld, doch gedurende den loop der voogdij daartoe onbevoegd of onbekwaam geworden zijnde, voorziet de weeskamer, of, waar dezelve niet aanwezig of uitgesloten is, het geregt in de voogdij van de minderjarigen.

305. In de aanstelling van voogden, door de weeskamer of het geregt, wordt boven alle anderen de voorrang gegeven aan moeder of grootmoeder, zoo lang zij tot geen ander huwelijk overgaan, met bijvoeging echter van eenen tweeden voogd, indien het belang der minderjarigen zulks vordert.

306. Moeder en grootmoeder ontbrekende, verkiest men voogd of voogden uit de naaste bloedverwanten, van vaders moeders zijde, van den minderjarigen, indien zij daartoe schikte personen zijn.

307. De uitsluiting van de weeskamer beneemt niets aan oppervoogdij van het geregt der plaats, als welke niet uitgeten mag worden.

308. Deze oppervoogdij bestaat in het aanstellen of bengen der voogden, in een toezigt houden over derzelver hlingen, in de gebrekigen tot hunnen pligt te brengen, en kwalijk handelenden van de voogdij te weren.

DERDE AFDEELING.

Van de toeziende voogden.

309. Bij iedere voogdij zal één toeziende voogd zijn, wordt benoemd, het zij bij testament of andere akte, het de weeskamer, of, waar dezelve niet aanwezig of uitgesis, bij het geregt.

310. Wanneer bij testament of akte geen toeziende benoemd is, vervoegen zich de benoemde, of, in de gebij art. 297 vermeld, de natuurlijke voogden bij de weeskaof, dezelve niet aanwezig of uitgesloten zijnde, bij het geten einde door hetzelve een toeziende voogd zoude kunnennoemd worden.

De benoemde voogd, zulks verzuimd hebbende, is tot devergoeding aan den minderjarigen gehouden.

311. In zoodanige gevallen, wanneer de weeskamer ofgeregt de aanstelling van voogden doet, wordt ter gelijkerdoor dezelve de toeziende voogd benoemd.

312. De weeskamer, of het geregt, geeft in de benoevan een' toezienden voogd acht, om in die gevallen, waarvoogden, van de beide (te weten van de vaderlijke en molijke) zijden aan den pupil bestaande, aanwezig zijn, tot zienden voogd, is het mogelijk, een' persoon aantestellen, niet van de zelfde, het zij vaderlijke, het zij moederlijke zijals de voogden zelve aan den minderjarigen bestaat.

313. De voogdij over een' minderjarigen vacerende, of afwezendheid verlaten zijnde, treedt de toeziende voogd kracht der wet, geenszins op in de plaats van den gewevoogd, maar hij is in die gevallen verpligt, omtrent dening van eenen nieuwen voogd werkzaam te zijn; zulks vezuimd hebbende, is hij gehouden alle schade, die uit dit vzuim voor den minderjarigen zoude kunnen ontstaan, aan dzelven te vergoeden.

314. De toeziende voogd is in het algemeen gehouden delangen van den minderjarigen waartenemen, in alle zoodazaken, waarin het eigenbelang van den voogd zelven metvan den minderjarigen strijdig zoude kunnen zijn.

315. De toeziende voogd moet tegenwoordig zijn bij het ken van den inventaris, die, volgens art. 333, moet worden formeerd, en toezien dat daarop alles naar behooren gworde.

316. Dezelve moet ook den besturenden voogd in alle bekelijke zaken met zijnen goeden raad bijstaan en behulpzaam

317. Hij moet een bestendig toezigt houden, dat de pervan den minderjarigen behoorlijk opgevoed, en zijne goewel bestuurd worden.

318. Tot dit einde is hij bevoegd om van tijd tot tijd, gehouden om, ten minsten eenmaal 's jaars, van den bestuden voogd opening van zaken en verantwoording te vorderen

319. Bevindende dat de zaken niet wel bestuurd worden moet hij tot het herstel daarvan medewerken, en, des noodaan de weeskamer, of het geregt daarvan kennis geven, ehzelver voorziening verzoeken.

320. De toeziende voogd is aansprakelijk wegens zijn verzin het aanwenden van de vereischte toezigt en zorg voor behoorlijk bewind der besturende voogden.

321. Het bepaalde bij artikel 292, 294, 301, 302, 323, 325, 326, 327, 328, 348 en 368, en bij het laatste lid art. 581, is mede op toeziende voogden toepasselijk.

322. Met het einde der voogdij eindigt tevens het werk den toezienden voogd.

VIERDE AFDEELING.

Van de redenen, die van eene voogdij verschoonen.

323. Van eene voogdij kunnen zich verschoonen:

1°. De personen, die zoodanige ambten of bedieningekleeden, welke hen volstrekt verhinderen eene voogdij nemen, of hen billijke redenen geven om zich aan dekunnen onttrekken;

2°. Krijgslieden, die in werkelijken land- of zeedien

3°. Die in 's lands dienst buiten het rijk afwezend zijn;

4°. Die niet woonachtig zijn in het kwartier, of gedeelte vhet departement, alwaar de voogdij komt te vallen;

5°. Die den ouderdom van zestig jaren vervuld hebben;

6°. Die, door groote zwakheid, of aanhoudende ziekte door armoedige omstandigheden, ongeschikt zijn om met last eener voogdij bezwaard te worden;

7°. Die reeds met drie andere voogdijen, curatele en nistratie daaronder gerekend, bezwaard zijn; en

8°. Die vijf wettige kinderen in leven hebben.

BIJVOEGSEL,

N°. 3,

BEHOORENDE TOT DE KONINKLIJKE COURANT VAN MAANDAG DEN 24sten VAN GRASMAAND 1809, N°. 96.

324. Indien de reden van verschooning gedurende den loop der voogdij ontstaat, staat het aan den voogd eveneens vrij, om die reden van verschooning aan de weeskamer, of zoo die niet aanwezig, of uitgesloten is, aan het geregt, voor te dragen, en zijn ontslag te verzoeken, als mede dat een ander voogd in zijne plaats benoemd worde; op welk verzoek naar de omstandigheden zal worden gedisponeerd.

325. Die zich, op grond van een of meer van gemelde redenen, van eene voogdij willen verschoonen, moeten, binnen veertien dagen na dat zij kennis van hunne aanstelling bekomen hebben, zich aan de weeskamer of het geregt vervoegen, en aldaar hunne redenen, met de noodige bewijzen, inbrengen; waarop naar bevind van zaken zal worden beslist.

326. De redenen van verschooning door de weeskamer of het geregt verworpen wordende, kan de aangestelde persoon daarvan komen in hooger beroep; en wordt inmiddels, in het geval bij het vorig art. vermeld, in de voogdij voorzien.

VIJFDE AFDEELING.

Wie geene voogden mogen zijn, en wie van eene voogdij moeten afgezet worden.

327. Voogden mogen niet zijn:
1°. Die zelve onder voogdij of curatele staan;
2°. Vrouwspersonen, uitgenomen moeder of grootmoeder, zoo deze laatste niet hertrouwd zijn;
3°. Allen, die met de minderjarigen zaken uitstaande hebben, waarin het belang van de minderjarigen, of van hunnen boedel, aanmerkelijk betrokken is;
4°. Die, ter zake van misdaad, bij regterlijk gewijsde eerloos verklaard, of tot eene openbare straffe verwezen zijn;
5°. Een stiefvader over zijne stiefkinderen; en
6°. Die insolvent geworden zijn en hunne crediteuren niet hebben voldaan.

328. Van eene voogdij moeten afgezet worden:
1°. Alle de genen, die tot zoodanigen staat vervallen, welke hen van den beginne af aan onbevoegd gemaakt zoude hebben, om voogden te zijn;
2°. Die overtuigd worden van ter kwader trouw gehandeld te hebben; en
3°. Die van een zoodanig, in het oog loopend, ongeregeld en achteloos gedrag zijn, dat de belangen van den minderjarigen hen niet zonder gevaar kunnen blijven toevertrouwd.

ZESDE AFDEELING.

Van de administratie, of het bestuur der voogden.

329. Alle voogden, het zij bij testament of andere acte, het zij door de weeskamer of door het geregt aangesteld, zijn verpligt, dadelijk, na dat zij van hunne aanstelling kennis bekomen hebben, ter weeskamer, of, zoo die niet aanwezig of uitgesloten is, bij het geregt, zich onder eede te verbinden, dat zij de aan hen opgedragene voogdij getrouwelijk, en naar hun beste weten, overeenkomstig de voorschriften van de wet, zullen waarnemen.

330. Wanneer geen toeziende voogd benoemd is, zorgen de voogden, dat dezelve benoeming dadelijk geschiede, ingevolge het voorschrift van art. 310.

331. De voogden zijn verpligt, om, dadelijk na het overlijden, indien de overledene geene afzonderlijke executeurs heeft aangesteld, door verzegeling, of andere gepaste middelen, te zorgen, dat de boedel in zijn geheel blijve, en niet verminderd worde.

332. In het doen van die verzegeling moet echter met die bescheidenheid worden te werk gegaan, dat daardoor noch aan de weduwe, welke men in den boedel vindt, noch aan de koopmanschappen, handwerk of nering, welke door den overleden uitgeoefend is, voor zoo verre die nog aangehouden dient te worden, buiten noodzaak, eenige belemmering of benadeeling wordt toegebragt.

333. De verzegelde goederen moeten zoodra mogelijk weder worden onzegeld, en een staat en inventaris van den geheelen boedel, geregtelijk, notariaal, of onder de hand opgemaakt en verleden worden.

334. Van den inventaris moet, binnen acht dagen na het passeren van denzelven, een authentiek afschrift ter weeskamer, of, zoo dezelve niet aanwezig of uitgesloten is, aan het geregt overgebragt, en aldaar met eede gesterkt worden.

335. Indien naderhand bevonden wordt, dat bij misvatting iets verkeerdelijk op den inventaris gebragt, of overgeslagen is, of ook bij vervolg aan de minderjarigen eenige goederen aankomen, moet zulks bij een ampliatie-inventaris verbeterd of aangevuld worden.

336. Die ampliatie-inventaris wordt mede bij authentiek afschrift overgebragt en beëedigd, op gelijke wijze, als zulks omtrent den inventaris is bepaald.

337. De voogden, het zij alleen over de opvoeding van den persoon, het zij over den persoon en de goederen aangesteld, zijn verpligt om de minderjarigen, naar derzelver staat, bezittingen en vermogens van geest en ligchaam, optevoeden, en, door het opleiden tot een gepast beroep of middel van bestaan, dezelve tot bekwame leden van den staat te vormen.

338. Onder hun opzigt geschiedt die opvoeding bij de moeder, ook na het aangaan van een tweede huwelijk, ten zij gewigtige redenen, uit het belang der minderjarigen afgeleid, zulks beletten.

339. Tot het goed maken van de kosten dier opvoeding gebruiken de voogden de inkomsten van der minderjarigen goederen, zoo verre die daartoe noodig zijn; en, zoo dezelve daartoe, in weêrwil van alle gepaste bezuiniging, niet toereiken, zelfs een gedeelte van het kapitaal; doch dit laatste nooit anders, dan op autorisatie van de weeskamer of van het geregt.

340. Geene minderjarigen mogen, ter opvoeding, buiten 's gezonden worden, dan met toestemming van het gerecht hoor der naaste bloedverwanten van zoodanige minderjarige voogden, welke hunne pupillen op eene buitenlandsche school of universiteit zouden willen zenden, zullen daartoe moeten voorzien zijn van des Konings toestemming.

341. De goederen, die bederf of vermindering in waarde derworpen zijn, moeten worden verkocht en te gelde gemaakt, gelijk mede de roerende goederen, die geene vruchten geven, welke de voogd oordeelt, dat in de omstandigheden, waarin de pupil bevindt, gemist zouden kunnen worden.

342. De onroerende goederen moeten behoorlijk worden in stand gehouden, en op de voordeeligste wijze worden verhuurd, zoo veel mogelijk niet langer dan tot des pupils meerderjarigheid.

343. De inschulden moeten met vlijd worden ingevorderd, en zoo veel mogelijk gezorgd, dat de minderjarigen door wanbetaling van den schuldenaar geen nadeel lijden.

344. De telkens inkomende gelden moeten tot afbetaling der schulden, waarmede de boedel bezwaard is, en tot de opvoeding der pupillen, volgens art. 337, gebruikt, en de overschietende gelden belegd worden in landerijen, constitutien van renten, obligatien of fondsen op dit koningrijk, alsmede in bijpotheken op landerijen; mits in dit laatste geval het pand ten minste een derde meer waarde hebbe, dan de daarop gevestigde hijpotheek, ingevolge tauxatie, daarvan door gequalificeerde personen gedaan.

345. De effecten en kostbaarheden, in den boedel gevonden, gelijk mede de, ingevolge het vorig artikel, naderhand verkregene effecten en bewijzen van eigendom, moeten, met alle de daartoe behoorende bescheiden, ter weeskamer, daar dezelve aanwezig en niet uitgesloten is, overgebragt en bewaard worden.

346. De weeskamer uitgesloten zijnde, blijven de effecten en kostbaarheden berusten onder de voogden, die verpligt zijn voor derzelver bewaring zorg te dragen, in het bijzonder ook in dier voege, dat de een voogd daarover buiten den anderen niet beschikken kan. Die daarin te veel vertrouwen in zijn medevoogd stelt, maakt zich, ingeval van schade, verantwoordelijk.

347. In het algemeen moet de voogd, in het bestuur der minderjarigen goederen, den pligt van een goed huisvader betrachten.

348. Hij is gehouden alle schade, die door kwalijk te doen, of door nalaten hetgeen had moeten gedaan worden, veroorzaakt wordt, te vergoeden.

349. Alle handelingen en verbindtenissen, den minderjarigen betreffende, moeten worden aangegaan, door den voogd, in zijne qualiteit, of door den minderjarigen, met zijnen voogd geadsisteerd.

350. De minderjarige wordt daardoor verbonden, en kan daaruit, ook na zijne meerderjarigheid, worden aangesproken; immers zoo lang hij, op grond van aanmerkelijke benadeeling, geen herstel daartegen verkregen heeft.

351. De handelingen, door den minderjarigen, buiten die adsistentie, aangegaan, zijn nietig.

352. Dit echter kan uitzondering lijden:
1°. Wanneer die handelingen door de opgevolgde toestemming van den voogd bekrachtigd zijn;
2°. Voor zoo verre den minderjarigen door die handelingen is gebaat, en hij zijnen staat verbeterd heeft; en
3°. Wanneer de minderjarige, mondig geworden zijnde, die handelingen uitdrukkelijk of stilzwijgende bekrachtigt.

353. Alle regtsgedingen den minderjarigen, het zij als eischer het zij als verweerder, betreffende, moeten gevoerd worden door den voogd in zijne qualiteit, of door een minderjarigen, met zijnen voogd geadsisteerd.

354. Dit echter kan uitzondering lijden, wanneer de minderjarige, wegens misdaad, gevangen of gedagvaard is, om in persoon te verschijnen.

355. Het staat aan geenen voogd vrij, om voor den minderjarigen een regtsgeding, als aanlegger of verweerder, te voeren, dan na een bekomen autorisatie van de weeskamer, of van het geregt.

356. De zaak bij vonnis ten nadeele van den minderjarigen beslist zijnde, mag de voogd van dat vonnis niet komen in hooger beroep, dan na daartoe door het geregtshof, waar die zaak zoude moeten dienen, geautoriseerd te zijn.

357. De voogd zonder zoodanige autorisatie een regtsgeding voerende, en hetzelve tot nadeel van den minderjarigen uitgewezen wordende, is hij gehouden om alle de kosten, daardoor veroorzaakt, uit zijne eigene beurs te voldoen, zonder die aan den minderjarigen in rekening te mogen brengen.

358. Eene koopmanschap, handwerk of nering, door den overledenen gedreven of geoefend, mag door den voogd tot onderhoud der minderjarigen worden aangehouden, doch niet anders dan met goedkeuring van de weeskamer, of van het geregt; de voogd, zulks doende zonder die goedkeuring, is gehouden, alle schade, door die aanhouding veroorzaakt, uit zijne eigene beurs aan den minderjarigen te vergoeden.

359. Een voogd, geraden oordeelende om een geschil, waarin de minderjarige betrokken is, bij accoord of transactie af te doen, of aan de uitspraak van arbiters te verblijven, is verpligt de akte daarvan te passeren op autorisatie, of onder goedkeuring van de weeskamer of van het geregt.

360. Geen voogd mag eene erfenis, den minderjarigen opgekomen, aanvaarden of aanwijzen, dan na bekomen autorisatie van de weeskamer of van het geregt, welke, het aanvaarden van zoodanige erfenis geraden oordeelende, de autorisatie daartoe, naar de omstandigheden, verleenen zal, of eenvoudig, of onder de mits van aanvaarding onder beneficie van inventaris.

361. Bijaldien deze erfenis, in den naam van den minderjarigen afgewezen zijnde, door niemand anders mogt aanvaard zijn, kan dezelve naderhand alsnog aanvaard worden, het zij door den voogd, mits daartoe nader door de weeskamer of het geregt geautoriseerd, het zij door den minderjarigen zelven, wanneer deze mondig geworden is; doch moet zoodanige erfenis, in beide gevallen, aanvaard worden in den staat, waarin dezelve zich als dan bevindt, en zonder eenig regt of aanspraak, wegens verkoop, of eenige andere daden, welke op eene wettige wijze, inmiddels, en gedurende het vaceren dier nalatenschap, mogten hebben plaats gehad.

362. Eene donatie of legaat, aan een' minderjarigen gedaan of gemaakt, kan door den voogd voor zijnen pupil niet aangenomen of afgewezen worden, dan met autorisatie van de weeskamer of het geregt.

363. Geen voogd mag onroerende goederen of reële regten, op onroerende goederen gevestigd, den minderjarigen toebehoorende, zonder toestemming van de weeskamer of van het geregt, vervreemden of verpanden.

364. Constitutien van renten, obligatien of fondsen op dit koningrijk, of eenige andere mogendheid, hijpotheekbrieven, mitsgaders kostbare roerende goederen, van goud en zilver, edele gesteenten, paarlen, verzamelingen, betreffende de kunsten en wetenschappen, of van zeldzaamheden, staan in dit opzigt met onroerende goederen gelijk.

365. De weeskamer of het geregt zal, in het verleenen van die toestemming, op het naauwkeurigst toezien, dat die vervreemding of verpanding niet anders gedaan worde, dan om dringende redenen van noodzakelijkheid, en tot wezenlijke bevordering der belangen van den minderjarigen.

366. Het beleggen van gereede gelden, tot den boedel van den minderjarigen behoorende, in effecten op vreemde mogendheden, of tot aankoop van onroerende goederen, of op hijpotheken, behalve die, welke in artikel 344 zijn vermeld, of het beleggen dier gelden onder borgtogt, is den voogden niet geoorloofd, dan na bekomen autorisatie van het geregt.

ZEVENDE AFDEELING.

Van het eindigen der voogdy en het doen van rekening en verantwoording.

367. De voogdij eindigt geheel en al:
1°. Door het overlijden van den minderjarigen;
2°. Wanneer de pupillen den ouderdom van drie-en-twintig jaren vervuld hebben; en
3°. Door emancipatie.

368. Ten aanzien van den voogd, eindigt de voogdij:
1°. Door den dood van den voogd;
2°. Door verleend ontslag aan den voogd, om eene wettige reden, gedurende de voogdij opgekomen;
3°. Door een tweede huwelijk, voor zoo veel de moeder en grootmoeder betreft; en
4°. Door eene geregtelijke afzetting van den voogd, en wering van denzelven van de voogdij.

369. Alle voogden, of, bij derzelver overlijden, hunne erfgenamen, zijn tot het doen van rekening en verantwoording verpligt.

370. Die verpligting heeft plaats gedurende de voogdij:
1°. Aan de weeskamer, of, waar dezelve niet bestaat of uitgesloten is, aan het geregt, zoo dikwijls deze noodig oordeelen verantwoording te vorderen;
2°. Aan den geen, die, bij overlijden, ontslag, of afzetting van den voogd, aan denzelven in de voogdij opvolgt; en
3°. Aan den toezienden voogd, op den voet bij artikel 318 bepaald.

371. Bij het eindigen der voogdij, is de voogd in allen gevalle verpligt aan zijnen gewezen' pupil, of aan desselfs erfgenamen rekening en verantwoording te doen.

372. Eene algemeene quitantie van den gewezen pupil, of een accoord over het geen hem ter zake der voogdij mogt toekomen, is onvoldoende, en ontslaat den voogd niet, om nog naderhand tot het doen van rekening en verantwoording te worden aangesproken.

373. In die rekening moeten alle de posten van den inventaris behoorlijk worden verantwoord.

374. Ten aanzien van de zoodanige, die niet zijn ingekomen, moet bij de rekening worden gemeld, en, des noods, door bewijzen aangetoond, welke vlijt ten dien opzigte door den voogd is aangewend.

375. In deze rekening moet in ontvang gebragt worden alle wat ontvangen is, en had behooren ontvangen te worden.

376. In ontvang moeten ook gebragt worden de vergoedingen van alle schaden, welke de voogd, door ontrouw of verzuim, aan den minderjarigen mogt hebben veroorzaakt.

377. Daarentegen wordt in de uitgaaf van deze rekening gebragt alles, wat de voogd, ten behoeve en nutte van den minderjarigen, betaald heeft.

378. Alle posten van betaling moeten door quitantien bewezen worden; ten ware dezelve van dien aard of geringe waarde zijn, dat men niet gewoon is daarvan quitantie te nemen.

379. In die uitgaaf wordt ook geleden eene redelijke somme voor salaris van den voogd.

380. Voor salaris mag een voogd, of, zoo er meer voogden zijn, mogen zij te zamen, tot belooning der algeheele en gezamenlijke administratie, berekenen den veertigsten penning van de ontvangst, den tachtigsten penning van de uitgaaf, en den hondersten penning van gereede gelden, die in den boedel gevonden, of die van verkochte goederen of van afgeloste kapitalen voortgekomen zijn.

381. Voor het genot van dit salaris is de voogd verpligt, het geheele bestuur der voogdij uittevoeren; ten ware buitengewone moeite en arbeid, in de vereffening des boedels, nog bovendien eene belooning, voor tijdverzuim en vacatien, billijk vorderen; waarvan de begrooting, in geval van verschil, aan de weeskamer of aan het geregt wordt overgelaten.

382. Zoodra de rekening gesloten is, is de voogd verpligt het batig slot van dezelve, benevens alle goederen, bewijzen van eigendom, constitutien van renten, effecten en fondsen, en generaallijk alle baten en profijten, ter zake van de voogdij onder hem zijnde, aan den gewezen' pupil, of desselfs erfgenamen uittekeeren.

383. Vóór die uitkeering is elk der besturende voogden voor het geheel aansprakelijk.

384. Indien echter het bewind, bij uitersten wil, of door de weeskamer of door het geregt, tusschen de voogden verdeeld is, is ieder alleenlijk voor zijn bestuur verantwoordelijk.

385. De voogd, die onmiddellijk eenige schade veroorzaakt heeft, is tot derzelver vergoeding in de eerste plaats aansprakelijk, en de overige voogden niet verder, dan voor het te kort komende, hetwelk aan den eerstgemelden voogd niet kan worden verhaald.

386. Voor het gene de voogden, op last of met goedvinden van de weeskamer, of van het geregt, verrigt hebben, zijn zij niet aansprakelijk.

387. Tegens de weeskamer of het geregt zelve heeft de gewezen pupil nimmer eene actie tot schadevergoeding, dan alleen in het geval dat zij bedrieglijk, of met eene onverschoonlijke achteloosheid, die met bedrog behoort gelijk gesteld te worden, gehandeld hebben.

388. De actie van de minderjarigen tegen zijnen voogd, wegens zaken tot de voogdij betrekkelijk, wordt geprescribeerd door een tijdverloop van tien jaren, te rekenen van den den tijd der meerderjarigheid.

NEGENDE TITEL.

Van emancipatie of ontslag uit de magt van ouders of voogden.

389. Minderjarigen worden, door het aangaan van een huwelijk, uit de magt hunner ouders of voogden ontslagen.

390. Een minderjarige, eenmaal door het huwelijk uit de magt van ouders of voogden ontslagen zijnde, en dit huwelijk, nog staande den minderjarigen ouderdom, ontbonden wordende, vervalt niet weder onder derzelver magt.

391. Minderjarigen worden ook ontslagen uit de magt van hunne ouders of voogden, door het verkrijgen van brieven van *venia ætatis*, bij den Koning of van zijnent wege verleend.

392. Jonge lieden, die den ouderdom van achttien jaren niet bewijzen vervuld te hebben, en niet voorzien zijn van een goed getuigenis van het bestuur hunner woonplaats, nadat hetzelve ouders, of voogden te dier zake gehoord heeft, worden tot het verzoeken der brieven van *venia ætatis*, in het vorig artikel vermeld, niet toegelaten.

393. *Venia ætatis* staat in hare gevolgen gelijk met den vervulden ouderdom van drie-en-twintig jaren: dienvolgens bekomen de genen, die *venia ætatis* verkregen hebben, het vrije beheer en de volkomene beschikking over hunne goederen; ook van dezulken, waarop een verband tot hunne meerderjarigheid gelegd was; ten ware duidelijk bleek, dat de erflater daarmede eenen zekeren bepaalden ouderdom bedoeld hadde.

394. Minderjarige kinderen, met voorweten hunner ouderen, op zich zelven wonende, en eenigen handel of traffijk in het

openbaar oefenende, worden in het aangaan van alle de verbindtenissen, dien handel betreffende, gehouden voor meerderjarig, en ontslagen van de ouderlijke magt.

TIENDE TITEL.

Van meerderjarigheid en van curatele.

EERSTE HOOFDSTUK.

Van meerderjarigheid.

395. Voor meerderjarigen worden gerekend jonge lieden, die den ouderdom van drie-en-twintig jaren vervuld hebben, of eerder zijn geëmancipeerd.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Van curatele.

396. Meerderjarigen, die, wegens ziels- of ligchaams-gebreken, of om andere redenen, niet in staat zijn om hunne personen te beschermen, of hunne goederen te bestieren, worden gesteld onder curatele.

397. Dit geschiedt door den regter, en wel over het algemeen door den regter der woonplaats, het zij ambtshalve, het zij op verzoek van nabestaanden of belang hebbenden, het zij dadelijk ten verzoeke van den persoon zelven, omtrent welken eene voorziening noodig is.

398. De redenen van eene curatele kunnen van dien aard zijn, dat ook tevens, tot voorkoming van ongelukken of merkelijke ongeregeldheden, een confinement, of opsluiting voor een tijd, door den regter wordt gedecerneerd.

399. Die zich bij een verleend confinement of curatele bezwaard acht, mag daarvan komen in hooger beroep; maar inmiddels moet het verleende confinement of curatele voortduren.

400. Onder curatele worden gesteld:

1°. Zinnelooze, razende of dolle menschen;

2°. Die, wegens doofheid, stomheid, blindheid, ouderdom of aanhoudende ziekte, de curatele begeeren, of daarin toestemmen;

3°. Verkwisters of doorbrengers van hunne goederen; en

4°. Afwezenden, voor zoo veel hunnen boedel betreft.

401. Tot curator stelt de regter aan een zoodanig persoon of personen, als hij tot de waarneming der curatele geschikt oordeelt: zoo geene redenen daartegen zijn, geeft hij den voorrang aan de vrouw, of aan de nabestaanden.

402. Niemand kan echter genoodzaakt worden, om zich met de waarneming van curatelen te belasten.

403. Ouders, bij uitersten wil één of meer curateuren over hunne meerderjarige kinderen, die wegens ziel- of ligchaamsgebreken, of door afwezendheid, buiten staat zijn om hunne personen te beschermen, of hunne goederen te bestieren, benoemen, hebbende, zal daarvan, dadelijk na het overlijden, aan den regter kennis gegeven en bevestiging verzocht worden, welke, naar bevind van zaken, door denzelven zal worden verleend.

404. Niemand, behalve de echtgenoot en de nabestaanden, in de opgaande of nederdalende linie, van den persoon, die onder curatele gesteld is, is gehouden, langer dan tien jaren deze curatele waar te nemen; na welk tijdverloop de zoodanige zijn ontslag zal kunnen vragen, en een ander in zijne plaats zal moeten worden aangesteld.

405. Elke [illegible] curatele moet openbare afkondiging gedaan worden.

406. Die geconfineerd, of wier persoon en goederen onder curatele gesteld zijn, zijn onbevoegd, om zich door eenige handelingen te verbinden, op gelijke wijze als zulks ten aanzien van minderjarigen plaats heeft.

407. Handelingen of verbindtenissen van personen, wegens gebrek aan zwakheid van verstandelijke vermogens, onder curatele gesteld, vóór de afkondiging der curatele verrigt en aangegaan, kunnen vernietigd of gerescindeerd worden, indien de oorzaak van het decerneren der curatele reeds klaarblijkelijk bestond, ten tijde dat dezelve handelingen of verbindtenissen werden verrigt of aangegaan.

408. Na iemands dood kunnen zijne handelingen of verbindtenissen in regten niet betwist worden, ter zake van zinneloosheid, dan wanneer vóór zijn overlijden een curatele over zijn persoon mogt verzocht of verleend zijn; ten ware het bewijs van zinneloosheid uit de handelingen of akte der verbindtenis zelve voortvloeit.

409. De pligt van den gestelden curator bestaat in het maken van inventaris, het gadeslaan van den persoon onder curatele gesteld, en het besturen van zijne goederen, even als een voogd omtrent den minderjarigen doet.

410. De curator moet acht geven, dat de inkomsten der goederen van personen, die onder curatele gesteld zijn, mede, voor zoo verre zulks noodig is, en geschieden kan, ter verzachting van hun lot en bevordering van hunne herstelling besteed worden.

411. Zijne magt bestaat in het verleenen van adsisentie zoo regts buiten regten, mits, in het aanleggen van regtsgedingen, het aangaan van transactien, compromissen, of bedenkelijke verbindtenissen, en het vervreemden of verpanden van onroerende, en met dezelve ten dien aanzien gelijk gestelde goederen, zich voorziende van des regters autorisatie, op gelijke wijze als een voogd daartoe verpligt is.

412. Wanneer de oorzaken der curatele ophouden, eindigt dezelve; doch wordt niet te min door den regter, die de curatele verleend heeft, de opheffing derzelve, mede bij openbare afkondiging, bekend gemaakt.

413. De gestelde curator is verpligt, telken jare aan het geregt rekening en verantwoording van zijn gehouden bewind te doen, als mede, na het eindigen der curatele, eene algemeene rekening en verantwoording te doen aan den genen, wiens curator hij geweest is, of aan deszelfs erfgenamen.

414. Het salaris van curateuren wordt berekend op gelijken voet, als zulks ten aanzien van voogden plaats heeft.

415. De pligt en magt van eenen curator, die gesteld is om in opgekomen erfenissen eenen uitlandigen te vertegenwoordigen, om eene onbeheerden boedel, waarvan de erfgenamen onzeker zijn, te bewaren en tot effenheid te brengen, om een verlaten boedel, die met schulden beladen is, te beheeren, en soortgelijke, regelen zich naar den inhoud der aan hem opgedragen commissie, naar de bepalingen van bijzondere wetten en reglementen, en verder naar de algemeene voorschriften, omtrent voogdij en curatele, en, met betrekking tot vacerende erfenissen, vastgesteld.

TWEEDE BOEK.

Van de zaken, en verschillende wijzigingen van eigendom.

EERSTE TITEL.

Van de verdeeling der zaken.

416. Alle zaken of goederen worden verdeeld in roerende en onroerende.

EERSTE HOOFDSTUK.

Van onroerende goederen.

417. Goederen zijn onroerende, of uit hunnen aard, of door hunne bestemming, of door het onderwerp, waarop zij worden toegepast.

418. Landerijen en gebouwen zijn, uit hunnen aard, onroerende goederen.

419. Voor onroerende goederen worden mede gehouden boomen en planten, die met hunne wortels in den grond vast zijn, als mede vruchten en veldgewassen, die nog niet geplukt, afgesneden of ingeoogst zijn.

420. Beesten, door den eigenaar van land aan den pachter of meijer tot het bearbeiden van het land gegeven, het zij gewaardeerd of niet, worden voor onroerende goederen gehouden, zoo lang dezelve, uit hoofde dezer overeenkomst, aan dat landgoed verbonden zijn.

421. Buizen of goten, die tot waterleiding in een huis of ander erf dienen, zijn onroerende goederen, en maken een gedeelte uit van het erf, waartoe zij behooren.

422. Voorwerpen, welke de eigenaar van een erf daarop geplaatst heeft, ten dienste en tot de bearbeiding van hetzelve, behooren, uit hoofde van hunne bestemming, tot onroerende goederen; dienvolgende zijn de nagemelde zaken, uit hoofde van derzelver bestemming, onroerende, in dat geval, wanneer zij door den eigenaar ten dienste en bearbeiding van zijn erf op hetzelve geplaatst zijn, als:

De beesten tot de bebouwing gebruikt wordende;
De bouwgereedschappen;
De duiven der duiventillen of duivenvlugten;
De konijnen der konijnen-bergen;
De visschen, die zich in de vijvers bevinden;
De stroo en mest;
De persen, ketels, kuipen, vaten, gereedschappen, tot eene fabrijk of trafijk, tot het ontgronden van veenlanden, en dergelijke einden behoorende;
En eindelijk, zoodanige roerende goederen, welke de eigenaar tot een blijvend gebruik bij zijn erf gevoegd heeft.

423. Al wat aan onroerend goed aard- en nagelvast is, wordt voor een gedeelte van hetzelve, en dus voor onroerend goed gehouden.

Beelden worden voor onroerende goederen gehouden, wanneer zij in eene nis, opzettelijk voor dezelve gemaakt, geplaatst zijn, al ware het dat men zoodanige beelden daaruit konde nemen, zonder dezelve te breken of te beschadigen.

424. Reële aktien op onroerende goederen, vruchtgebruik van onroerende goederen, servituten op gebouwen en erven, en dergelijke, zijn onroerend, uit hoofde van het onderwerp, waarop dezelven worden toegepast.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Van roerende goederen.

425. Goederen zijn roerende, of uit derzelver aard, of volgens de bepalingen van de wet.

426. Roerende goederen uit derzelver aard zijn dezulken, die van de eene plaats naar de andere vervoerd kunnen worden, het zij ze zich zelve bewegen, het zij ze door eene van buiten aankomende kracht bewogen worden.

427. Door wetduiding zijn voor roerende goederen te houden:

1°. Alle personele actien, het zij dezelve betrekkelijk zijn tot geldsommen, of tot roerende en onroerende goederen;

2°. Alle reele actien op roerend goed;

3°. Alle actien, aandeelen, of interessen in eenige associatien, compagnieschappen, societeiten van commercie, assurantie, navigatie, rederijen, visscherijen, binnen- of buitenlandsche fondsen, bleekerijen van alle andere handel, gering bezoop en bedrijf, zelfs wanneer onroerende goederen tot deze onderneming betrekkelijk, aan de voornoemde gezelschappen toebehooren; en

4°. Wijders zijn door wetduijding voor roerende goederen te houden alle obligatien en andere effecten, zoo op het rijk en andere mogendheden, als ten laste van bijzondere personen, al zijn zij ook van een verband op onroerend goed voorzien.

428. Bouwstoffen, afkomende van de afbraak van eenig gebouw, of dezulken, die bestemd zijn om een nieuw gebouw te maken, zijn roerende goederen.

Dezelve bouwstoffen, tot aanbouw zijnde gebruikt geworden, houden daar door op roerende goederen te zijn.

429. De spreekwijze van *roerende goederen* wordt in de gemeene zamenleving dikwijls in een' meer engen zin genomen, en worden als dan het gereed geld, inschulden, edele gesteenten, koopmanschappen, en verzamelingen, de kunsten en wetenschappen betreffende, daaronder niet begrepen.

430. Onder de benaming van *meubelen* is begrepen al het geen tot gebruik en versiering der vertrekken van een huis dient, als tapijten, bedden, stoelen, spiegels, pendules, tafels, porseleinen, aardewerk, en dergelijken.

De schilderijen, prenten en beelden zijn niet onder meubelen begrepen, dan wanneer zij tot versiering van een vertrek bestemd zijn, doch niet wanneer zij eene verzameling moeten uitmaken.

431. De verkoop, schenking of making van een huis, met al het geen daar in gevonden wordt, is alleen betrekkelijk tot de daar in zijnde meubelen, en moet niet worden uitgestrekt tot gereed geld, of tot inschulden en andere regten, waar van de papieren en bescheiden in dat huis bewaard worden.

DERDE HOOFDSTUK.

Van de goederen, in betrekking tot derzelver bezitters.

432. Een ieder heeft de vrije beschikking over de goederen, die hem in eigendom toebehooren, onder de wijzigingen of modificatien, door de wet vastgesteld: het bestuur en de vervreemding der goederen, welke niet aan bijzondere personen behooren, moeten naauwkeurig ingerigt worden naar de vormen en regelen, die voor dezelve in het bijzonder bepaald zijn.

433. De wegen, rij- en gangpaden, die tot laste van het rijk zijn, de bevaarbare stroomen en rivieren, de stranden van de zee, de havens en reeden, en in het algemeen alle gedeelten van Hollands grond, welke voor geenen uitsluitenden eigendom vatbaar zijn, worden onderhoorig geacht aan de publieke domeinen.

434. Alle duinen en heiden, voor zoo verre die niet aan anderen in eigendom zijn uitgegeven, behooren aan de publieke domeinen.

435. Alle vacerende en verlatene goederen behooren mede tot de publieke domeinen.

436. De poorten, muren, grachten en wallen van vestingen, of versterkte steden en plaatsen, zijn wijders gedeelten der publieke domeinen.

437. *Gemeente goederen* zijn dezulken, op wier inkomsten of eigendom de inwoners van eene of meer gemeenten een wettig verkregen regt hebben.

438. De betrekking tot de goederen, die iemand bezit, bestaat in het regt van eigendom, bezitregt, regt van genot, en in regt van dienstbaarheid of servituutregt.

TWEEDE TITEL.

Van eigendom.

439. *Eigendom* is het regt om van eenige zaak het vrij genot te hebben, en daar over naar goedvinden te beschikken; mits niet handelende tegen de wetten, noch verkortende het regt van een' derden.

440. Niemand kan genoodzaakt worden afstand te doen van zijn' eigendom, dan ter zake van het algemeen belang, en tegen voorafgaande billijke schadeloosstelling.

441. Het regt van eigendom is *volkomen* of *onvolkomen*.

442. Het *volkomen* regt van eigendom bevat in zich alles, wat door eene zaak wordt voortgebragt, als mede al het geen zich daarmede door de natuur of door de kunst vereenigt.

443. Het regt van eigendom is *onvolkomen*, wanneer het, na verloop van zekeren tijd, of door het vervallen van zekere conditie, staat ontbonden te worden; wanneer het goed met eenig reëel regt ten behoeve van anderen bezwaard is, of wanneer het bestaat in eenen blooten eigendom, afgescheiden van het vruchtgebruik, hetwelk aan den ander toekomt.

EERSTE HOOFDSTUK.

Van het regt van accessie op het geen door de zaak wordt voortgebragt.

444. Alle vruchten der aarde, het zij door de natuur alleen, of gepaard met menschen hulp, voortgebragt;

Alle civiele of burgerlijke vruchten;

En eindelijk jongen, die uit iemands beesten worden geboren, behooren door het regt van accessie aan den eigenaar.

445. Die enkel het bezit heeft eener zaak, zonder daarvan eigenaar te zijn, krijgt geen regt op de vruchten, dan wanneer hij de zaak bezit ter goeder trouw; doch, ingeval van bezit ter kwader trouw, kan de eigenaar van hem, met de zaak zelve, tevens alle de vruchten terug vorderen.

446. De vruchten eener zaak, behooren niet anders aan den eigenaar, dan onder den last om de kosten van ploegen, zaaijen, en arbeiden, door een' derden persoon daaraan verrigt, aan denzelven te vergoeden.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Van het regt van accessie, ten aanzien van het geen zich met de zaak vereenigt, en met dezelve een geheel uitmaakt.

447. Al wat zich met eene zaak zoodanig vereenigt, dat het met dezelve slechts een enkel geheel uitmaakt, wordt het eigendom van den geen, aan wien de principale zaak toebehoort, en zulks achtervolgens de regelen, welke hierna worden bepaald.

448. De aanwassen, welke eene rivier, ongevoelig, en van langzamerhand, aan de aanpalende landen heeft aangespoeld, komen als een accessoir aan den eigenaar van die landen.

449. Indien echter het geweld van den stroom een stuk van een land aanhetland van een ander heeft aangeworpen, op zoodanige wijze dat dit stuk te herkennen is, behoudt de eigenaar van dit stuk den eigendom; onder die bepaling, dat hij gehouden is hetzelve binnen het jaar te reclameren; na verloop van welken tijd hij in zijne reclame niet meer ontvankelijk is, ten ware de eigenaar van het land, waarmede het stuk vereenigd is, nog geen bezit van hetzelve genomen had.

450. Wanneer twee zaken, aan onderscheidene eigenaars toebehorende, zoodanig met elkander vereenigd zijn, dat zij een geheel uitmaken, behoort echter het geheel aan den eigenaar van de principale zaak niet anders, dan onder den last van aan den ander de waarde van de accessoire zaak te moeten vergoeden.

451. Voor de principale zaak wordt gehouden die gene, waarmede eene andere zaak is vereenigd, en die een beter gebruik, meerder sieraad, aanvulling, of dergelijken, uit dezelve trekken kan.

452. De eigenaar van de accessoire zaak, die, buiten zijn weten, met de principale zaak van een ander vereenigd is, doch gevoegelijk van dezelve weder kan worden afgescheiden, is, des goedvindende, bevoegd, om die afscheiding, en de teruggave van zijne accessoire zaak, te vorderen.

453. Indien een kunstenaar, of iemand anders, van eene stoffe, die hem niet toebehoort, eene nieuwe soort van zaak gemaakt heeft, heeft de eigenaar der stoffe de keus, om die nieuwe soort te reclameren, mits de kosten der bearbeiding vergoedende, of wel die nieuwe soort aan den maker over te laten, en van hem vergoeding der gebruikte stoffe te eischen; zonder onderscheid, of de stoffe al dan niet geschikt is om hare oude gedaante weder te kunnen aannemen.

454. Wanneer de stoffe, die tot het maken van eene nieuwe zaak gebruikt is gedeeltelijk aan den maker, en gedeeltelijk aan een ander toebehoort, en niet weder gevoegelijk van elkander kan worden afgescheiden, is die nieuwe zaak tusschen beiden in het gemeen, naar evenredigheid van elks aandeel in de stoffe de kosten van bearbeiding, aan de zijde van den maker, daarbij gerekend.

455. Verscheidene stoffen, aan verschillende eigenaars toebehoorende, onder elkanderen gemengd, en daardoor eene nieuwe soort van zaak gemaakt zijnde, wordt onderscheid gemaakt, of die stoffen weder gevoegelijk kunnen worden afgescheiden, en dan is men bevoegd de verdeeling te eischen, dan wel of die stoffen niet gevoegelijk afscheidbaar zijn, en dan is de gemaakte nieuwe soort gemeen, naar evenredigheid van de hoeveelheid, hoedanigheid en waarde der stoffen, aan elk hunner toebehoorende.

456. Indien de stoffe, aan een' der eigenaars toebehoorende, die van den ander in waarde verre overtreft, kan de eigenaar der waardigste stoffe de nieuwe gemaakte soort voor zich reclameren; mits de waarde van de andere stoffe vergoedende.

457. Een van beiden de gemeenschap, in de vorige artikelen vermeld, willende doen eindigen, moet het goed ten gemeenen voordeele in het openbaar verkocht worden.

458. Die eenige stoffe, aan een ander toebehoorende, buiten deszelfs weten gebruikt heeft, is niet alleen tot teruggave van die stoffe, zoo zij afscheidbaar is, maar ook tot vergoeding van kosten, schaden en interessen, gehouden.

DERDE TITEL.

Van bezitregt.

459. Die eenige zaak of regt, voor de verkrijging van eigendom vatbaar zijnde, alhoewel hij zelve niet bewezen is eigenaar te zijn, door zich zelven, of door een een' ander' in zijnen naam, onder zich heeft of geniet, met oogmerk on die zaak of dat regt te houden, wordt geacht daarvan bezitter te zijn.

460. Die het oogmerk van eene zaak of regt voor zich te behouden niet heeft, wordt niet gehouden in het eigenlijk bezit derzelve te zijn, ofschoon hij de zaak onder zich hebben mogt.

461. Bezit heeft ten gevolge, dat de bezitter voor eigenaar wordt gehouden, en in het bezit mag blijven, tot dat een ander den eigendom geregtelijk heeft ingewonnen.

462. Bezit, eenmaal verkregen zijnde, wordt behouden door den enkelen wil om te blijven bezitten, schoon men de dadelijke detentie der zaak is kwijt geraakt, mits binnen het jaar de noodige regtsmiddelen gebruikende, om daarin gemaintineerd te worden.

463. De bezitter wordt gerekend het bezit te blijven behouden, schoon een ander, met zijne toestemming, of op zijnen last, het goed gebruikt, of hetzelve onder zich heeft.

BIJVOEGSEL,

N°. 4,

BEHOORENDE TOT DE KONINKLIJKE COURANT VAN MAANDAG DEN 24sten VAN GRASMAAND 1809, N°. 96.

464. Met zijnen wil verliest men het bezit door volkomen overgifte van de zaak aan een ander, als mede door het bezit te verlaten en weg te werpen.

465. Niemand mag, zonder regterlijke tusschenkomst, buiten het bezit gesteld worden. Indien hij, schoon op grond van een beter regt, op eigen gezag uit het bezit gestooten wordt, moet zulks eerst hersteld worden, eer het onderzoek van dat beter regt in aanschouw komen kan; mits deze herstelling binnen het jaar door gepaste regtmiddelen gevorderd zij.

466. De wijze, waarop bezit door verjaring in volkomen eigendom overgaat, wordt behandeld bij den titel van prescriptie.

VIERDE TITEL.

Van vruchtgebruik of lijftogt, van gebruik, bewoning, tiendregt, regt van opstal, en cijnsregt.

EERSTE HOOFDSTUK.

Van vruchtgebruik of lijftogt.

467. *Vruchtgebruik* is het regt om van eens anders goed de vruchten te trekken; als of men zelf eigenaar daarvan ware; mits zorgende, dat de zaak zelve in wezen blijft.

468. Vruchtgebruik wordt verkregen, of door den wil van den eigenaar, of door de wet.

469. Vruchtgebruik kan daargesteld worden, of zuiver, of onder zekere voorwaarden, of voor een' zekeren tijd.

470. Vruchtgebruik kan, zoo wel van roerende als onroerende goederen, worden toegestaan.

EERSTE AFDEELING.

Van de regten van den vruchtgebruiker.

471. De vruchtgebruiker is in het algemeen geregtigd, alle de vruchten te genieten, die van het goed, waarvan hij het vruchtgebruik heeft, voortkomen, het zij de natuurlijke, het zij de burgerlijke, het zij de vruchten van nijverheid.

472. *Natuurlijke vruchten* zijn de genen, welke de aarde van zelf voortbrengt, alsmede de producten en de jongen van beesten. *Vruchten van nijverheid*, die uit den grond getrokken worden, zijn de genen, welke men door cultuur of landbouw verkrijgt.

473. *Burgerlijke vruchten* zijn de huren van gebouwen, van landerijen, en van andere panden; mitsgaders renten en interessen van kapitalen.

474. De natuurlijke vruchten en vruchten van nijverheid, die, den aanvang van het vruchtgebruik, nog niet geplukt of afgesneden zijn, behooren aan den vruchtgebruiker.

De nog niet geplukte of nog niet afgesnedene, bij het einddigen van het vruchtgebruik, behooren aan den eigenaar; zonder dat deze iets wegens de kosten van het bearbeiden of zaaijen verpligt is te vergoeden.

475. Burgerlijke vruchten worden dagelijks gerekend, naar evenredigheid van den tijd, dien het vruchtgebruik geduurd heeft.

476. Van scheepsportien worden twee derden van de tijdelijke uitdeelingen voor vruchten, en één derde voor hoofdsom gerekend; waartegen ook weder in de tijdelijke bijlagen twee derden door den vruchtgebruiker, en één derde door den eigenaar, na het eindigen van het vruchtgebruik, gedragen moeten worden.

477. De opbrengst van uitgeveende en uitgegravene landen, en van steen- en zandgroeven, wordt geheel voor hoofdsom gerekend, en blijft als zoodanig aan den eigenaar; behoudens aan den vruchtgebruiker het genot der renten, die daarvan afkomen.

478. Indien vruchtgebruik plaats heeft omtrent zaken, die met het gebruik te niet gaan, als geld, koren, en dranken, heeft de vruchtgebruiker het regt om dezelve te gebruiken; mits, bij het eindigen van het vruchtgebruik, eene gelijke hoeveelheid, hoedanigheid en waarde, of wel den prijs van dezelven, teruggevende.

479. Het vruchtgebruik van eene lijfrent, geeft aan den vruchtgebruiker, gedurende het vruchtgebruik, het regt om de verschenen renten te beuren, zonder tot eenige teruggave verpligt te zijn.

480. Vruchtgebruik plaats hebbende omtrent zaken, die, zonder dadelijk te niet gaan, door het gebruik verslijten, of in waarde verminderen, geeft aan den vruchtgebruiker het regt, om dezelve te gebruiken tot die einden, waartoe zij geschikt zijn.

Bij het eindigen van het vruchtgebruik, is de vruchtgebruiker verpligt, dezelve terug te geven in den staat, waarin zij zich bevinden; mits niet door misbruik of kwade trouw van den vruchtgebruiker verzeten of in waarde verminderd zijnde.

481. Van bosschen, en ander houtgewas, is het week- en kaphout voor den vruchtgebruiker, en zijn de opgaande boomen voor den eigenaar; zoo echter, dat de vruchtgebruiker van de opbrengst van de verkochte opgaande boomen, zoo lang het vruchtgebruik duurt, de renten trekt.

De vruchtgebruiker is verpligt, zich, ten aanzien van het kappen, te gedragen naar de gewoonte en het standvastig gebruik der eigenaars; zonder voor zich of zijne erfgenamen schadevergoeding te genieten, wegens het geen hij gedurende het vruchtgebruik mogt nagelaten hebben op zijn' tijd te kappen.

Boomen, welke kunnen getrokken worden uit eene boomkweekerij, zonder dezelve te bederven, behooren mede tot het vruchtgebruik; mits de vruchtgebruiker zich omtrent de wederaanvulling gedrage naar de plaatselijke gewoonten.

482. Boomen, die gedurende het vruchtgebruik sterven, en die, welke bij toeval afbreken of uit den grond gerukt worden, zijn voor den vruchtgebruiker; welke echter verpligt is andere boomen voor dezelve in plaats te zetten.

483. De vruchtgebruiker mag niet alleen het goed zelf gebruiken, en door zijne huisgenooten laten gebruiken, maar hij is ook geregtigd om het genot der vruchten, door verkoop, verhuring, of anderen titel, aan een' derden over te doen; zoo nogtans, dat het regt van vruchtgebruik met den dood van den vruchtgebruiker, die dit genot heeft overgedaan, eindigt.

484. Het vruchtgebruik strekt zich ook uit tot den aanwas, waarmede de goederen, gedurende het genot des vruchtgebruikers, vergroot worden.

485. De vruchtgebruiker heeft in het algemeen het genot van alle de regten, die den eigenaar toekomen; als van servituut, van overgang, en alle anderen, en hij geniet deze regten als de eigenaar zelf.

486. De vruchtgebruiker heeft de goederen, waarvan hij het vruchtgebruik geniet, onder zijne eigene beheering; ten ware daarover een ander tot administrateur is gesteld.

487. De eigenaar is gehouden den vruchtgebruiker het vruchtgebruik der goederen te laten genieten, zonder hem daarin eenige belemmering te veroorzaken; alle belet, daarin door den eigenaar toegebragt, verpligt hem tot schadevergoeding.

488. De vruchtgebruiker mag daarentegen, na het eindigen van het vruchtgebruik, geene schadevergoeding eischen voor eenige verbetering, welke hij vermeent gedurende het vruchtgebruik gemaakt te hebben; al ware de zaak door hem ook wezenlijk in beteren staat gebragt.

Hij of zijne erfgenamen mogen echter alles, wat er door hem aan of op het gebruikte goed gemaakt of gebragt is, wegnemen of doen wegnemen, wanneer alles ongeschonden in zijnen vorigen staat kan worden hersteld.

TWEEDE AFDEELING.

Van de verpligtingen van den vruchtgebruiker.

489. De vruchtgebruiker moet de zaak aanvaarden in den staat, waarin dezelve zich bevindt, en is in het algemeen verpligt, om de goederen, als een goed huisvader, te gebruiken; zorg dragende, dat dezelve niet in verval geraken of verloren gaan: alle verzuim, hierin door hem gepleegd, stelt hem tot vergoeding van schade aansprakelijk.

490. De vruchtgebruiker de goederen, waarvan hij het vruchtgebruik heeft, onder zijne eigene beheering hebbende, is gehouden tot het maken van staat en inventaris derzelve goederen, in tegenwoordigheid van den eigenaar, of na denzelven daartoe geroepen te hebben, en met uitdrukking van de waarde der goederen, welke door deskundigen begroot moeten worden, en is voorts gehouden tot het stellen van zekerheid, dat hij de goederen niet anders dan naar behooren gebruiken zal, en dat hij, na het eindigen van het vruchtgebruik, de goederen zelve, of, in het geval hier voren, artikel 478, vermeld, de waarde van dezelve aan den eigenaar terug geven zal; alles, ten ware hij, bij overeenkomst of testament, van de verpligting tot het maken van inventaris of het stellen van zekerheid, is vrijgesteld; zullende mede aan de verpligting tot het stellen van cautie niet onderworpen worden ouders, welke het vruchtgebruik van de goederen hunner kinderen hebben, noch ook iemand, die zijn goed aan een ander verkocht of geschonken heeft, onder voorwaarde van het vruchtgebruik van dit goed te blijven genieten.

491. De vruchtgebruiker, die, in het geval bij het vorige artikel vermeld, buiten staat is de vereischte zekerheid te stellen, is verpligt te gedoogen, dat de goederen gebragt worden onder eene geregtelijke administratie, tot tijd en wijle hij die zekerheid gesteld zal hebben.

492. Aan den vruchtgebruiker kan, in geval van administratie, door den regter worden toegestaan, om een gedeelte van de onroerende goederen, naar bevind van zaken, tot zijn gebruik te mogen onder zich houden; mits daarvoor cautie stellende, die ook, naar aanleiding der omstandigheden, in eene juratoire cautie zal kunnen bestaan, en voorts onder den last om dezelve goederen, bij het eindigen van het vruchtgebruik, weder opteleveren en terug te geven.

493. De vruchtgebruiker, die vertraagt de vereischte zekerheid te stellen, verliest echter daardoor de vruchten niet, waartoe hij geregtigd was; dezelve zijn hem verschuldigd van het oogenblik af, dat het vruchtgebruik een aanvang neemt.

494. In de bepalingen van dit niet onder vruchtgebruik begrepen is, en welke lasten voor rekening van den vruchtgebrui-

ker komen, moet eerst en vooral worden ingezien, wat daaromtrent bij de overeenkomst of uitersten wil is vastgesteld.

495. De vruchtgebruiker is, voor zoo verre het tegendeel niet bij overeenkomst of testament is vastgesteld, verpligt de gewone reparatien tot onderhoud te doen, als mede te vergoeden de schade, die, door zijn gepleegd verzuim in het niet doen van deze reparatien, veroorzaakt zoude mogen zijn.

Buitengewoon zware reparatien blijven ten laste van den eigenaar; ten ware dezelve veroorzaakt zijn door verzuim van het gewoon onderhoud, gedurende den tijd van het vruchtgebruik; in welk geval ook de buitengewoon groote reparatien, ten laste komen van den geen, die het gewoon onderhoud verzuimd heeft.

496. *Buitengewoon groote reparatien* zijn die van zware muren en gewelven, het leggen van nieuwe balken, geheele daken, en dergelijke; andere reparatien worden als gewoon onderhoud gerekend.

497. Noch de eigenaar, noch de vruchtgebruiker, is gehouden te herbouwen het geen door ouderdom is ingestort, of door een onvermijdelijk onheil vernield is.

498. De vruchtgebruiker is gehouden, gedurende het vruchtgebruik, voor zijne rekening te nemen de jaarlijksche lasten, waarmede het goed bezwaard is, en die in het gemeene leven als lasten der vruchten worden aangemerkt.

499. De lasten, op den eigendom van het goed, gedurende het vruchtgebruik, gelegd, worden door den vruchtgebruiker en den eigenaar gedragen, in maniere als volgt:

De eigenaar is verpligt de betaling dezer lasten te doen; doch de vruchtgebruiker moet hem de interessen der uitgeschotene penningen vergoeden.

Indien de vruchtgebruiker de penningen, tot die betaling benoodigd, heeft voorgeschoten, kan hij, bij het eindigen van het vruchtgebruik, de kapitale somme zelve terug eischen.

500. Tot betaling van schulden of lasten, waarmede het goed, bij den aanvang van eenig bijzonder daarop gesteld vruchtgebruik, bevonden wordt bezwaard te zijn, is de vruchtgebruiker niet gehouden. Het goed daarvoor aangesproken wordende, heeft de vruchtgebruiker zijn verhaal op den eigenaar.

501. Proceskosten over het vruchtgebruik komen tot laste van den vruchtgebruiker; doch die den eigendom betreffen tot laste van den eigenaar.

502. Wanneer, gedurende het vruchtgebruik, door derden eenige aanspraak op het regt van den eigenaar wordt gemaakt, of het goed zelf wordt aangetast, is de vruchtgebruiker gehouden om daarvan aan den eignaar kennis te geven; zijnde de vruchtgebruiker, bij gebreke van dien, verantwoordelijk voor de schade, welke daaruit voor den eigenaar kan ontstaan, even als, of hij zelf het nadeel had toegebragt.

503. Die het vruchtgebruik van eenig beest heeft, is, wanneer hetzelve, buiten zijn toedoen, sterft, niet verpligt een ander in plaats van het gestorvene terug te geven, noch er de waarde van te betalen.

504. In geval van vruchtgebruik van een troep of kudde beesten, is de vruchtgebruiker, wanneer de kudde door sterfte, of ander toeval, buiten deszelfs schuld, geheel of ten deele verloren gaat, niet verder aan den eigenaar gehouden, dan tot overgifte van de huiden of vellen, of van derzelver waarde.

DERDE AFDEELING.

Hoe vruchtgebruik eindigt.

505. Vruchtgebruik eindigt:

1°. Door den dood van den vruchtgebruiker;

2°. Wanneer de tijd of voorwaarde, tot of onder welke hetzelve toegestaan is, verloopen of vervuld is;

3°. Door vermenging, wanneer de bloote eigendom en het vruchtgebruik zijn gekomen in dezelfde handen;

4°. Door gedanen afstand van den vruchtgebruiker ten behoeve van den eigenaar;

5°. Door verjaring, wanneer de vruchtgebruiker, gedurende dertig jaren, van zijn regt geen gebruik gemaakt heeft; en

6°. Door den geheelen ondergang der zaak; waarop het vruchtgebruik is gevestigd.

506. Vruchtgebruik, hetwelk niet aan particuliere of bijzondere personen is toegestaan, duurt niet langer dan dertig jaren.

507. Vruchtgebruik, aan iemand toegestaan, tot dat een derde zekeren onderdom zal bereikt hebben, duurt voort tot dat tijdstip, schoon deze derde vóór den bepaalden tijd mogt overleden zijn.

508. De verkoop van eene zaak, aan vruchtgebruik onderhevig, maakt geene verandering in het regt van den vruchtgebruiker; deze blijft het vruchtgebruik genieten, ten ware hij daarvan uitdrukkelijk afstand mogt hebben gedaan.

509. Het goed slechts gedeeltelijk verloren gegaan zijnde, blijft het vruchtgebruik ten aanzien van het overgebleevene gedeelte voortduren.

510. Het goed door herbouwing weder in den vorigen staat hersteld zijnde, herleeft het vruchtgebruik op hetzelve.

511. Indien het vruchtgebruik alleen op een gebouw gevestigd is, en dit gebouw door brand, of andere onheilen vernield wordt, of door ouderdom instort, heeft de vruchtgebruiker het genot niet van den grond, noch van de bouwstoffen.

Indien het vruchtgebruik gevestigd is op een stuk goed, waarvan het gebouw een gedeelte uitmaakte, blijft de vruchtgebruiker in het genot van den grond en van de bouwstoffen.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Van gebruik en van bewoning.

512. De regten van gebruik en van bewoning worden verkregen, en verloren, op dezelfde wijze als het vruchtgebruik.

513. Men kan daarvan, even als in geval van vruchtgebruik, geen genot hebben, dan na bevorens zekerheid gesteld, en staat en inventaris gemaakt te hebben.

514. De gebruiker, en hij die het regt van bewoning heeft, zijn verpligt zich, ten aanzien van het gebruik en de bewoning te gedragen als goede huisvaders.

515. De regten van gebruik en van bewoning worden geregeld door den titel of acte, waarbij dezelve zijn toegestaan, en krijgen, achtervolgens de in dezelve acte voorkomende bepalingen eene meerdere of mindere uitgestrektheid.

516. Indien geene bepalingen omtrent de uitgestrektheid van deze regten gemaakt zijn, worden dezelve geregeld op de volgende wijze.

517. Die het gebruik heeft van eenige zaak, geniet de vruchten van dezelve niet verder, dan zijn eigen nooddruft, en die van zijn huisgezin zulks vorderen.

518. Ten aanzien van beesten, heeft de bruiker het regt om daarmede zijn werk te doen, en de melk, voor zoo verre zijne behoeften en die van zijn huisgezin vorderen, als mede de mest te gebruiken; doch hij heeft geenszins het genot van de wolle, of de jongen der beesten of van de melk, welke hij voor zijne behoeften, en die van zijn gezin niet noodig heeft.

519. De gebruiker kan zijn regt aan een ander niet afstaan noch verhuren.

520. Hij, die het regt van bewoning van een huis heeft, kan hetzelve bewonen met zijn huisgezin, al ware het, dat hij op het tijdstip, waarop hetzelve regt hem werd toegestaan, niet gehuwd geweest was.

521. Het regt van bewoning kan niet afgestaan noch verhuurd worden.

522. Die een huis in bewoning heeft, en hij, die alle de vruchten van land, zonder eenige uitzondering, gebruikt, zijn beiden gehouden de gewone reparatien tot onderhoud, de betaling der lasten en de kosten der cultuur of bebouwing, even als een vruchtgebruiker, te dragen.

Indien de gebruiker van land alleen een gedeelte der vruchten gebruikt, is hij slechts verpligt in die lasten en kosten te dragen, naar mate van hetgeen hij geniet.

DERDE HOOFDSTUK.

Van tiendregt, regt van opstal, en cijnsregt.

EERSTE AFDEELING.

Van tiendregt.

523. *Tienden* zijn, of *grove*, die van granen en zaden, of *smalle*, die van gewassen en moeskruiden, of *krijtende* tienden, die van de jongen van allerlei vee geheven worden.

524. De tienden worden gerekend te bestaan in het tiende gedeelte der vruchten, zoo als die uit de hand vallen, zonder dat de tiendheffer de beste kiezen, of de tiendpligtige de slechtste geven mag.

525. De tiendpligtige mag, vóór de voldoening der tienden, geene vruchten van het veld vervoeren; hij is dus verpligt den tiendheffer aanzegging te doen, dat zijne tiende schoof gereed staat, en dat hij die zal hebben wegtehalen.

De tiendheffer daarvan in gebreke blijvende, doet de tiendpligtige, ten overstaan van twee zijner geburen, of van twee andere neutrale personen, aanwijzing van de gereed zijnde tienden, laat dezelve vóór den tiendheffer op het veld staan, en gaat met de inzameling zijner vruchten voort.

526. De tiendheffer is des begerende, bevoegd om de tienden, die hem opgebragt moeten worden, voor een of meer jaren aan anderen, hetzij in het openbaar, hetzij uit de hand te verkoopen of te verpachten.

527. Het regt om tienden te heffen wordt verloren:

1°. Door het vergaan van goed;

2°. Door vrijwilligen afstand;

3°. Door overdragt aan een ander;

4°. Door vermenging der regten van den tiendheffer en den tiendpligtigen; en

5°. Door ongebruik gedurende dertig jaren.

528. Het gestatueerde bij deze afdeeling zal geen hinder kunnen toebrengen aan hetgeen nader, ten aanzien van de tienden, zal bepaald worden.

TWEEDE AFDEELING.

Van regt van opstal.

529. *Regt van opstal* is het vermogen, om op eens anders grond één of meer gebouwen te mogen stellen, of hebben, en dezelve te mogen gebruiken.

530. De eigenaar van den grond vermag, voor zoo verre geene bijzondere bedingen omtrent het eindigen van het regt van opstal gemaakt zijn, hetzelve regt te doen eindigen, na verloop van tien jaren; mits, ten minste twaalf maanden te voren, aan den eigenaar van het gebouw of van de gebouwen daarvan aanzegging doende.

531. De eigenaar van den grond is, bij het eindigen van den opstal, gehouden aan den eigenaar van het gebouw of van de gebouwen te voldoen de waarde van dezelven, of zoo veel als bedongen is.

DERDE AFDEELING.

Van cijns- of tijnsregt.

532. *Cijns- of tijnsregt*, ook wel *regt van oud-eigen* geheemd, is gegrond op eene zekere verbindtenis, liggende op eenig stuk goed, waardoor de eigenaar van hetzelve verpligt is, jaarlijks eene kleine rente aan den daartoe regthebbenden te betalen.

533. Cijnsen zijn uit derzelver natuur onlosbaar, en kunnen door den cijnspligtigen niet dan met toestemming van den cijnsheffer afgekocht worden.

534. De vervallene of verschenen cijnsen worden door verloop van dertig jaren geprescribeerd, doch het regt van cijnsheffing gaat door geene verjaring te niet.

VIJFDE TITEL.

Van servituten of erfdienstbaarheden en erfscheidingen.

EERSTE HOOFDSTUK.

Algemeene bepalingen.

535. Het regt, waardoor een erf aan een naburig erf, hetzij land, hetzij huis, dienstbaar is, wordt *servituut* genoemd.

536. Servituten of dienstbaarheden worden daargesteld:
1°. Door den wil des eigenaars; en
2°. Door de wet.

537. Alle erven worden gepresumeerd vrij te zijn, zoo dat elk eigenaar bevoegd is om aan alle anderen het mede-gebruik van zijn erf te beletten, ten ware bewezen wordt, dat men daarop een regt van servituut heeft.

538. Servituten of dienstbaarheden moeten strikt worden uitgelegd, zoodanig echter, dat die het regt van servituut heeft, ook gerekend wordt datgene te hebben, zonder het welk hij van het servituut geen gebruik maken kan; hij dus, die het regt heeft, om water uit eens anders put te halen, heeft ook het regt van toegang tot dien put.

539. Elk, die het regt van servituut heeft, moet hetzelve zoodanig gebruiken, dat aan den eigenaar van het dienstbaar erf daardoor het minst mogelijk nadeel of overlast veroorzaakt worde.

540. De reparatiën, die noodig zijn, om van een servituut gebruik te kunnen maken, moeten gedaan worden ten koste van den geen die het servituut heeft; zijnde de eigenaar van het dienstbaar erf alleen verpligt te gedoogen, dat de noodige reparatiën gedaan worden.

541. De eigenaar echter van een muur, waarop een ander, ter krachte van een servituut, gebouwd heeft, is verpligt dien muur op zijne kosten te houden in dien staat, dat dezelve het daarop gebouwde dragen kan; hij kan zich nogtans van die verpligting ontlasten door den eigendom van den muur aan den geen die het servituut heeft, aftestaan.

542. Insgelijks moeten de gebreken, door den eigenaar van het dienstbaar erf veroorzaakt, door denzelven op zijne kosten hersteld, en aan den ander het behoorlijk genot van zijn servituut bezorgd worden.

543. Een servituut, aan iemand ter bede of tot wederzeggen toe vergund, kan ten allen tijde worden herroepen en ingetrokken.

544. Hebbende iemand bouwen op eenen muur, die aan zijn buurman of anderen toebehoorde, tegen wien, bij wege van servituut, het regt is toegestaan om zulks te mogen doen.

545. Geen eigenaar is tot het toestaan van een voortdurend servituut bevoegd, dan die den volkomen en onbezwaarden eigendom van zijn erf heeft.

546. Op goederen, waarvan de één den bloten eigendom, en een ander het vruchtgebruik heeft, als mede op goederen, aan verscheiden eigenaars in gemeenschap toebehoorende, mag geen duurzaam bezwaar van servituut gelegd worden, dan met aller gezamenlijke bewilliging.

547. Die, als vruchtgebruikers, fiduciaire bezitters of erfpachters, een' onvolkomen' of bezwaarden eigendom hebben, mogen geene andere servituten op het erf leggen, dan dezulken, waardoor het goed geen het minste nadeel of vermindering ondergaat, en die met het eindigen van hun onvolkomen regt van eigendom mede een einde nemen.

548. Een eigenaar van twee erven, op een denzelve een kennelijk teeken van servituut hebbende gelegd, en den eigendom dezer erven naderhand hebbende vaneengescheiden, zonder van het servituut melding te maken, blijft hetzelve servituut voortduren.

549. Geen servituten, door den wil des eigenaars daargesteld, kunnen eenig gevolg hebben, ten zij dezelve bij den regter van de plaats, waar het goed gelegen is, zijn geregistreerd.

550. Tot het bekomen van een servituut door verjaring, wordt de tijd van dertig jaren vereischt.

551. Een gebouw, echter, hetwelk niet door geweld, ter sluik of tot wederzeggen toe, ter neder gezet en voltrokken is, en gedurende een jaar onbeklaagd gestaan heeft, is daardoor zoodanig verjaard, dat de eigenaar van het naastgelegen erf geen regt heeft, om, na verloop van dien tijd, de afbraak of wegneming van het gebouw te vorderen.

552. Servituten of dienstbaarheden kunnen te niet gaan:
1°. Door vermenging van den volkomen' eigendom van het dienstbaar en van het heerschend erf in denzelfden persoon;
2°. Door uitdrukkelijken afstand;
3°. Door het eindigen van vruchtgebruik, fidei-commis of erfpacht, in de gevallen bij artikel 547 vermeld;
4°. Door het geheel verloren gaan van het heerschend of dienstbaar erf; gedeeltelijk verloren gegaan zijnde, geniet het overgebleven gedeelte de voordeelige servituten, in zoo verre zulks mogelijk is; of eindelijk,
5°. Door verjaring, wanneer gedurende den tijd van dertig jaren, van het servituut geen gebruik is gemaakt.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Van erfscheidingen.

553. Alle muren, ter halver grond gesteld, en alleen tot afsluiting en afscheiding der erven dienende, zonder dat aan een van beide kanten gebouwen staan, noch blijken zijn, dat er eenige gestaan hebben, worden gerekend gemeen te zijn.

554. Alle muren, dienende tot ondersteuning van gebouwen, die alleen aan den eenen kant staan, zonder dat aan den anderen kant gebouwen of blijken van gewezen gebouwen gevonden worden, worden verondersteld toetebehooren aan den geen, wiens gebouw zij ondersteunen.

555. Alle muren tusschen huizen, die, door wederzijdsche inbalking, inankering, het metselen van schoorsteenen, enz., tot een gemeen gebruik dienen, worden gerekend gemeen te zijn, doch niet verder of hooger, dan het gemeen gebruik zich uitstrekt.

556. De gemeenschap aan eenen muur geeft aan elk der gebuuren het regt om er tegen aan te bouwen, alsmede om, tot op de helft van de dikte van den muur, balken en ander hout, tot zijn voorgenomen gebouw behoorende, daarin te plaatsen en te laten rusten.

557. Men mag tegen een' gemeenen of tegen eens anders muur geene ovens, fornuizen, secreten, zinkputten, riolen, misthoopen, of andere gevaarlijke of schadelijke dingen plaatsen, zonder of eene tusschenruimte open te laten of den muur op die plaats te verdikken: alles zoo en in dier voege, als zulks bij de reglementen van politie of bij plaatselijke gebruiken bepaald zal zijn.

558. Elk der naastbestaande geburen mag ook, ten zijnen koste, den gemeenen muur hooger optrekken, met of zonder het oogmerk om er tegen aantebouwen; mits in allen gevalle de muur sterk genoeg zij om die verhooging te dragen, of wel vooraf van zijne zijde verdikt wordende; in alles mede zoo en in dier voege, als bij de reglementen van politie of bij plaatselijke gebruiken zal bepaald zijn.

559. Dit opgetrokken gedeelte van den gemeenen muur behoort in eigendom aan den genen, die hetzelve opgetrokken heeft; zijnde deze verpligt de kosten van het daarvoor benoodigd onderhoud alleen te dragen.

560. De buurman, die niet gedragen heeft in de kosten der verhooging van den gemeenen muur, kan echter het regt van gemeenschap tot het opgetrokken gedeelte verkrijgen, wanneer hij de helft der kosten en de helft der waarde van den grond, die tot verdikking van den muur mogt noodig geweest zijn, betaalt.

561. Elk der naastbelendende geburen is verpligt, om in de kosten der reparatie, of zelfs der geheele herbouwing van den gemeenen muur zijn aandeel te dragen.

562. De sloot, die de erven van twee geburen van elkander scheidt, wordt gerekend voor het geheel toetebehooren aan den genen, op wiens land de specie, bij het uitgraven der sloot, geworpen is.

563. De sloot is tusschen beiden gemeen, en elks land wordt gerekend ter halver sloot te komen, wanneer de uitgegravene specie is geworpen aan beide zijden, of niet blijkt, aan welke van beide zijden dezelve geworpen is.

564. Heggen, heiningen of staketsels, tot afscheiding of afsluiting van twee erven dienende, worden, zoo geene waarschijnlijke redenen het tegendeel aanduiden, gehouden voor gemeen. De eigenaars van die erven dragen, elk voor de helft, de kosten van het noodig onderhoud, en genieten, elk voor de helft, het hout, hetwelk van het snoeijen der heggen afkomt, en de vruchten, die er aan groeijen mogten.

565. Niemand mag zijn balken of ankers leggen en vastankeren in het gebouw, of in den muur van zijn buurman, ten zij hij daartoe, bij wege van servituut, het regt bekomen heeft.
Dit servituut geeft wel het regt om de vergane balken en ankers te mogen vernieuwen, maar niet om derzelver getal te vermeerderen, of de plaatsing te veranderen.

566. Niemand heeft, zonder servituut, het regt om zijn gebouw, of zijne balken over zijns buurmans erf te laten schieten; integendeel, in het bouwen buiten zijn paslood gaande, is hij gehouden, om het geen verder uitsteekt intetrekken.

567. Alle muren, staketsels en andere gebouwen, die, door ouderdom en bouwvalligheid, buiten het paslood geraakt zijnde, over eens anders erf heen hangen, moeten op de eerste klagten worden ingetrokken.

568. De takken en wortels van de boomen, die over eens anders grond heen hangen, mogen door den eigenaar van dien grond worden afgehouwen en ingekort; ingeval hij van dit regt geen gebruik maakt, kan hij zich de overhangende vruchten toeeigenen.

569. De regten van naastbelendende of naburige eigendommen worden ook, behalve door de bepalingen in de wet vervat, geregeld door de reglementen van orde en politie.

DERDE HOOFDSTUK.

Van drop of waterloop.

570. Elk moet zijn eigen hemelwater, dat van zijn dak valt, gelijk mede al het overtollige water, dat hij op zijn erf heeft, bergen, of op en over zijn erf heen leiden, zonder dat hij zelfs een goot buiten zijn' muur over den grond van zijn' buurman leggen mag; ten ware hem het servituut is toegestaan, om het hemelwater van zijn dak te laten vallen, en het overtollige water te laten loopen op- en over het erf van zijn' buurman; welke laatste dan verpligt is, om voor dien drop of waterloop eene genoegzame ruimte op zijn erf te laten.

VIERDE HOOFDSTUK.

Van vensters, van licht of gezigt op of over het erf van den buurman.

571. Niemand mag, dan alleen uit hoofde van een verkregen servituut, vensters hebben, openstaande over het erf van zijnen buurman.

572. Het staat aan elk' eigenaar van een erf vrij, om, door het maken van een gebouw, of door het planten van boomen, aan zijnen buurman te beletten, op of over zijn erf te zien; ten ware zijn buurman, ten behoeve van deszelfs erf, het servituut van vrij licht of vrij gezigt verkregen heeft.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Van overgang en uitweg.

573. Niemand heeft, buiten een daartoe verkregen servituut, het regt, om over eens anders land te voet te gaan, of te paard te rijden, of met paarden en wagens te rijden, of om beesten over eens anders land te drijven.

574. De eigenaar van een stuk land, hetwelk tusschen andere landen zoodanig ligt ingesloten, dat hetzelve geenen toegang heeft tot den gemeenen weg of vaart, is bevoegd, om van de eigenaars der naastgelegene landen te vorderen, dat zij hem een' uitweg, ten dienste van zijn erf, aanwijzen; zijnde hij echter verpligt tot eene vergoeding, geëvenredigd naar de schade, die daardoor zoude kunnen veroorzaakt worden.

575. Deze uitweg moet gemeenlijk genomen worden aan de zijde, waar de toegang van dit stuk land tot den gemeenen weg of vaart de kortste is.

576. Echter moet dezelve altijd bepaald worden tot de plaats, daar die toegang het minste nadeel kan toebrengen aan het land, waarover die uitweg is verleend.

577. Het regt tot schadevergoeding, in artikel 574 vermeld, door verjaring zijnde te niet gegaan, blijft niet te min de uitweg voortduren.

ZESDE HOOFDSTUK.

Van verdere servituten.

578. Elk moet zijn vuilnis op zijn' eigen grond bergen, en zich daarvan ontdoen op zulk eene wijze, dat de erven zijner nageburen daardoor geen' den minsten overlast lijden; ten ware hem het servituut is toegestaan, om een riool te hebben, liggende in of door zijns buurmans grond, of daarop uitkomende.

579. Secreten en riolen, tusschen twee geburen gemeen, geruimd of geledigd moetende worden, is elk hunner beurtelings verpligt, te gedoogen, dat de ruiming voor beider gezamenlijke kosten geschiede, en dan in het eene, dan wederom in het andere huis plaats hebben.

Indien niet blijkt, in welk huis de ruiming het laatste geschied zij, wordt de beurt door het lot beslist; alles, ten ware een der huizen, op grond van een toegestaan servituut, den last van het ruimen alleen dragen moest.

580. Niemand heeft regt om water, met eene pomp, door eene pijp, te trekken uit den put of bak van een' ander, om water te halen uit eens anders put of regenbak, om zijne onreinigheden te lozen door het riool van een ander, om zijn overtollig water over eens anders grond te laten loopen, of om door eens anders water te varen, of in eens anders water zijde beesten te drenken; om den rook van zijn' vuurhaard te laten gaan door den schoorsteen van een' ander, en meer soortgelijke zaken, waardoor het eene erf aan het ander dienstbaar is, dan die daartoe een servituut verkregen heeft.

DERDE BOEK.

Van verschillende wijze en titels, op en uit krachte van welke eigendom verkregen wordt.

Algemeene bepalingen.

581. Wettige titels, uit krachte van welke eigendom overgaat, zijn: *erfvolging*, *beroordeeling bij testamente*, en *verbindtenissen*.

582. Eigendom kan mede verkregen worden door accessie, of door verjaring.

583. Goederen, die geen' eigenaar hebben, behooren aan den staat.

584. Er bestaan zaken, welke niemand toebehooren, en waarvan het gebruik aan allen gemeen is; het genot van dezelve wordt door de wetten van politie geregeld.

585. Het geen de jagt, visscherij en vogelarij betreft, regelt zich mede naar bijzondere wetten.

586. Een verborgen schat, welken men op zijn' eigen' grond ontdekt, komt geheel aan den geen, die denzelven gevonden heeft; doch op eens anders grond gevonden, komt dezelve voor de helft aan den vinder, en voor de wederhelft aan den eigenaar van den grond.

Zulk een *schat* is al wat verborgen of begraven is, waarvan niemand zijn eigendom kan bewijzen, en hetgeen alleen bij toeval ontdekt of gevonden wordt.

587. Al wat het strandregt, en de regten op in zee geworpene en door de zee wederom opgegevene goederen betreft, wordt door bijzondere wetten bepaald.

Hetzelfde heeft plaats ten aanzien van verlorene goederen, waarvan de eigenaar zich niet opdoet.

588. De meest gewone manier, om eigendom te doen overgaan, is traditie of levering.

Enkele verdragen en overeenkomsten geven wel een personeel regt om levering te eischen, maar zonder levering gaat de eigendom niet over.

589. Om levering bestaanbaar te doen zijn, is het noodig:

1°. Dat zij gedaan worde door den eigenaar van het goed, of door een' ander' met zijne toestemming;

2°. Dat de transportant bevoegd zij om zich te verbinden en den eigendom te vervreemden;

3°. Dat zij gedaan worde op grond van eenigen titel, geschikt om eigendom over te dragen; en

4°. Dat zij gedaan worde met het blijkbaar oogmerk, om den eigendom te doen overgaan.

590. De levering van roerend goed geschiedt door overgifte van de eene hand in de andere, of ook wel, ter bekorting, door de overgave der sleutels van de kamer, het pakhuis of ander gebouw, waar het goed zich bevindt.

591. De eigendom van onroerend goed gaat over door het doen van opdragt van hetzelve, voor de autoriteit, welke daartoe mede nader door den Koning zal belast worden, ter plaatse waar het goed gelegen is.

592. Levering van onligchamelijke zaken, die enkel in een regt bestaan, geschiedt door cessie van actie, en volmagt aan den getransporteerden, om dat regt en die actie ten zijnen voordeele te vervolgen, zoo wel tegen den schuldenaar, als op de panden en borgen, ter verzekering van de schuld gesteld.

Levering van zoodanige regten of onligchamelijke zaken, waarvan titels of bescheiden aanwezig zijn, die aan toonder houden, of niet op naam gesteld zijn, geschiedt door de eenvoudige overgifte der titels of bescheiden.

593. De cessie van actie, bij het eerste gedeelte van het voorgaande artikel vermeld, heeft, ten aanzien van den schuldenaar, geen kracht noch gevolg, dan van het oogenblik, dat zij aan denzelven bij insinuatie kenbaar is gemaakt.

594. Alle exceptien, welke men tegen den vorigen eigenaar zoude hebben kunnen doen gelden, kunnen ook tegen den genen, die de actie verkrijgt, ingeroepen worden.

595. De bepaling van het voorgaande artikel is op de regten of actien, waarvan titels, of bescheiden aanwezig zijn, die aan toonder houden, of niet op naam gesteld zijn, niet toepasselijk.

Ten aanzien van wissels en andere brieven, die in den handel omloopen, wordt gerefereerd tot het geen bij de wetten, betreffende de commercie, wordt bepaald.

EERSTE TITEL.

Van erfvolging.

EERSTE HOOFDSTUK.

Algemeene bepalingen.

596. Indien twee of meer personen, waarvan de een tot den anders successie geroepen is, door eenig ongeval te gelijk zijn verongelukt, en niet kan worden nagegaan, wie van hen eerst gestorven is, wordt, naar aanleiding der omstandigheden, of daar de omstandigheden niet beslissen kunnen, naar de kracht der jaren, of van de kunne der alzoo overledene personen, opgemaakt, wie van hen gepresumeerd moet worden den anderen overleefd te hebben.

597. Indien deze alzoo te gelijk verongelukte personen nog geen vijftien jaren bereikt hadden, wordt de oudste van hen geacht de langstlevende geweest te zijn. Ieder hunner meer dan zestig jaren oud zijnde, wordt de jongste voor den langstlevenden gehouden.

Wanneer eenigen jonger dan vijftien, en de anderen ouder dan zestig jaren zijn, worden de eersten geacht de laatsten overleefd te hebben.

598. Indien de te zamen verongelukte personen de volle vijftien jaren bereikt hebben, doch beneden de zestig jaren oud zijn, en voorts van gelijke jaren zijn, of niet meer dan één jaar van elkander in ouderdom verschillen, worden altijd de mannen geacht de langstlevenden geweest te zijn.

Indien zij van dezelfde kunne zijn, wordt de presumtie, dat de successie overeenkomstig den gewonen loop der natuur zoude hebben plaats gehad, toegelaten, en dienvolgende gepresumeerd de jongste den oudsten overleefd te hebben.

De bij dit en het vorige artikel niet speciaal uitgedrukte gevallen worden beslist volgens de regelen, bij artikel 596 bepaald.

599. Tot erfvolging wordt volstrekt vereischt, dat de erfvolger in wezen zij, op het oogenblik dat de successie opkomt.

Dienvolgende is tot de erfvolging onbekwaam de geen, waarvan de moeder nog niet zwanger is, gelijk mede het kind, dat niet in dien staat ter wereld komt, dat hetzelve kan leven.

BIJVOEGSEL,

N°. 5,

BEHOORENDE TOT DE KONINKLIJKE COURANT VAN MAANDAG DEN 24sten VAN GRASMAAND 1809, N°. 96.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Van erfvolging bij testament.

EERSTE AFDEELING.

Wie testament mogen maken.

600. Geene minderjarigen mogen testament maken, dan alleen in het geval, wanneer zij, door huwelijk, of verkregen brieven van *venia ætatis*, geëmancipeerd zijn.

601. Getrouwde vrouwen hebben daartoe de bewilliging en den bijstand harer mans niet noodig.

602. Krankzinnige of zinnelooze menschen mogen geen testament maken, noch hun te voren gemaakt testament herroepen.

603. Ook staat zulks niet vrij aan ijlhoofdige of zwakhoofdige menschen, ten ware zij bij tusschenpoozen hun verstand magtig zijn, in welk geval zij dit echter niet mogen doen, dan met voorkennis en toestemming van den regter.

604. Die om verkwisting hunner goederen onder curatele gesteld zijn, mogen geen testament maken, noch hunne te voren gemaakte testamenten herroepen, dan met hunnen curator geadsisteerd, en na vooraf verkregen toestemming van den regter.

605. Stommen en dooven zijn tot het maken van testamenten onbevoegd, ten ware zij in staat zijn om, bij geschrift, of door verstaanbare teekenen, hunnen wil te kennen te geven.

606. Aan vreemdelingen, te huis behoorende in die landen, alwaar het aan ingezetenen van dit rijk vrijstaat over hunne nalatenschap bij testament te beschikken, is zulks ook hier te lande geoorloofd: mits, voor zoo veel den vorm betreft, het voorschrift van de wetten van dit land in acht nemende.

607. Alle testamenten, wettig gemaakt door dezulken, die daartoe bevoegd waren, doch naderhand onbevoegd geworden zijn, blijven in kracht.

608. Daarentegen blijven alle testamenten van hen, die daartoe onbevoegd waren, krachteloos, ook dan wanneer zij naderhand, bevoegd geworden zijnde, komen te overlijden, zonder zoodanige testamenten, ten overstaan van den regter, te hebben bekrachtigd.

TWEEDE AFDEELING.

Wie, uit krachte van testament, voordeel mogen genieten.

609. Allen, wien de wet zulks niet uitdrukkelijk verbiedt, mogen, uit krachte van een testament, voordeel genieten.

610. Steden, dorpen, godsdienstgemeenschappen, armenkassen, gasthuizen, weeshuizen, en andere geoorloofde gemeenschappen of gestichten mogen, uit kracht van een testament, geene onroerende goederen verkrijgen, of uit dezelve eenig voordeel genieten, dan na daartoe bekomen uitdrukkelijk consent van den Koning.

611. Overspeelers of overspeelsters, van welker misdaad door een regterlijk gewijsde blijkt, zijn onbevoegd om uit elkanders testamente eenig voordeel te genieten.

612. Ditzelfde heeft plaats ten aanzien van dezulken, die met elkander bloedschande gepleegd hebben.

613. Een vader, wettige en onwettige kinderen nalatende, mag aan ieder der onwettige kinderen geen meer voordeel bespreken, dan de helft van hetgeen door ieder der wettige kinderen, of, indien dezelve ongelijke deelen genieten, door dien geen' van hun, welke het kleinste deel heeft, wordt genoten.

Indien aan de onwettige kinderen, of aan één van hen meer gemaakt mogt zijn, wordt dit hen afgetrokken, en onder de wettige kinderen gelijkelijk verdeeld.

614. Een man of vrouw, in het huwelijk tredende met eene weduwe of een' weduwenaar, voorkinderen hebbende, mag door dezelve, bij testament, met niets meer dan met een kindsgedeelte bevoordeeld worden, op den voet van hetgeen bij artikel 208, 209, 210, 211 en 212 is bepaald.

615. Die een' ander het leven benomen heeft, mag, uit krachte van deszelfs testament, geen voordeel genieten.

616. Die iemand tot het maken of herroepen van een testament gedwongen, of het maken of herroepen van hetzelve belet heeft, wordt gehouden voor onwaardig om te genieten het voordeel, waartoe die dwang of dat belet gelegenheid gegeven heeft.

617. Die eens anders besloten testament heeft geschreven, als mede de geregtsleden, secretarissen, notarissen en getuigen, ten wier overstaan een open testament gemaakt is, of derzelver vrouwen of kinderen, mogen, uit krachte van zoodanig testament, geen voordeel genieten, noch daarbij tot executeurs, voogden of administrateurs benoemd worden.

618. Geene vreemdelingen mogen bij testament door een Hollander bevoordeeld worden, dan alleen wanneer, in het omgekeerde geval, de Hollander bij testament van den vreemdeling voordeel zoude hebben kunnen genieten.

619. Het voordeel, hetwelk aan onbevoegde personen bij testament besproken is, vervalt aan den geen', die aan hen bij testament is gesubstitueerd; doch geene substitutie bij testament geschied zijnde, wordt onderscheid gemaakt, of volgens de bepalingen van artikel 664, 667, 668 en 773 regt van aanwas plaats heeft, dan niet; komende, ingeval geen regt van aanwas plaats heeft, dit voordeel, indien het een legaat is, aan den geen', die met de uitkeering belast is, maar indien het eene geheele of gedeeltelijke erfstelling is, altijd aan de erfgenamen bij versterf.

DERDE AFDEELING.

Van den vorm der testamenten.

620. Geene testamenten zijn bestaanbaar, ten zij, bijaldien en voor zoo verre dezelve gemaakt zijn, met in acht neming van den vorm, welken de wet voorschrijft.

621. De vorm en de naam der testamenten zijn volkomen dezelfde, het zij die eene erfstelling, het zij die alleen legaten en bijzondere beschikkingen omtrent de successie behelzen.

622. Geen testament kan bij monde, in tegenwoordigheid van getuigen, worden gepasseerd, of in een onderhandsch geschrift door den maker, schoon in tegenwoordigheid van getuigen onderteekend, worden vervat.

623. Dit laatste lijdt echter eenige uitzondering, wanneer de testateur bij zijn testament aan zich uitdrukkelijk heeft voorbehouden de magt, om bij een onderhandsch geschrift, door hem of een' ander geschreven, en door hem onderteekend, legaten of andere bijzondere beschikkingen te maken; wordende dusdanig geschrift, het zij in tegenwoordigheid van getuigen, het zij zonder dezelve, onderteekend, van gelijke kracht en waarde gehouden, als of het in het testament zelve was ingelascht.

624. Het staat echter niet vrij, om bij zulk een onderhandsch geschrift eenige veranderingen te maken omtrent de erfstelling, noch ook, om daarbij fideïcommissen daar te stellen; al hetwelk in dit geval voor krachteloos wordt gehouden.

625. Geen testament kan bestaan, ten ware hetzelve voor twee leden, en den secretaris van het geregt van des testateurs woonplaats, of van eenige andere plaats binnen dit rijk, of voor een' notaris en twee getuigen, mede zonder onderscheid van plaats, gemaakt zij.

De akte, bij artikel 623 vermeld, als een gedeelte van het testament beschouwd wordende, is niettemin volkomen krachtig.

626. De secretaris wordt, bij ziekte, afwezendheid of andere verhindering, door een lid uit het geregt vervangen.

627. Als leden van het geregt, secretarissen, notarissen en getuigen, mogen over testamenten niet staan de mans, vaders, zoons, broeders of ooms, van heelen of halven bedde, van den testateur, het zij door wettige, het zij door onwettige geboorte, het zij door aanhuwelijken, aan denzelven bestaande.

628. Bij een notarieel testament worden niet, als getuigen, toegelaten de eigene of aangehuwde zoons, of de klerken der notarissen, voor dewelke het testament gepasseerd wordt.

629. De getuigen moeten zijn manspersonen, hunne zinnen magtig, kunnende lezen en schrijven, boven de achttien jaren oud, en onderdanen des Konings.

630. De testateur moet aan de leden van het geregt of aan den notaris en de getuigen bekend zijn.

Ingeval de testateur aan de leden van het geregt, of aan den notaris niet bekend is, moeten drie aan hen bekende getuigen verzekeren, dat de testateur die geen is, welken hij zich noemt; waarvan als dan in het testament melding gemaakt moet worden.

631. Testamenten kunnen, ter keuze van de makers, of open, of besloten, gemaakt worden.

632. Die niet lezen kunnen, alsmede die noch spreken, noch schrijven kunnen, mogen geen besloten testament maken.

633. De opene testamenten moeten geheel in het protocol van het geregt, of van den notaris worden ingeschreven, en bij het passeren door den testateur, en allen, die daarover gestaan hebben, worden onderteekend.

634. De testateur, verklarende niet te kunnen schrijven, kan volstaan met zijne onderteekening door het stellen van een merk te doen; en moet daarvan in het testament melding worden gemaakt.

635. Wanneer de testateur, door blindheid, beroerte, of uit eenige andere oorzaak, buiten staat is om zijne naamteekening, of zelfs een merk te stellen, moet daarvan mede in het testament melding worden gemaakt; en is in dat geval het testament, zonder ondertekening van den testateur, bestaanbaar, mits hetzelve alsdan, ten overstaan van drie leden uit het geregt, en den secretaris, of voor een notaris en drie getuigen, gepasseerd worde.

636. De testateur zijn testament, bij monde, duidelijk aan de geregtsleden en den secretaris, of aan den notaris en de getuigen opgegeven hebbende, om dadelijk en zonder interruptie ontworpen en gepasseerd te worden, doch, gedurende dit ontwerpen of passeren, komende te overlijden, en dus niet kunnende teekenen, geldt evenwel deze dispositie, op eene verkla-

ring van de geregtsleden en den secretaris, op den eed in den aanvang hunner bedieningen gedaan, of op eene verklaring van den notaris en de getuigen, aan wie de gemelde opgave gedaan was; moetende de verklaring in het laatstgemelde geval door de getuigen, met aflegging van eede, en door den notaris, op den eed bij den aanvang zijner bediening gedaan, ten overstaan van den regter, worden bevestigd.

637. Een besloten testament kan door den testateur zelven, of door een' ander', mits daarbij niet bevoordeeld zijnde, geschreven worden; doch in beide gevallen moet hetzelve door den testateur worden onderteekend.

638. De testateur moet vervolgens dit geschreven testament, benevens een dubbeld, beide door hem onderteekend, en ieder in een' omslag gevouwen, overleveren aan twee leden en den secretaris van het geregt, of aan een notaris en twee getuigen, met verklaring, dat in hetzelve zijn testament begrepen is.

639. In geval de testateur zijn spraakvermogen mogt missen, moet hij deze verklaring in geschrift doen, in tegenwoordigheid van twee leden van het geregt, en de secretaris, of van notaris en getuigen.

640. De omslagen worden ieder met een koord of draad kruisslags toegebonden, en met de cachetten van het geregt, of van den notaris en getuigen, alsmede met het cachet van den testateur gesloten en verzegeld.

641. Buiten op elk van die omslagen wordt gesteld eene akte van superscriptie, behelzende eene verklaring van den testateur, dat daarin zijn testament begrepen is; en wordt dezelve door den testateur, en de genen, die er over gestaan hebben, onderteekend.

642. Een van deze alzoo gesuperscribeerde omslagen wordt aan den testateur uitgegeven, en de andere moet ten protocolle van het geregt, of van den notaris blijven berusten.

643. Niemand is van het stipt in acht nemen dezer vereischten ontheven, dan alleen dezulken, die zich in den krijg of op zee bevinden, of uit hoofde van de pest, of andere algemeen heerschende, besmettelijke ziekte, niet in de gelegenheid zijn om dezelve te kunnen inachtnemen: derzelver testamenten, schoon zonder deze bepaalde formaliteiten gemaakt, zijn bestaanbaar, mits slechts van des testateurs verklaarden wil overtuigend blijke.

644. De testamenten, in het voorgaande artikel vermeld, zijn niet langer van kracht, dan zes maanden na, dat de oorzaken, op grond van welke zoodanige geprivilegeerde testamenten worden toegelaten, zullen hebben opgehouden, en de testateur in de gelegenheid zal geweest zijn, om op eene gewone wijze te testeren.

645. Na het afsterven van iemand, die een besloten testament heeft nagelaten, moet de omslag, die aan den testateur is uitgegeven, aan twee leden van het geregt en den secreteris of aan een' notaris en twee getuigen, worden overgegeven, om geopend te worden.

646. De leden van het geregt, en de secretaris, of de notaris en getuigen moeten den aan hen ter opening gegeven' omslag met de draden en de daarop staande cachetten naauwkeurig onderzoeken, en vervolgens den omslag openen, en moet van dit een en ander dadelijk eene akte worden opgemaakt, die, met woordelijke inlassching van het geheele testament, ten protocolle gebragt, en zoo door hem, die den omslag heeft overgeleverd, als door de genen, die over de opening gestaan hebben, onderteekend wordt.

647. De aan den testateur afgegeven omslag, bij deszelfs afsterven niet gevonden wordende, kan elk daarbij belanghebbende vorderen, dat de onder het geregt of onder den notaris gebleven omslag geopend worde, hetwelk dan op gelijke wijze geschiedt.

648. Dit zelfde kan elk daarbij belanghebbende vorderen, al is het dat de aan den testateur afgegeven omslag, na deszelfs afsterven, gevonden en geopend is.

649. In geval van verschil, moet het exemplaar, hetwelk onder het geregt of onder den notaris berustende gebleven is, gevolgd worden.

650. Van alle geprotocolleerde testamenten mogen, na het overlijden van den testateur, afschriften of gedeeltelijke uittreksels door de belanghebbenden worden gevorderd.

651. Voor belanghebbende worden gehouden, die, uit kracht van zulk een testament, iets moeten genieten, die door den testateur bij een vorig testament zijn begunstigd geweest, of die, bij versterf, zijne geheele of gedeeltelijke erfgenamen geweest zouden zijn.

652. Die zich verbeeldt bij een testament begunstigd te zijn, kan ter zijner geruststelling vorderen, dat dit testament aan het geregt vertoond, en door hetzelve onderzoek gedaan worde, of hij daarbij begunstigd is, dan niet; en moet hem van deze bevinding een declaratoir worden uitgegeven.

653. Twee of meer personen mogen hun testament niet te zamen in eene en dezelfde akte maken.

654. Alle testamenten, door vreemdelingen op eenige plaats buiten dit rijk gemaakt, overeenkomstig den vorm aldaar vereischt wordende, zijn ook ten aanzien van goederen binnen dit rijk gelegen bestaanbaar en van kracht.

655. Alle testamenten, door ingezetenen van dit rijk op eenige andere plaats buiten dit rijk gemaakt, overeenkomstig den vorm aldaar vereischt wordende, zijn ook hier te lande van waarde.

656. Daarentegen zijn alle testamenten, door ingezetenen of vreemdelingen gemaakt buiten dit rijk, zonder den vorm aldaar vereischt wordende behoorlijk in acht te nemen, ook alhier onbestaanbaar en krachteloos; al ware het zelfs, dat de hier te lande gevorderde vorm daarbij gevolgd was.

VIERDE AFDEELING.

Van institutien of erfstellingen.

657. Elk, die het regt heeft om over zijne natelaten goederen bij testament te beschikken, mag tot erfgenaam stellen dien hij goedvindt, behalve alleen dezulken, die, uit kracht van testament geen voordeel genieten mogen.

658. Het is onverschillig, met welke woorden de erfstelling gedaan worde, mits het duidelijk blijke, dat de testateur van de erfenis, of een gedeelte van dezelve heeft willen beschikken, en wien hij bedoeld heeft, dat hem daarin zoude opvolgen.

659. Het is niet volstrekt noodig, dat de testateur zijnen erfgenaam bij deszelfs naam noeme, mits hij slechts door omschrijving, of door eenige andere aanwijzing, ontwijfelbaar te kennen geve, welke persoon door hem bedoeld is.

660. Geene vergissing of dwaling in des erfgenaams voor- of toenaam, woonplaats, hantering, of in eenige andere opzigten, hindert de erfstelling; mits slechts duidelijk blijke, wien de testateur erfgenaam heeft willen maken.

661. De erfgenaam moet in het testament zelve genoemd worden, zonder dat men te dien opzigte mag verwijzen tot eenig ander geschrift, veel min de benoeming aan de verkiezing van een' ander overlaten.

662. Indien iemand zijn *naaste bloed* tot erfgenaam heeft gesteld, worden daardoor verstaan die genen, welke bij versterf zijne erfgenamen zijn zouden; ten ware duidelijd bleek, dat de testateur het anders gemeend had.

663. Men kan een' erfgenaam stellen voor het geheel, of voor een gedeelte, ook verscheiden erfgenamen te zamen voor het geheel, of voor zulk een gedeelte als men goedvindt.

664. Verscheiden personen te zamen, zonder uitdrukking van deelen, tot erfgenamen gesteld zijnde, en een of meer van hen ontbrekende, genieten de overblijvenden te zamen, door aanwas, ook dat gedeelte, hetwelk de ontbrekenden, zoo zij erfgenamen geweest waren, genoten zouden hebben.

665. Die, met uitdrukking van deelen, tot erfgenamen zijn gesteld, genieten nooit meer dan hun gedeelte, en moeten in dat geval de deelen der ontbrekende erfgenamen, of die deelen, waarover de testateur niet beschikt heeft, aan de erfgenamen bij versterf vervallen.

666. Eene bepaling van deelen, niet afzonderlijk, maar bij zamenvoeging, bij voorbeeld ieder *voor de helft*, staat gelijk met eene uitdrukking van deelen zelve, en sluit dus allen aanwas uit.

667. Eene erfstelling *in gelijke deelen* wordt gehouden voor eene erfstelling zonder uitdrukking van deelen, en brengt dus het ontbrekende deel, bij aanwas, over op de overige genoemde erfgenamen.

668. Voorts moet in de beoordeeling, of regt van aanwas al dan niet plaats heeft, de waarschijnlijke meening van den testateur de beslissing regelen.

669. Eene toewijzing van meer deelen, dan het geheel bevat, brengt eene vermindering naar evenredigheid te weeg.

670. Die, in een *zeker stuk goed*, of in eene bepaalde somme, tot erfgenaam gesteld zijn, worden gehouden voor legatarissen, en genieten door aanwas nooit meer dan hen gemaakt is.

671. Wanneer iemand in het vruchtgebruik, doch niemand in de eigendom tot erfgenaam gesteld is, komt de eigendom aan de erfgenamen bij versterf.

672. Eene erfstelling kan zuiver, of onder zekere voorwaarden, gelijk mede onder eene tijdsbepaling, en met andere bijvoegingen, gedaan worden.

673. De voorwaarden der erfstelling moeten betrekkelijk zijn tot eene zaak, die nog niet gebeurd is, die mogelijk is in de uitvoering, en niet strijdig is met de wetten van dit rijk, of met de goede zeden.

674. Alle onmogelijke en met de wet of goede zeden strijdige voorwaarden worden gehouden voor niet geschreven; en wordt de erfstelling, in zoodanig geval, gerekend zuiver geschied te zijn.

675. Voor onmogelijke worden gehouden die voorwaarden, welker nakoming, of uit haren aard en bij alle menschen, of alleen in den persoon van den erfgenaam, onmogelijk is.

676. Voor onmogelijke worden gehouden zulke voorwaarden, die zoo duister of verward zijn voorgesteld, dat men niet weten kan, wat de testateur daarmede bedoeld heeft, of zoo ongerijmd zijn, dat zij in gezonde hersenen niet behoren te vallen.

677. Alle voorwaarden, die uit eenen godsdienstigen haat voortspruiten, of iemand in de vrije keuze van zijnen godsdienst belemmeren, zijn verboden.

678. Zijn mede verboden alle voorwaarden, waardoor iemand gebragt wordt in de verpligting, om, zoo hij de erfenis genieten en behouden wil, ongetrouwd te blijven.

679. Dit is echter niet toepasselijk op het geval, dat iemand tot erfgenaam gesteld is onder voorwaarde, *mits hij met zekere*

persoon of personen niet trouwe; of dat de eene echtgenoot den anderen tot erfgenaam stelt, of aan denzelven eenig voordeel maakt, *zoo lang hij weduwenaar, of zij weduwe zal blijven.*

680. Al wie, onder eene geoorloofde voorwaarde, tot erfgenaam gesteld is, en het in zijne magt heeft om die te volbrengen, moet daaraan voldoen, vóór dat hij tot het aanvaarden der erfenis geregtigd is.

681. Voorwaarden, die gedeeltelijk in de magt van den erfgenaam, gedeeltelijk in de magt van een' ander zijn, worden gehouden voor vervuld, wanneer de bevoordeelde niet is in gebreke gebleven in het geen in zijne magt is, noch van zijne zijde de voorwaarde heeft tegengewerkt.

682. Die tot erfgenaam gesteld is, onder eene voorwaarde, welke niet van hem, maar van het geval afhangt, moet den tijd der vervulling afwachten, vóór dat hij de erfenis genieten kan.

683. Wanneer iemand, onder verscheiden te zamen gevoegde voorwaarden, tot erfgenaam gesteld is, moeten dezelve alle vervuld zijn, eer hij tot de erfenis kan worden toegelaten; maar wanneer de voorwaarden alternatif gesteld zijn, is het genoeg dat eene van dezelve plaats hebbe.

684. Zoo lang de voorwaarde onvervuld is, moet de erfenis blijven onder administratie van den geen, dien de testateur bij zijn testament daartoe benoemd heeft, of, geen administrateur benoemd zijnde, onder de beheering van de weeskamer, ter plaatse van het sterfhuis, of, zoo de weeskamer uitgesloten is, onder de administratie van eenen curator, door het geregt ter dier plaatse aantestellen.

685. De gestelde erfgenaam, vóór de vervulling der voorwaarde komende te sterven, brengt het regt tot de erfenis niet op zijn' erfgenaam over.

686. Alle voorwaarde, die reeds bij het leven van den testateur hare vervulling heeft bekomen, wordt voor vervallen gehouden, even als of de erfstelling zuiver geschied was.

687. Eene voorwaarde van *iets niet te zullen doen*, is geoorloofd; en kan de erfgenaam de erfenis terstond aanvaarden, zoodra hij, ten behoeve van den aan hem gesubstitueerden erfgenaam, of van des testateurs erfgenamen bij versterf, voldoende zekerheid gesteld heeft voor de overgave der erfenis, met de vruchten van dezelve, indien hij tegen de gestelde voorwaarde kwam te handelen; ten ware de testateur hem uitdrukkelijk van het stellen dier zekerheid had vrijgesteld.

688. Eene tijdsbepaling, bij eene erfstelling zijnde gevoegd, is of tot een' *zekeren* of tot een' *onzekeren* tijd betrekkelijk zijn.

689. Een *zekere* tijd is, die zoodanig bepaald is, dat men weet niet alleen *dat*, maar ook *wanneer* hij zal verschijnen.

Een *onzekere* daarentegen, waarvan men niet weet, *wanneer* hij zal verschijnen, en zelfs, *of hij immer zal plaats hebben.*

690. Het geen op, of na een' tijd, die zeker en bepaald komen moet, gelijk in het voorgaande artikel staat uitgedrukt, is nagelaten, kan wel niet vóór den bepaalden tijd genoten worden, en blijft dus zoo lang onder administratie, maar gaat echter, bij het overlijden van den bevoordeelden vóór den verschijndag, op zijnen erfgenaam over.

691. De bijvoeging van eene tijdsbepaling, waaromtrent het onzeker is, of, en wanneer dezelve verschijnen zal, staat gelijk met eene voorwaarde, en wanneer dus de bevoordeelde vóór dien tijd komt te sterven, gaat het nagelatene niet op zijnen erfgenaam over.

692. De erfstelling tot eenen bepaalden tijd heeft ten gevolge; dat de erfgenaam aanstonds bij het overlijden van den testateur de erfenis krijgt, de vruchten daarvan tot dien tijd geniet, en, vóór den afloop van dien tijd stervende, zijn regt aan zijne erfgenamen overdraagt; doch met het bezwaar, om de erfenis op den bepaalden tijd over te geven aan de door den testateur gesubstitueerde personen, of aan de genen, welke op dien tijd des testateurs erfgenamen bij versterf zijn zullen; tot zekerheid van welke overgave borg gesteld moet worden, zoo de testateur den erfgenaam daarvan niet heeft vrijgesteld.

693. De bijvoeging eener beweegreden, het zij die waar, het zij die valsch is, doet niets tot de bestaanbaarheid of onbestaanbaarheid der erfstelling; ten ware het bewijsbaar is, dat de testateur de erfstelling niet gedaan zoude hebben, indien hij geweten had, dat die beweegreden valsch was.

694. Het geen tot een zeker doeleinde is nagelaten, komt terstond den erfgenaam toe; mits zekerheid gesteld worde van het oogmerk te zullen vervullen; hetzelve niet vervuld wordende, vervalt de erfstelling.

695. Ouders zijn verpligt aan hunne kinderen, en kinderen, zonder nakroost stervende, zijn verpligt aan hunne ouders, dat gedeelte der nalatenschap te maken, hetwelk men gewoon is *de legitime portie* te noemen.

696. De hoeveelheid der legitime portie is voor de kinderen altijd de *helft*, en voor de ouders altijd een *derde* van het geen zij bij versterf geërfd zouden hebben.

697. Door *kinderen* moeten verstaan worden niet alleen die van den eersten graad, maar ook, bij gebreke van dezelve, hunne afkomelingen, bij plaatsvervulling.

698. Ook zijn daaronder begrepen de kinderen, die, na het maken van het testament, en zelfs na het overlijden van den testateur, geboren worden.

699. Door kinderen worden echter, ten aanzien van den vader, alleen verstaan de wettige en gewettigde, doch ten aanzien van de moeder ook de onechte, en verdere afkomelingen, daaruit geboren.

700. Grootouders zijn echter niet verpligt om aan de onwettige kinderen van hunne dochter, en de verdere afkomelingen, daaruit gesproten, de legitime portie natelaten.

701. Door ouders, voor zoo verre zij mede-erfgenamen voor de legitime zijn, moeten alleen verstaan worden ouders van den eersten graad, doch geen grootouders, of verderen van de opgaande linie, aan welke door de kindskinderen nimmer eene legitime portie behoeft te worden nagelaten.

702. Alle bezwaren en bijvoegingen van voorwaarde en tijd, die het vrij genot der legitime portie verminderen, zijn nietig.

703. Kinderen en ouders, zoo zeer bezwaard zijnde met fideicommissen of legaten, of andere lasten, dat zij minder dan hunne legitime portie zouden genieten, mogen, naar evenredigheid van die lasten, zoo veel aftrekken, dat zij in hunne legitime portie onbenadeeld blijven.

704. Het wordt voor geen bezwaar gehouden, indien bij testament bepaald is:

1°. Dat de legitime portie in geld, of in zekere bepaalde vastigheden of effecten, zal worden voldaan, mits de legitime maar ten vollen genoten worde; en

2°. Dat, om het beloop der legitime portie te bepalen, de goederen van den boedel niet zullen behoeven openlijk verkocht te worden, maar dat men zal kunnen volstaan met dezelve door deskundige en bevoegde personen, door de belanghebbenden, en, des noods, door den regter te benoemen, te doen waarderen.

705. Het staat aan ouders en grootouders vrij, om aan hunne kinderen of kindskinderen het geheel of een gedeelte der erfenis, onder eenige bezwaren, verbanden of bepalingen, natelaten; mits aan derzelver vrije keuze overlatende, of zij dat nagelatene onder de bijgevoegde bezwaren willen aannemen, dan of ze de zuivere legitime portie, zonder eenig bezwaar, genieten willen.

706. Het staat zelfs aan ouders en grootouders vrij, om aan zoodanigen hunner kinderen of kindskinderen, aan wie, om verkwisting, verregaand wangedrag, of andere gewigtige redenen, het vrije beheer over hunne goederen niet kan worden toevertrouwd, ten nutte en beste van dezelve kinderen, de beheering en vrije beschikking over de legitime portie te verbieden; mits de reden daarvan worde uitgedrukt, en, in geval van verschil, als billijk en voldoende door den regter worde goedgekeurd.

707. De legitime portie wordt berekend volgens het geen, na aftrek der schulden, blijkt, de zuivere nalatenschap van den overledenen te zijn.

708. De boedel moet worden genomen, zoo als die was bij het overlijden van den testateur; des echter, dat de toevallige vermeerderingen of verminderingen des boedels, of de meerdere of mindere waarde der effecten en andere goederen, na des testateurs dood voorvallende, tot den dag der scheiding toe, daarbij, of daaraf gerekend worden.

709. Al wat aan collatie of inbreng in den boedel onderhevig is, wordt op de legitime toegerekend en gekort.

710. Het geen een erfgenaam in de legitime, bij wege van fideicommis, of voorrang van geboorte, of familie-betrekking, of uit eenige andere oorzaak, buiten de beschikking van den testateur, geniet, wordt op legitime niet toegerekend.

711. Legaten, door den testateur aan den erfgenaam in de legitime, bij hetzelfde, of bij een eerder of later testament, gemaakt, komen almede niet in toerekening, uitgenomen voor zoo verre zoude mogen blijken, dat de testateur het tegendeel gewild had.

712. Indien de testateur aan den erfgenaam in de legitime minder gemaakt heeft, dan zijne legitime volgens de wet bedraagt, moet het te kort komende worden aangevuld en uitgekeerd.

713. Meerderjarige kinderen, als erfgenamen in de legitime hunner ouders, mitsgaders de ouders, als erfgenamen in de legitime hunner kinderen, zonder nakroost stervende, mogen van de legitime afstand doen, zoo wel bij het leven als na den dood van den geen, wiens erfgenamen in de legitime zij zouden moeten zijn.

714. Zoodanige afstand is alleen verbindende voor de meerderjarige kinderen zelve, doch geenszins voor hunne afkomelingen, wanneer deze, ingeval van vóóroverlijden der ouders, bij plaatsvervulling optreden; en zulks, het zij die afstammelingen erfgenamen van hunne vóóroverledene ouders zijn, of niet.

715. Kinderen, die lagen op het leven hunner ouders hebben gelegd, of dezelve op eene merkelijke wijze door dadelijkheden hebben mishandeld, mogen door de ouders, met bijvoeging der redenen van dien, worden onterfd; mits dezelve redenen na den dood der testateuren, in geval van verschil, door den regter onderzocht, en het aanwezen derzelve bij gewijsde uitgemaakt worde.

716. De onterving onwettig bevonden, of de kinderen of ouders stilzwijgende voorbij gegaan zijnde, worden de onterfden of voorbijgegane gehouden voor erfgenamen in de legitime portie; blijvende het testament verder in volle kracht.

VIJFDE AFDEELING.

Van substitutien of ondererfstellingen.

717. Het staat aan eenen testateur vrij, om aan zijnen be-

meerden erfgenaam, indien deze geen erfgenaam wordt, een of meer erfgenamen te substitueren of in plaats te stellen.

718. De testateur kan aan den eersten erfgenaam een' tweeden, aan den tweeden een' derden, en zoo vervolgens, substitueren.

719. Hij kan ook verscheiden aan één', ook één' aan verscheiden, ook de genoemde erfgenamen aan elkanderen onderling, substitueren.

720. In al deze gevallen geniet de gesubstitueerde het erfdeel van den eersten erfgenaam, wanneer deze hetzelve niet wil, of door vóóroverlijden of onbevoegdheid niet kan genieten; en zulks onder alle de bepalingen, lasten en bezwaren, waaraan de gestelde erfgenaam onderworpen zoude zijn geweest.

721. Wanneer aan eenen genoemden erfgenaam iemand gesubstitueerd is, en aan dezen weder een ander, wordt de laatste gerekend ook aan den genoemden erfgenaam gesubstitueerd te zijn, ingeval de eerste gesubstitueerde de erfenis niet kan, noch wil genieten.

722. Verscheiden personen vóór ongelijke deelen tot erfgenaam gesteld, en wederkeerig dan elkander gesubstitueerd zijnde, wordt het aandeel van een' der ontbrekende erfgenamen door de gesubstitueerden niet voor gelijke deelen genoten, maar in evenredigheid van het deel, waarin elk hunner tot erfgenaam gesteld is.

723. Eene substitutie, gedaan in het geval dat de gestelde persoon geen erfgenaam *kan* zijn, wordt ook gerekend gedaan te zijn in het geval, dat hij geen erfgenaam *wil* zijn, en zoo ook omgekeerd.

724. Eene subsitutie, gedaan in geval van *vóóroverlijden*, bevat ook in zich alle andere gevallen, in welke de erfenis op den gestelden erfgenaam niet komt, noch kan komen.

725. Een gesubstitueerde, ingeval de nog te verwekken kinderen van den testateur vóór denzelven mogten overleden zijn, wordt mede gehouden gesubstitueerd te zijn, al ware het dat de testateur geene kinderen verwekt had.

726. Iemand, bij fideïcommis, aan den gestelden erfgenaam gesubstitueerd zijnde, is ook tot erfenis geregtigd, al ware het, dat de gestelde erfgenaam de erfenis niet konde, noch wilde verkrijgen.

727. Het vastgestelde bij artikel 722, 723, 724, 725 en 726 heeft geen plaats, indien het tegendeel blijkt door den testateur gewild te zijn.

728. Substitutie vervalt, indien de gestelde persoon des testateurs erfgenaam geworden is, alsmede door den dood van den gesubstitueerden vóór den testateur.

729. De dood van den gestelden erfgenaam na den testateur, doch vóór de aanvaarding der erfenis, geeft geen regt aan den gesubstitueerden, indien de overleden erfgenaam tot de aanvaarding bevoegd was geweest, en zijne erfgenamen tot de aanvaarding genegen mogten zijn.

ZESDE AFDEELING.

Van fideïcommissen of erfstellingen over de hand.

730. Er bestaat een *fideïcommis*, wanneer een testateur bij zijn testament bepaalt, dat de geheele erfenis, of een gedeelte van dezelve, of een bijzonder stuk goed, of eene zekere somme gelds, door den bevoordeelden wederom aan een ander zal worden uitgekeerd of overgegeven.

731. Alle zaken, die door den testateur onder de levenden vervreemd kunnen worden, kunnen ook met fideïcommis worden bezwaard.

732. Zaken, die alleen onder zekere bepalingen kunnen vervreemd worden, kunnen niet anders, dan behoudens diezelfde bepalingen, met fideïcommis worden bezwaard.

733. Het staat vrij, om het goed, aan den erfgenaam zelven in eigendom toebehoorende, met fideïcommis te bezwaren.

734. Het is onverschillig, met welke woorden, of gebiedende of verzoekende, of andere aanduidingen, het zij tot de bezwaarde personen gerigt, het zij tot de bezwaarde goederen betrekkelijk, de erfgenaam met fideïcommis belast wordt.

735. Het is echter volstrekt noodzakelijk, dat een verband van fideïcommis met zekere en duidelijke, en niet met twijfelachtige en dubbeldzinnige bewoordingen worde aangeduid.

Fideïcommissen moeten bewezen zijn, en worden niet gepresumeerd.

736. Een stilzwijgend fideïcommis kan echter plaats hebben in het geval, dat twee of meer benoemde erfgenamen, met een uitdrukkelijk fideïcommis ten voordeele van een derden, bij het overlijden van den langstlevenden van hen, bezwaard zijn, naardien deze erfgenamen ook gerekend worden met een stilzwijgend fideïcommis onderling aan elkander verbonden te zijn.

737. De woorden *kinderen*, *kindskinderen*, *nakomelingen*, *bloedverwanten* of *nabestaanden*, beteekenen alleen de zodanigen, die wettig geboren of gewettigd zijn, ten zij ontwijfelbaar anders gewild is.

738. Het woord, *kinderen*, bevat ook kindskinderen en verdere afkomelingen; ten ware het tegendeel bleek duidelijk gewild te zijn.

739. Het gestatueerde in het vorig artikel zal echter alleen plaats hebben in zoodanige gevallen, waarin het voor de kinderen en verdere afkomelingen voordeelig is, aan het woord *kinderen* deze méer uitgestrekte beteekenis toetekennen.

740. Twee erfgenamen, in het geval wanneer zij beiden zonder kinderen komen te overlijden, met fideïcommis bezwaard zijnde, zoo heeft geen fideïcommis plaats, wanneer de eene erfgenaam *met* en de andere *zonder* kinderen is overleden.

741. Een fideïcommis, waarbij de testateur zijne kinderen of verdere afkomelingen heeft bezwaard, bevat altijd in zich de stilzwijgende voorwaarde: *indien de bezwaarde zonder wettige afkomelingen zal overleden zijn.*

742. Met fideïcommis kunnen bezwaard worden allen, die bij het testament met eene erfenis, erfdeel of legaat bevoordeeld zijn, al waren zij anderzins erfgenamen bij versterf.

743. Ook zij, die, uit krachte van een fideïcommis, in het tweede lid eenig goed beuren, kunnen wederom belast worden hetzelve aan een' ander' in het derde lid uittekeeren.

744. Geene fideïcommissen zijn echter verder geoorloofd of bestaanbaar, dan tot de derde devolutie van het goed.

745. Een enkel verbod van vervreemding, zonder uitdrukken ten wiens behoeve het geschiedt, heeft geene verbindende kracht, maar zoodra het gedaan wordt ten voordeele van een' ander', bevat het een fideïcommis ten voordeele van die anderen, bij het overlijden van den bezwaarden erfgenaam.

746. De woorden, *naaste bloed* of *naaste van het geslacht* of *familie*, en dergelijken, beteekenen de erfgenamen bij versterf, ook bij plaatsvervulling; ten zij het tegendeel uitdrukkelijk gewild is.

747. Door *naaste bloed* verstaat men die genen, welke, ten tijde van het overgaan van de fideïcommis, de naaste vrienden zijn van den laatsten bezitter, ten zij blijkt, dat de testateur de naaste aan hem zelven bestaande bedoeld heeft.

748. Fideïcommis heeft ten gevolge, dat de bezwaarde erfgenaam verpligt is, aan de geroepene of verwachters eenen inventaris of staat van de bezwaarde goederen te leveren, als mede zekerheid te stellen voor de bewaring, het behoorlijk gebruik, en de weder oplevering van die goederen, ten ware de testateur hem van die verpligting heeft vrijgesteld.

749. Ook houdt de verpligting van zekerheid te stellen op, wanneer vader of moeder met fideïcommis op hunne kinderen en verdere afkomelingen bezwaard zijn, ten zij de testateur het tegendeel gewild heeft.

750. De met fideïcommis bezwaarde erfgenaam, die buiten staat is de vereischte zekerheid te stellen, is verpligt te gedoogen, dat de goederen gebragt worden onder eene geregtelijke administratie, tot tijd en wijle hij die zekerheid zal gesteld hebben.

751. Alle fideïcommissaire verbanden op vaste goederen, binnen dit rijk gelegen, moeten, binnen zes maanden na des testateurs overlijden, bij het geregt van de plaats, waar dezelve gelegen zijn, worden geregistreerd.

752. De bezwaarde erfgenamen zijn verpligt te zorgen, dat de registratie, bij het vorig artikel vermeld, geschiede, en wordt aan den fideïcommissairen verwachter mede vrijgelaten dezelve registratie te laten doen.

De bezwaarde erfgenaam, verzuimd hebbende aan zijne verpligting tot registratie te voldoen, is tot schadevergoeding aan de belanghebbenden verbonden, onverminderd de verdere penaliteiten, op dit verzuim bij de wetten van politie bepaald.

753. De verpligting tot het stellen van zekerheid, en het doen van registratie houdt op, ten aanzien van die goederen omtrent welke de testateur het volkomen regt van vervreeming aan den bezwaarden erfgenaam heeft toegestaan.

754. De bezwaarde erfgenaam gebruikt het bezwaarde goed zoodanig, als een goed huisvader zulks zoude doen, en staat daarin, alsmede ten aanzien zijner verpligting tot het dragen van kosten en lasten, en het doen van reparatien, gelijk met een vruchtgebruiker.

755. Goederen, met fideïcommis bezwaard, mogen, na vooraf bekomen autorisatie van den regter, vervreemd worden, ingeval van gegronde vrees voor het bederf der goederen, alsmede tot betaling der schulden, door den testateur gemaakt, en ter voldoening van legaten, en eindelijk tot goedmaking van buitengewone kosten, tot instandhouding der overige bezwaarde goederen.

756. Verleende magt tot vervreemding en vertering, of last om alleen het geen bij overlijden van den bezwaarden erfgenaam nog overig zijn zal uittekeeren, geeft regt om alles te vervreemden en te verteren, zonder dat de verwachter zulks mag verhinderen.

757. Deze magt geeft echter geen regt tot wegschenken, of het doen van eigendunkelijke vervreemding, blijkbaar ingerigt om den verwachter te benadeelen.

758. De bezwaarde goederen moeten aan den daartoe gerechtigden opvolger, op den tijd door den testateur bepaald, of, zoo deze dien tijd niet bepaald heeft, bij het overlijden van den bezwaarden erfgenaam, overgegeven worden.

759. De inkomsten van eene met fideïcommis bezwaarde nalatenschap of erfdeel, worden, tot den dag van des testateurs overlijden toe, voor kapitaal gerekend, en zijn mede onder het verband begrepen.

760. De verdere inkomsten van het bezwaarde goed, van des testateurs sterfdag af, worden gerekend voor vruchten, en worden genoten door den bezwaarden erfgenaam.

BIJVOEGSEL,

N°. 6,

BEHOORENDE TOT DE KONINKLIJKE COURANT VAN MAANDAG DEN 24sten VAN GRASMAAND 1809, N°. 96.

761. Alle aftrek, door den bezwaarden erfgenaam, van het bezwaarde goed, onder welken naam of titel zulks ook zoude mogen zijn, is verboden, behalve voor zoo verre dezelve tot suppletie van de legitime portie van kinders of ouders noodzakelijk is.

762. Buitengewone onkosten aan het bezwaarde goed, boven de kosten van het gewoon onderhoud, tot behoud van hetzelve gedaan, moeten aan den bezwaarden erfgenaam worden vergoed.

763. De bezwaarde erfgenaam mag, na het eindigen van het fideïcommis, geene schadevergoeding eischen, wegens eenige verbetering, welke hij vermeent gedurende het fideïcommis gemaakt te hebben, al ware de zaak ook wezenlijk door hem in beteren staat gebragt. Hij of zijne erfgenamen mogen echter alles, wat door hen op of aan het fideïcommissair goed gemaakt, of daarop gebragt is, wegnemen of doen wegnemen, wanneer alles ongeschonden in zijnen vorigen staat kan worden hersteld.

764. Huisraad, kleederen en dergelijke zaken, aan verslijting onderhevig, kunnen door den bezwaarden erfgenaam zoodanig worden overgegeven, als zij ten tijde der uitkeering bevonden worden, zonder dat deswegens eenige vergoeding kan worden gevorderd.

765. Indien fideïcommis plaats heeft omtrent zaken, die met het gebruik te niet gaan, als geld, koren, en dranken, heeft de met fideïcommis bezwaarde erfgenaam het regt, om dezelve te gebruiken, mits bij het eindigen van het fideïcommis eene gelijke hoeveelheid, hoedanigheid en waarde, of wel den prijs van dezelve, terug gevende.

766. Fideïcommis gaat te niet:

1°. Door het vergaan van de geheele zaak, of van het goed, hetwelk met fideïcommis bezwaard is, buiten toedoen van den bezwaarden erfgenaam; maar een gedeeltelijk vergaan vernietigt het fideïcommis alleen voor het vergane gedeelte;

2°. Door het overlijden van den fideïcommissairen verwachter vóór den testateur, of vóór den bezwaarden erfgenaam, of vóór de vervulling der voorwaarde, of vóór den bijgevoegden bezekeren tijd;

3°. Door het ontbreken der bijgevoegde voorwaarden, onder welke het fideïcommis is nagelaten; en

4°. Door een door den Koning verleend ontslag van fideïcommis.

767. Geene conversie of verandering van fideïcommissair goed in een ander soort van goed kan plaats hebben, dan bij uitdrukkelijke vergunning van den Koning.

768. Door het vóór-overlijden van den bezwaarden erfgenaam vóór den testateur, of door het niet kunnen of niet willen beeren van denzelven, verliest het fideïcommis niet zijne geheele uitwerking, maar gaat als dan onmiddellijk op den verwachter over.

ZEVENDE AFDEELING.

Van legaten of makingen.

769. Een legaat van noodzakelijk onderhoud mag gemaakt worden aan dezulken, die anders geen voordeel uit kracht van testament genieten mogen.

770. Hij, aan wien de geheele nalatenschap van den overledenen, of een gedeelte van dezelve, is gemaakt, hoe zeer ook deze making bij wijze van legaat zoude mogen geschied zijn, is geen legataris, maar erfgenaam, en aan alle verpligtingen der erfgenamen verbonden, terwijl in tegendeel hij, die wel tot erfgenaam is gesteld, maar alleen voor eene zekere zaak, geen erfgenaam, maar legataris is.

771. Omtrent de bewoordingen in het maken van legaten, als mede de aanwijzing van den persoon, en dwaling in den naam van den legataris, heeft hetzelfde plaats, hetwelk nopens de erfstellingen bij artikel 658, 659 en 660 is vastgesteld.

772. Meer legatarissen, zonder bepaling van deelen, tot dezelfde zaak geroepen zijnde, is ieder hunner geregtigd tot een gelijk gedeelte, naar het getal der personen; ten zij blijke, dat de testateur eene andere verdeeling bedoeld heeft.

773. Omtrent het regt van aanwas, onder meer legatarissen, aan wie iets gezamenlijk gemaakt is, moeten dezelfde voorschriften gevolgd worden, die ten aanzien van erfstelling in artikel 664, het eerste lid van artikel 665, en in artikel 666, 667 en 668, vermeld zijn.

774. Met legaten kunnen belast worden niet alleen de erfgenamen, die bij testament gesteld of bij versterf geroepen zijn, maar ook de aan hen gesubstitueerden, zelfs de legatarissen.

775. Geen legaat kan gesteld worden aan de willekeur van den erfgenaam, of andere belaste personen, noch van een derden; doch de begrooting van het gelegateerde kan wel aan de billijkheidenheid en het redelijk oordeel van den belasten persoon worden overgelaten, of gemaakt worden onder eene voorwaarde, die van de daad van een' derden afhangt.

776. Geen regt komt uit legaten toe aan hen, aan wie de testateur niet heeft kunnen denken; een legaat dienvolgende, door den testateur *aan zijne huisvrouw* gemaakt, is naderhand, wanneer deze komt te overlijden, niet verschuldigd aan des testateurs tweede huisvrouw.

777. Allerlei zaken, die vervreemdbaar zijn, kunnen gelegateerd worden.

778. Indien een testateur aan iemand in het algemeen legateert zekere soort van goederen, gelijk als *zijne meubelen*, *zijne boeken*, worden daardoor verstaan de goederen, welke van die soort, bij des testateurs overlijden, in zijne nalatenschap gevonden worden.

779. Geene dwaling omtrent de benoemde of aangeduide zaak verhindert het legaat, indien maar de meening van den testateur duidelijk blijkt; doch dwaling niet in den eigen naam, maar in den naam van het geslacht, als *koe* voor *paard*, maakt den wil onverstaanbaar, en daardoor krachteloos.

780. Legaten van zaken van een zeker geslacht, als paarden, schapen en dergelijke, zijn bestaanbaar, mits de uitdrukking niet zoo ruim en onbepaald zij, dat men des testateurs bedoeling met geene waarschijnlijkheid kan nagaan.

781. Een stuk goed, of eene zaak in het algemeen, uit een geslacht, hetwelk genoegzaam bepaald is, om de bedoeling te kunnen begrijpen, zonder uitdrukking van waarde, en zonder dat de testateur iets zoodanigs heeft nagelaten, gelegateerd zijnde, moet de erfgenaam hetzelve van elders bekomen, en het staat aan hem, om te geven een stuk van zulke waarde als hij goedvindt, mits niet het slechtste gevende.

782. Eene zaak, of een stuk goed, uit een geslacht, of uit eene veel begrijpende soort van zaken, welke de testateur heeft nagelaten, gemaakt zijnde, staat de keus op gelijke wijze aan den erfgenaam, ten zij de keus uitdrukkelijk aan den legataris gegeven is.

783. Eene veel begrijpende zaak als een enkel geheel gemaakt zijnde, gelijk eene kudde schapen, en dergelijke, is dat geheel, of wat daarvan overig is, verschuldigd, al was er ook maar één schaap, of ander stuk goed, meer overig.

784. Een legaat van verbruikbare zaken in het algemeen, gelijk koren, wijn, olie, suiker en dergelijken, zonder bepaling van de soort en hoeveelheid, is krachteloos, ten zij de testateur zoodanige zaken heeft nagelaten, waarop hij geacht kan worden gezien te hebben.

785 Indien zoodanige verbruikbare zaken gelegateerd zijn met uitdrukking van maat of hoeveelheid, maar niet van de bijzondere soort, moet die maat of hoeveelheid worden gegeven uit zoodanige soort, als de erfgenaam goedvindt, mits niet het minste gevende.

786. Een legaat van eene hoeveelheid, uit eene nagelatene soort van verbruikbare zaken, verpligt den erfgenaam tot het voldoen van die hoeveelheid, of, indien er bij het overlijden minder gevonden wordt, als dan tot het voldoen van het geen uit die soort is nagelaten.

787. Eene hoeveelheid vruchten voor eens van zekeren akker of boomgaard gelegateerd zijnde, is niet meer verschuldigd dan die akker of boomgaard in eens heeft opgeleverd.

788. Doch eene jaarlijksche hoeveelheid vruchten van eenig goed gemaakt zijnde, moet die hoeveelheid jaarlijks worden voldaan, al waren er ook op het aangewezen goed minder vruchten ingeoogst; ten zij de testateur het anders bepaald had.

789. Die tweemaal dezelfde zaak, somme of hoeveelheid, het zij op verschillende plaatsen van hetzelfde testament, het zij bij afzonderlijke testamenten, aan een en denzelfden persoon gelegateerd heeft, wordt geacht zulks maar eenmaal te hebben willen maken; ten zij uit de woorden de wil blijke, van zulks meer dan eens te hebben willen nalaten.

790. Een huwelijksgoed of uitzet, aan iemand, zonder bepaling der hoeveelheid, gelegateerd zijnde, moet begroot worden naar mate van het vermogen van den testateur, en den staat van den legataris. Ingeval van verschil staat die begrooting aan de beoordeeling van den regter.

791. Een legaat van huwelijksgoed, of huwelijksgift bevat in zich de stilzwijgende, opschortende voorwaarde, *als de legataris komt te trouwen.*

792. De testateur mag legateren niet alleen het geen hem zelven, maar ook het geen den erfgenaam toebehoort, of aan denzelven verschuldigd is.

793. Aan niemand kan gelegateerd worden het goed, hetwelk, ten tijde van des testateurs overlijden, het eigen goed is van den legataris, ten zij in het legaat eenig voordeel voor den legataris gelegen is. Aan iemand derhalve gelegateerd wordende het huis, hetwelk den legataris reeds in eigendom toebehoort, doch waarvan de koopprijs nog onvoldaan is, of waarop eene hijpotheek gevestigd is, is de erfgenaam verpligt dien koopprijs, of die hijpothecaire schuld te betalen, en aan den legataris den volkomen en onbezwaarden eigendom te bezorgen.

794. Niemand mag bij legaat speciaal beschikken over iets

hetwelk noch aan den testateur, noch aan den erfgenaam, of anderen bevoordeelden persoon, maar aan eenen vreemden toebehoort, hoedanig legaat voor krachteloos wordt gehouden.

795. Een legaat van een stuk goed, hetwelk de testateur met een ander in gemeenschap heeft, bepaalt zich alleen tot des testateurs aandeel in dat goed.

796. Het gelegateerde goed, met eenige reële lasten, verbanden, renten, cijnsen en dergelijken, of met eene nog loopende huur bezwaard zijnde, gaat aan den legataris over, met diezelfde bezwaren, waarmede dat goed door den testateur bezeten was geweest, en de erfgenaam volstaat met het gelegateerde goed over te geven zoo als het is, zonder dat hij gehouden is voor eenige vrijwaring van hetzelve intestaan.

797. De legataris van een goed, aan een' derden in vruchtgebruik toekomende, moet te vrede zijn met den blooten eigendom, zoo lang het vruchtgebruik duurt.

798. Alle veranderingen, verbeteringen en vermeerderingen, aan het gelegateerde goed, na het maken van het legaat, voorgevallen, komen ten bate of schade van den legataris, aan wien het gelegateerde wordt uitgekeerd, in dien staat, waarin het zich bij des testateurs afsterven bevindt.

799. Aan den legataris volgt ook al het geen als een accessoir van het gelegateerde goed behoort aangemerkt te worden.

800. Aan den legataris volgt echter niet dat geen, hetwelk de testateur, ter vergrooting van het stuk goed, naderhand daarbij aangekocht of verkregen mogt hebben, al ware het daaraan grenzende; ten zij de testateur anders bevolen had.

801. Wanneer blootelijk de vruchten of inkomsten zijn gelegateerd, zonder dat het woord *vruchtgebruik* of *gebruik* in het testament is gezegd, moet het goed blijven onder beheering van den erfgenaam, die verpligt is, om de vruchten of inkomsten aan den legataris uittekeeren.

802. De testateur mag aan zijnen schuldenaar eenig uitstel van de schuld, of wel al dat geen legateren, hetwelk deze aan hem schuldig is.

803. Kwijtschelding, aan een' of sommige schuldenaars, die ieder voor het geheel verbonden zijn, gelegateerd zijnde, heeft ten gevolge, dat de overige schuldenaars verbonden blijven; echter niet verder dan voor zoo veel de geheele schuld, na aftrek van het aandeel, hetwelk de legataris, in geval van onderlinge verdeeling der schuld, daarin zoude geleden hebben, bedraagt.

804. Een legaat van uitstel van betaling eener schuld, die op interessen loopt, schort intusschen den loop der interessen op, zoo lang de tijd van dit gelegateerde uitstel duurt; doch na dien tijd zijn dezelve, bij wanbetaling, wederom verschuldigd; ten zij de testateur anders geboden heeft.

805. Aan iemand dat geen, wat hij den testateur schuldig is, gelegateerd zijnde, is hetzelve legaat, wanneer de legataris niets aan den testateur verschuldigd is, nietig en van onwaarde; al had ook de testateur eene zekere hoeveelheid uitgedrukt.

806. Een legaat van het geen de testateur zelf aan den legataris verschuldigd is nietig; ten zij er, van wege de plaats, wijze, voorwaarde, of tijd, eenig voordeel in het legaat is opgesloten.

807. Een legaat, aan een' schuldeischer gemaakt, wordt niet gerekend gemaakt te zijn in voldoening van de schuld; noch een legaat, aan dienstboden gemaakt, in voldoening van de verschuldigde huur.

808. In legaten van *roerende goederen*, *inboedel*, *meubelen*, *huisraad*, *goud* en *zilver*, en andere zaken, komt in de eerste plaats de uitgedrukte wil van den testateur, of deszelfs meest waarschijnlijke bedoeling in aanschouw.

809. Een legaat van roerende goederen bevat in zich alle roerende goederen, die ligchamelijk zijn, maar geene onligchamelijke, noch gereed geld, noch edele gesteenten, noch koopmanschappen, noch verzamelingen, de kunsten en wetenschappen betreffende; en wordt mitsdien de bepaling van roerende goederen, zoo als dezelve bij artikel 429 voorkomt, ten dezen aanzien gevolgd.

810. Een legaat van *inboedel*, of van *huisraad*, of van *meubelen* wordt geacht van een en denzelfden omvang en beteekenis te zijn, en bevat in zich alle die zaken, welke bij artikel 430 zijn opgenoemd.

811. Onder een legaat van *goud* en *zilver* wordt verstaan al het gewerkt en ongewerkt goud en zilver, met uitzondering echter van geld, van gedenkpenningen, en van goud en zilver tot lijfdragt behoorende.

812. Een legaat van *lijfstoebehooren* of *lijfdragt* begrijpt in zich al het geen tot kleeding of versiering van het ligchaam dient; dus ook het daartoe betrekkelijk goud en zilver, juweelen, paarlen, horologien en verdere kleinoodien.

813. Onder een legaat van *kleederen* zijn geene kleinoodien, en onder een legaat van *kleinoodien* geene kleederen begrepen.

814. Een legaat van *eene boerderij met zijn toebehooren* behelst het vee, de paarden, de vruchten, zoo de nog te velde staande als de reeds ingezamelde; doch deze alleen voor zoo verre zij tot het bedrijf der boerderij zelve, of tot voeding van de daartoe behoorende paarden, en het vee benoodigd zijn, voorts de rijtuigen en gereedschappen, tot het bedrijf der boerderij bestemd; maar geene meubelen of huisraad.

815. Indien van twee zaken de eene of de andere gelegateerd is, heeft de legataris de keuze, welke van beide hij begeert.

816. Een legataris, de keuze hebbende, is verpligt die keus uittebrengen binnen den tijd, door den testateur bepaald; of, geene bepaling gemaakt zijnde, binnen den tijd van veertien dagen na bekomen kennis van het legaat; de legataris daarvan in gebreke blijvende, gaat de keus over op den erfgenaam.

817. De legataris, na den testateur, doch vóór het uitbrengen der keuze, overlijdende, gaat het regt van keuze op zijnen erfgenaam over.

818. Wanneer de keus aan verscheiden personen staat, en dezelve het daaromtrent oneens zijn, moet het lot beslissen.

819. Een derde, aan wien de keus gesteld was, niet willende of niet kunnende kiezen, stelt de regter daartoe iemand aan.

820. Een legaat van *onderhoud* bevat in zich de verpligting, om terstond na het overlijden van den testateur alle te verzorgen, wat noodig is tot kleeding, voeding en huisvesting, ook geneesmiddelen, in geval van ziekte; en zulks alles volgens de bepaling van den testateur, of anderszins naar den staat van den legataris en het vermogen van den belasten persoon.

821. Indien de testateur gewoon was een bepaald onderhoud aan den legataris te geven, wordt hij verstaan die zelfde begrooting gewild te hebben.

822. Onderhoud, zonder tijdsbepaling gemaakt, duurt, zoo lang de legataris leeft, en onderhoud noodig heeft.

823. De last van onderhoud gaat op den erfgenaam van den belasten persoon over; ten zij deze slechts vruchtgebruiker was van het goed, waaruit hij onderhoud moet verzorgen.

824. Een legaat van *kost* begrijpt alleen spijs en drank, maar geene kleederen of inwoning.

825. Eene jaarlijksche, maandelijksche of wekelijksche uitkeering, inkomst, of voordeel besproken zijnde, zonder bepaling, wanneer en op welke wijze de voldoening moet geschieden, kan de eerste voldoening geëischt worden dadelijk op den dag van des testateurs overlijden, en zoo vervolgens op den eersten dag van ieder jaar, maand of week; tot den dag van het overlijden van den legataris toe.

826. Eene jaarlijksche, maandelijksche of wekelijksche uitkeering, rente of inkomst, niet aan particulieren, maar aan eene corporatie of moreel persoon, gelegateerd zijnde, duurt niet langer dan den tijd van dertig achtereenvolgende jaren.

827. Legaten, aan de armen, zonder eenige verdere of andere bepalingen, gemaakt, worden gerekend gemaakt te zijn aan de gezamenlijke armen van des testateurs woonplaats, zonder onderscheid van godsdienst, naar evenredigheid van het getal der door iedere armen-inrigting bedeelde personen.

828. De bepalingen, omtrent de erfstellingen in artikel 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693 en 694, gemaakt, zijn ook toepasselijk op legaten van gelijken aard.

829. Zuivere legaten van bijzondere en bepaalde zaken, die den testateur in eigendom toebehooren, als mede legaten van schuldbevrijding, hebben ten gevolge, dat de eigendom van het gelegateerde, bij het afsterven van den testateur, terstond op den legataris overgaat.

830. Doch, in zuivere legaten van eenige zaken in het gemeen, of uit een geslacht, soort of getal, of van geldsommen, van inschulden, van keuze van eenig goed, het welk den testateur zelven niet toebehoort; van vruchtgebruik of lijftogt, van gebruik, van bewoning, van onderhoud, van jaarlijksche inkomsten, wordt het regt tot het gelegateerde wel terstond bij het overlijden van den testateur verkregen, maar de eigendom gaat op den legataris niet over, dan door overgifte of levering.

831. Een zuiver legaat moet door den erfgenaam aan den legataris, terstond, of ten minste binnen den tijd van eene maand na des testateurs overlijden, voldaan worden; ten zij de testateur een' korter of langer tijd bepaald had, of de aard der zaak een langer uitstel vorderde, en zulks, op gedaan verzoek van den belanghebbenden, door den regter was toegestaan.

832. Met het gelegateerde moeten tevens uitgekeerd worden de vruchten, renten of interessen daarvan, in zuivere legaten, na des testateurs dood, en in voorwaardelijke legaten, na de vervulling der voorwaarden geprovenieerd; en, wanneer de gelegateerde zaken geene vruchten, renten of interessen opleveren, is de erfgenaam gehouden tot schadevergoeding, van den dag af, dat hij omtrent de uitkeering in verzuim is geweest.

833. De eigendom van een legaat, op voorwaarde of met bijvoeging van eene onzekere tijdsbepaling gemaakt, gaat op den legataris niet over vóór de vervulling der voorwaarden, of vóór dat de tijd, welke als een voorwaarde aangemerkt wordt, aanwezig is.

834. De bijvoeging eener zekere tijdsbepaling heeft ten gevolge, dat, schoon het regt door den legataris verkregen wordt met den dag van des testateurs overlijden, echter de vordering van het legaat, met de vruchten, renten of interessen van dien, tot aan de vervulling van dien tijd wordt uitgesteld.

ACHTSTE AFDEELING.

Hoe testamenten te niet gaan.

835. Een testament kan, noch geheel, noch gedeeltelijk, buiten roepen worden, dan door een later testament, of door eene akte voor het geregt, of notaris en getuigen gepasseerd, waarbij de testateur verklaart van wil veranderd te zijn.

Beschikking echter, ingevolge de vrijlating in artikel 693 vermeld, bij akte, uit krachte der *clausule reservatoir*, gemaakt,

kan ook bij dezelve, of eene gelijksoortige onderhandsche akte, herroepen worden.

836. Niemand is tot het herroepen van zijn testament bevoegd, dan die het regt heeft om testament te maken.

837. Latere testamenten, waarbij niet klaar en duidelijk herroepen wordt het geen bij vorige testamenten was gemaakt, vernietigen alleen het gemaakte bij de eerdere testamenten, in zoo verre als de eerste dispositie met de laatste niet overeentebrengen is, of dat dezelve geheel tegen elkander strijden.

838. Eene algemeene herroeping van alle voorgaande testamenten is genoegzaam, om alle te voren gemaakte testamenten te vernietigen, zonder dat het noodig is het testament, hetwelk men herroept, uitdrukkelijk en in het bijzonder te noemen; alware het zelfs, dat de testateur daarbij verklaard had, de magt van herroeping nimmer te willen gebruiken, of dezelve aan de herhaling van eenige uitgedachte woorden, of van eene spreuk verbonden had.

839. Wanneer de testateur het gelegateerde goed, geheel of gedeeltelijk, en zelfs bij verkoop met regt van wederinkoop of ruiling, heeft vervreemd, is daarvan het gevolg, dat het legaat vernietigd wordt, voor zoo verre het vervreemde betreft, stilzwijgende herroepen te zijn; ook dan, wanneer die latere vervreemding vernietigd, en het goed weder in de magt des testateurs gekomen mogt zijn.

840. Een legaat vervalt, als het gelegateerde goed, bij het leven van den testateur, te niet gegaan is:

Hetzelfde heeft ook plaats, wanneer het gelegateerde goed na zijn' dood is te niet gegaan, zonder toedoen of schuld van den erfgenaam, schoon deze mogt verzuimd hebben dat goed op zijnen tijd aan den legataris uittekeeren; indien maar, zoo wanneer dat goed tijdig was uitgekeerd geweest, hetzelve bij den legataris eveneens zoude te niet gegaan zijn.

841. Het kapitaal van eenen gelegateerden schuldbrief, of obligatie, het zij de legataris zelf, het zij een derde daarvan de schuldenaar was, aan den testateur bij zijn leven geheel of gedeeltelijk zijnde afgelost, wordt het legaat, ten aanzien van het geen afgelost is, voor vernietigd gehouden.

842. Gelegateerde voordeelen, die aan den persoon zelven van den legataris verknocht zijn, als vruchtgebruik, gebruik, bewoning, onderhoud en dergelijke, vervallen met den dood van den legataris, en gaan nimmer op deszelfs erfgenaam over.

843. Alle testamentaire beschikkingen zijn vervallen, als de daarbij bevoordeelden vóór den testateur komen te overlijden.

844. Alle testamentaire beschikkingen, gemaakt onder eene voorwaarde, afhankelijk van eene onzekere gebeurtenis, van welken aard, dat de testateur gerekend moet worden aan het al of niet voorvallen dier gebeurtenis het gemaakte verbonden te hebben, vervallen mede, wanneer de bevoordeelden vóór de vervulling der voorwaarden overleden zijn.

845. Wanneer de voorwaarde, volgens den wil des testateurs, alleen de uitvoering van de beschikking opschort, heeft de erfgenaam of legataris niettemin, dadelijk na den dood des testateurs, een verkregen regt op het goed; welk regt op zijn' erfgenaam overgaat.

846. Eene testamentaire beschikking vervalt, wanneer de erfgenaam of legataris weigert de erfenis of het legaat te aanvaarden, of daartoe onbevoegd is.

847. Schoon het niet kunnen, of niet willen genieten van den benoemden erfgenaam, de erfstelling heeft doen vervallen, blijft echter het overige van het testament van waarde; en moeten dus de legaten en verdere beschikkingen, daarbij gemaakt, door den erfgenaam, bij versterf, worden uitgekeerd.

848. Wanneer iemand, ongehuwd zijnde, een testament maakt, en naderhand, trouwende, wettige kinderen verwekt, doet de geboorte dezer kinderen, mits hunnen vader overlevende, dit testament geheel vervallen.

DERDE HOOFDSTUK.

Van erfvolging bij versterf.

EERSTE AFDEELING.

Algemeene bepalingen.

849. Tot erfvolging, bij versterf, worden geroepen de kinderen en descendenten van den overledenen, en deszelfs nabestaanden in de opgaande en in de zijdlinie, naar de orde en bepalingen, welke hierna vastgesteld worden.

850. Erfvolging bij versterf heeft plaats, wanneer, of voor het geheel, of voor een gedeelte, van eens overledens nalatenschap geene erfvolging uit kracht van testament stand grijpt, het zij nimmer een testament gemaakt, of wel gemaakt, maar onbestaanbaar of vervallen is.

851. Eenigen der nabestaanden onwillig of onbekwaam zijnde om te erven, komt derzelver aandeel op de anderen, die benevens hen, of na hen, tot de erfenis geregtigd zijn.

852. Tot de erfvolging, bij versterf, worden alleen geroepen bloedverwanten van den overledenen, en zulks zonder onderscheid van mannelijke of vrouwelijke kunne, noch of dezelve door eenen man of door eene vrouw aan den overledenen bestaan, maar niet die denzelven alleen bestaan in zwagerschap.

853. Elke nalatenschap, opgekomen aan bloedverwanten, in de opgaande of in de zijdlinie aan den overledenen bestaande, wordt, onverminderd het bepaalde in de gevallen, bij artikel 868 en 869, voorkomende, in twee gelijke deelen verdeeld; het eene gedeelte voor de nabestaande van vaders zijnde, het andere voor die van moeders zijnde.

Bloedverwanten, alleen van de moeders of vaders zijde bestaande, worden niet uitgesloten door de genen, die van beide zijden bestaan, maar zij erven alleen in hunne linie, behoudens het geen hierna, bij art. 874, wordt vastgesteld.

Zij, die van beide zijden bestaan, erven in de beide lijnen.

Er heeft geene devolutie of verval van de eene linie in de andere plaats; dan wanneer in een van de beide lijnen geene adscendenten of collateralen, die bij versterf succederen kunnen, gevonden worden.

854. Deze verdeeling tusschen de vaderlijke en moederlijke lijnen gemaakt zijnde, heeft er geene nadere verdeeling tusschen de verschillende takken plaats, maar de in iedere linie opgekome helft der nalatenschap behoort aan den erfgenaam of erfgenamen van den naasten graad, behoudens het geen omtrent plaatsvervulling hierna wordt bepaald.

855. De betrekking der bloedverwantschap wordt berekend naar het getal der generatien.

Iedere generatie maakt een' *graad* uit.

856. De opvolging van graden maakt de *linie*: men noemt eene *regte linie* de opvolging van graden tusschen personen, die de een van den anderen afstammen; *zijdlinie* de opvolging van graden tusschen de personen, die niet van elkander afstammen, maar eenen gemeenen stamvader hebben.

De regte linie wordt onderscheiden in de *regt nedergaande* en *regt opgaande* linien.

De eerste maakt het verband tusschen den stamvader, en die van hem afstammen; de laatste verbindt een' persoon met die genen, van welke hij afstamt.

857. In de regte linie wordt de regel in acht genomen, dat er tusschen de personen zoo vele graden zijn, als er generatien bestaan; derhalve staat een kind, met betrekking tot zijnen vader, in den eersten graad; een kindskind in den tweeden, en, wederkeerig, een vader tot zijn kind mede in den eersten, en een grootvader tot zijn kindskind mede in den tweeden graad.

858. In de zijdlinie worden de graden gerekend naar de generatien, van den eenen bloedverwant af naar boven, tot den gemeenen stamvader, welke echter niet medegeteld wordt, toe, en van deze af weder naar beneden, tot aan den anderen bloedverwant; twee broeders bestaan derhalve elkander in den tweeden graad, oom en neef in den derden, volle neven in den vierden graad, en zoo vervolgens.

859. Niemand kan als erfgenaam bij versterf optreden, zoo lang eene andere erfvolging, uit hoofde van testament, mogelijk is.

TWEEDE AFDEELING.

Van representatie of plaatsvervulling.

860. *Representatie* is eene fictie van de wet, ten gevolge hebbende, dat de plaatsvervuller in de plaats, in den graad, en in de regten optreedt van den geen, wien hij vertegenwoordigt.

861. Representatie heeft in de regte nedergaande linie tot in het oneindige plaats, en wordt toegelaten, niet alleen wanneer er kinderen van den overledenen, en afkomelingen van vooroverledene kinderen van denzelven, te zamen, aanwezig zijn, maar ook, wanneer, bij voor-overlijden van alle des overledens kinderen, afkomelingen van dezelve, het zij in gelijke, het zij in verschillende graden aan elkander bestaande, in wezen zijn.

862. Representatie heeft geene plaats ten behoeve van nabestaanden in de opgaande linie; gaande de naaste in ieder der twee lijnen altijd vóór de genen, die verder in graad zijn.

863. In de zijdlinie wordt representatie toegestaan aan kinderen en verdere afkomelingen van des overledens broeders of zusters, het zij dezelve te zamen met hunne oomen en moeijen erven, het zij, bij voor-overlijden van alle des overledens broeders en zusters, de erfenis overgaat op derzelver afkomelingen, in gelijke of ongelijke graden aan elkander bestaande.

864. In alle gevallen, waarin representatie plaats heeft, geschiedt de verdeeling der erfenis bij staken; indien er in denzelfden staak verscheidene takken zijn, worden deze takken wederom staaksgewijze in verdere onderdeelen gedeeld, en in die takken of staken, waarin geene nadere plaatsvervulling plaats heeft, geschiedt de verdeeling der erfenis bij hoofden.

865. Representatie heeft geene plaats ten aanzien van personen, die nog in leven zijn. Men kan iemand representeren, wiens boedel men niet heeft willen aanvaarden.

DERDE AFDEELING.

Van erfvolging bij versterf in de nedergaande linie.

866. Kinderen, zoo wel gewettigde als wettig geborene, en derzelver afkomelingen, erven bij versterf, met uitsluiting van alle andere bloedverwanten, van hunne ouders of grootouders, of verdere bloedverwanten in de opgaande linie, zonder onderscheid van sekse of eerstgeboorte, en zonder onderscheid of zij uit hetzelfde huwelijk, of uit onderscheidene huwelijken zijn voortgesproten.

Wanneer zij, in den eersten graad, en uit eigen' hoofde, optreden, erven zij bij hoofden en voor gelijke deelen; doch wanneer allen, of een gedeelte van hen, bij plaatsvervulling optreden, erven zij bij staken.

Het bepaalde bij artikel 272, met opzigt tot bij brieven van legitimatie gewettigde kinderen, blijft niettemin in volle kracht,

VIERDE AFDEELING.

Van erfvolging bij versterf in de opgaande linie.

867. Vader en moeder, beide in leven zijnde, erven in gelijke deelen van hun kind, indien hetzelve zonder afkomelingen overleden is.

868. De langstlevende vader of moeder erft alleen de geheele nalatenschap van zijn kind, hetwelk, zonder afkomelingen, en zonder broeders en zusters, of afkomelingen van dezelve natelaten, overleden is.

869. Iemand zonder kinderen of verdere descendenten overleden zijnde, en slechts een' zijner ouders, het zij vader of moeder, benevens broeders of zusters, of nakomelingen van dezelve, nalatende, wordt zijn boedel in twee gelijke deelen verdeeld, van welke het eene gedeelte door den overblijvenden vader of moeder, en het andere gedeelte door de broeders of zusters, of derzelver nakomelingen geërfd wordt.

870. Indien de overledene noch vader, noch moeder, noch afkomelingen, noch broeders, noch zusters, of descendenten van dezelve, nagelaten heeft, wordt zijne nalatenschap in twee deelen verdeeld, waarvan de eene helft komt aan de bloedverwanten in de opgaande linie van vaders zijde en de andere helft aan die van moeders zijde:

De naaste in graad in de opgaande linie verkrijgt de helft, aan zijne linie toekomende, met uitsluiting van alle anderen;

Adscendenten van gelijken graad erven bij hoofden.

871. Bloedverwanten in de opgaande linie succederen, bij uitsluiting van alle anderen, in dat gene, hetwelk door hen aan hunne zonder nakomelingen overledene kinderen, of verdere descendenten gegeven is, indien de gegevene zaken in natura nog in de nalatenschap aanwezig zijn; doch dezelve verkocht, en de koopprijs daarvoor nog niet betaald zijnde, succederen zij in het regt tot den verschuldigden koopprijs.

VIJFDE AFDEELING.

Van erfvolging bij versterf in de zijdlinie.

872. Bij vóóroverlijden van vader en moeder van iemand, die zonder nakomelingen overleden is, worden deszelfs broeders, zusters, of derzelver nakomelingen tot de nalatenschap geroepen, met uitsluiting van alle andere bloedverwanten, zoo in de opgaande als zijdlijnen; zij erven of uit eigen' hoofde, of bij plaatsvervulling, op de wijze, welke bij de tweede afdeeling van dit kapittel bepaald wordt.

873. Indien de langstlevende vader of moeder van iemand, die zonder nakomelingen gestorven is, denzelven overleeft, worden zijne broeders, zusters, of derzelver afkomelingen bij plaatsvervulling, alleen tot de helft der nalatenschap geroepen.

874. De verdeeling van de helft, de broeders of zusters, volgens de bepaling van het vorig artikel, toekomende, geschiedt bij gelijke deelen, indien zij allen van hetzelfde bed zijn; doch indien zij uit onderscheidene huwelijken voortgesproten zijn, wordt het geen zij erven in twee gelijke deelen tusschen de vaderlijke en moederlijke lijnen van den overledenen gedeeld.

Zij, die van beide kanten aan den overledenen bestaan, hebben hun aandeel in de beide lijnen; doch die enkel van vaders of moeders zijde aan den overledenen bestaan, worden alleen ieder in zijne lijn toegelaten. Indien er geene andere dan broeders of zusters, der slechts in eene en dezelfde linie aan den overledenen bestaan, aanwezig zijn, worden dezen, met uitsluiting van alle bloedverwanten van de andere linie, tot de geheele nalatenschap geroepen.

875. Bij gebreke van broeders of zusters, of derzelver nakomelingen, en bij gebreke van adscendenten in de eene lijn, komt de nalatenschap voor de helft aan de in leven zijnde adscendenten in de andere lijn, en voor de wederhelft aan de naaste bloedverwanten van de eerstgemelde lijn.

Indien collateralen van denzelfden graad te zamen erven, deelen dezelve bij hoofden.

876. Bloedverwanten, verder dan in den twaalfden graad aan den overledenen bestaande, erven niet bij versterf.

Wanneer in eene der lijnen bloedverwanten, die, volgens de wet, bij versterf kunnen erven, ontbreken, devolveert de nalatenschap aan de bloedverwanten van de andere linie.

ZESDE AFDEELING.

Van onregelmatige erfvolging bij versterf.

877. Onechte kinderen zijn wel erfgenamen bij versterf van de moeder, het zij alleen, het zij te gelijk met de wettige kinderen, die de moeder mogt nalaten, maar niet van de moederlijke bloedverwanten, noch ook van den vader, of vaderlijke vrienden.

878. Onechte kinderen, vóór derzelver moeder overleden zijnde, worden in de nalatenschap hunner moeder vertegenwoordigd door derzelver kinderen of verdere afkomelingen; doch deze representatie strekt zich tot de nalatenschap der moederlijke vrienden van de onechte kinderen, noch tot de nalatenschappen van den vader of vaderlijke vrienden der onechte kinderen, niet uit.

879. Onechte kinderen zonder kinderen of verdere nakomelingen overlijdende, erft dezelve moeder, en, bij vóóroverlijden van de moeder, de broeders of zusters der onechte kinderen, of derzelver nakomelingen bij plaatsvervulling; doch alle verdere moederlijke vrienden zijn uitgesloten.

880. Indien de overledene geene bloedverwanten nalaat, die, volgens de wet, bij versterf kunnen erven, devolveert de nalatenschap bij versterf op den langstlevenden der echtgenoten; ten ware het huwelijk door echtscheiding te voren vernietigd mogt geweest zijn.

881. Bij ontbreken van een' overblijvenden echtgenoot, vervalt de nalatenschap aan het rijk.

VIERDE HOOFDSTUK.

Van executeurs en administrateurs.

882. Een ieder kan, het zij bij testament, het zij bij andere acte, een of meer personen magtigen tot het ter uitvoer brengen van zijn testament, of tot het beredderen van zijnen boedel, aan welke personen men den naam van *executeurs* of *boedelredders* geeft.

883. Die geene verbintenissen kunnen aangaan, kunnen ook geen executeurs zijn.

884. Eene getrouwde vrouw kan geen executeurschap aannemen, dan met toestemming van haren man; doch, indien 'er tusschen haar en haren man geene gemeenschap van goederen plaats heeft, kan zij, indien haar man zijne toestemming weigert, ook door den regter tot het aanvaarden van het executeurschap geautoriseerd worden.

885. Minderjarigen, en die onder curatele staan, kunnen geen executeurs zijn; zelfs niet met toestemming van hunne voogden of curateuren.

886. Executeurs, niet bij testament, maar bij andere acte worden de aangesteld, kunnen deze acten, het zij geregtelijk, het zij voor notaris en getuigen, het zij onder de hand, gemaakt worden.

887. De erfgenaam, en verder belanghebbenden moeten zich de executeurs, door den erflater benoemd, laten welgevallen. Zoo deze echter blijkbaar verdachte personen zijn mogten of, staande het executeurschap, ter kwader trouw handelen, staat aan hen vrij, dezelve van de boedelredding te weren.

888. Meer dan één executeur door den erflater benoemd zijnde, en het getal der door den erflater benoemde executeurs, door overlijden, of anderszins, onvoltallig geworden zijnde, worden, ingeval daarin binnen den tijd van veertien dagen, door eene adsumtie van den vorigen executeur of executeurs, van dezelve adsumtie plaats mag hebben, niet is voorzien, door den regter andere executeurs in de plaats der ontbrekende aangesteld.

889. Geen executeur is bevoegd om een ander bij zich te adsumeren, of na zijn' dood in zijne plaats te surrogeren, tenzij hem daartoe de magt door den testateur uitdrukkelijk gegeven is.

890. Verscheidene executeurs benoemd zijnde, mag een van hen geen ander adsumeren; dan met toestemming zijner medeexecuteuren.

891. Niemand is verpligt het executeurschap aantenemen, tenware, hij tevens, door erfstelling, legaat, of anderzins, in het testament bevoordeeld zij; van welk voordeel hij, voor het executeurschap bedankende, verstoken wordt.

892. Executeurs zijn in het algemeen verpligt, des overledens uitersten wil ter uitvoer te brengen.

893. Zij zijn in het bijzonder verpligt, om dadelijk het meest kostbare van den boedel te doen verzegelen, en die middelen te werk te stellen, waardoor alle vermindering des boedels voorgekomen wordt.

894. Zij moeten verder de begrafenis van het lijk van den overledenen bezorgen op zoodanige wijze, als met deszelfs staat, waardigheid, en waarschijnlijk vermogen overeenkomt.

895. Zoodra de begrafenis is afgeloopen, zijn de executeurs verpligt, de verzegelde goederen van den boedel te ontzegelen, en, volgens opgave onder eede, van de genen, die zij in de boedel vinden, een staat en inventaris van denzelven te maken; moetende zij zich, ten aanzien van den staat en inventaris verder gedragen naar het geen bij art. 333 en 335 is bepaald.

896. Executeurs zijn verpligt de erfgenamen, des begeerende, bij het maken van den inventaris toetelaten, alsmede aan dezelve, des begeerende, kopij van den inventaris, en onderrigting nopens den staat des boedels te geven, zonder hen echter tot eenige medebeheering toetelaten.

Indien, buiten de executeurs, afzonderlijke voogden over minderjarige erfgenamen zijn aangesteld, wordt aan deze altijd terstond eene authentieke kopij van den inventaris verstrekt, om, volgens het bepaalde bij art. 334 en 336, ter griffekamer, of bij het gerecht te worden overgebragt; geschiedt echter in dat geval geene bijzondere beëdiging door de voogden.

897. De verpligting der executeurs tot het maken van inventaris heeft plaats, het zij de erfgenaam verklaart de erfenis te aanvaarden, het zij hij verkiest, om zich nopens de aanneming eenigen tijd te beraden.

898. Wanneer de erfgenaam de erfenis verwerpt, vervalt daardoor het executeurschap.

899. De erfenis door den erfgenaam aanvaard zijnde, is de executeur verpligt voorttegaan met het tot effenheid brengen des boedels, door de voldoening den inschulden te vorderen, verschuldigde te betalen, en de legaten uittekeeren.

900. Indien de daartoe benoodigde penningen niet voorhanden zijn, is de executeur, tot het vinden van die penningen bevoegd, om de roerende goederen en de effecten des boedels, des noods, ook de vaste goederen, doch de laatstgenoemde niet anders dan met toestemming der erfgenamen, of op autorisatie van den regter, in het openbaar te verkoopen, en te gelde te maken; alles, ten wave de erfgenamen mogten goedvinden, om het noodig voorschot van penningen te doen.

BIJVOEGSEL,

N°. 7,

BEHOORENDE TOT DE KONINKLIJKE COURANT VAN MAANDAG DEN 24sten VAN GRASMAAND 1809, N°. 96.

901. Geen onderhandsche verkoop van de goederen des boedels mag geschieden, dan met toestemming van de erfgenamen, ten ware de erflater anders bevolen mogt hebben.

902. Executeurs zijn echter niet bevoegd, om de goederen des boedels te verkoopen, ten einde denzelven in staat van scheiding en deeling te brengen, dan voor zoo verre de erfgenamen zich nopens de verdeeling der goederen zelve niet kunnen verstaan, en de verdeeling nogtans, zonder eene overeenkomst der erfgenamen, of verkoop van goederen, uit den aard der zaak onmogelijk zijn mogt.

903. Executeurs zijn gehouden, uiterlijk binnen het jaar na des erflaters overlijden, aan de erfgenamen rekening en verantwoording van hunne beheering te doen, ten ware aan hen, uit hoofde der omslagtigheid van den boedel, door de erfgenamen, of door den regter, een bepaald uitstel mogt vergund zijn.

904. Met opzigt tot de rekening en verantwoording, zijn executeurs verpligt zich te gedragen naar het geen, ten dien aanzien, aan voogden is voorgeschreven, bij art. 369, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378 en 379.

905. Voor salaris mag een executeur, of, zoo er meer executeurs zijn, mogen zij te zamen, tot belooning van hun geheel en gezamenlijk bewind, zoo veel berekenen, als ten aanzien van voogden bepaald is bij art. 380.

906. Een executeur mag echter geen salaris berekenen, indien hem door den testateur bepaaldelijk voor de moeite van zijn executeurschap eene zekere somme, bij wijze van legaat, of anderins, is toegewezen, waarmede hij zich dan, in plaats van salaris, moet te vrede houden.

907. De inventaris en rekening van alle misslagen gezuiverd en gesloten zijnde, is de executeur verpligt, om alle de goederen en effecten des boedels, benevens het slot zijner rekening, uitteleveren, om tusschen de erfgenamen gescheiden en verdeeld te worden; in het maken van welke scheiding hij de erfgenamen moet adsisteren.

908. De boedelscheiding tot stand gebragt zijnde, wordt, behalve behoorlijke acte van quitantie en ontslag, door de erfgenamen ten behoeve van den executeur te passeren, aan elk van deszelfs aandeel in de nalatenschap afgegeven, uitgenomen zoo verre de testateur gewild heeft, dat het aandeel van een of meer der erfgenamen, uit hoofde van een daarop gelegd beswaar, of om andere redenen, onder administratie blijven zoude, het zij de executeur zelf, die administrateur zij, het zij een derde buiten hem.

909. De bereddering eener nalatenschap geschiedt ter plaatse, waar de overledene het laatst gewoond heeft:

De regter dezer plaats is ook competent in alle zaken, de nalatenschap betreffende.

910. Een administrateur is gehouden, om de door hem overgenomene goederen en effecten te beheeren, en de daarvan afkomende gelden aan de gerechtigden uit te keeren.

Zijne magt, verantwoordelijkheid en salaris staan gelijk met die der voogden en curatoren.

911. Een administrateur staat onder het onmiddelijk oppertoezigt van den regter, die ten allen tijde bevoegd is, om, in vorm van proces, van hem verantwoording zijner administratie en vertooning der geadministreerd wordende goederen en effecten te eischen; mitsgaders, bevindende, dat hij ter kwader trouw of met eene onverschoonlijke slordigheid gehandeld heeft, hem, ter vergoeding der toegebragte schade, te noodzaken, en voor het vervolg van de administratie te weeren; zijnde voorts een administrateur verpligt, alle jaren, aan den regter rekening en verantwoording van zijn gehouden bewind te doen, alsmede, na het eindigen der administratie, eene algemeene rekening en verantwoording te doen aan den geen wiens goederen hij geadministreerd heeft, of aan de genen, die alsdan tot dezelve goederen zullen geregtigd zijn.

912. De post van executeur en administrateur eindigt met hunnen dood, en gaat niet over op hunne erfgenamen; onverminderd echter derzelver verantwoordelijkheid voor de verrigtingen van den overleden executeur of administrateur.

VIFDE ONDERAFDEELING.

Van het aanvaarden en repudieren of verwerpen eener erfenis of legaat.

EERSTE WEDERPARTIJ.

Van het aanvaarden eener erfenis of legaat.

913. Eene erfenis kan, of zuiver en eenvoudig, of onder beneficie van inventaris, aanvaard worden.

914. Niemand is verpligt eene hem opgekomene erfenis te aanvaarden.

915. Eene getrouwde vrouw kan geene erfenis aanvaarden, dan met toestemming van haren man, of op autorisatie van den regter, volgens het vastgestelde in art. 152.

Erfenissen, aan minderjarigen of aan personen, die onder curatele staan, opgekomen, kunnen niet anders aanvaard worden, dan met inachtneming van het geen dien aangaande bij de titels van *minderjarigheid* en *voogdij*, en van *meerderjarigheid* en *curatele* bepaald is.

916. De gevolgen van het aanvaarden eener erfenis worden gerekend te beginnen van den dag af, dat dezelve aan iemand opgekomen is.

917. De aanvaarding kan uitdrukkelijk of stilzwijgende geschieden.

Zij geschiedt uitdrukkelijk, wanneer men in eenig authentiek of onderhandsch geschrift den titel of qualiteit van erfgenaam aanneemt: zij geschiedt stilzwijgende, wanneer de erfgenaam eene daad verrigt, waar toe hij alleen in qualiteit van erfgenaam bevoegd was, en dewelke zijne meening, om de erfenis te aanvaarden, noodwendig aan den dag legt.

918. Provisionele beschikkingen omtrent het beredden van een lijk, het bezorgen der begrafenis, de beheering en bewaring der goederen, worden voor geene daden van stilzwijgende aanvaarding gerekend, ten ware men daarbij den titel of qualiteit van erfgenaam mogt aangenomen hebben.

919. Een mede-erfgenaam, die zijn regt op eene nalatenschap bij donatie, verkoop of transport, aan een vreemden, aan zijnen mede-erfgenaam, of aan een van dezelven, overgeeft, wordt geacht de erfenis stilzwijgende aanvaard te hebben.

Het zelfde heeft plaats:

1°. In geval van renuntiatie ten behoeve van een of meer der mede-erfgenamen, al ware het, dat dezelve renuntiatie om niet, en zonder eenig voordeel daartegens te genieten, plaats had; en

2°. In geval van renuntiatie van een der mede-erfgenamen, ten behoeve van alle zijne mede-erfgenamen, zonder iemand hunner uittezonderen, wanneer hij daarvoor eenen uitkoop geniet.

920. Iemand, aan wien eene erfenis opgekomen is, overleden zijnde, zonder dezelve, het zij uitdrukkelijk, het zij stilzwijgende, aanvaard of verworpen te hebben, gaat deszelfs regt tot aanvaarding of verwerping op zijne erfgenamen over.

921. Indien deze erfgenamen oneens zijn over het al of niet aanvaarden der erfenis, moet dezelve aanvaard worden onder beneficie van inventaris.

922. Een meerderjarige, eene erfenis uitdrukkelijk of stilzwijgend aanvaard hebbende, kan tegen deze zijne eigen daad niet opkomen, ten ware de aanvaarding mogt geschied zijn ten gevolge van een tegen hem gepleegd bedrog.

Hij kan zulks mede niet doen onder voorwendsel van lesie of korting, behalve alleen in het geval, dat een testament mogt te voorschijn gebragt worden, hetwelk aan hem te voren onbekend was, en ten gevolge van welk testament de aanvaarding des boedels tot zijne schade zoude uitloopen.

923. Het gevolg der aanvaarding van eene erfenis is, dat de erfgenaam voor het geheel, of voor dat gedeelte, waarvoor hij erfgenaam is, treedt in alle de regten van den overledenen, die door deszelfs afsterven niet zijn te niet gegaan.

924. De erfgenamen verpligten zich door de aanvaarding ook, ieder naar evenredigheid van zijn aandeel, tot de voldoening der legaten en andere lasten, hen door den testateur opgelegd.

925. Legaten kunnen mede of aanvaard of verworpen worden.

926. Op de aanvaarding van legaten is toepasselijk het vastgestelde bij artikel 916, 919 en 920.

927. Indien de erfgenamen van een legataris oneens zijn over de aanvaarding of verwerping van een legaat, kunnen de genen van hen, die daartoe genegen zijn, hetzelve aanvaarden voor hunne bijzondere rekening.

TWEEDE AFDEELING.

Van het repudieren of verwerpen eener erfenis of legaat.

928. Het verwerpen eener erfenis moet, bij uitdrukkelijke acte, voor den regter, of notaris en getuigen, geschieden, en wordt niet uit de omstandigheden afgeleid.

929. Die eene erfenis verwerpt, wordt gerekend nimmer erfgenaam geweest te zijn.

930. De verworpene erfenis of erfdeel devolveert op de gesubstitueerden, en, bij ontbreken van dezelve, op de medeerfgenamen, of op de erfgenamen *ab intestato*, volgens de onderscheidingen en bepalingen, bij artikel 664, 666, 666, 667 en 668 vastgesteld.

931. Men kan nimmer iemand representeren in eene erfenis, die hij verworpen heeft.

Hij, die de erfenis verworpen heeft, alleen in zijn' graad erfgenaam zijnde, of alle zijne mede-erfgenamen met hem de erfenis verwerpende, devolveert de erfenis op de kinderen, die als dan uit eigen' hoofde, en bij gelijke deelen, naar het getal der personen, erven.

932. De bevoegdheid, om eene erfenis te aanvaarden of te repudieren, wordt verloren door een tijdverloop van twintig jaren.

933. Zoo lang 'er geene verjaring van het regt van aanvaarding aan iemand, die eene erfenis gerepudieerd heeft, kan te-

gengeworpen worden, behoudt hij de bevoegdheid, om dezelve als nog te aanvaarden, ten ware de erfenis reeds door andere erfgenamen mogt aanvaard zijn; onverminderd nogtans het regt, hetwelk een derde op de goederen der nalatenschap intusschen mogt verkregen hebben, het zij door verjaring, het zij door wettige handelingen met den curator, die de beheering van de vacerende effenis gehad heeft.

934. Erfgenamen, die eenig goed van de nalatenschap mogten weggemaakt of verzwegen hebben, verliezen de bevoegdheid, om de erfenis te verwerpen: zij worden, niettegenstaande hunne repudiatie, geacht dezelve zuiver en eenvoudig aanvaard te hebben.

935. Een verworpen legaat blijft bij den geen', die met de uitkeering door den testateur belast was; met inachtneming nogtans van het geen omtrent het regt van aanwas onder meer legatarissen, aan wie iets gezamenlijk gemaakt is, bij art. 773 wordt bepaald.

936. De verwerping van een legaat kan geschieden op allerleije wijzen, die in staat zijn iemands meening uittedrukken.

937. Niemand kan, bij plaatsvervulling, voor een' legataris, die een legaat verworpen heeft, optreden.

DERDE AFDEELING.

Van beraad en van beneficie van inventaris.

938. Alle erfgenamen, zoo gestelde als gesubstitueerde, en bij versterf geroepene, mogen zich beraden, of zij de erfenis zuiver, of onder beneficie van inventaris, aanvaarden, of dezelve verwerpen willen.

939. Legatarissen hebben ook het regt, om zich te beraden, omtrent het aannemen of verwerpen van het aan hen besproken legaat.

940. Die zich van het regt van beraad bedienen wil, brengt daarvan, zoodra hij van de aan hem te beurt gevallene erfenis of legaat kennis bekomen heeft, eene acte uit voor den regter van de plaats, waar de overledene het laatst gewoond heeft.

941. Dit regt van beraad duurt den tijd van drie maanden, gerekend van het uitbrengen van gemelde acte, doch langer niet, ten ware door den regter, om bijzondere en gewigtige redenen, eenige verlenging van dien tijd werd toegestaan.

942. De erfgenaam is verpligt, om, gedurende den tijd van beraad, een' staat en inventaris des boedels te maken, voor de bewaring der goederen, daartoe behoorende, zorg te dragen, en de gelden of goederen, aan den boedel verschuldigd, te ontvangen; doch het staat hem niet vrij, goederen te vervreemden, of betalingen en soortgelijke daden te doen; het plegen daarvan heeft ten gevolge, dat hij geacht wordt de erfenis zuiver en eenvoudig aanvaard te hebben.

943. Indien, uit hoofde, dat eenige goederen aan bederf onderworpen zijn, of niet zonder nadeel bewaard kunnen worden, een verkoop noodig is, of dat eenige dringende betaling moet geschieden, die volstrekt geen uitstel lijden kan, moet tot het doen van dien verkoop of betaling vooraf eene autorisatie van den regter verzocht en verkregen worden.

944. Zoo lang de tijd van beraad voor den erfgenaam loopt, kunnen zij, die iets van den boedel te vorderen hebben, denzelven niet met executijen bemoeijelijken, maar zij zijn verpligt aftewachten den tijd, dat de aanvaarding of verwerping der nalatenschap door den erfgenaam gedaan is, onverminderd echter zoodanige middelen van voorziening, als de regter, op verzoek van de belanghebbenden, en tot derzelver zekerheid, noodig oordeelen zal daartestellen.

945. Met het eindigen van den tijd van beraad is de erfgenaam verpligt, zich, bij eene acte voor den regter der plaats, waar het sterfhuis gevallen is, te verklaren, of hij de erfenis aanvaardt, het zij zuiver en eenvoudig, het zij onder het regt van beneficie van inventaris, dan of hij dezelve verwerpt.

Van het uitbrengen dezer actie in gebreke blijvende, wordt hij gerekend de erfenis zuiver aanvaard te hebben.

946. Indien de erfgenaam verklaart den boedel onder beneficie van inventaris, te aanvaarden, vervoegt hij zich, binnen acht dagen na het uitbrengen der evengemelde acte, bij request, aan het geregt van de plaats, waar de overledene het laatst gewoond heeft, en verzoekt, dat hem mag worden toegestaan, om den boedel onder beneficie van inventaris te aanvaarden.

947. Omtrent dit verzoek wordt door den regter zoodanig gehandeld, als bij de wet op de manier van procederen is bepaald.

948. In geen geval, echter, kan de aanvaarding onder beneficie van inventaris aan de erfgenaam toegestaan worden, ten zij hij onder eede verklaart, dat de inventaris naar zijne beste kennis in alle opregtheid gemaakt is, dat hij niets ter kwader trouw omtrent den boedel gedaan of gehandeld heeft, en dat hij verder ook in alles ter goeder trouw handelen zal, zonder den boedel op eenigerhande wijze te verkorten; in het bijzonder ook, dat hij, zoo 'er zich nader iets ten voordeele van den boedel mogt opdoen, zulks in den boedel zal brengen en verantwoorden.

949. De erfgenaam, die eene nalatenschap aanvaard heeft onder beneficie van inventaris, is gehouden zekerheid te stellen voor het beloop van denzelven boedel, en voor zijne getrouwe beheering van denzelven.

950. Redenen van weigering van het verzoek, om aanvaarding onder beneficie van inventaris, zijn;

1°. Wanneer door de schuldeischers of legatarissen, of anderen, aan wie baar kan worden aangetoond, dat de staat des boedels onzeker, maar buiten tegenspraak insolvent is;

2°. Wanneer de erfgenaam zoodanige daden pleegt, door hij geacht moet worden de erfenis reeds zuiver vaard te hebben;

3°. Wanneer hem kan worden aangetoond, dat hij in opgave des boedels, of in deszelfs beheering, gedurende beraad, ter kwader trouw gehandeld heeft; en

4°. Wanneer onder verscheiden erfgenamen één of meer vonden worden, die den boedel zuiver willen aanvaar of wanneer de erfgenamen bij versterf, of ook bloedver ten van eenen verderen graad daartoe verklaren bereid te zij

951. Indien de erfgenaam buiten staat is, om de vereis zekerheid te stellen, of eenige wettige redenen voorhan zijn, waarom aan hem alleen de beheering des boedels behoort te worden overgelaten, staat het aan den regter hem tot die beheering één' of meer boedelredders toetevoe

952. De erfgenaam, die onder beneficie van inventaris vaard heeft, zoo wel als de aan hem toegevoegde boedel ders, staan onder het oppertoezigt van het geregt, hetv verpligt is, om niet alleen van tijd tot tijd opening en antwoording van de vorderingen in de vereffening des boe aan zich te doen geven, maar ook, des noods, voorzieni te doen, dat die vereffening binnen een' bepaalden tijd afg en ten einde gebragt worde.

953. Het gevolg van een verleend beneficie van inventari 1°. Dat de boedelschulden en legaten niet verder behoe te worden uitgekeerd, dan het vermogen des boedels toe kende is;

2°. Dat de schuldvorderingen, welke de erfgenaam ten te van den boedel heeft, door zoodanige aanvaarding niet v den gehouden voor vernietigd, maar dat hij daarmede, e zoo wel als andere schuldeischers, in den boedel komt;

3°. Dat de erfgenaam de noodige onkosten van begrafen en de kosten, op het verkrijgen van het beneficie, en op beredding des boedels gevallen, in de eerste plaats, en v alle andere schulden, van den boedel aftrekt;

4°. Dat de schulden moeten voldaan worden volgens orde van preferentie, bij de wet vastgesteld, en voo zoo ve zij niet geprefereerd zijn, ponds-pondsgelijke; en

5°. Dat eerst alle de schulden des boedels moeten afbet zijn, eer de uitkeering der legaten in aanmerking komen ka

954. De schuldeischers van den boedel, die zich niet op daan hebben, dan na dat de rekening gesloten en de boedel gedaan is, hebben geen verder verhaal, dan op den erfgenaa en zulks alleen, voor zoo verre dezelve eenig batig slot he overgehouden, en voorts op de legatarissen, en dus niet de overige schuldeischers. Zij verliezen zelfs de bevoegdhe om den erfgenaam en legatarissen aantespreken, door een t verloop van drie jaren, te beginnen van den dag, dat rekening opgenomen en gesloten is.

VIERDE AFDEELING.

Van vacerende erfenissen.

955. Wanneer eene erfenis komt te vallen, waartoe geene erfgenamen of boedelredders opdoen of gevonden wo benoemt de regter van de plaats, waar de overledene het gewoond heeft, een' curator over dezelve.

956. De gemelde curator is verpligt, staat en inventaris de goederen des boedels te maken, en den boedel zoo en in voege tot effenheid te brengen, als aan executeurs voorgeschreven is.

957. Dienvolgens, stelt de curator alle middelen het werk, ten einde te ontdekken, of er erfgenamen aanwez of te vinden zijn.

958. Wanneer zich erfgenamen opdoen, en derzelver regt constateerd is, zijn zij bevoegd, dadelijk de beheering des dels overtenemen van den curator, die, wegens zijne gehoud directie, aan hen verantwoordelijk is.

959. In alle gevallen, wanneer geene erfgenamen, die uit kracht van testament, of bij versterf, zouden kunnen, aanwezig zijn, of hebben kunnen ontdekt worden, vervalt nalatenschap, ingevolge artikel 435, aan den staat, aan wel alsdan de curator of anderen bewindhebbende verpligt is ning en verantwoording te doen, en de gezuiverde nalaten overtegeven.

960. De gemelde curator is bevoegd, om voor salaris zoo in rekening te brengen, als aan voogden wordt toegestaan.

ZESDE HOOFDSTUK.

Van boedelscheiding en van collatie of inbreng.

EERSTE AFDEELING.

Van boedelscheiding.

961. Niemand kan gedwongen worden, om eene nalaten onverdeeld te houden, en boedelscheiding kan altijd worde vorderd, niettegenstaande eenig daarmede strijdig verbod overeenkomst aanwezig zoude mogen zijn.

Men kan echter, bij overeenkomst, de boedelscheiding voo een' bepaalden tijd opschorten, mits niet langer, dan voor jaren; kunnende, niettemin, de overeenkomst daarna wor vernieuwd.

962. Een of meer erfgenamen afwezend zijnde, moet de ver tegenwoordigheid, of volmagt tot het doen der boedelsch ding, worden afgewacht, ten ware hun verblijf onbekend is, zij zoo verre afzijn, dat de scheiding daarnaar niet kan wo

hitgesteld; in welk geval door den regter een curator wordt benoemd, om den afwezenden in het doen der scheiding te vertegenwoordigen, zijn toebedeeld aandeel overtenemen, en ten zijnen behoeve te besturen.

963. Het staat aan den erflater vrij, om de wijze van scheiding en verdeeling des boedels tusschen zijne erfgenamen bij testament te regelen; en moet deszelfs voorschrift door de erfgenamen stiptelijk worden nagekomen, al ware het ook, dat hetzelve bleek eenige ongelijkheid in zich te bevatten.

964. Om tot boedelscheiding te geraken, is het noodig, om, indien onder de erfgenamen een of meer minderjarige, afwezende, of toezigt behoevende personen gevonden worden, vooraf een' staat en inventaris van den boedel te maken.

Het maken van dezen staat en inventaris mag, ingeval er meerderjarigen of afwezenden, of toezigt behoevenden in den boedel geinteresseerd zijn, door den testateur niet kwijtgescholden of verboden worden.

965. De erfgenamen, allen meerderjarig, en hun eigen meester zijnde, mogen, indien zij zulks eenparig goedvinden, den boedel onder elkanderen verdeelen, zonder vooraf daartoe eenen inventaris te maken.

966. Des overledens boedel met den boedel van een' ander door gemeenschap vermengd zijnde, moet eene afzondering van die beide boedels geschieden, alvorens boedelscheiding onder des overledens erfgenamen plaats kan hebben.

967. Indien tusschen den overleden en deszelfs nagelaten echtgenoot gemeenschap van goederen heeft plaats gehad, wordt de gemeene boedel naar het voorschrift, in artikel 194 vervat, verdeeld.

968. De gemeenschap zoo van goederen, als van winst en verlies, bij huwelijksvoorwaarden zijnde uitgesloten, heeft mede eene afzondering plaats, doch zoodanig, dat de door de vrouw aangebragte, of staande huwelijk verkregene goederen, voor zoo verre die nog aanwezig zijn, den boedel van de vrouw, en de overige den boedel van den man uitmaken.

969. Voor zoo verre eenige van de goederen van de vrouw vervreemd en niet meer aanwezig zijn, en de vrouw niet uit krachte van eenig bijzonder beding, bij huwelijksvoorwaarden gemaakt, zelve de administratie dezer goederen heeft gehad, heeft zij of hare erfgenamen regt tot het bekomen van reintegratie, overeenkomstig de bepalingen, bij art. 150 en 151 gemaakt.

970. De gemeenschap van goederen wel uitgesloten, doch die van winst en verlies gebleven zijnde, bestaat de gemelde afzondering daarin, dat eerst en vooraf, uit vergelijking van het geen door elk ten huwelijk is aangebragt, en staande huwelijk verkregen, met den tegenwoordigen staat van den gemeenen boedel, de berekening worde opgemaakt, hoe veel er staande huwelijk is overgewonnen of achteruitgeteerd:

Dit overgewonnen of achteruitgeteerde moet, als winst of verlies, gelijkelijk gedeeld worden; en alsdan maakt elks aangebragte goed, vermeerderd met de halve winst, of verminderd met het halve verlies, het aandeel uit, hetwelk aan ieder hunner uit den gemeenen boedel toekomt.

971. Zoo lang de boedel, die met des overledens boedel gemeen en onverdeeld is, niet afgezonderd is geworden, zijn de erfgenamen of executeurs, door den overledenen benoemd, niet anders bevoegd tot de beheering van dien gemeenen boedel, dan met concurrentie van de belanghebbenden in den boedel, die met den hunnen vermengd is.

972. In de afscheiding van eenen gemeenen boedel kan door den man, of zijne erfgenamen, gevorderd worden, dan aan hem of hen, na gedane begrooting, worden toegedeeld de mans kleederen, benevens het goud, zilveren kleinoodien, tot mans lijfgt behoorende. Gelijk regt komt ook toe aan de vrouw, of hare erfgenamen, ten aanzien van de vrouwskleederen en sieradien.

973. De langstlevende echtgenoot kan insgelijks vorderen, dat aan hem, volgens begrooting, gelaten worde de bibliotheek benevens de instrumenten en gereedschappen, tot zijn beroep, ambacht of kunst behoorende.

974. Boedelscheiding wordt onder de erfgenamen gedaan door verdeeling van het geen deelbaar is, of door het eene goed tegens het andere te stellen, of door overneming op begrooting, of door eenige andere onderlinge schikking, of door het lot.

975. Vóór alle scheiding en deeling geniet ieder erfgenaam vooraf het geen hij als schuldeischer te vorderen heeft, alsmede dat geene, hetwelk de testateur aan hem blijkbaar boven zijne erfportie heeft gelegateerd.

976. Bij de verdeeling moet, zoo veel mogelijk, vermijd worden, dat de nalatenschap in al te geringe deelen gesplitst, en de daartoe behoorende landerijen al te zeer van een gescheiden worden, en, zoo veel mogelijk, worden gezorgd, dat ieder erfdeel eene gelijke hoeveelheid roerende en onroerende goederen, regten en inschulden, van denzelfden aard en waarde, bevat.

977. Onder de goederen, waaromtrent boedelscheiding plaats heeft, worden niet gerekend dezulke, die wel in den boedel gevonden zijn, doch waarvan de eigendom aan anderen behoort, of die door den overleden' met last van fideicommis bezeten, en met zijnen dood op anderen vervallen zijn.

978. De vruchten, huren, interessen en andere inkomsten, voor of na des testateurs overlijden vervallen, moeten mede in de verdeeling komen.

979. Onroerende goederen, die niet gemakkelijk verdeeld kunnen worden, moeten in het openbaar worden verkocht, ten zij de erflater bij testament, of de erfgenamen bij overeenkomst, hieromtrent eene andere schikking hadden bepaald.

980. Ten aanzien van den regter, voor denwelken de actie tot boedelscheiding, en de verschillen over dezelve, moeten worden gebragt en behandeld, wordt tot artikel 909 gerefereerd.

981. Het regt van boedelscheiding te eischen wordt door geene verjaring verloren.

982. De papieren en bewijzen van eigendom, tot eenige toegedeelde goederen betrekkelijk, worden overgegeven aan den geen', wien die goederen toegedeeld zijn.

983. De algemeene boedelpapieren blijven in bewaring bij den geen', dien de meerderheid der erfgenamen daartoe verkiest, of, geene bepaling der meerderheid kunnende uitgebragt worden, bij den geen', dien de regter oordeelt daartoe de meest geschikte persoon te zijn; behoudens aan elk der belanghebbenden het vermogen, om ten allen tijde daarvan, ten zijnen koste, visie en afschriften te vorderen.

TWEEDE AFDEELING.

Van collatie of inbreng.

984. Ieder erfgenaam is verpligt, om in den boedel intebrengen, of in zijn aandeel te laten toescheiden, hetgeen hij aan den testateur schuldig was, hetgeen hij uit den boedel op rekening genoten, of wegens vruchten en inkomsten ontvangen heeft, en hetgeen hij tot vergoeding van schade, door hem aan den boedel toegebragt, schuldig mogt zijn.

985. Kinderen, en verdere afkomelingen, bij plaatsvervulling, zijn daarbenevens gehouden, om in den boedel van hunne ouders of grootouders, aan wie zij bij testament of bij versterf opvolgen; en, al ware het alleen in de legitime portie, bij collatie intebrengen, hetgeen zij van hen, in derzelver leven, ook uit anderen hoofde, dan in het vorig artikel vermeld is, genoten hebben; en zulks overeenkomstig de bepalingen, bij artikel 990 en 991 gemaakt: ten einde daardoor eene billijke gelijkheid onder de kinderen bevorderd worde.

986. Afkomelingen, bij plaatsvervulling ervende, zijn tot den inbreng van hetgeen hunne ouders genoten hebben verpligt, al was het zelfs, dat zij geene erfgenamen van hunne ouders geworden waren.

987. Tot dien inbreng zijn echter deze afkomelingen, voor zoo veel het genotene door hunne ouders betreft, niet gehouden, wanneer zij niet bij representatie van hunnen overledenen vader of moeder tot de erfenis komen, maar door hunne grootouders, met voorbijgaan van hunnen nog levenden vader of moeder, tot erfgenaam gesteld zijn.

988. In de scheiding van den gemeenen boedel tusschen den langstlevenden der ouders, en de kinderen, als erfgenamen van den gestorven' vader of moeder, als mede in het geval, dat de langstlevende, behevens de kinderen, tot erfgenaam gesteld is, wordt door de kinderen ten voordeele van den langstlevenden geen inbreng gedaan, maar alleen ten voordeele van de andere kinderen of kindskinderen.

989. Wanneer verscheiden kinderen of kindskinderen den boedel van een' hunner ouders of voorouders aanvaarden onder beneficie van inventaris, heeft de inbreng wel plaats ten aanzien van de kinderen of kindskinderen, maar niet ten voordeele van de schuldeischers.

990. In de bepaling, wat aan inbreng onderworpen of daarvan bevrijd is, moet in de eerste plaats geraadpleegd en gevolgd worden, hetgeen de testateur daaromtrent verklaard heeft te willen.

991. Geene bepaling daarvan door den testateur gemaakt zijnde, wordt geacht aan inbreng onderworpen te zijn:

1°. Alles wat tot het beginnen, bevorderen of verkrijgen van eenig beroep, koophandel, nering, fabrijk, handwerk of andere kostwinning, van welken aard ook, is medegegeven of verstrekt;

2°. Hetgeen ten huwelijk is medegegeven, of naderhand tot onderstand der huishouding verstrekt is;

3°. Al hetgeen door de ouders als borg, of anderzins, wegens schulden of misdaad der kinderen, betaald is; en

4°. Geschenken, door de ouders, uit loutere gunst of milddadigheid, aan de kinderen gedaan.

992. Van inbreng zijn bevrijd:

1°. Bruiloftskosten, kleederen, kleinoodien en sieradien, ter gelegenheid van der kinderen huwelijk gegeven; immers voor zoo verre de laatstgemelde, uit hoofde van derzelver aanmerkelijke waarde, niet als een gedeelte van het huwelijksgoed behooren aangemerkt te worden;

2°. De gewone kosten van onderhoud en opvoeding;

3°. De kosten, tot het aanleeren van eenige koopmanschap, kunst, handwerk of ambacht besteed, als mede de kosten van studie, het aankoopen van de noodige boeken daaronder begrepen; en

4°. Geschenken door de ouders, tot belooning van gedane diensten, aan de kinderen gedaan.

993. De inbreng geschiedt alleen in den boedel, van wien het genotene is afgekomen.

994. De inbreng wordt gedaan door het genotene weder in den boedel te brengen, of door zoo veel minder dan de anderen te genieten.

995. Die eene zekere somme gelds heeft genoten, is gehou-

den eene gelijke somme intebrengen; doch die goederen genoten heeft, kan volstaan met den inbreng van de waarde, welke die goederen ten tijde van de gifte hadden.

996. De verpligting tot het doen van inbreng houdt op:

1°. Wanneer de kinderen of kindskinderen, het zij door onterving, het zij door het verwerpen der erfenis, geene erfgenamen van hunne ouders of grootouders worden;

2°. Wanneer de inbreng hooger komt dan het erfdeel beloopt; als welk meerdere voor vervallen wordt gerekend, en niet behoeft ingebragt te worden;

3°. Indien de kinderen of kindskinderen daarvan door de ouders of grootouders, bij testament of anderzins, zijn vrijgesteld, voor zoo verre de legitime portie der overige kinderen daardoor niet benadeeld wordt, en

4°. Indien de kinderen of verdere afkomelingen elkander bij overeenkomst, vóór of na des testateurs overlijden gemaakt, van het doen van inbreng vrijgesteld hebben.

Door het bepaalde bij de twee eerste gedeelten van dit artikel, wordt echter de erfgenaam van de betaling van het geen hij meerder dan zijne erfportie aan den erflater schuldig was, en van de vergoeding der schade, die door hem aan den boedel zoude mogen toegebragt zijn, niet vrijgesteld.

DERDE AFDEELING.

Van de betaling der schulden.

997. De erfgenaam, die de erfenis zuiver en eenvoudig aanvaard heeft, is verpligt, om alle de schulden des boedels ten volle te betalen.

998. Gedeeltelijke erfgenamen voldoen, ieder voor zijn aandeel, de schulden des boedels.

999. Een der erfgenamen, bij scheiding, met het betalen van eenige schuld des boedels belast zijnde, is gehouden zijne mede-erfgenaam daarvan te bevrijden; doch de schuldeischer behoudt de keuze, of hij den belasten erfgenaam alleen, of wel de gezamenlijke erfgenamen, tot betaling aanspreken wil.

1000. Godshuizen, weeshuizen, diakonien en andere armeninrigtingen, mitsgaders weesmeesters, mogen eene erfenis aanvaarden, zonder in de schulden verder gehouden te zijn, dan de boedel toereikt, en staan mitsdien in dit opzigt gelijk met de genen, die een boedel onder beneficie van inventaris aanvaarden.

1001. Dezelve zijn echter gehouden inventaris te maken, en aan de belanghebbenden rekening en verantwoording te doen.

1002. De schuldeischers van eenen boedel, en de legatarissen hebben in alle gevallen, zonder uitzondering, de bevoegdheid, om afscheiding van den boedel des overledenen van dien van den erfgenaam te eischen.

1003. Dit regt kan echter niet uitgeoefend worden, wanneer men den erfgenaam in zijn particulier als schuldenaar heeft aangenomen, en daardoor met betrekking tot den overledenen eene novatie van schuld heeft aangegaan.

1004. Het regt, om afscheiding des boedels te vorderen, wordt door verloop van drie jaren geprescribeerd.

1005. De particuliere schuldeischers van den erfgenaam kunnen geene zoodanige separatie des boedels vorderen.

VIERDE AFDEELING.

Van de gevolgen van boedelscheiding, en van vrijwaring van het aanbedeelde.

1006. De erfgenamen zijn verpligt, ofschoon dit ook niet bij de scheiding bedongen ware, tot vrijwaring van het aan een ieder toebedeelde intestaan.

1007. Wanneer eenige inschulden des boedels aan een der erfgenamen toegedeeld zijn, kan die erfgenaam de betaling van den schuldenaar eischen, zonder daartoe eenige verdere overdragt of cessie van actie van zijne mede-erfgenamen noodig te hebben.

1008. Gemaakte boedelscheidingen hebben eene verbindende kracht onder de erfgenamen.

VIJFDE AFDEELING.

Van vernietiging of rescissie van aangegane boedelscheiding.

1009. Boedelscheiding kan worden te niet gedaan ter zake van geweld of bedrog.

1010. Eene regtmatige dwaling, waardoor eene benadeeling van meer dan een vierde van iemands erfdeel door de scheiding veroorzaakt is, eene vergissing in de berekening der aandeelen of optellingen, de ontdekking, dat men bij de scheiding iemand als mede-erfgenaam heeft toegelaten, die geen erfgenaam was, of dat men verzuimd heeft eenen wezenlijken erfgenaam mede te rekenen, zijn wettige gronden tot rescissie of tenietdoening van de aangegane scheiding, en tot eene geheele herstelling, of wel tot eene verbetering van het toegebragte nadeel, naar mate van de omstandigheden.

1011. Tegen de waardering der goederen, welker verdeeling vervolgens deze het geschied is, valt geene herstelling.

TWEEDE TITEL.

Van contracten of conventionele verbindtenissen in het algemeen.

EERSTE HOOFDSTUK.

Voorafgaande bepalingen.

1012. Een *contract* is eene overeenkomst, waardoor een of meer personen zich aan een of meer andere personen verbinden, om iets te geven, te doen, of niet te doen.

1013. Een contract is *bilateraal* of tweezijdig, wanneer de contractanten zich wederkeerig aan elkander verbinden.

1014. Hetzelve is *unilateraal* of eenzijdig, wanneer een of meer personen zich aan een of meer anderen verbinden, zonder dat de laatstgemelden van hunnen kant tot iets gehouden zijn.

1015. Hetzelve is *commutatief*, vergeldend of verwisselend, wanneer ieder der contracterende partijen zich verbindt, om eene zaak te doen of te geven, welke beschouwd wordt als een equivalent van het geen voor hem gedaan, of aan hem gegeven wordt.

Wanneer het equivalent voor ieder der contracterende partijen bestaat in de kans van winst of verlies, van eene onzekere gebeurtenis afhangende, is deze verbintenis een *kans-contract*.

1016. Een contract uit weldadigheid is, wanneer eene der partijen aan de andere, gebeel en al om niet, een zeker voordeel of voorregt doet toekomen.

1017. Een contract, uit onerensen titel aangegaan, is zoodanig een, hetwelk ieder der partijen onder de verpligting brengt, om iets te geven of te doen.

1018. Alle contracten, behalve in de gevallen, waaromtrent de wet op eene andere wijze beschikt heeft, kunnen zoo wel mondeling als schriftelijk worden aangegaan, en het geschrift behoort nimmer tot het wezen der contracten, dan alleen in het geval van een uitdrukkelijk beding, dat het contract niet voorvoltrokken zal worden gehouden, dan na het passeren eener schriftelijke acte.

1019. Ingeval het beding, bij het slot van het voorgaand artikel vermeld, plaats heeft, staat het aan elk der contracterende partijen vrij, om, zoo lang het geschrift niet voltrokken is, van het contract, door berouw, terug te komen.

Dit moet echter niet worden uitgestrekt tot het geval, wanneer men enkel was afgesproken, om het verhandelde slechts tot beter geheugenis en bewijs in geschrift te doen vervatten.

1020. Alle contracten, het zij dezelve eene bepaalde benaming hebben, het zij dezelve onder geene bijzondere benaming bekend zijn, hebben hunne algemeene regels, welke het onderwerp van dezen titel uitmaken.

De bijzondere regels, ten aanzien van bepaalde contracten, worden opgegeven bij de titels, in welke van elk derzelve gehandeld wordt.

De bepalingen, die tot handelingen der commercie in het bijzonder betrekkelijk zijn, worden bij de commerciële wetten vastgesteld.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Van de wezenlijke vereischten der overeenkomsten.

1021. Tot de bestaanbaarheid van alle overeenkomsten behooren vier wezenlijke vereischten:

De toestemming van den geen', die zich verbindt;

Deszelfs bekwaamheid, om te kunnen contracteren;

Een zeker onderwerp, hetwelk de stoffe der verbindtenis uitmaakt; en

Eene wettige oorzaak van verbindtenis.

EERSTE AFDEELING.

Van toestemming.

1022. Geene toestemming is van waarde, wanneer dezelve door dwaling of bedrog is verkregen, of door vreeze of onregtvaardig geweld is afgeperst.

1023. Dwaling maakt alsdan alleen niet, dan wanneer men gedwaald heeft in het wezen der zaak, die onderwerp der overeenkomst uitmaakt.

Dwaling maakt mede geene overeenkomst nietig, wanneer men alleenlijk gedwaald heeft in den persoon, met wien men meende te handelen, ten zij de overeenkomst voornamelijk uit aanmerking van dezen persoon is aangegaan.

1024. Onregtvaardig geweld, gepleegd tegen den geen', die eene verbindtenis aangaat, maakt de overeenkomst nietig, ook dan, wanneer hetzelve gepleegd is door een derden, ten wiens behoeve de overeenkomst niet gemaakt is.

1025. Onregtvaardig geweld heeft plaats, wanneer hetzelve van zoodanigen aard is, dat het redelijkerwijze moet geoordeeld worden op iemand indruk te maken, en hem te mogen doen vreezen, dat hij zijn' persoon of goederen aan een merkelijk en dadelijk nadeel blootstelden zoude.

In het beoordeelen daarvan moet op de jaren, de kunne en den staat der personen, acht gegeven worden.

1026. Onregtvaardig geweld maakt eene overeenkomst nietig, als hetzelve gepleegd is niet alleen tegen een der contractanten, maar ook tegen deszelfs echtgenoot, kinderen of ouders.

1027. De vreeze, alleen uit eerbied tegen ouders of grootouders voortkomende, is uit haar zelve, en zonder eenig bijkomend onregtvaardig geweld, tot vernietiging der overeenkomst onvoldoende.

1028. Tegen een contract kan, op grond van onregtvaardig geweld, niet opgekomen worden, indien, in het onderzoek van het geweld, het contract is goedgekeurd, het zij uitdrukkelijk, het zij stilzwijgende, het zij ondat men den tijd daartoe, door de wet bepaald, heeft laten voorbijgaan.

BIJVOEGSEL,

N°. 8,

BEHOORENDE TOT DE KONINKLIJKE COURANT VAN MAANDAG DEN 24sten VAN GRASMAAND 1809, N°. 96.

1029. Bedrog levert een' grond op tot vernietiging der overeenkomst, wanneer de kunstgrepen, door een' der contractanten gebezigd, van dien aard zijn, dat het baarblijkelijk is, dat de ander, zonder zoodanige kunstgrepen, niet gecontracteerd zoude hebben.

Bedrog wordt niet gepresumeerd, maar moet bewezen worden.

1030. Overeenkomsten, door dwaling, onregtvaardig geweld of bedrog aangegaan, zijn niet van zelf nietig, maar moeten bij vonnis van den regter, na een volledig onderzoek, vernietigd of gerescindeerd worden.

1031. Benadeeling, zonder dat van eenen bedriegelijken toeleg blijkt, vernietigt geene overeenkomst, dan alleen in sommige gevallen, en ten aanzien van zekere personen; zoo als hierna, in de behandeling van *relief*, is vastgesteld.

1032. In het algemeen kan men zich niet verbinden, noch bedingen, op zijn' eigen naam, dan voor zich zelven.

1033. Niettemin kan men zich voor een' derden sterk maken of instaan, en beloven, dat dezelve iets zal geven of doen: ingevalle de derde weigert het belooide natekomen, is de belover tot schadeloosstelling gehouden.

1034. Men kan ook ten behoeve van een' derden iets bedingen, wanneer eene overeenkomst, welke men voor zich zelven maakt, of eene gift, die men aan een' ander doet, zulk eene voorwaarde of beding in zich bevat.

Zoodra die derde verklaard heeft van het beding te willen gebruik maken, is hetzelve onherroepelijk.

1035. Men wordt altijd geacht bedongen te hebben voor zich zelven, en voor zijne erfgenamen of regt verkrijgenden, mitsgaders ten laste van den belover en zijne erfgenamen of regt verkrijgenden; ten ware het tegendeel uitdrukkelijk bepaald is, of uit den aard der overeenkomst voortvloeit.

TWEEDE AFDEELING.

Van de bekwaamheid der contracterende partijen.

1036. Een ieder is bevoegd om contracten aantegaan, ten zij de wet hem daartoe onbekwaam verklaart.

1037. Onbekwaam om te contracteren zijn:
minderjarigen;
die onder curatele gesteld zijn;
getrouwde vrouwen, behalve in de gevallen bij de wet uitdrukkelijk uitgezonderd;
in het algemeen alle zulke personen, aan welke de wet het aangaan van zekere handelingen, of het contracteren in zekere bepaalde omstandigheden, verbiedt.

1038. Personen, bevoegd om te contracteren, kunnen van hunne zijde niet weigeren hunne verbindtenis gestand te doen, uit hoofde dat de geen, met wien zij gecontracteerd hebben, minderjarig is, onder curatele staat, of eene getrouwde vrouw is.

1039. Het verkrijgen van een' minderjarigen, bij het aangaan eener verbindtenis [illegible] te zijn, geeft aan de zelve

1040. Een minderjarige, koophandel drijvende, of eenig beroep of nering exercerende, wordt bekwaam om te contracteren gehouden, in zaken, zijn handel, beroep of nering betreffende.

1041. Die zich verbindt ten nadeele zijner schuldeischers, op een tijd dat hij weet insolvent te zijn, of door dezelve verbindtenis insolvent te zullen worden, wordt voor onbekwaam om te contracteren; of om eenigen eigendom overtedragen, gehouden, en worden alle zoodanige contracten of overdragten van eigendom voor nietig gehouden, wanneer de geen, met welken iemand in nadeel zijner schuldeischers gehandeld heeft, van dit nadeel of fraude mede bewustheid heeft gehad.

Indien de geen, met welken iemand in nadeel zijner crediteuren heeft gehandeld, geene bewustheid van het nadeel of fraude heeft gehad, zijn dezelve contracten en overdragten alleen in zoo verre nietig, als dezelve om niet, of uit een lucrativen titel, zijn geschied.

DERDE AFDEELING.

Van het onderwerp der overeenkomsten.

1042. Alle contracten hebben tot onderwerp eene zaak, welke men zich verpligt te geven, te doen of niet te doen.

1043. Het enkel genot of het enkel bezit van eene zaak kan, even wel als de zaak zelve, het onderwerp van het contract uitmaken.

1044. Zaken, die van den handel der menschen zijn uitgesloten, kunnen het onderwerp eener overeenkomst niet zijn.

1045. De verbindtenis moet eene zaak tot onderwerp hebben, welke ten minste ten aanzien van hare soort bepaald zij.

Het getal of de maat der zaken kan onbekend zijn, mits hetzelve naderhand kan worden bepaald en uitgemaakt.

1046. Toekomstige zaken kunnen het onderwerp eener verbindtenis uitmaken.

Men kan echter geen' afstand doen van nog niet opgekomene erfenissen, noch daarover eenig beding aangaan; zelfs niet met toestemming van den geen', over wiens nalatenschap gehandeld wordt.

Het bepaalde bij artikel 84, 212 en 713, is echter onder dit verbod van afstand niet begrepen.

VIERDE AFDEELING.

Van de oorzaak der verbindtenissen.

1047. Eene verbindtenis, zonder oorzaak, of uit eene valsche oorzaak, of uit eene ongeoorloofde oorzaak aangegaan, is krachteloos.

1048. Eene overeenkomst is niettemin krachtig, waarvan de oorzaak wel bestaat, maar niet bij het contract is uitgedrukt.

1049. Eene ongeoorloofde oorzaak is, die bij de wet verboden, of met de goede zeden, of met de maatschappelijke orde strijdig is.

DERDE HOOFDSTUK.

Van de gevolgen der verbindtenissen.

EERSTE AFDEELING.

Algemeene bepalingen.

1050. Alle wettiglijk aangegane overeenkomsten strekken aan de contracterende partijen tot eene wet:

Zij kunnen niet herroepen worden, dan met wederzijdsche toestemming, of om wettige redenen;

In de nakoming derzelve moet ter goeder trouwe worden te werk gegaan.

1051. Overeenkomsten zijn niet alleen verbindende ten aanzien van het geen bij dezelve uitdrukkelijk is bedongen, maar ook van het geen, naar den aard van dezelve overeenkomsten, door de billijkheid, het gebruik of de wet gevorderd wordt.

TWEEDE AFDEELING.

Van verbindtenissen om iets te geven.

1052. De verbindtenis om iets te geven bevat in zich de verpligting, om het goed te leveren, en voor het behoud van hetzelve te zorgen tot de levering toe, als mede om, bij nalatigheid, de kosten, schaden en interessen aan den schuldeischer te vergoeden.

1053. De verpligting om voor het behoud van het goed te waken, het zij de overeenkomst alleen ten voordeele van een, of wel van beide de contracterende partijen, gemaakt is, brengt mede, dat men voor dat goed als een oplettend huisvader zorge dragen moet.

Aan deze verpligting wordt in sommige contracten eene nog grootere, en in sommige andere eene mindere uitgebreidheid gegeven, volgens de bijzondere bepalingen, die hiervan bij de behandeling van deze bedoelde contracten worden vastgesteld.

1054. De geen, die verpligt is voor het behoud van het goed te waken, is niet aansprakelijk voor schade, die door onvoorziene onheilen, of door onvermijdelijk geweld, buiten zijne schuld, veroorzaakt is, ten ware hij het gevaar van die onheilen op zich heeft genomen, of het onheil als een gevolg van nalatigheid moet gerekend worden.

1055. Voor nalatig wordt gehouden, die het goed niet levert op den tijd, bij de overeenkomst bepaald, of die, wanneer geen tijd bepaald is, van de levering in gebreke blijft, nadat hij tot het doen derzelve is aangemaand.

DERDE AFDEELING.

Van verbindtenissen, om iets te verrigten, of niet te verrigten.

1056. Eene daad kan, zoo wel als eene zaak, het onderwerp eener verbindtenis zijn, mits die daad noch onmogelijk, noch ongeoorloofd, noch onbepaald zij, en mits de geen, ten wiens behoeve de verbindtenis wordt aangegaan, belang hebbe bij het al of niet verrigten van die daad, zoodanig, dat dit belang op eene zekere waarde begroot kan worden.

1057. Die zich bij overeenkomst verbonden heeft om iets te doen, en daarvan nalatig of in gebreke blijft, is gehouden tot vergoeding der kosten, schaden en interessen, die hij door zijne nalatigheid of verzuim veroorzaakt.

1058. Die zich verbonden heeft iets niet te doen, het geen hij echter heeft gedaan, is daardoor gehouden tot vergoeding van kosten, schaden en interessen, voortspruitende uit het nadeel door die daad veroorzaakt, aan den geen, ten wiens behoeve hij zich verbonden had, om die daad niet te doen.

1059. De schuldeischer heeft ook het regt, om de vernietiging van het geen, tegenstrijdig aan de overeenkomst, is gemaakt, te vorderen, en hij kan zelfs geautoriseerd worden om het gemaakte af te doen breken, ten koste van den schuldenaar, zonder zijn regt tot vergoeding van kosten, schaden en interessen, indien dezelve plaats mogten hebben, daardoor te verkorten, behoudens het geen bij art. 551 is bepaald.

VIERDE AFDEELING.

Van kosten, schaden en interessen.

1060. Kosten, schaden en interessen zijn in het algemeen

het geen een' schuldeischer toekomt voor het verlies, hetwelk dezelve heeft geleden, en voor de winst, welke hij heeft moeten derven; behoudens de uitzonderingen en wijzigingen, welke hierna worden vermeld.

1061. Kosten, schaden en interessen zijn dan alleen verschuldigd, wanneer de schuldenaar verzuimt of in gebreke blijft, zijne verbindtenis natekomen.

1062. Geene kosten, schaden en interessen zijn verschuldigd, indien de schuldenaar, door onvermijdelijk geweld, of bij toeval, buiten zijne schuld of verzuim, belet is iets te geven, of eene daad te verrigten, waartoe hij verpligt was geweest, of genoodzaakt is geworden iets te doen, hetwelk hem verboden was.

1063. Een schuldenaar, die niet met kwaad opzet oorzaak heeft gegeven, dat de verbindtenis niet ter uitvoer is gebragt, is alleen gehouden tot vergoeding van die kosten, schaden en interessen, welke voorzien zijn of voorzien hadden kunnen worden, ten tijde van het aangaan van het contract.

1064. Maar zelfs in dat geval, wanneer het niet nakomen van de overeenkomst, een gevolg is van het kwaad opzet van den schuldenaar, kunnen de kosten, schaden en interessen, met betrekking tot het verlies, hetwelk de schuldeischer geleden heeft, of de winst, welke hij heeft moeten derven, niet anders berekend worden, dan voor zoo verre dezelve een onmiddelijk en dadelijk gevolg zijn, van het niet nakomen der overeenkomst.

1065. Indien bij overeenkomst bedongen is, dat de gene, die in gebreke blijft de verbindtenis natekomen, eene zekere somme zal betalen, tot vergoeding van kosten, schaden en interessen, kan aan de andere partij geene grootere of mindere somme dan de bedongene worden toegewezen.

1066. In verbindtenissen, die alleen betrekkelijk zijn tot de betaling van eene zekere geldsomme, wordt alleen eene vergoeding van renten of interessen, en geene andere berekening van kosten, schaden of interessen, toegestaan.

1067. Interessen van interessen mogen, bij wanbetaling van dezelve, noch bedongen, noch buiten beding gevorderd worden.

VIJFDE AFDEELING.

Van de uitlegging der overeenkomsten.

1068. Men moet in de overeenkomsten veeleer nagaan, welke de gemeene bedoeling der contracterende personen geweest is, dan zich binden aan den letterlijken zin der woorden.

1069. Wanneer een beding voor tweederleijen zin vatbaar is, moet men het veeleer opvatten in dien zin, waarin het eenige uitwerking hebben kan, dan in dien, waarin het zulks niet kan hebben.

1070. Woorden in een contract, die voor tweederleijen zin vatbaar zijn, moeten verstaan worden in dien zin, die met den aard van het contract het meest overeenkomt.

1071. Het geen in een contract twijfelachtig is, wordt uitgelegd door het geen gebruikelijk is in het land, waar het contract is aangegaan.

1072. Gebruikelijke clausulen in een contract, moeten geacht worden daaronder begrepen zijn, schoon dezelve in het contract niet staan uitgedrukt.

1073. Alle bedingen in een contract moeten in derzelver verband genomen, en het eene door het andere uitgelegd worden; en ieder van dezelve moet in den zin worden opgevat, welken het geheel beloop der overeenkomst medebrengt.

1074. In geval van twijfelachtigheid moet een beding uitgelegd worden tegen den geen', die iets bedongen heeft, en ten voordeele van hem, die zich verbonden heeft.

1075. Eene overeenkomst, schoon in algemeene uitdrukkingen aangegaan, bevat echter alleen die zaken, waaromtrent het blijkt, dat partijen zich voorgesteld hebben te contracteren.

1076. Wanneer men in een contract een geval heeft uitgedrukt, tot een voorbeeld en om twijfeling weg te nemen, wordt men niet geacht, daardoor de verbinde kracht, welke de overeenkomst ook in de niet uitgedrukte gevallen heeft, te hebben willen inkorten en bepeiken.

ZESDE AFDEELING.

Van de gevolgen der overeenkomsten ten aanzien van derden.

1077. Alle overeenkomsten worden geacht aangegaan te zijn ten behoeve der contracterende partijen:

Dezelve kunnen het regt van een derden niet verkorten, noch aan denzelven eenig voordeel aanbrengen, behalve in de gevallen bij artikel 1034 vermeld.

1078. Niet te min kunnen, in geval van bankbreuk, de gezamentlijke schuldeischers, of de vertegenwoordigers van de massa, alle de regten van den schuldenaar uitoefenen, en in zijne plaats ageren; uitgezonderd zoodanige regten en zaken, die bij uitsluiting zijn persoon betreffen.

1079. Zij kunnen ook, zoo in hun eigen naam, en ieder afzonderlijk, als op den voet in het vorig artikel vermeld, opkomen tegen de daden, welke hun schuldenaar, ter verkorting van hun regt, gedaan heeft.

VIERDE HOOFDSTUK.

Van de verschillende soorten van verbindtenissen.

ERSTE AFDEELING.

Van conditionele of voorwaardelijke verbindtenissen.

1080. Eene verbindtenis is conditionel, wanneer men dezelve doet afhangen van eene reeds gebeurde, doch aan de contractanten onbekende zaak, of van eene toekomstige of onzeker gebeurtenis; het zij die enkel toevallig is, het zij die van de magt van eene van beide de contracterende partijen, of van den wil van een' derden, afhangt.

1081. Elke voorwaarde, die iets inhoudt, dat onmogelijk, met de goede zeden strijdig, of door de wet verboden is, is nietig, en maakt de overeenkomst, welke men daarvan heeft doen afhangen, van onwaarde.

1082. De voorwaarde, om iets niet te doen, hetwelk onmogelijk is, maakt de overeenkomst, onder die voorwaarde aangegaan, niet van onwaarde.

1083. Eene verbindtenis is nietig, wanneer die aangegaan is onder eene voorwaarde, enkel afhangende van den wil van degenen, die zich aan den anderen verbindt.

1084. Alle voorwaarden moeten vervuld worden op zodanige wijze, als de contracterende partijen geoordeeld moeten worden bedoeld te hebben.

1085. Wanneer eene verbindtenis aangegaan is onder voorwaarde, dat zekere gebeurtenis binnen een' bepaalden tijd zal voorvallen, wordt de voorwaarde gehouden te ontbreken, wanneer de tijd verloopen is, zonder dat die gebeurtenis heeft plaats gehad.

Bijaldien de tijd niet bepaald is, kan de voorwaarde altijd vervuld worden, en dezelve wordt niet gerekend te ontbreken, dan wanneer het zeker is, dat de gebeurtenis geen plaats zal hebben.

1086. Eene verbindtenis aangegaan zijnde onder de voorwaarde, mits zekere zaak binnen een' bepaalden tijd niet gebeure, wordt de voorwaarde gehouden voor vervuld, wanneer de tijd verloopen is, zonder dat de bedoelde zaak gebeurd is, of wanneer het, voor het verloop des tijds, zeker is, dat zij niet gebeuren zal:

Geen tijd bepaald zijnde, is de voorwaarde niet vervuld, eer het zeker is, dat de bedoelde zaak niet zal gebeuren.

1087. De voorwaarde wordt gehouden voor vervuld, wanneer de schuldenaar, die zich onder dezelve verbonden heeft, zelve en opzettelijk de oorzaak is, dat zij niet is vervuld geworden.

1088. Wanneer eene verbindtenis onder meer dan eene voorwaarde is aangegaan, is het noodig, dat die allen vervuld worden.

1089. De voorwaarde, vervuld zijnde, werkt achteruit, tot den tijd, dat de overeenkomst is aangegaan; indien dus de schuldeischer vóór de vervulling der voorwaarde gestorven is, gaat zijn regt over op zijn erfgenaam.

1090. De schuldeischer kan vóór de vervulling der voorwaarde die middelen in het werk stellen, welke het behoud van zijn regt noodzakelijk maakt.

1091. Hangende de voorwaarde, is de zaak, die het onderwerp der overeenkomst uitmaakt, voor risico van den schuldenaar, die zich voorwaardelijk tot de levering verbonden heeft.

De zaak inmiddels vergaande, buiten toedoen van den schuldenaar, is de verbindtenis te niet:

Dezelve inmiddels verergerd zijnde, buiten toedoen van den schuldenaar, heeft de schuldeischer de keus, of om de verbindtenis te verbreken, of om de zaak te eischen in dien staat als zij zich bevindt, zonder eenige vermindering van den uitgeloofden prijs; doch verergerd zijnde door toedoen van den schuldenaar, heeft de schuldeischer het regt, óf om de verbindtenis te verbreken, of om de zaak te eischen in dien staat, als zij zich bevindt, tevens met vergoeding van kosten, schaden en interessen.

1092. Eene verbindtenis, aangegaan onder eene opschortende voorwaarde, is zoodanige, welke afhangt van eene toekomstige en onzekere gebeurtenis, of van eene reeds gebeurde, doch aan de contractanten onbekende zaak:

In het eerste geval heeft de verbindtenis geen kracht, dan nadat de gebeurtenis wezenlijk plaats heeft.

In het laatste geval is de verbindtenis niet meer onzeker, maar uitgemaakt, en werkt van den dag af, dat dezelve aangegaan is.

1093. Eene voorwaarde is ontbindende, wanneer zij, by hare vervulling de verbindtenis doet ophouden, en de zaken weder brengt in vorigen stand, even als of er geene verbindtenis bestaan had:

Deze voorwaarde schort de nakoming der verbindtenis niet op, maar zij verpligt alleen den schuldenaar, om het ontvangene terug te geven, in het geval, dat de bij de voorwaarde bedoelde gebeurtenis plaats heeft.

1094. Eene ontbindende voorwaarde wordt altijd verondersteld, in een bilateraal of wederkeerig contract plaats te grijpen, en zijne uitwerking te hebben in dat geval, dat een der contracterende partijen aan de verbindtenis niet mogt voldoen:

In dit geval echter wordt het contract niet gehouden van zelf ontbonden te zijn, maar de geen, ten wiens behoeve de verbindtenis niet nagekomen is, heeft de keus, of om den anderen tot nakoming der overeenkomst te noodzaken, indien zulks mogelijk is, of om de ontbinding van het contract te eischen, met vergoeding van kosten, schaden en interessen.

De ontbinding moet in regten geëischt worden; doch de regter kan in dat geval aan den verweerder, naar gelang der omstandigheden, eenig uitstel verleenen.

TWEEDE AFDEELING.

Van verbindtenissen met of zonder tijdsbepaling.

1095. Tijdsbepaling verschilt van eene voorwaarde daarin,

dat de eerstgemelde de verbindtenis niet opschort, maar 'er slechts de uitvoering van verschuift.

1096. Eene verbindtenis, zonder bijvoeging van tijd van voldoening, zijnde aangegaan, kan de schuldeischer dadelijk de voldoening vorderen.

1097. Het geen alleen op tijd verschuldigd is kan niet geëischt worden, vóór dat de bepaalde tijd verschenen is; het geen vroeger betaald is kan echter niet terug geëischt worden.

1098. De tijdsbepaling wordt altijd verondersteld bij eene overeenkomst gevoegd te zijn ten voordeele van den schuldenaar, ten ware uit den aard der bepaling zelve, of uit de omstandigheden blijkt, dat de tijdsbepaling ook ten voordeele van den schuldeischer geschied is.

1099. Een schuldenaar kan het beneficie eener bijgevoegde tijdsbepaling niet meer inroepen, wanneer hij bankbreukig geworden is, of wanneer door zijn toedoen de door hem, volgens contract, voor de voldoening der schuld, gestelde zekerheid verminderd is.

DERDE AFDEELING.

Van verbindtenissen met bijvoeging van plaats.

1100. Wanneer de overeenkomst inhoudt eene zekere plaats, waar de voldoening zal moeten geschieden, kan de schuldeischer den schuldenaar even min verpligten, om elders dan op de bepaalde plaats te betalen, als de schuldenaar den schuldeischer elders kunnen verpligten, om de voldoening elders te ontvangen.

1101. Indien echter de schuldenaar in gebreke is gebleven, om het verschuldigde ter bepaalde plaatse te voldoen, kan hij daartoe ook elders door den schuldeischer aangesproken worden; en zulks niet alleen tot voldoening van het verschuldigde zelve, maar ook tot vergoeding van het geen er den schuldeischer aan gelegen is geweest, om het verschuldigde ter bepaalde plaatse voldaan te hebben.

VIERDE AFDEELING.

Van alternative verbindtenissen.

1102. In alternative verbindtenissen wordt de schuldenaar bevrijd door de voldoening van éene der beide zaken, welke in de verbindtenis vervat zijn.

1103. De keus behoort aan den schuldenaar, zoo dezelve niet uitdrukkelijk aan den schuldeischer is toegestaan.

1104. De schuldenaar kan uit de beloofde zaken wel éene verkiezen, welke hij leveren wil, maar hij mag niet leveren een gedeelte van de ééne en een gedeelte van de andere, zoo min als de schuldeischer, wanneer aan dezen de keus gelaten is, een gedeelte van de eene en een gedeelte van de andere zaak vorderen.

1105. Eene verbindtenis wordt gehouden zuiver en eenvoudig te zijn, schoon dezelve op eene alternative wijze mogt zijn aangegaan, indien eene van de twee beloofde zaken geen onderwerp van de verbindtenis heeft kunnen zijn.

1106. Eene alternative verbindtenis wordt mede voor eene zuivere en eenvoudige verbindtenis gehouden, indien één der twee beloofde zaken, al ware het door toedoen van den schuldenaar, vergaan is, en niet geleverd kan worden.

De schuldenaar kan in dit geval niet volstaan, met de waarde der overgebleven zaak, in dezelfden plaatse aantebieden.

Indien beide de zaken vergaan zijn, en de schuldenaar de oorzaak is van het vergaan van één derzelve, moet hij de waarde betalen van die zaak, welke het laatst te niet gegaan is.

1107. Indien, in de gevallen bij het voorgaand artikel vermeld, bij overeenkomst, de keus aan den schuldeischer gelaten is, en slechts één der zaken alleen vergaan is, buiten toedoen van den schuldenaar, moet de schuldeischer de zaak, die overgebleven is, hebben, doch, als de schuldenaar tot het verlies mogt oorzaak gegeven hebben, heeft de schuldeischer de keus, om de zaak, die overgebleven is, of wel de waarde van de zaak, die vergaan is, te vorderen: doch, indien beide de zaken vergaan zijn, en de schuldenaar de oorzaak is van het vergaan van beide, of van één der beide zaken, moet hij de waarde van de ene of de andere zaak voldoen, ter keuze van den schuldeischer.

1108. Beide de beloofde zaken, zonder toedoen van den schuldenaar, en eer hij in de levering nalatig was, vergaan zijnde, is de verbindtenis vervallen, overeenkomstig het bepaalde bij artikel 1223.

1109. Dezelfde grondbeginselen zijn toepasselijk op de gevallen, dat meer dan twee zaken in eene alternative verbindtenis zijn vervat.

VIJFDE AFDEELING.

Van solidaire verbindtenissen.

1110. Eene solidaire verbindtenis heeft tusschen verscheiden schuldeischers plaats, wanneer uitdrukkelijk bedongen is, dat elker van hen regt heeft, om de voldoening der geheele schuld te eischen; en wanneer de voldoening, aan één' van hen gedaan, den schuldenaar bevrijdt, ofschoon ook de verbindtenis in haren aard, tusschen verschillende schuldeischers, verdeelbaar zijn moge.

1111. Het staat aan de keuze van den schuldenaar, om den een of ander' der solidaire schuldeischers te voldoen, zoo lang hij niet door één' van hen tot voldoening in regten is aangesproken:

Kwijtschelding echter, door één' der solidaire schuldeischers gedaan, bevrijdt den schuldenaar niet verder, dan voor het aandeel van den schuldeischer, die de schuld kwijtgescholden heeft.

1112. Alle daden, waardoor verjaring ten aanzien van één der solidaire schuldeischers gestuit wordt, strekken ook tot voordeel der verdere schuldeischers.

1113. Solidaire verbindtenis van de zijde der schuldenaren heeft plaats, wanneer zij allen verpligt zijn tot verrigting van eene en dezelfde zaak, des dat elk van hen voor het geheel ter voldoening kan aangesproken worden, en dat de voldoening, door één van hen gedaan, de overige schuldenaars ten aanzien van den schuldeischer bevrijdt.

1114. Eene solidaire verbindtenis kan aangegaan worden, schoon de schuldenaars zich op onderscheiden wijze verbinden; bij voorbeeld de één zuiver, de andere onder voorwaarden; en de één dadelijk, en de ander op tijd.

1115. Eene solidaire verbindtenis wordt niet gepresumeerd; dezelve moet uitdrukkelijk bedongen worden.

Van dezen regel zijn alleen uitgezonderd de gevallen, waarin eene verbindtenis van zelf, uit krachte van eene bepaling der wet, voor solidair gehouden wordt.

1116. De schuldeischer eener solidaire verbindtenis kan zich vervoegen aan den genen der schuldenaren, welke hij verkiest, zonder dat deze hem het voorregt van schuldsplitsing tegenwerpen kan.

1117. De schuldeischer, een' der solidaire schuldenaren in regten aangesproken hebbende, kan niettemin ook tegen de overigen zijn regt doen gelden.

1118. Indien de verschuldigde zaak, door toedoen van een' of meer der solidaire schuldenaren, of gedurende de nalatigheid van één of meer derzelve, vergaan is, zijn de medeschuldenaars niet ontslagen van hunne verpligting, tot het voldoen van de waarde der zaak, doch zijn dezelve niet gehouden tot vergoeding van kosten, schaden en interessen.

De schuldeischer kan deze vergoeding van kosten, schaden en interessen verhalen, zoo wel op de schuldenaren, door wier toedoen de zaak vergaan is, als op de genen, die in de voldoening nalatig zijn geweest.

1119. Eene behoorlijke insinuatie, aan één der solidaire schuldenaren gedaan, stuit de verjaring ten aanzien van alle de overigen.

1120. Een der solidaire schuldenaren door zoodanige insinuatie in den staat van nalatigheid gebragt zijnde, loopen de interessen niet slechts tegen hem, maar ook tegen zijne medeschuldenaars.

1121. Een solidair medeschuldenaar, in regten aangesproken zijnde, kan zich bedienen van alle exceptive middelen van verdediging, die uit den aard der verbindtenissen voortspruiten, zoo wel die hem persoonlijk eigen, als die, welke aan alle medeschuldenaren gemeen zijn:

Hij kan zich echter geenszins bedienen van zoodanige exceptien, die enkel aan de personen van sommigen der andere medeschuldenaars eigen zijn.

1122. Wanneer een der schuldenaars eenige erfgenaam wordt van den schuldeischer, of wanneer een schuldeischer eenige erfgenaam wordt van één' der schuldenaren, doet deze vermenging de solidaire schuld niet vervallen, dan alleen voor zoo veel het aandeel en de portie van den schuldenaar of schuldeischer betreft.

1123. De schuldeischer, in de verdeeling der schuld, ten aanzien van één' der solidaire schuldenaren, toegestemd hebbende, behoudt zijne solidaire actie tegen de overigen, doch onder aftrek van het aandeel van dien schuldenaar, welken hij van de solidaire verbindtenis ontslagen heeft.

1124. Een schuldeischer, die het aandeel van één' der schuldenaren afzonderlijk ontvangen heeft, zonder bij zijne gegevene quitantie zijne regten in het algemeen, of op de solidaire schuld, voorbehouden te hebben, ziet niet af van zijn regt op de solidaire schuld, dan alleen met betrekking tot dezen schuldenaar.

Een schuldeischer wordt niet geacht van zijn solidair regt, ten behoeve van een' schuldenaar, afgezien te hebben, wanneer hij van denzelven eene gelijke somme ontvangt, als zijn aandeel in de schuld bedraagt, indien de gegeven quitantie niet zoo vele woorden inhoudt, dat het verstrekte voor het aandeel van den schuldenaar ontvangen is.

Ook wordt de schuldeischer niet geacht van zijn solidair regt te hebben afgezien, wanneer hij een' der medeschuldenaren eenvoudig tot voldoening van zijn aandeel in regten aanspreekt, zoo lang deze schuldenaar in den eisch niet heeft toegestemd, of daarop geene regterlijke condemnatie gevolgd is.

1125. Een schuldeischer, die het aandeel van een' der mede schuldenaren in de vervallen renten of interessen van de schuld afzonderlijk, en zonder voorbehouding, ontvangt, verliest, met opzigt tot dezen schuldenaar, het solidair regt niet, dan voor zoo veel de verschenen renten en interessen betreft, en behoudt dus zijn regt, ten aanzien der renten en interessen, welke nog niet verschenen zijn, zoo wel als ten aanzien van het kapitaal; ten ware de hier voren gemelde afzonderlijke voldoening, gedurende den tijd van tien achtereenvolgende jaren, mogt hebben plaats gehad.

1126. Eene verbindtenis, schoon solidair zijnde, is nogtans uit haren aard tusschen de schuldenaren deelbaar, en blijvende schuldenaren onder elkander, ieder voor zijn aandeel verpligt, in dezelve gehouden.

1127. De medeschuldenaar van eene solidaire verbindtenis, de geheele schuld voldaan hebbende, kan van de overige niet

meer terug vorderen; dan het aandeel en de portie van ieder hunner bedraagt.

Wanneer een der medeschuldenaren insolvent geworden is, wordt het verlies, door zijne insolventie veroorzaakt, bij omslag verdeeld tusschen de overige solvente medeschuldenaren, en den genen, die de geheele schuld voldaan heeft.

1128. Ingeval de schuldeischer van de solidaire actie, ten aanzien van één der schuldenaren, afstand gedaan heeft, en één of meer van de overige medeschuldenaren insolvent worden, wordt het aandeel der insolventen bij omslag verdeeld tusschen alle de schuldenaren; wordende daarvan niet uitgezonderd de genen, welke bevorens door den schuldeischer van de solidaire verbindtenis ontslagen waren.

1129. Indien de zaak, waarvoor verscheiden personen zich als medeschuldenaren verbonden hebben, slechts één van hen alleen aanging, zijn ze allen wel ieder voor het geheel aan den schuldeischer verbonden, maar onder elkander worden zij beschouwd als borgen voor den geen, wien de zaak eigenlijk alleen aanging, en moeten door denzelven dienvolgende schadeloos gesteld worden.

ZESDE AFDEELING.

Van deelbare en ondeelbare verbindtenissen.

1130. Eene verbindtenis is deelbaar of ondeelbaar, naar mate dezelve ten onderwerp heeft, of eene zaak, die in haar levering, of eene daad, die in de uitvoering, al of niet vatbaar is voor verdeeling, het zij dezelve ligchamelijk of onligchamelijk zij.

1131. Eene verbindtenis wordt voor ondeelbaar gehouden, ofschoon de zaak of de daad, welke zij tot onderwerp heeft, uit haren aard deelbaar zij, indien de natuur der verbindtenis dezelve niet vatbaar maakt voor eene gedeeltelijke uitvoering.

1132. Het solidaire eener verbindtenis geeft aan dezelve geenszins het kenmerk van ondeelbaarheid.

1133. In deelbare verbindtenissen is elk erfgenaam van den schuldenaar niet verder aansprakelijk, dan voor het aandeel, waarvoor hij erfgenaam is, en elk hunner kan volstaan met zijn aandeel te voldoen, al is het zelfs, dat de originele schuldenaar zich voor het geheel verbonden had.

1134. In ondeelbare verbindtenissen, daarentegen, is elk schuldenaar in allen gevalle voor het geheel aansprakelijk, ook zelfs dan, wanneer hij zich niet voor het geheel verbonden heeft; en elk der erfgenamen van den schuldeischer kan de ondeelbare zaak voor het geheel van den schuldenaar vorderen, gelijk ook wederkeerig van elk der erfgenamen van den schuldenaar de geheele zaak geëischt kan worden, onverminderd derzelver onderling verhaal op elkander.

ZEVENDE AFDEELING.

Van verbindtenissen met beding van penaliteit.

1135. Een beding van penaliteit is zoodanige voorwaarde, waarbij iemand, tot zekerheid van de uitkomst eener overeenkomst, zich, in geval van nalatigheid, tot eene bepaalde vergoeding of boete verbindt.

1136. De nietigheid der principale verbindtenis maakt ook het beding van penaliteit nietig.

Doch de nietigheid van het beding van penaliteit maakt geenszins de hoofdverbindtenis nietig.

1137. De schuldeischer kan, in plaats van de bedongene penaliteit, in geval van nalatigheid, te vorderen, de nakoming der principale verbindtenis van den schuldenaar eischen.

1138. Het beding van penaliteit strekt in plaats van vergoeding van kosten, schaden en interessen, welke de schuldeischer heeft en lijdt door het achterblijven der voldoening van de principale verbindtenis.

De schuldeischer kan de voldoening der principale verbindtenis en de voldoening der penaliteit niet te zamen en beide te gelijk vorderen, ten zij de penaliteit enkel op de vertraging of het dilai der voldoening van de hoofdverbindtenis gesteld was.

1139. Eene penaliteit wordt niet verbeurd, ten zij de geen, die zich tot leveren, tot aanvaarden, of tot verrigten van iets verbonden heeft, in de nakoming dier verbindtenis nalatig en in gebreke is, en zulks, het zij de verbindtenis op tijd, of zonder tijdsbepaling, is aangegaan.

1140. De penaliteit kan door den regter gematigd worden, wanneer de principale verbindtenis gedeeltelijk vervuld is.

1141. Wanneer de oorspronkelijke verbindtenis, met beding van penaliteit aangegaan, eene ondeelbare zaak ten onderwerp heeft, is de penaliteit verbeurd door de overtreding van één der erfgenamen van den schuldenaar, en zij kan gevorderd worden, het zij voor het geheel van den geen, die tegen de verbindtenis gehandeld heeft, of van elk der medeerfgenamen voor zijn aandeel en portie; behoudens derzelver verhaal op den geen, die oorzaak gegeven heeft, dat de penaliteit verbeurd is.

1142. Wanneer de oorspronkelijke verbindtenis, met beding van penaliteit aangegaan, deelbaar is, wordt de penaliteit alleen geleden door den genen der erfgenamen van den schuldenaar, welke tegen die verbindtenis handelt, en alleen voor zoo veel zijn aandeel in de hoofdverbindtenis betreft, zonder dat er eenige actie tegen de genen, die de verbindtenis nagekomen hebben, bestaat.

Bijzondere hedingen kunnen niettemin in het gestatueerde bij dit artikel somtijds uitzonderingen te wege brengen.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Op welke wijze verbindtenissen te niet gaan.

1143. Verbindtenissen gaan te niet:

Door betaling;

Door novatie of schuldvernieuwing;

Door vrijwillige kwijtschelding van schuld;

Door compensatie;

Door confusie of schuldvermenging;

Door het vergaan van de verschuldigde zaak;

Door vernietiging of rescissie;

Door de werking eener ontbindende voorwaarde, waarvan in het vorige hoofdstuk gehandeld wordt;

Door accoorden met de meerderheid der schuldeischers, te dien effecte, dat de minderheid verpligt is de meerderheid te volgen, in boedels, welke onder geregtelijk toezigt gesteld zijn, naar het voorschrift der wet, op de manier van procederen aangegaan, of door den Koning geapprobeerd; en.

Door de prescriptie of verjaring, welke het onderwerp van eenen afzonderlijken titel uitmaakt.

EERSTE AFDEELING.

Van betaling.

EERSTE STUK.

Van betaling in het algemeen.

1144. Alle betaling veronderstelt eene schuld.

Het geen onverschuldigd betaald is, kan teruggeëischt worden.

De terugvordering wordt niet toegelaten, wanneer men vrijwillig voldaan heeft aan enkel natuurlijke verpligtingen, tot welker voldoening men anderzins, volgens de burgerlijke wet, niet had kunnen gedwongen worden.

1145. Elk een is bevoegd om eene schuld aftedoen, mits hij daarbij belang heeft, zoo als een medeschuldenaar of een borg.

Eene schuld kan zelfs afgedaan worden door een' derden, die daarbij geen belang heeft, mits deze handelt in naam en tot kwijting van den schuldenaar, of, indien hij in zijn' eigen naam handelt, zonder cessie van actie van den schuldeischer tegen den schuldenaar te nemen.

1146. Eene verbindtenis, welke bestaat in iets te doen, kan niet gekweten worden door een' derden, tegen wil en dank van den schuldeischer, indien deze er belang bij heeft, dat de daad door den schuldenaar zelven verrigt wordt.

1147. Om betaling van waarde te doen zijn, moet men eigenaar zijn van de zaak, die in betaling gegeven wordt, en bevoegd om dezelve te vervreemden:

Dit is echter niet toepasselijk op betalingen, die gedaan worden met gereed geld, of met zaken, welke door het gebruik te niet gaan; kunnende de zoodanige niet teruggevorderd worden van den schuldeischer, die het in voldoening gegevene ter goeder trouw verbruikt heeft, ofschoon die betaling geschied zij door iemand, die van het gegevene geen eigenaar was, noch bevoegdheid had om hetzelve te vervreemden.

1148. Betaling moet gedaan worden aan den schuldeischer, of aan iemand, die volmagt van hem heeft, of die door den regter of door de wet geautoriseerd is, om voor denzelven te ontvangen.

Betaling aan een ander en onbevoegd persoon gedaan is alleen van waarde, wanneer de schuldeischer dezelve goedkeurt, of daarbij bevoordeeld is.

1149. Betaling, ter goeder trouw gedaan aan iemand, die in het bezit is der inschuld, is van waarde, schoon deze naderhand door den waren eigenaar uit dat bezit gesloten wordt.

1150. Betaling, aan een' schuldeischer gedaan, is niet van waarde, indien deze onbevoegd is om dezelve te ontvangen; ten zij de schuldenaar bewijst, dat het betaalde tot voordeel van den schuldeischer gestrekt heeft.

1151. Betaling, door den schuldenaar aan den schuldeischer gedaan, in weerwil van een arrest of interdictie, is niet van waarde ten aanzien van de arrestanten of interdicenten, de welke in dit geval den schuldenaar, naar aanleiding van hun regt, kunnen noodzaken, om op nieuw te betalen; behoudens in dit geval alleen des schuldenaars verhaal op den schuldeischer.

1152. Geen schuldenaar kan zijn schuldeischer verpligten om iets anders in betaling aantenemen, dan het geen hij hem verschuldigd is, ofschoon het aangebodene van gelijke of zelfs van meerdere waarde was.

1153. Geen schuldeischer kan verpligt worden, om de betaling van eene schuld bij gedeelten te ontvangen, zelfs niet wanneer de schuld deelbaar is.

1154. De schuldenaar van eene zekere bepaalde zaak kan volstaan, met dezelve overtegeven in dien staat, waarin zij zich ten tijde der overgifte bevondt, mits de verminderingen, welke dezelve ondergaan mogt hebben, niet veroorzaakt zijn door zijn doen of verzuim, of door de schuld van den genen, voor wien hij verantwoordelijk is, of nadat hij in het doen der overgifte nalatig gebleven was.

1155. Indien de verschuldigde zaak alleenlijk ten aanzien van hare soort bepaald is, is de schuldenaar niet verpligt, om het beste in betaling te geven, maar hij kan ook niet volstaan met het slechtste te geven.

1156. Betaling moet gedaan worden op de plaats, bij de overeenkomst bepaald.

BIJVOEGSEL,

N°. 9,

BEHOORENDE TOT DE KONINKLIJKE COURANT VAN MAANDAG DEN 24sten VAN GRASMAAND 1809, N°. 96.

Geene bepaling gemaakt zijnde, moet de voldoening, ten aanzien van eene zekere en bepaalde zaak, geschieden ter plaatse, waar dezelve zich bevond, toen de overeenkomst gesloten werd, en alle andere voldoening of betaling ter woonstede van den schuldenaar, met uitzondering van de gevallen, waarin de wet zulks anders bepaalt.

1157. De kosten, op betaling vallende, komen tot laste van den schuldenaar.

1158. Indien eene inschuld aan een' ander' is overgedragen, en aan den schuldenaar van die overdragt kennis is gegeven, moet de betaling geschieden aan den geen', aan wien de inschuld is overgedragen, en kan, om van waarde te zijn, niet meer aan den vorigen schuldeischer gedaan worden.

TWEEDE STUK.

Van betaling met surrogatie.

1159. Een derde persoon, voor den schuldenaar het verschuldigde voldoende, kan daardoor in de regten van den schuldeischer gesurrogeerd worden.

1160. Deze surrogatie geschiedt, of bij overeenkomst, of uit krachte van de wet.

1161. Zij geschiedt bij overeenkomst:

1°. Wanneer de schuldeischer, de voldoening van een' derden persoon ontvangende, denzelven surrogeert in de regten, actien, preferentien, of hijpotheken, welke hij tot laste van den schuldenaar heeft:

De surrogatie moet uitdrukkelijk en gelijktijdig met de voldoening geschieden; en

2°. Wanneer de schuldenaar eene somme gelds opneemt, ten einde zijne schuld daarmede te voldoen, en tevens den geldschieter in des schuldeischers regten te surrogeren:

Om deze surrogatie van waarde te doen zijn, moet in de acte uitgedrukt worden, dat de geldopneming geschiedt tot voldoening van het verschuldigde, en 'er moet blijken, dat de betaling aan den originelen schuldeischer met de ten dien einde door den nieuwen geldschieter voorgeschotene penningen gedaan is:

Deze surrogatie kan geschieden, zonder dat de schuldeischer zijne toestemming daartoe geeft.

1162. Uit krachte van de wet heeft surrogatie plaats:

1°. Ten behoeve van den geen', die, zelf schuldeischer zijnde, een' ander' schuldeischer, dewelke, uit hoofde van beter regt of hijpotheek, aan hem preferent is, voldoet;

2°. Ten behoeve van den geen', die, eenig onroerend goed door koop bekomende, den prijs daarvan besteedt tot betaling der schuldeischers, aan welke hetzelfde goed door hijpotheek verbonden was;

3°. Ten behoeve van den geen', die, met anderen, of voor anderen, tot voldoening van eene schuld gehouden zijnde, belang heeft om dezelve af te doen; en

4°. Ten behoeve van een' erfgenaam, die, eene erfenis onder beneficie van inventaris aanvaard hebbende, de schulden der nalatenschap met zijn eigen geld voldaan heeft.

1163. Surrogatie, bij de voorgaande artikelen bepaald, heeft zoo wel plaats ten aanzien van de borgen, als van de principale schuldenaars:

Zij kan den schuldeischer in zijn regt niet verkorten, wanneer hij slechts gedeeltelijk voldaan is: zijnde hij in dit geval zelf bevoegd zijn regt, ten aanzien van het te kort komende, uitteoefenen, bij voorkeur boven den genen, van wien hij eene gedeeltelijke voldoening bekomen heeft.

DERDE STUK.

Waar gedane betaling op toe- of afgerekend wordt.

1164. De schuldenaar van verscheiden schulden heeft het vermogen, om bij het doen der betaling zich te verklaren, tot voldoening van welke dier schulden hij de betaalde somme wil doen verstrekken.

1165. De schuldenaar van eene schuld, die op interessen of renten loopt, kan, zonder de toestemming van den schuldeischer, de betaling, welke hij doet, niet tot aflossing van het kapitaal, bij voorkeur boven de interessen of renten, doen verstrekken:

Gedeeltelijke betaling op het kapitaal en de interessen gedaan zijnde, wordt gerekend in de eerste plaats tot voldoening der verschuldigde interessen geschied te zijn.

1166. De schuldenaar van verscheiden schulden, eene quitantie aangenomen hebbende, waarbij de schuldeischer verklaard heeft, dat het bij hem ontvangene tot voldoening van éene der schulden in het bijzonder verstrekt, kan niet meer vorderen, dat de betaling gerekend wordt in voldoening van eene andere schuld geschied te zijn, ten zij er, van de zijde van den schuldeischer, bedrog of list mogt hebben plaats gehad.

1167. Indien de quitantie niet inhoudt, tot voldoening van welke schuld de betaling geschiedt is, moet de betaling gerekend worden gedaan te zijn in voldoening van die schuld, welke de schuldenaar, onder de te gelijk vervallene schulden, destijds het meest belang had te voldoen; doch, indien de schuldenaar daarbij geen bijzonder belang mogt hebben, wordt de betaling gezocht geschied te zijn in voldoening der schuld, die vervallen was, boven de nog niet vervallene, ofschoon deze eerste minder bezwarende zijn mogt dan de andere. Indien de schulden van gelijken aard zijn, moet de toerekening op de oudste gedaan worden, doch alles gelijk staande, geschied de toerekening op elke schuld in evenredigheid.

VIERDE STUK.

Van aanbod van betaling en consignatie.

1168. Wanneer de schuldeischer de voldoening weigert te ontvangen, kan de schuldenaar volstaan met hem dadelijk het verschuldigde aantebieden, en, bij weigering van den schuldeischer om hetzelve aantenemen, het aangebodene in consignatie te brengen:

Zoodanig aanbod, gevolgd van eene consignatie van het gebodene, bevrijdt den schuldenaar, en strekt ten zijnen opzigte tot voldoening, mits hetzelve op eenige wettige wijze geschied is; blijvende het alsdan in consignatie gebragte voor rekening van den schuldeischer.

1169. Om zoodanig reëel aanbod van waarde te doen zijn, wordt vereischt:

1°. Dat hetzelve geschiede aan een' schuldeischer, die bekwaam is te ontvangen, of aan den geen, die volmagt heeft, om voor hem te ontvangen;

2°. Dat hetzelve geschiede door een' persoon, die bevoegd is om te voldoen;

3°. Dat het aanbod geschiede van de geheele verschuldigde somme, met de verschenen renten of interessen, benevens de kosten, indien dezelve tot effenheid zijn gebragt, of, indien dezelve nog niet tot effenheid zijn gebragt, met bijvoeging van eene somme in plaats van dezelve; behoudens nadere aanvulling, indien zulks noodig bevonden mogt worden;

4. Dat de termijn verschenen is; indien namelijk het beding, om op termijnen te betalen, ten faveure des schuldeischers gemaakt is;

5°. Dat de voorwaarde, op welke de schuld is aangegaan, vervuld zij;

6°. Dat het aanbod geschiede ter plaatse, op welke men is overeengekomen, of, indien daaromtrent geene bijzondere overeenkomst mogt gemaakt zijn, aan den persoon van den schuldeischer, of ter zijner woonstede; en

7°. Dat het aanbod door een publiek en tot dergelijke acte gequalificeerd persoon geschied zij.

1170. Om consignatie van waarde te doen zijn, wordt de autorisatie van den regter niet vereischt; zijnde het genoegzaam:

1°. Dat dezelve voorafgegaan zij van eene insinuatie, bij welke aan den schuldeischer kennis gegeven is van de plaats, den dag en het uur, waar en wanneer het aangebodene in bewaring zal gesteld worden;

2°. Dat de schuldenaar zich van het aangebodene ontdaan hebbe, door hetzelve ter plaatse, door de wet, of den regter tot het ontvangen van geconsigneerde zaken bepaald, in bewaring te brengen, benevens de interessen tot den dag der consignatie toe, met de kosten, ingevolge de bij artikel 1169 daaromtrent gemaakte bepaling;

3°. Dat door een publiek en daartoe bevoegd persoon eene schriftelijke acte worde opgemaakt, wegens den aard der aangebodene zaken, des schuldeischers weigering om dezelve te ontvangen, of wegens deszelfs noncomparitie ter plaatse tot de consignatie bestemd, en eindelijk wegens de consignatie zelve; en

4°. Dat, bijaldien de schuldeischer niet gecompareerd is, de acte van consignatie aan hem geïnsinueerd worde, met sommatie, om de in consignatie gegevene zaak naar zich te nemen.

1171. De kosten, op zoodanig aanbod en opgevolgde consignatie vallende, komen ten laste van den schuldeischer, indien dezelve wettig is geschied.

1172. Zoo lang de schuldeischer het geconsigneerde goed niet naar zich genomen heeft, kan de schuldenaar hetzelve terugnemen; doch in dat geval worden zijne medeschuldenaren of borgen niet bevrijd.

1173. Wanneer de schuldenaar een regterlijk gewijsde, waarbij zijn aanbod en de consignatie goed en van waarde zijn verklaard, bekomen heeft, kan hij, zelfs met toestemming van den schuldeischer, het in consignatie gebragte goed niet meer terugnemen, in nadeel zijner medeschuldenaren of borgen.

1174. De schuldeischer, die toegestaan heeft, dat de schuldenaar het geconsigneerde goed terugneemt, nadat de consignatie bij een regterlijk gewijsde verklaard was van waarde te zijn, kan, ter voldoening van de schuld, het regt van preferentie of hijpotheek tegen den schuldenaar, noch ook zijn regt tegen de borgen, welke voor die schuld verbonden waren, niet meer uitoefenen.

Hij kan nogtans voor het vervolg weder een nieuw hijpotheek van den schuldenaar bedingen.

1175. Ingeval het verschuldigde in onroerend goed bestaat, en de schuldeischer in gebreke blijft om hetzelve te ontvangen, moet de schuldenaar, ten einde zich te bevrijden, aan den schuldeischer ter zijner woonstede wettelijk doen kennis geven van den dag en het uur, waarop het transport geschieden

zal; met sommatie aan den schuldeischer, om het transport te ontvangen:

Indien de schuldeischer niet verschijnt, wordt daarvan door den regter proces-verbaal gehouden, en het goed staat ten risico van den schuldeischer.

VIJFDE STUK.

Van cessie of boedel-afstand.

1176. *Cessie* is de afstand, welken een schuldenaar, ten behoeve zijner schuldeischers, van alle zijne goederen doet, wanneer hij zich buiten staat bevindt om zijne schulden te betalen.

1177. Zoodanige afstand kan, met uitzondering van het geval in artikel 1182 vermeld, niet anders geschieden dan met toestemming van den regter.

1178. Om tot het doen van cessie te kunnen worden toegelaten, is het noodig, dat een schuldenaar in de goede trouw zij, en het verval zijner zaken aan geledene ongelukken zij toe te schrijven.

1179. Zij, die bedriegelijk en ter kwader trouw handelen, of door merkelijke verkwisting, op een' tijd, dat zij konden nagaan buiten staat te zijn, of te zullen geraken, om hunne schuldeischers te voldoen, hunne boedel uitgeput, en zich met schulden bezwaard hebben, worden mitsdien tot het doen van cessie niet toegelaten:

Cessie kan ook geenerlei gevolg hebben, met betrekking tot geldboeten, waarin iemand, ter zake van misdaad, vervallen is.

1180. Cessie verzocht wordende, stelt de regter dadelijk een' curator aan in den boedel van den genen, die de cessie verzoekt.

1181. Het gevolg van verleende cessie is, dat de schuldenaar van alle personele vervolgingen zijner schuldeischers bevrijd wordt, en tot geene verdere voldoening der schulden gehouden is, dan waartoe zijn boedel toereikend is, ten ware hij bij vervolg tot beter fortuin mogt geraken.

1182. Eene weduwe, die met haren man in gemeenschap van goederen getrouwd geweest is, heeft het regt, om zich van alle de schulden des gemeenen boedels, ook van die genen, waarvoor zij zich, staande huwelijk met haren man, door medeteekening verbonden heeft, te ontslaan, wanneer zij, vóór de begraving van het lijk van haren man, eene geregtelijke acte uitbrengt, waarbij zij van den geheelen gemeenen boedel afstand doet, zonder, buiten hare dagelijksche kleederen, daarvan iets voor zich te behouden.

1183. De schulden, dewelke eene weduwe bereids vóór het aangaan van haar huwelijk gehad, of die zij, staande haar huwelijk, als openbare koopvrouw heeft gemaakt, zijn echter onder de schulden, bij het naast voorgaand artikel vermeld, niet begrepen.

ZESDE STUK.

Van atterminatie of uitstel van betaling.

1184. De voldoening van aangegane verbindtenissen wordt somwijlen vóór een' tijd opgeschort, wanneer door den regter aan een' schuldenaar atterminatie of uitstel van betaling, onder borgtogt, verleend wordt.

1185. De regter nogtans verleent geen uitstel van betaling, dan:

1°. Met toestemming van de meerderheid der schuldeischers;

2°. Voor een' bepaalden tijd, uiterlijk van drie jaren; en

3°. Onder voldoenden borgtogt van personen of goederen, buiten den boedel van den schuldenaar.

1186. Atterminatie heeft geenerlei gevolg tegen betaling van 's lands en plaatselijke belastingen,

Van gelden tot levensonderhoud dienende,

Van den koopprijs van goederen, in openbare veilig gekocht,

Van huren van landen, huizen en dienstboden, en van het verschuldigde voor noodwendigheden, door bakkers, vleeschhouwers, en dergelijken, tot levensonderhoud van den schuldenaar en zijn huisgezin, geleverd.

TWEEDE AFDEELING.

Van novatie.

1187. Novatie of schuldvernieuwing wordt op driederlei wijze te weeg gebragt:

1°. Wanneer een schuldenaar, ten behoeve van zijnen schuldeischer, eene nieuwe schuldverbintenis aangaat, welke in de plaats gesteld wordt van de oude, die daardoor vernietigd wordt;

2°. Wanneer een nieuwe schuldenaar gesteld wordt in plaats van den ouden, die, met zijne toestemming, door den schuldeischer van zijne verbindtenis ontslagen wordt; en

3°. Wanneer een nieuwe schuldeischer, ten gevolge van eene nieuwe overeenkomst, in de plaats gesteld wordt van den vorigen, en de schuldenaar, ten aanzien van dezen, van zijne verbindtenis wordt ontslagen.

1188. Novatie kan alleen plaats hebben tusschen personen, die bekwaam zijn om met elkander te contracteren.

1189. Novatie wordt niet verondersteld, maar de uitdrukkelijk verklaarde wil wordt tot dezelve vereischt.

1190. Delegatie, waarbij een schuldenaar aan zijnen schuldeischer eenen anderen schuldenaar geeft, die zich ten behoeve van den schuldeischer verbindt, brengt geene novatie te weeg; ten zij de schuldeischer zijne meening om den schuldenaar, die de delegatie gedaan heeft, van deszelfs verbindtenis te ontslaan, uitdrukkelijk heeft te kennen gegeven.

1191. Een schuldeischer zijnen schuldenaar, die een' ander' gedelegeerd heeft, van deszelfs verbindtenis ontslagen hebbende, heeft geen verhaal op denzelven, ingeval de gedelegeerde schuldenaar insolvent wordt; ten ware de schuldeischer zulks uitdrukkelijk mogt hebben voorbehouden, of dat de gedelegeerde schuldenaar, ten tijde der delegatie, bereids in het openbaar als insolvent bekend, of bankbreukig ware geweest.

1192. Enkele aanwijzing, door den schuldenaar gedaan, van een' persoon, die voor hem betalen moet, brengt geene novatie te weeg.

Dit is ook toepasselijk op de enkele aanwijzing, door den schuldeischer gedaan, van een' persoon, die voor hem moet ontvangen.

1193. Het regt van preferentie en hijpotheek, aan eene oude schuld verbonden, gaat niet over op de nieuwe, die in derzelver plaats gesteld is, ten zij de schuldeischer zulks uitdrukkelijk mogt voorbehouden hebben.

1194. Wanneer novatie wordt te weeg gebragt door eenen nieuwen schuldenaar in de plaats van den vorigen te stellen, gaat het primitive regt van preferentie en hijpotheek, aan de inschuld verknocht, niet over op de goederen van den nieuwen schuldenaar.

1195. Novatie, tusschen een' schuldeischer, en één der solidaire of voor het geheel verbondene schuldenaren gemaakt wordende, kan het regt van preferentie en hijpotheek, aan de oude schuld verknocht, niet voorbehouden worden, dan alleen op de goederen van den geen', die de nieuwe schuldverbindtenis aangaat.

1196. Door novatie, tusschen een' schuldeischer en één' der solidaire schuldenaren gemaakt, worden de medeschuldenaren van hunne verbindtenis ontslagen.

Novatie, ten aanzien van den principalen schuldenaar te weeggebragt, ontslaat de borgen van hunne verbindtenis.

Indien echter de schuldeischer de toetreding van de medeschuldenaren in het eerste geval, of die van de borgen in het tweede, gevorderd heeft, en de medeschuldenaars of de borgen weigeren tot de nieuwe schikking toetetreden, blijft de oude schuldverbindtenis voortduren.

DERDE AFDEELING.

Van kwijtschelding van schuld.

1197. Kwijtschelding van schuld geschiedt of uitdrukkelijk, of stilzwijgende.

1198. De vrijwillige teruggave eener originele onderhandsche schuldbekentenis, door een' schuldeischer aan een' schuldenaar gedaan, is een bewijs van kwijtschelding of bevrijding der schuld.

1199. De vrijwillige teruggave van de grosse of uitgegevene acte eener geregtelijke of notarieel gepasseerde schuldbekentenis levert een vermoeden op, dat de schuld kwijtgescholden of voldaan is; welk vermoeden voor waarheid wordt gehouden, zoo lang het tegendeel niet is bewezen.

1200. De teruggave van eene originele onderhandsche schuldbekentenis, of van de grosse eener schuldbekentenis, aan een' der solidaire schuldenaren gedaan, heeft gelijk gevolg ten voordeele van deszelfs medeschuldenaren.

1201. Kwijtschelding of ontslag, uitdrukkelijk aan één' der solidaire schuldenaren toegestaan, bevrijdt alle de overige, ten ware de schuldeischer zijn regt tegen de medeschuldenaren uitdrukkelijk mogt hebben voorbehouden:

In dit laatste geval kan de schuldeischer de voldoening der schuld niet verder vorderen, dan onder aftrek van het aandeel van den geen', aan wien hij de schuld kwijtgescholden heeft.

1202. De teruggave der zaken, welke voor eene schuld zijn te pand of tot zekerheid gegeven, is niet genoegzaam om eene kwijtschelding van schuld te doen vermoeden.

1203. Kwijtschelding of ontslag, uitdrukkelijk aan een' principalen schuldenaar gedaan of toegestaan, ontslaat ook de borgen van hunne verbindtenis; doch kwijtschelding of ontslag aan den borg gedaan of toegestaan zijnde, wordt de principale schuldenaar daardoor niet bevrijd.

Aan een' der borgen kwijtschelding gedaan zijnde, worden de overige daardoor niet bevrijd.

1204. Het geen een schuldeischer van een' borg, tot afdoening van zijnen borgtogt, ontvangen heeft, moet gerekend worden in mindering van de schuld betaald te zijn, en moet tot ontlasting zoo van den principalen schuldenaar, als van de overige borgen, verstrekken.

1205. Eene transactie over eene schuld aangegaan, volgens welke door den schuldenaar tot afdoen der schulden iets gegeven, behouden of beloofd wordt, bevat eene stilzwijgende kwijtschelding van het geen meerder, dan het bij transactie bedongene, verschuldigd mogt zijn.

1206. Niemand dan een schuldeischer, het vermogen hebbende om over zijne goederen te beschikken, of de geen, die door hem in het bijzonder daartoe gemagtigd is, kan kwijtschelding van schuld doen.

1207. Een algemeen gemagtigde, een voogd, een curator of een administrateur, hebben alleen de magt om te besturen, en niet om wegtegeven; zij kunnen dus in naam van den geen', wiens goed zij besturen, geene kwijtschelding doen.

VIERDE AFDEELING.

Van compensatie.

1208. Twee personen, wederkeerig elkanders schuldenaars zijnde, heeft tusschen dezelve compensatie plaats, door welke compensatie de wederzijdsche schulden, op de wijze en in de gevallen hierna vermeld, vernietigd worden.

1209. Compensatie heeft plaats uit kracht van de wet, zelfs buiten weten der schuldenaars, en de schulden vernietigen elkander op het oogenblik, dat zij te gelijk bestaan ten beloope van het wederkeerig bedragen van dezelve.

1210. Compensatie heeft alleenlijk plaats tusschen schulden, die beide of gereed geld, of gelijke soort van zaken tot onderwerp hebben, en wederzijds liquide en vervallen zijn.

1211. Insolventie of uitstel van betaling verhindert geene compensatie.

1212. Compensatie heeft plaats in alle soorten van schulden, zonder onderscheid uit welke oorzaak dezelvé voortspruiten, uitgezonderd:

1°. Tegen den geen', die iets terugvordert, waarvan hij wederregtelijk ontzet is;

2°. Tegen den geen', die iets terugvordert, hetwelk hij in bewaring, of ten bruikleen gegeven heeft; en

3°. Tegen het verschuldigde ter zake van alimentatie, hetwelk verklaard is niet arrestabel te zijn.

1213. Een borg kan in compensatie brengen het geen de schuldeischer aan den principalen schuldenaar verschuldigd is; maar de principale schuldenaar kan niet compenseren met het geen de schuldeischer aan den borg schuldig is.

Een solidaire schuldenaar kan niet in compensatie brengen het geen 'de schuldeischer aan zijn' medeschuldenaar schuldig is.

1214. Aan eenen schuldeischer, die de schuld door cessie van actie verkregen heeft, en daarvan aan den schuldenaar de vereischte kennisgeving heeft gedaan, kan in compensatie gebragt worden het geen de oorspronkelijke schuldeischer aan den schuldenaar, vóór het doen der kennisgeving, schuldig was, ten ware de schuldenaar in de zuivere overdragt der geheele schuld aan eenen nieuwen schuldeischer had toegestemd.

1215. Wanneer de wederzijdsche schulden niet op dezelfde plaats betaalbaar zijn, kan de compensatie niet anders te stade komen, dan met vergoeding van de kosten der overmaking.

1216. Wanneer een schuldenaar onderscheidene schulden heeft, die allen aan compensatie onderworpen zijn, worden in het doen der compensatie gevolgd de regels, bij artikel 1167 vastgesteld.

1217. Geene compensatie heeft plaats ten nadeele van het verkregen regt van derden; men kan dus in geene compensatie brengen schulden, welke men, na een gedaan arrest, of nadat des schuldeischers boedel onder beheering, ten behoeve van deszelfs crediteuren, geraakt is, ten laste van denzelven verkregen heeft, noch ook tegen zijne eigene inschuld compenseren, dat geen, hetwelk men aan den boedel van zijnen schuldenaar, na gedaan arrest, of nadat de boedel onder de voorzeide beheering is gebragt, schuldig geworden is.

Geene compensatie wordt ook toegelaten, dewelke strijdig is met het geen bij artikel 1041, ten aanzien van verbindtenissen of alienatien, die iemand in fraude zijner crediteuren gemaakt of gedaan heeft, is vastgesteld.

1218. Het gevolg van compensatie is ook, dat het geen voor de schuld tot pand gegeven, of tot zekerheid gesteld is, zoo wel als de borgen, door dezelve ontslagen worden.

1219. Die eenmaal eene schuld betaald heeft, welke hij door compensatie had kunnen vereffenen, kan, met opzigt tot zijne inschuld of pretentie, omtrent welke hij geen gebruik van de compensatie gemaakt heeft, zich in nadeel van derden niet bedienen van de privilegien en hijpotheken, die daaraan verbonden zijn; ten zij hij niet geweten had eene contra-pretentie te hebben, met welke hij zijne schuld konde compenseren, en wettige redenen dezer ignorantie konde aanvoeren.

VIJFDE AFDEELING.

Van confusie of schuldvermenging.

1220. Confusie of schuldvermenging heeft plaats, wanneer en voor zoo verre de betrekking van schuldeischer en schuldenaar zich in denzelfden persoon vereenigt.

Door confusie of schuldvermenging wordt de schuldvordering, zoo wel als de schuld, vernietigd.

1221. Schuldvermenging, in den persoon van den principalen schuldenaar plaats hebbende, strekt ook tot ontslag van de borgen.

Schuldvermenging, in den persoon van den borg plaats hebbende, vernietigt geenszins de principale verbindtenis.

Schuldvermenging, in den persoon van den schuldeischer plaats hebbende, strekt niet verder tot voordeel van zijne solidaire medeschuldenaars, dan voor het aandeel in de schuld, waarvoor hij zelf schuldenaar geworden is.

1222. Wanneer eene nalatenschap onder beneficie van inventaris aanvaard, of een erfgenaam met den last van fideïcommis bezwaard is, brengt zulks geene schuldvermenging te weeg.

ZESDE AFDEELING.

Van het vergaan der verschuldigde zaak.

1223. Wanneer de verschuldigde zaak, die het bepaald onderwerp eener verbindtenis uitmaakt, vergaat, buiten den handel der menschen geraakt, of verloren gegaan is, zoo dat men van de plaats, waar dezelve zich bevindt, volstrekt onkundig is, vervalt de verbindtenis, mits de zaak vergaan of verloren zij zonder toedoen van den schuldenaar, en vóór dat hij in de levering van het verschuldigde nalatig gebleven is.

Doch ook zelfs wanneer de schuldenaar nalatig gebleven is, vervalt de verbindtenis, indien de verschuldigde zaak, zoo zij den schuldeischer geleverd was, even zeer zoude vergaan zijn geweest, ten ware de schuldenaar op zich mogt genomen hebben voor onvermijdelijke toevallen intestaan.

De schuldenaar, zich op een onvermijdelijk toeval beroepende, is verpligt hetzelve te bewijzen.

Het vergaan of verlies van goed, hetwelk gestolen is, ontslaat in geen geval den ontvreemden van de verpligting om de waarde te vergoeden.

1224. De verschuldigde zaak buiten toedoen van den schuldenaar vergaan, buiten den handel der menschen geraakt, of verloren zijnde, is de schuldenaar verpligt, aan zijnen schuldeischer te cederen alle regt en actie tot schadeloosstelling, welke hij te dier zake hebben mogt.

ZEVENDE AFDEELING.

Van vernietiging of recissie van aangegane overeenkomsten.

1225. Vernietiging of rescissie van aangegane overeenkomsten kan, gedurende den tijd van tien jaren, verzocht worden; in alle die gevallen, in welke geen korter tijd door de wet bepaald wordt:

In geval van onregtvaardig geweld, begint die tijd te loopen van den dag, waarop hetzelve opgehouden heeft; in geval van dwaling of bedrog, van den dag dat dezelve ontdekt zijn, en ten aanzien van getrouwde vrouwen, van den dag dat het huwelijk ontbonden is:

Met betrekking tot handelingen van dezulken, die onder curatele gesteld zijn, begint die tijd te loopen van den dag dat de curatele is opgeheven;

En met betrekking tot die van minderjarigen, van den dag hunner meerderjarigheid.

1226. Een minderjarige, iemand, die onder curatele staat, en eene getrouwde vrouw, zijn, uit hoofde van merkelijke benadeeling, relevabel tegen verbindtenissen, door derzelver voogd, curator of man, in hunnen naam, of door hen met adsistentie van dezelve, aangegaan.

1227. Een minderjarige, iemand, die onder curatele staat, en eene getrouwde vrouw, zijn echter niet relevabel, uit hoofde van merkelijke benadeeling, wanneer dezelve door eene toevallige, en onvoorziene, of onvermijdelijke gebeurtenis veroorzaakt is.

1228. Een minderjarige, iemand, die onder curatele staat, en eene getrouwde vrouw, kunnen mede niet gereleveerd worden tegen verbindtenissen, gedurende de voogdij of curatele, of staande huwelijk, in maniere bij artikel 1226 vermeld, aangegaan, wanneer zij dezelve verbindtenissen, na het eindigen der voogdij of curatele, of na de ontbinding des huwelijks, hebben geratificeerd en bevestigd.

1229. Meerderjarigen kunnen, uit hoofde van merkelijke benadeeling, tegen aangegane verbindtenissen geen relief bekomen, dan in de gevallen, onder de bepalingen, uitdrukkelijk bij de wet vastgesteld.

ZESDE HOOFDSTUK.

Hoe verbindtenissen en de voldoening derzelve worden bewezen.

1230. Hij, die zich op eene verbindtenis beroept, moet het bestaan van dezelve bewijzen;

En wederkeerig moet hij, die voorgeeft van eene verbindtenis ontslagen of bevrijd te zijn, bewijzen, dat hij voldaan heeft, of dat de verbindtenis uit anderen hoofde is te niet gegaan.

1231. De regelen nopens bewijs door geschrift, door getuigen, door presumtien, door bekentenis of confessie, en door den eed, worden voorgeschreven in de hierna volgende afdeelingen.

EERSTE AFDEELING.

Van bewijs door geschrift.

EERSTE STUK.

Van openbare en autentieke titels of bescheiden.

1232. Openbare titels of bescheiden zijn:

1°. De registers, verbalen en relasen, welke openbare autoriteiten of ambtenaren verpligt zijn van hunne handelingen of ambtsverrigtingen te houden;

2°. De autentieke acten, bij artikel 1233 vermeld; en

3°. De opgaven van plaatselijke onderzoekingen of inspectien, vergelijkingen van schrift, en dergelijken, door der zaak kundige, en daartoe door bevoegde autoriteiten gecommitteerde personen uitgebragt.

1233. Eene autentieke acte is de zoodanige, welke met de vereischte solemniteiten gepasseerd is voor de openbare autoriteiten en publieke ambtenaren, die daartoe, ter plaatse waar de acte gepasseerd wordt, bevoegd zijn.

1234. Eene acte, welke, uit hoofde van onbevoegdheid of onbekwaamheid der openbare autoriteiten of publieke ambtenaren, voor welke dezelve gepasseerd is, of uit hoofde van een gebrek in den vorm, niet voor autentiek gehouden wordt, heeft nogtans gelijke kracht met een onderhandsch geschrift, hetwelk door de partijen geteekend is.

1235. De registers, verbalen en relasen van handelingen en ambtsverrigtingen, en de opgave van der zaak kundige en door bevoegde autoriteiten gecommitteerde personen, bij artikel 1232 vermeld, worden voor volkomen bewijs gehouden, ten zij het onbestaanbare van dezelve, en het tegendeel van het geen daaruit zoude moeten bewezen worden, klaarblijkelijk werd aangetoond.

Ten aanzien der boeken van makelaars, worden de regels der commerciële wetten of gebruiken gevolgd.

1236. De registers, verbalen en relasen, door openbare autoriteiten of ambtenaren van hunne handelingen of ambtsver-

rigtingen gehouden, kunnen nogtans tegen den geen', met denwelken zij eenige overeenkomst hebben aangegaan, geen bewijs van deze overeenkomst opleveren.

1237. Openbare registers en boeken, waarin autentieke of onderhandsche acten geregistreerd of overgeboekt worden, strekken, onverminderd het bepaalde bij artikel 1254, alleen tot bewijs van de gedane registratie of overboeking.

1238. Eene autentieke acte levert, ten aanzien van de contracterende partijen, en derzelver erfgenamen of regtverkrijgenden, een volledig bewijs op van de overeenkomst, welke daarbij aangegaan is.

Wanneer echter eene zoodanige acte van valschheid wordt beschuldigd, en bepaaldelijk daarover een expres geschil gemoveerd en voor den regter gebragt is, wordt de uitvoering der overeenkomst, tot na de beslissing, opgeschort; maar, indien het geschil over de echtheid of valschheid der acte, slechts een incident van eene andere principale zaak uitmaakt, staat het aan den regter vrij, om de nakoming der overeenkomst, in de questieuse acte vervat, naar gelang der omstandigheden, provisioneel opteschorten.

1239. Eene acte, het zij op eene autentieke wijze, het zij onder de hand, aangegaan, levert, ten aanzien van de partijen, een volledig bewijs op, zelfs omtrent dat gene, hetwelk daarbij als een bloot te kennengeven voorkomt, mits het te kennengegevene in een dadelijk verband staat met de verbindtenis of beschikking, welke bij de acte gemaakt is.

Indien het geen daarbij als een bloot te kennengeven voorkomt geene betrekking heeft op de verbindtenis of beschikking zelve, kan hetzelve alleen dienen tot een begin van bewijs.

1240. Bij andere bepalingen, door sommige der contractanten, nog nader onderling, en bij eene afzonderlijke acte gemaakt, hebben geen gevolg ten nadeele van die genen der contractanten, welke aan zoodanige afzonderlijke artikelen van overeenkomst geen deel genomen hebben.

TWEEDE STUK.

Van onderhandsch geschrift.

1241. Een onderhandsch geschrift, hetwelk door den geen', tegen wien men zich daarop beroept, erkend is, of door de wet voor erkend gehouden wordt, levert, ten aanzien der onderteekenaars, en hunne erfgenamen of regtverkrijgenden, een volledig bewijs op, even als eene autentieke acte.

1242. Hij, tegen wien men zich op een onderhandsch geschrift beroept, is verpligt zijn geschrift of naamteekening bepaaldelijk te erkennen, of te ontkennen, doch zijne erfgenamen of regtverkrijgenden kunnen volstaan met te verklaren, dat zij het schrift of de naamteekening van hunnen auteur niet kennen.

1243. Ingeval iemand zijn schrift of handteekening ontkend, en ingeval zijne erfgenamen of regtverkrijgenden verklaren, het schrift of de handteekening niet te kennen, moet de verificatie daarvan in regten geschieden.

1244. Onderhandsche acten, welke wederkeerige verbindtenissen behelzen, hebben geene kracht, ten zij daarvan zoo vele oorspronkelijke acten zijn opgemaakt, als er partijen zijn, die ieder een afzonderlijk belang hebben:

Wanneer meer personen hetzelfde belang hebben, is eene oorspronkelijke acte voor hen voldoende:

Bij elke acte moet melding gemaakt worden van het getal der oorspronkelijke acten, waarbij de verbindtenissen aangegaan zijn:

Niettemin kan hij, die, van zijne zijde, van de bij eene acte aangegane verbindtenis genot gehad heeft, zich op het verzuim der vermelding van het aantal der oorspronkelijke acten, waarbij de wederkeerige verbindtenissen aangegaan zijn, niet beroepen.

1245. Een onderhandsch briefje of belofte, waarbij iemand zich aan een' ander' verbindt, om aan denzelven eene somme gelds, of eene zaak, welke op eene bepaalde waarde kan gesteld worden, te geven, moet geheel en al geschreven worden met de hand van den geen', die het briefje of de belofte onderteekend heeft, of ten minste moet daaronder, behalve de naamteekening, met de hand des onderteekenaars geschreven worden: *goed of goedgekeurd voor zoo veel;* moetende de somme of begrooting der te gevene zaak, waarvoor het briefje *goed of goedgekeurd wordt*, niet in cijfers, maar voluit geschreven worden:

Van deze bepaling zijn uitgezonderd de kooplieden, en deznlken die niet kunnen schrijven.

1246. Wanneer de som, welke bij de acte zelve vermeld is, verschilt van die, welke bij het daaronder staande *bon* of bewijs van goedkeuring is uitgedrukt, wordt de verbindtenis gerekend aangegaan te zijn voor de som die de minste is; zelfs dan, wanneer de acte, mitsgaders de *bon* of blijk van goedkeuring, geheel en al geschreven is met de hand van den geen', die zich daarbij verbonden heeft, ten zij men bewijzen kan, in welk gedeelte de fout of het abuis begaan is.

1247. De boeken en registers der kooplieden leveren tegen personen, die geen kooplieden zijn, geen bewijs op van de geleverde waren, daarbij aangeteekend; onverminderd het geen hierna omtrent bewijs door middel van den eed gezegd wordt.

1248. Boeken en registers van kooplieden leveren bewijs op tegen hen zelven; doch hij, die zich van het geen daarbij aangeteekend staat tegen hen bedienen wil, mag hetzelve niet splitsen, noch daarvan dat gedeelte afzonderen, het geen hij meent dat ten zijnen nadeele strekken zoude.

1249. Registers en papieren, particuliere aanteekeningen bevattende, leveren geen bewijs op ten voordeele van den geen', die dezelve geschreven heeft; doch deselve leveren ten nadeele van den schrijver bewijs op:

1°. In alle die gevallen, wanneer dezelve bepaaldelijk melding van eene ontvangene voldoening maken; en

2°. Wanneer dezelve uitdrukkelijk melding maken, dat de naamteekening gedaan is, ten einde het gebrek aan bewijs, ten voordeele van den geen', ten wiens behoeve zij eene verbindtenis aanduiden, te suppleren.

1250. Het schrift, door een' schuldeischer aan den voet, ter zijde van, of achter op oorspronkelijke stukken en bescheiden, welke altijd in deszelfs bezit gebleven zijn, gesteld, levert, wanneer hetzelve tot bevrijding van den schuldenaar strekt, een volledig bewijs op, ofschoon hetzelve niet gedateerd noch geteekend is.

Hetzelfde heeft plaats ten aanzien van het schrift, hetwelk een schuldeischer achter op, of ter zijde, of aan den voet van het duplicaat van eene schuldbekentenis of quitantie heeft gesteld, mits hetzelve duplicaat in handen van den schuldenaar zij.

DERDE STUK.

Van kerfstokken.

1251. Kerfstokken leveren een bewijs op tusschen personen die gewoon zijn om de leverantien, welke zij in het klein hebben gedaan en ontvangen, door middel van dezelve te doen blijken.

VIERDE STUK.

Van kopijen van oorspronkelijke titels of bescheiden.

1252. Kopijen leveren, wanneer de oorspronkelijke titel of acte aanwezig is, geen bewijs op van het geen vervat is in den titel of acte, waarvan de vertoon ng altijd kan gevorderd worden.

1253. Wanneer de oorspronkelijke titels niet aanwezig zijn, leveren de kopijen bewijs op, met inachtneming van de navolgende bepalingen:

1°. De grossen of eerst uitgegevene acten leveren, met opzigt tot autentieke acten, waarvan de minuten en protocollen door de openbare autoriteiten of notarissen bewaard worden, een gelijk bewijs op met de minuut. Ook leveren een gelijk bewijs met de originele acten op alle kopijen, welke op regterlijk gezag, de partijen daarbij tegenwoordig, of daartoe behoorlijk geroepen zijnde, gemaakt zijn, of omtrent dezulken, welke gemaakt zijn in tegenwoordigheid der partijen, en met derzelver wederzijdsche goedkeuring;

2°. De kopijen, welke, zonder tusschenkomst van het regterlijk gezag, of zonder de toestemming der partijen, en na de uitgifte der grossen, naar de minuut of het oorspronkelijk stuk gemaakt zijn door publieke ambtenaren of magten, bij welke de minuten bewaard worden, kunnen, ingeval de originelen verloren geraakt zijn, bewijs opleveren, als zij van ouden datum zijn;

Zij worden geacht van ouden datum te zijn, wanneer zij ouder zijn dan dertig jaren;

Doch wanneer zij minder dan dertig jaren oud zijn, kunnen zij alleen tot een begin van bewijs door geschrifte verstrekken;

3°. Wanneer de kopijen, die naar de minuut eener acte gemaakt zijn, niet zijn vervaardigd door den notaris of regter voor wien de acte gepasseerd is, noch door de publieke autoriteit, die, bij overlijden of afstand van den notaris, met de bewaring van deszelfs protocollen belast is, kunnen dezelve, hoe oud ook van datum, nimmer anders dan tot een begin van bewijs door geschrifte verstrekken: en

4°. De kopijen van kopijen kunnen, naar gelang der omstandigheden, als eenvoudige aanduidingen beschouwd worden.

1254. De registratie of overschrijving van acten in de openbare registers kan niet dan tot een begin van bewijs door geschrifte verstrekken, en daartoe zelfs is het noodig:

1°. Dat het zeker is, dat alle de minuten van den notaris of het geregt, over dat jaar, waarin de geregistreerde acte blijkt gepasseerd te zijn, verloren zijn geraakt, of dat bewezen wordt dat de minuut van deze acte door een bijzonder toeval verloren is gegaan; en

2°. Dat geene grossen of autentieke kopijen, volgens het eerste lid van het naast voorgaand artikel opgemaakt, voorhanden zijn.

Beide deze omstandigheden zamenloopende, en het bewijs door getuigen toegelaten wordende, moeten de genen, die als getuigen over de acte gestaan hebben, deswegens, indien zij nog in leven zijn, gehoord worden.

VIJFDE STUK.

Van schriftelijke erkentenissen en confirmatien.

1255. Wanneer iemand schriftelijk erkent eene acte gepasseerd te hebben, doet dit geschrift de verpligting tot het vertoonen van de oorspronkelijke acte geenszins ophouden, ten zij hare inhoud daarbij bepaaldelijk opgegeven wordt; hebbende het geen daarin meerder of anders dan in den oorspronkelijken titel voorkomt, geen gevolg hoegenaamd.

1256. De acte, waarbij eene verbindtenis, tegen welke vernietiging of recissie verzocht worden kan, bevestigd of bekrachtigd wordt, is niet van waarde, ten zij daarin de hoofdzakelijke inhoud der verbindtenis, als mede de reden, waarvan vernietiging of recissie gevraagd zoude kunnen worden, en het oogmerk om het gebrek, waarop het verzoek van vernietiging of recissie gefundeerd zoude kunnen worden, te verbeteren, vermeld worden:

De bevestiging, bekrachtiging of vrijwillige nakoming, in den vorm en ten tijde door de wet vereischt, gedaan, wordt gerekend voor een' afstand der hulpmiddelen en exceptien, waarvan men anderzins tegen eene acte had kunnen gebruik maken, onverminderd het regt van derden.

BIJVOEGSEL,

N°. 10,

BEHOORENDE TOT DE KONINKLIJKE COURANT VAN MAANDAG DEN 24STEN VAN GRASMAAND 1809, N°. 96.

1257. Een donateur kan door geene confirmatie de gebreken zijner schenking of donatie, die nietig in den vorm is, verbeteren, maar is verpligt om eene nieuwe donatie, in wettigen en behoorlijken vorm, daartestellen.

1258. Wanneer nogtans de erfgenamen of regt verkrijgenden van den donateur de door denzelven gedane schenking bevestigen of vrijwillig nakomen, worden deze bevestiging, bekrachtiging of vrijwillige nakoming, gehouden voor eenen afstand van de bevoegdheid, om zich tegen de donatie op gebreken in de vorm, of op eenige andere exceptien, te beroepen.

TWEEDE AFDEELING.

Van bewijs door getuigen.

1259. Van alle zaken, de som of de waarde van honderd-en-vijftig guldens te bovengaande, moet, zelfs vrijwillige bewaargevingen niet uitgezonderd, eene autentieke of onderhandsche acte worden gemaakt, en wordt geen bewijs hoegenaamd door getuigen toegelaten, van het geen boven of tegen den inhoud der acte gevorderd wordt, of van het geen men beweert, voor, ten tijde, en na het maken der acte, gezegd te zijn, zelfs dan niet, wanneer over eene som of waarde, honderd-en-vijftig guldens of daarenboven bedragende, waarvan men verkozen heeft een schriftelijk bewijs te maken, gehandeld wordt.

Alles onverminderd het bepaalde bij de wetten, de commercie betreffende.

1260. Wanneer, behalve het kapitaal, ook interessen gevorderd worden, en dezelve, met het kapitaal vereenigd, de som van honderd-en-vijftig guldens te boven gaan, is de regel, bij het laatst voorgaand artikel vastgesteld, hierop mede toepasselijk.

1261. Iemand eene vordering, de honderd-en-vijftig guldens te boven gaande, gedaan hebbende, kan niet meer tot het bewijs door getuigen toegelaten worden, al ware het, dat hij zijne primitive vordering tot die som verminderde.

1262. Het bewijs door getuigen wordt, zelfs in geval van eene vordering, welke honderd-en-vijftig guldens of daar beneden bedraagt, niet toegelaten, wanneer uitgemaakt is, dat de gevorderde som het overschot of een gedeelte eener grootere inschuld is, welke niet bij geschrift bewezen wordt.

1263. Indien iemand bij dezelfde instantie verscheiden vorderingen doet, voor welke hij geen schriftelijken titel heeft, en die te zamen gevoegd meer dan de som van honderd-en-vijftig guldens bedragen, wordt het bewijs door getuigen niet toegelaten, zelfs niet wanneer hij beweert, dat de schulden uit verschillende oorzaken gesproten, en op verschillende tijden gemaakt zijn; ten ware het regt van vordering, door erfvolging, donatie, als anderzins, van verschillende personen afkomstig mogt zijn.

1264. Alle vorderingen, uit kracht van welken titel ook, die door geschrift niet volledig bewezen worden, moeten bij een' en denzelfden eisch worden gedaan; zijnde de schuldeischer daarna in zijne andere vorderingen, van welke geen schriftelijk bewijs aanwezig is, niet ontvankelijk.

1265. De hier voren gemelde bepalingen lijden uitzondering, wanneer een begin van bewijs door geschrift aanwezig is: Men noemt *een begin van bewijs door geschrift* alle schriftelijke acten, die voortgekomen zijn van den genen, tegen wien eene vordering gedaan wordt, of van den genen, dien hij vertegenwoordigt, en welke de geallegeerde zaak waarschijnlijk maken.

1266. Ook lijden de opgegevene regelen uitzondering, wanneer een schuldeischer buiten staat geweest is, om zich een schriftelijk bewijs der verbindtenis, welke ten zijnen behoeve aangegaan is, te bezorgen.

Deze tweede uitzondering is toepasselijk:

1°. Op verbindtenissen, die uit quasi-contracten, en uit delicten en *quasie-delicten* ontstaan;

2°. Op bewaargeving uit noodzaak, bij gelegenheid van brand, instorting van gebouwen, oproer of schipbreuk, en op bewaargeving, welke door reizigers, in de herbergen waar zij hun verblijf houden, gedaan wordt; alles naar gelang der qualiteit van den persoon, en de omstandigheden der zaak;

3°. Op de verbindtenissen, welke bij onvoorziene toevallen, waarbij men geene schriftelijke acte heeft kunnen maken, aangegaan zijn; en

4°. Ingeval een schuldeischer den titel, welke hem tot schriftelijk bewijs dienen moest, ten gevolge van een toeval, dat onvoorzien is, en van hooger hand komt, verloren heeft.

1267. In de gevallen, waarin het bewijs door getuigen niet is uitgesloten, moet hetzelve, om volkomen te zijn, bestaan in eene overeenstemmende en beëedigde verklaring, van ten minsten twee onbesprokene en bevoegde personen, van het geen zij zelve gezien, gehoord, en ondervonden hebben.

1268. Onbevoegde getuigen zijn:

Allen, die door eenig ziels- of ligchaams-gebrek verhinderd worden, om van de zaak goede wetenschap te hebben, of die hunne wetenschap niet op eene ontwijfelbare wijze kunnen te kennen geven;

Alle personen, welke beneden de achttien jaren oud zijn;

Alle meineedigen, eerloozen, of die zich tot het geven van getuigenis hebben laten omkoopen, of eenige belooning hebben ontvangen of doen toezeggen;

Allen, die tot de personen, voor of tegen welke het getuigenis dienen moet, in zoodanige betrekking staan, dat zij niet als onpartijdig kunnen beschouwd worden, als daar zijn echtgenooten, bloedverwanten en nabestaanden, voogden, curateuren en pupillen, onderling, persoonlijke vijanden, en gebroodde bedienden;

Allen, die bij de zaak regtstreeks of zijdelings belang hebben; en

Allen, die in dezelfde zaak eene der partijen als practizijns bedienen of bediend hebben.

1269. Het getuigenis van personen, welker onbevoegdheid niet volstrekt, maar enkel betrekkelijk is, kan evenwel door den regter, in zaken die niet wel voor ander bewijs vatbaar zijn, en naar aanleiding der omstandigheden, zoo veel of weinig in aanschouw worden genomen, als hij, na eene oordeelkundige overweging van de geheele toedragt der zaak, in gemoede oordeelt te behooren.

1270. In het algemeen is elk gehouden om, daartoe geroepen zijnde, getuigenis der waarheid te geven.

1271. Van de verpligting tot het geven van getuigenis der waarheid worden vrijgesteld:

Allen, die volstrekt onbevoegde getuigen zijn;

Bloedverwanten en nabestaanden, in de op- en nedergaande linie, echtgenooten, broeders of zusters, en derzelver kinderen, voogden, curateuren en pupillen, in zaken rakende zoodanige personen, tot welke zij in eene der genoemde betrekkingen staan;

Allen, die bij de zaak regtstreeks, of een aanmerkelijk zijdelingsch belang hebben; en

Allen, die in dezelve zaak eene der partijen als practizijns bedienen of bediend hebben.

1272. Wanneer een getuige door den dood is verhinderd geworden, zijne, onder presentatie van eede, afgelegde verklaring te beëedigen, zal de regter op dezelve zoodanig regard kunnen slaan, als hij, naar gelang der omstandigheden, zal bevinden te behooren.

1273. In het algemeen moet de regter met de meeste naauwkeurigheid nagaan, of ook de getuigen eenige beweegredenen hebben, om de zaak op deze of gene wijze voortedragen, en moet voorts uit de levenswijze, de zeden, den stand der getuigen, hunne wijze van voordragt, en alle andere omstandigheden, derzelver geloofwaardigheid beoordeelen.

DERDE AFDEELING.

Van presumtien of vermoeden.

1274. Presumtien zijn gevolgtrekkingen, welke de wet of de regter uit eene bekende tot eene onbekende zaak aflerdt.

EERSTE STUK.

Van wettelijke presumtien.

1275. *Wettelijke presumtie* is een zoodanig vermoeden, hetwelk door eene speciale wet met zekere handelingen, daden of omstandigheden verbonden wordt.

De zoodanige zijn:

1°. De handelingen, welke, uit hoofde van haren aard en hoedanigheid, gepresumeerd worden in fraude van de wet te zijn, en daarom door dezelve nietig en van onwaarde verklaard worden;

2°. De gevallen, in welke de wet verklaart, dat de eigendom of bevrijding uit zekere bepaalde omstandigheden wordt afgeleid;

3°. Het gezag, hetwelk de wet aan een regterlijk gewijsde geeft; en

4°. De kracht, welke de wet aan de erkentenis van eene der partijen, of aan deszelfs eed toekent.

1276. Het gezag van een regterlijk gewijsde werk niet, dan ten aanzien van dat geen, hetwelk het onderwerp van het regtsgeding heeft uitgemaakt:

Om daaruit eenig gevolg afteleiden, is het noodig, dat de zaak, welke geeischt wordt, dezelfde is; dat de eisch op dezelfde schuldoorzaak berust, en tusschen dezelfde partijen, en over en weder in dezelfde qualiteiten, behandelt wordt.

1277. Eene wettelijke presumtie ontslaat den geen, in wiens voordeel dezelve is, van alle bewijs.

Geen bewijs wordt tegen eene wettelijke presumtie toegelaten, ingeval de wet, op grond van zoodanige presumtie, zekere bepaalde handelingen nietig verklaard, of den regtsingang op dezelve weigert, ten zij de wet zelve het tegenbewijs mogt vrijgelaten hebben, en onverminderd hetgeen omtrent den geregtelijken eed en judicieële confessie bepaald wordt.

TWEEDE STUK.

Van presumtien, die niet door de wet daargesteld worden.

1278. Presumtien, die niet door de wet worden daargesteld, worden overgelaten aan het verlicht oordeelkundig doorzigt van den

regter, welke geene andere in aanschouw moet nemen, dan die gewigtig, naauwkeurig, bepaald en eenstemmig zijn; en zulks nog alleenlijk in die gevallen, waarin de wet het bewijs door getuigen toelaat; ten ware tegen eene handeling, uit hoofde van kwade trouw of bedrog, werd opgekomen.

VIERDE AFDEELING.

Van confessie of bekentenis.

1279. Eene confessie of bekentenis is of *judicieel* of *extra-judicieel*.

1280. Op eene extra-judiciële bekentenis, die alleen met woorden geschied is, kan men zich niet beroepen in zaken, in welke geen bewijs door getuigen toegelaten wordt.

1281. Judiciële confessie is eene bekentenis, welke de partij, of zijn speciaal gemagtigde, voor den regter aflegt:

Zij levert een volledig bewijs op tegen den geen', die dezelve afgelegd heeft, doch zij mag niet in zijn nadeel gesplitst worden:

Judiciële confessie mag niet herroepen worden, ten zij men bewijst, dezelve ten gevolge van eene onkunde of dwaling omtrent daden of omstandigheden gedaan te hebben:

Zij mag niet herroepen worden onder voorwendsel van eene onkunde of dwaling omtrent het regt.

VIJFDE AFDEELING.

Van den eed.

1282. De judicieele eed is van tweederlei aard:

1°. Die, welke door de eene partij van de andere gevergd wordt, om daaraan de beslissing der zaak overtelaten, en *decisoir* of *beslissend* genoemd wordt; en

2°. Die, welke door den regter aan eene der beide partijen, ambtshalve, wordt opgelegd.

EERSTE STUK.

Van den beslissenden eed.

1283. Delatie van den beslissenden of decisoiren eed kan, over welke soort van geschillen dit ook zijn moge, gedaan worden.

1284. Deze eed kan niet gevergd worden dan omtrent eene daad, welke persoonlijk verrigt is, door den geen' aan wiens eed de beslissing wordt overlaten.

1285. Dezelve kan in iederen staat van het proces gevergd worden, zelfs dan, wanneer geenerlei begin van bewijs, het zij voor den eisch, het zij voor de exceptie of verdediging, voorhanden is.

1286. Indien hij, aan wiens eed de beslissing van eene zaak overgelaten is, weigert den gevergden eed aantenemen en afteleggen, of de zaak wederkeerig te laten aan den eed der wederpartij, moet aan hem, of, ingeval dat de wederpartij, aan wiens eed de beslissing der zaak wederkeerig overgelaten is, weigert denzelven aant nemen of afteleggen, moet aan dezen deszelfs eisch of exceptie ontzegd, of dezelve met betrekking tot zijne gedane verdediging in het ongelijk gesteld worden.

1287. Wanneer de daad, omtrent welke de eed gevergd wordt, niet de daad is van beide partijen, maar zuiver personeel is aan dien geen', aan wiens eed de beslissing wordt overgelaten, mag die beslissing niet wederkeerig aan den eed der wederpartij gelaten worden.

1288. Wanneer hij, van wien de beslissende eed is gevergd, of hij, aan wiens eed de beslissing wederkeerig is overgelaten, den eed aangenomen en afgelegd heeft, wordt aan de tegenpartij niet toegelaten, de valschheid van dezen eed te beweeren.

1289. Die den beslissenden eed van zijne wederpartij gevergd, of de beslissing aan den eed van zijne wederpartij wederkeerig overgelaten heeft, kan zijn aanbod niet weder intrekken, zoodra de wederpartij verklaard heeft, bereid te zijn dien eed afteleggen.

1290. De eed afgelegd zijnde, levert zulks geen bewijs op, dan alleen ten voordeele of nadeele van den geen', die denzelven gevergd of overgelaten heeft, en van deszelfs erfgenamen en regt verkrijgenden:

Nogtans wordt een schuldenaar, aan wiens eed de beslissing door een' der solidaire schuldeischers is overgelaten, door het aannemen en afleggen van denzelven niet verder bevrijd, dan voor het aandeel van dien schuldeischer:

De gevergde of opgedragen eed door een' principalen schuldenaar aangenomen en afgelegd zijnde, worden daardoor ook de borgen bevrijd:

Dezelve eed, aan één' der solidaire schuldenaren gevergd of opgedragen, en door hem afgelegd zijnde, bevrijdt ook zijne medeschuldenaars:

De eed, aan den borggever gevergd of opgedragen, en door denzelven afgelegd, strekt ook ten voordeele van den principalen debiteur.

In deze twee laatste gevallen echter strekt de eed van een' solidairen medeschuldenaar, of van een' borg niet ten voordeele van de medeschuldenaars, of van den principalen schuldenaar, dan wanneer die eed omtrent de schuld zelve, en niet omtrent het bestaan der solidariteit, of van den borgtogt, gevergd of opgedragen is.

TWEEDE STUK.

Van den eed, die door den regter ambtshalve wordt opgelegd.

1291. De regter is bevoegd, om aan één der partijen een' eed opteleggen, het zij om daarvan de beslissing der zaak te doen afhangen, het zij om daardoor de hoegrootheid der te vallen condemnatie te bepalen.

1292. De regter mag echter den eed, het zij met opzigt tot de exceptie of verdediging, ambtshalve, niet opleggen, dan onder de twee navolgende bepalingen:

1°. Dat de eisch, exceptie of verdediging niet volledig bewezen zij; en

2°. Dat dezelve niet ten eenenmale onbewezen zij:

Buiten deze twee gevallen, moet de regter den eisch zuiver en eenvoudig toewijzen of ontzeggen.

1293. Wanneer de regter aan één der partijen den eed ambtshalve opgelegd heeft, mag deze de beslissing der zaak niet derkeerig aan den eed der wederpartij overlaten.

1294. De eed tot bepaling der waarde of begrooting van geëischte zaak mag dan alleen door den regter opgelegd worden, wanneer het niet mogelijk is om die waarde op eene andere wijze te berekenen:

De regter moet zelfs, ingeval hij een' eed tot bepaling der waarde of begrooting van eene geëischte zaak oplegt, eene zekere bepaalde som als een maximum vaststellen, tot het bedrag van welke de eischer op zijn' eed zal geloofd worden.

Algemeene bepaling omtrent het bewijs.

1295. De algemeene regelen nopens het bewijs door geschrift, door getuigen, door presumtien, door bekentenis of confessie, en door den eed, in dit zesde hoofdstuk voorgeschreven, zijn toepasselijk op alle burgerlijke handelingen, met uitzondering alleen van de zoodanige, welke op eene bijzondere wijze moeten bewezen worden, of waaromtrent, achtervolgens het geen dien aangaande meer bijzonder, bij de behandeling van elk dier onderwerpen, in dit wetboek is bepaald en vastgesteld, sommige soorten van bewijs niet worden toegelaten.

DERDE TITEL.

Van verbindtenissen buiten overeenkomst.

1296. Zekere verbindtenissen ontstaan zonder eenige voorgegane overeenkomst, noch van de zijde van den geen', die zich verbindt, noch van de zijde van den geen', ten wiens behoeve de verbindtenis geschiedt:

Sommige derzelve worden alleenlijk daargesteld uit kracht van de wet; andere vloeijen voort uit eene personele daad van den geen', die daardoor verbonden wordt:

De eerste zijn zoodanige verbindtenissen, welke tegen iemand wil aangegaan worden, als tusschen naburige eigenaars, of de verbindtenissen van voogden en andere administrateurs, welke de hen opgedragen voogdij of administratie niet weigeren kunnen.

De laatste voortvloeijende uit de personele daad van den geen, die daardoor verbonden wordt, ontstaan of uit quasi-contracten, of uit delicten of quasi-delicten, en maken het onderwerp van dezen titel uit.

EERSTE HOOFDSTUK.

Van quasi-contracten.

1297. *Quasi-contracten* zijn iemands loutere vrijwillige daden, waaruit eene verbindtenis ontstaat, ten behoeve van een derden, en somtijds eene wederkeerige verbindtenis van beide partijen.

1298. Wanneer men vrijwillig eens anders zaak, met of zonder deszelfs weten, waarneemt en verrigt, verbindt men zich daardoor stilzwijgende, om met die beheering voort te gaan, en dezelve te volbrengen, tot dat de eigenaar in staat is om in die zaak zelve te voorzien; dusdanig een moet zich ook met al dat geen belasten, hetwelk tot die zaak betrekkelijk is.

Hij onderwerpt zich aan alle de verpligtingen, welke hij zoude moeten hebben nagekomen, indien hij bij eene uitdrukkelijke lastgeving was gemagtigd geweest.

1299. Hij is verpligt met die beheering voort te gaan, zelfs dan, wanneer de eigenaar komt te overlijden, vóór dat de zaak ten einde gebragt is, en zelfs tot tijd en wijle de erfgenaam daaromtrent zelf voorziening doen kan.

1300. Hij is gehouden omtrent die beheering de pligten van een goed huisvader te vervullen; niettemin kan de regter de kosten, schaden en interessen, die door de schuld of nalatigheid van zoodanig iemand mogten veroorzaakt zijn, modereren, naar gelang der omstandigheden, welke denzelven tot die beheering bewogen hebben.

1301. De geen, wiens belangen door een' ander' behoorlijk zijn waargenomen, is verpligt, om de verbindtenissen, die den onderwinder in zijn' naam aangegaan, te vervullen, denzelven schadeloos te houden wegens alle personele, door hem aangegane verbindtenissen, en aan denzelven zijne nuttige en noodzakelijke uitschotten terug te geven.

1302. Die, bij vergissing of met zijn weten, iets ontvangt, het welk hem niet verschuldigd is, is verpligt om hetzelve terug te geven aan den geen', van wien hij het onverschuldigd ontvangen heeft.

1303. Wanneer iemand, die bij vergissing meent de schuldenaar te zijn, eene wezenlijk bestaande schuld heeft voldaan, heeft dezelve het regt om het betaalde van den schuldeischer terug te vorderen:

Niettemin houdt dit regt op, wanneer de schuldeischer de schuldbekentenis ten gevolge van die betaling vernietigd heeft; behoudens in dat geval het verhaal van den geen', die betaald heeft, op den wezenlijken schuldenaar.

1304. Wanneer aan de zijde van den geen', die de betaling ontvangen heeft, kwade trouw heeft plaats gehad, is dezelve gehouden tot teruggave, zoo van het kapitaal, als van de interessen of vruchten, gerekend sedert den dag der voldoening.

1305. Indien het onverschuldigd ontvangene een onroerend, of roerend ligchamelijk goed is, is hij, die hetzelve ontvangen heeft, verpligt, dat goed in natura, indien hetzelve nog in wezen is, of de waarde daarvan, indien het door zijn toedoen vergaan of verminderd is, terug te geven.

Hij is zelfs aansprakelijk voor toevallig verlies, indien hij het goed ter kwader trouw ontvangen heeft.

1306. Die iets, hetwelk onverschuldigd is, ter goeder trouw ontvangen en hetzelve verkocht heeft, behoeft niets anders dan den koopprijs terug te geven.

1307. Hij, aan wien eene zaak is teruggegeven, moet zelfs aan den geen', die de zaak ter kwader trouw bezeten heeft, die noodzakelijke en nuttige uitgaven vergoeden, welke tot behoud der zaak gedaan zijn.

1308. Minderjarigen, iets onverschuldigd ontvangen hebbende, zijn alleen tot de teruggave gehouden, voor zoo verre zij door die ontvangst verrijkt zijn.

1309. Eene verbindtenis uit quasi-contract heeft ook plaats tusschen de genen, die, zonder voorafgaande overeenkomst, eenige zaak gemeenschappelijk bezitten.

1310. De regten en verpligtingen der deelgenooten staan over het algemeen gelijk met die gene, welke uit kracht van societeit stand grijpen.

1311. Ieder deelgenoot mag nogtans over zijn aandeel beschikken naar welgevallen, ook door hetzelve aan een' ander' te vervreemden.

1312. Ieder deelgenoot heeft het regt, om ten allen tijde scheiding van deze gemeenschap te vorderen.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Van delicten of quasi-delicten.

1313. Alle daden, hoedanig en van welken aard ook, waardoor aan een' ander' schade toegebragt wordt, stellen den geen', door wiens schuld of verzuim de schuld veroorzaakt is, in de verpligting om dezelve te vergoeden.

1314. Een ieder is dienvolgende verantwoordelijk, niet alleen voor de schade, welke hij door zijne daad, maar ook voor die, welke hij door zijne nalatigheid of onvoorzigtigheid veroorzaakt heeft.

1315. Men is niet alleen verantwoordelijk voor de schade, welke men door zijn eigen daad veroorzaakt, maar ook voor die, welke veroorzaakt wordt door de daad van personen, voor welke men aansprakelijk is, of door zaken, welke men onder zijn opzigt of beheering heeft.

Derhalve zijn aansprakelijk:

De vader, en bij deszelfs overlijden de moeder, voor hunne minderjarige kinderen, die bij hen inwonen;

De meesters voor hunne dienstboden, en de genen, welke zij in hun werk hebben;

De onderwijzers en werkbazen voor hunne leerlingen en kweekelingen, gedurende den tijd dat dezelve onder hun toezigt staan:

Deze verantwoordelijkheid heeft geen plaats, wanneer de vader, de moeder, de meester, de onderwijzers of werkbazen kunnen bewijzen, dat zij de daad, voor welke zij aansprakelijk zouden zijn, niet hebben kunnen beletten.

1316. De eigenaar van een beest, of de geen, die hetzelve in zijn dienst heeft, is verantwoordelijk voor de schade door het beest veroorzaakt; het zij hetzelve dadelijk onder zijn opzigt of bewaring, dan wel verdwaald, ontsnapt of doorgegaan zij, voor zoo verre hij door zijne schuld of nalatigheid daartoe aanleiding heeft gegeven.

1317. De eigenaar van een gebouw is verantwoordelijk voor de schade, veroorzaakt door de geheele of gedeeltelijke instorting van het gebouw, indien hetzelve door gebrek aan behoorlijk onderhoud te weeg is gebragt.

1318. Een doodslag, moedwillig of door schuld of onvoorzigtigheid gepleegd, verpligt den doodslager om aan de weduwe of kinderen, die door des nedergeslagenen arbeid plegen onderhouden te worden, te doen vergoeding van schade en winstderving, welke vergoeding door den regter, naar lang van personen en omstandigheden, zal moeten begroot worden.

1319. Tot deze vergoeding zijn gehouden allen, die aan den doodslag mede handdadig geweest zijn, schoon men niet juist kan aantoonen, wie van hen den doodslag heeft toegebragt.

1320. Kwetsing, of verminking aan eenig deel van het ligchaam, geeft aan den gewonden het regt om te vorderen vergoeding van het meesterloon, en van de schade en winstderving daardoor aan hem toegebragt, de pijn en smert en ontsiering van het ligchaam daaronder gerekend, het geen door den regter, naar gelang van den persoon en de omstandigheden, begroot wordt.

Die door eene verzameling van verscheiden personen gewond is, en niet bepaaldelijk kan aanwijzen den geen' die hem de wonde toegebragt heeft, is geregtigd om vergoeding te vragen van allen, welke tot de de verzameling behoord hebben.

1321. Doodslag of kwetsing uit noodweer, of bij onvermijdelijk toeval, geven geen regt om vergoeding te vorderen.

1322. Die door woorden, geschriften of dadelijkheden iemands eer beleedigt, is, behalve tot het vergoeden van schade, ook gehouden, de injurie of aangedanen hoon honorabel te beteren.

1323. De verpligting, tot betering van eer, rust mede niet alleen op den dader der injurie, maar ook op de genen, die de uitvoering der injurie hebben aangeraden of bevolen, of in eenigerhande opzigte daartoe behulpzaam geweest zijn.

1324. Het regt om betering van eer te vorderen komt toe, niet alleen aan den geen', die regelregt beleedigd is, maar ook aan die genen, die zich door de aangedane injurie zijdeling voor beleedigd kunnen houden; bij voorbeeld:

De vader van eenen minderjarigen zoon, de man van eene getrouwde vrouw, wanneer aan dien zoon of die vrouw eene injurie is aangedaan.

1325. Nooit heeft de actie tot betering der injurie plaats, ten zij dezelve aangedaan is met oogmerk om te beleedigen; dit oogmerk wordt bewezen of uit den aard der daad zelven, die geene andere uitlegging gedoogt, of uit de omstandigheden, welke de daad vergezeld hebben.

1326. Betering van injurie bestaat daarin, dat de injuriant aan de beleedigden in het openbaar voor den regter verzoekt om vergiffenis, met verklaring, dat hij berouw heeft van het gebeurde, en belooft en aanneemt, zich voortaan daarvan te zullen wachten, en eindelijk verklaart, dat hij den geïnjurieerden houdt voor een' man van eer; op wiens gedrag hij niets te zeggen weet; kunnende nogtans de regter, naar den aard en meerdere of mindere kwaadaardigheid der aangedane beleediging, de uitdrukkingen en de wijze, op welke de betering geschieden moet, zoodanige andere rigting geven, als hij oordeelt te behooren.

1327. De waarheid der gedane verwijting, mits behoorlijk bewezen zijnde, verschoont wel van de recantatie, of verklaring, dat men den beleedigden houdt voor een' man van eer, op wiens gedrag men niets te zeggen weet, doch verschoont niet van de verdere betering der injurie, die met een blijkbaar oogmerk om te beleedigen geschied is.

1328. De actie tot betering der injurie eindigt:

1°. Door den dood van den beleediger;

2°. Door gedane kwijtschelding, het zij uitdrukkelijk, bij aangegaan verdrag of transactie, het zij stilzwijgende, door het plegen van zulke daden, die met het voornemen om betering van eer te vorderen niet kunnen worden overeengebragt;

3°. Door het geven van gepaste en behoorlijke voldoening door den beleediger aan den beleedigden, het zij uit eigene beweging, het zij nadat de beleedigde verklaard heeft, zich de injurie aantetrekken; en

4°. Door verloop van een jaar, te rekenen van den dag af dat de injurie gepleegd is, indien de actie tot betering niet binnen dien tijd met der daad is geïnstitueerd geworden.

VIERDE TITEL.

Van het huwelijks-contract en de wederzijdsche regten der echtgenooten.

1329. De bepalingen, het huwelijks-contract en de wederzijdsche regten der echtgenooten betreffende, zijn behandeld bij den titel van *het huwelijk*.

VIJFDE TITEL.

Van donatie of schenking.

1330. *Donatie* is eene handeling, waarbij iemand uit milddadigheid iets onherroepelijk afstaat, ten behoeve van een' ander', die het geschonkene aanneemt.

1331. Om donatien te kunnen doen of aannemen, is het noodig, dat de donateur het vrije beheer van zijne goederen, en het vermogen om te contracteren heeft; als mede dat den donataris door de wet niet verboden wordt de schenking aantenemen.

1332. Voogden of curateuren mogen, in hunne qualiteit, geene donatie doen.

1333. Echtelieden mogen aan elkander geene donatie doen.

Alle gesimuleerde donatien, onder welke benaming of titel, dezelve ook geschieden, als mede alle donatien, welke door tusschenkomst van intermediaire personen plaats hebben, zijn nul en van onwaarde.

1334. Voor donatien door tusschenkomst van intermediaire personen worden gehouden dezulke, welke door een der echtgenooten aan het kind of de kinderen van den anderen echtgenoot, in een vorig huwelijk verwekt, gedaan worden; alsmede die, welke gedaan worden door een' der echtgenooten aan de ouders van den anderen echtgenoot, dewelke ten tijde der donatie de vermoedelijke erfgenaam van deze zijne ouders was; en deze handeling wordt ook dan zelfs voor eene donatie door tusschenkomst van een intermediair persoon gehouden, wanneer de bedoelde echtgenoot zijne ouders niet overleefd mogt hebben.

1335. Donatien, tusschen echtelieden regelregt en niet gesimuleerd gedaan, en staande huwelijk niet herroepen zijnde, worden door den dood van den donateur, mits de donataris als dan nog in leven is, bekrachtigd, even als of zij van den beginnen af deugdelijk en wettig geweest waren.

Zij worden gehouden voor herroepen, wanneer echtscheiding plaats heeft, en wanneer de donateur het geschonkene vervreemd, of bij testament aan een ander gemaakt heeft.

1336. Donatien kunnen alleen bevatten goederen, die de donateur dadelijk bezit; indien de donatie ook toekomstige goederen bevat, is dezelve ten dien opzigte krachteloos.

1337. Geene acte van donatie van roerende goederen is van waarde, ten ware die goederen zijn getauxeerd, en de staat of inventaris dier getauxeerde goederen door den donateur en donataris, of die voor denzelven de donatie aanneemt, geteekend en aan de acte van donatie geannexeerd zij.

1338. Donatien van onroerende goederen, of van daaruit voorkomende voordeelen, mogen niet gedaan worden ten behoeve van

steden, dorpen, godsdienst-gemeenschappen, armen-inrigtingen, godshuizen, weeshuizen, en andere geoorloofde gemeenschappen of gestichten, dan alleen na bekomene autorisatie van den Koning.

1339. Alle acten van donatie, onder de hand gepasseerd, zijn krachteloos.

1340. Geene donâtie is van waarde, of zij moet door den donataris, of door iemand tot dat einde bijzonderlijk door hem gemagtigd, worden aangenomen; zonder onderscheid, of die aanneming gedaan wordt bij de acte zelve, of bij eene posterieure acte, mits deze mede niet onder de hand gepasseerd zij.

1341. Donatiën, eenmaal wettig gedaan zijnde, zijn onherroepelijk, en de donataris heeft, uit krachte van dezelve, eene personele actie tegen den donateur, om hem door levering of overdragt in het bezit van den eigendom van het gedonateerde te stellen.

1342. De bepaling van onherroepelijkheid, bij het naastvoorgaand artikel vastgesteld, lijdt echter uitzondering, wanneer de voorwaarden, onder welke de donatie gedaan is, niet vervuld zijn; alsmede in geval van ondankbaarheid van den donataris, en in het geval, dat aan den donateur naderhand kinderen geboren, of onechte kinderen door denzelven gelegitimeerd zijn.

1343. Bijaldien eene donatie herroepen wordt wegens het onvervuld blijven der bedongene voorwaarden, moet het geschonkene aan den donateur teruggegeven worden, vrij van alle lasten en hijpotheken, waarmede de donataris dat goed mogt bezwaard hebben, en oefent de donateur tegen derden, die het geschonken goed, wanneer hetzelve onroerend is, onder zich hebben, hetzelfde regt uit, het geen hij tegen den donataris zelven zoude hebben kunnen doen gelden.

1344. Geene donatie kan, uit hoofde van ondankbaarheid, worden herroepen, dan in de navolgende gevallen:

1°. Indien de donataris lagen gelegd heeft op het leven van den donateur;

2°. Indien hij zich tegen den donateur aan merkelijke mishandelingen schuldig gemaakt heeft; en

3°. Indien hij den donateur levens-onderhoud geweigerd heeft.

1345. Donatie wordt, uit hoofde van het onvervuld blijven eener bedongene voorwaarde, of van ondankbaarheid, nimmer van zelve voor herroepen gehouden, maar moet de herroeping uitdrukkelijk en binnen den bij de wet bepaalden tijd geschieden.

1346. De herroeping wegens ondankbaarheid moet gedaan worden binnen 's jaars, gerekend van den dag, dat de daad, welke door den donateur aan den donataris, te laste gelegd wordt, geschied is, of ter kennisse van den donateur gekomen is.

De actie tot herroeping kan niet geïnstitueerd worden door den donateur, tegen de erfgenamen van den donataris, noch door de erfgenamen van den donateur, tegen den donataris zelven, ten ware, in het laatste geval, de actie bij het leven van den donateur reeds aanhangig was, of wel, dat hij overleden mogt zijn binnen het jaar, waarin de daad bedreven was.

1347. Vervreemding van het geschonkene, door den donataris gedaan, en hijpotheken, en andere reële lasten, waarmede hij hetzelve mogt bezwaard hebben, blijven van waarde, niettegenstaande herroeping ter zake van ondankbaarheid; blijvende niettemin de donataris gehouden, de waarde van het vervreemde of bezwaarde terug te geven, berekend naar den tijd, waarop die herroeping gedaan is, met de vruchten van dien, van den dag der herroeping af.

1348. Huwelijksgiften kunnen niet herroepen worden uit hoofde van ondankbaarheid.

1349. Wanneer de donateur, ten tijde der donatie, geene kinderen of andere descendenten in leven hebbende, aan hem naderhand, het zij bij zijn leven, of zelfs na zijnen dood, een kind geboren wordt, of dat bij zijn leven een door hem in onecht verwekt kind gelegitimeerd is, wordt de bevorens gedane donatie door de wet zelve herroepen; en zulks hoedanig ook de waarde der donatie zij, en onder welke benaming of titel dezelve moge zijn geschied; zelfs al ware de donatie mutueel of tot echtige belooning geschied; of al ware dezelve in eene huwelijksgift bestaande, zoo maar dezelve huwelijksgift door andere personen dan ouders en grootouders, aan de echtgenooten, of door den eenen echtgenoot aan den anderen gedaan is.

1350. De herroeping heeft zelfs dan plaats, wanneer de huisvrouw van den donateur, of donatrice, bereids zwanger was, ten tijde toen de donatie geschied is.

1351. De donatie wordt ook dan zelfs herroepen, wanneer de donataris, in het bezit van het goed zijnde, daarin door den donateur na de geboorte of legitimatie van het kind gelaten mogt zijn; doch de donataris is niet verpligt de door hem genotene vruchten terug te geven, dan van den dag af, dat de geboorte of de legitimatie van het kind hem, bij behoorlijke acte van insinuatie, kennelijk zal zijn gemaakt; doch na dien dag vermag hij dezelve ook nimmer voor zich te behouden, al ware het dat de actie tot teruggave van het geschonkene eerst na die kennisgeving geïnstitueerd was.

1352. De goederen, geschonken bij eene donatie, welke door de wet zelve herroepen wordt, keeren terug naar den donateur, vrij van alle lasten en hijpotheken, waarmede de donataris dezelve mogt hebben bezwaard, en kunnen zelfs op geenerlei wijze verbonden blijven tot zekerheid van het huwelijksgoed van de vrouw van den donataris; het geen ook dan plaats heeft, wanneer de donatie ter begunstiging van het huwelijk van den donataris gedaan, en in de huwelijksvoorwaarde geïnsereerd is.

1353. Donatien, in dier voege herroepen, kunnen nitt herleven en op nieuw van kracht worden door den dood van het kind van den donateur, noch door eenige daad van bevestiging, en, indien de donateur het geschonkene weder aan denzelfden donataris geven wil, het zij vóór of na den dood van het kind, uit hoofde van wiens geboorte, of legitimatie, herroeping geschied was, kan hij zulks niet anders doen dan bij eene nieuwe donatie.

1354. Alle bedingen of overeenkomsten, waarbij een donateur van de herroeping eener donatie, uit hoofde van geboorte of legitimatie van kinderen, dewelke daarna plaats zoude kunnen hebben, heeft afgezien, zijn van onwaarde, en kunnen geen gevolg hebben.

1355. De donataris, zijne erfgenamen of regt verkrijgende, of andere personen, die het geschonkene onder zich hebben, kunnen geene prescriptie aanvoeren, om eene donatie van krachte te doen zijn, waarvan de herroeping plaats heeft uit hoofde van geboorte of legitimatie van kinderen, dan na een beloop van dertig jaren, die niet beginnen te loopen, dan van de geboorte-dag van des donateurs laatste kind af; en zulks behoudens het geen ten aanzien van interruptie bij de wet wordt bepaald.

ZESDE TITEL.

Van koop en verkoop.

EERSTE HOOFDSTUK.

Van den aard en vereischten van koop en verkoop.

1356. Een contract van *koop en verkoop* is eene overeenkomst, waarbij de een zich verbindt om iets te leveren, en de andere om hetzelve te betalen.

1857. Koop wordt gehouden voor voltrokken, zoodra de koper en verkooper het over het goed en den koopprijs met elkander eens zijn, schoon het gekochte nog niet geleverd, noch de koopprijs betaald is.

1358. Koop kan geschieden, of zuiver en eenvoudig, of onder eene, het zij opschortende, het zij ontbindende voorwaarde.

Koop kan ook van twee of meer zaken alternatief geschieden.

De gevolgen van koop en verkoop regelen zich in alle dezen gevallen naar de algemeene grondbeginselen der contracten.

1359. Voltrokken koop heeft ten gevolge, dat het verkochte goed, roerend of onroerend, van dien tijd af, staat ten bate en schade van den kooper, ten zij anders ware bedongen.

1360. De verkooper is echter verpligt, tot de levering toe, voor de bewaring van het verkochte te zorgen; hierin verzuimplegende, stelt hij zich tot schadevergoeding aansprakelijk.

1361. Wanneer eenig goed bij getal, maat of gewigt verkocht is, en niet bij het stuk of bij den hoop, blijft hetzelve voor rekening van den verkooper, tot dat de toetelling, toemeting of toeweging, heeft plaats gehad.

1362. Een koop, aangegaan op dien voet, dat het verkochte alvorens zal worden geproefd, of tegen een gegeven monster vergeleken, wordt niet gehouden voor voltrokken, zolang de proeving of vergelijking niet gedaan, en het goed voldoende bevonden is.

1363. Iets verkocht zijnde op dien voet, dat alvorens daarvan de proef zal worden genomen, wordt die koop gerekend onder eene opschortende voorwaarde aangegaan te zijn.

1364. Iemand iets belovende te koopen of te verkoopen, wordt de belofte voor eenen dadelijke koop of verkoop gehouden, wanneer namelijk beide partijen over het goed en den koopprijs het met elkander eens zijn.

1365. Wanneer de belofte tot koop en verkoop gepaard is gegaan met eene handgift of godspenning, staat het aan elk der contracterende partijen vrij, zoodanige belofte intetrekken:

Wanneer die geen, die de handgift gegeven heeft, de belofte intrekt, verliest hij zijne handgift, en wanneer de belofte ingetrokken wordt door hem, die de handgift ontvangen heeft, is dezelve verpligt het dubbeld daarvan terug te geven.

1366. De koopprijs moet zeker en door de contracterende partijen bepaald zijn, eer dat de koop voor voltrokken kan gehouden worden.

1367. De bepaling van den koopprijs kan echter aan de uitspraak van een' derden gelaten worden:

Ingeval die derde weigert, of buiten staat is, om uitspraak te doen, wordt de koop gehouden als niet geschied.

1368. De kosten van den koop en van de levering of overdragt zijn voor rekening van den kooper en verkooper, beiden ieder voor de helft, ten zij bij overeenkomst daaromtrent eenige andere bepaling gemaakt is.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Wie koopen en verkoopen mogen.

1369. Allen, wien de wet zulks niet verbiedt, kunnen koopen en verkoopen.

1370. Tusschen echtelieden kan geen koop noch verkoop bestaan, dan in de hier navolgende gevallen:

1°. Wanneer een der echtgenooten, na geregtelijke echtscheiding, aan den anderen echtgenoot goederen afstaat, tot voldoening van het geen, waarop dezelve aanspraak heeft; en

2°. Wanneer de afstand van goederen, door den man aan de vrouw, staande huwelijk; uit eene wettige oorzaak geschiedt, gelijk als tot redintegratie van vervreemde goederen, of het wederbeleggen van penningen, wanneer omtrent die goederen of penningen geene gemeenschap tusschen hen plaats grijpt; behoudens echter in beide gevallen het regt van de erfgenamen der contracterende partijen, bijaldien er indirect voordeel voor één van dezelve in gelegen mogt zijn.

BIJVOEGSEL,

No. 11,

BEHOORENDE TOT DE KONINKLIJKE COURANT VAN MAANDAG DEN 24sten VAN GRASMAAND 1809, No. 98.

1371. Voogden mogen geene goederen hunner pupillen koopen, gemagtigden geene koopers worden van goederen, die zij gelast zijn te verkoopen, administrateurs van goederen van gemeenten, of van publieke gestichten, mogen geene goederen koopen, die aan hunne verzorging zijn toebetrouwd. Publieke ambtenaren mogen geene nationale goederen koopen, waarvan de verkoop onder hun opzigt geschiedt:

Het vorenstaande verbod is ook toepasselijk op inkoopen, dewelke niet door de voogden, gemagtigden, administrateurs en publieke ambtenaren, in persoon, maar door tusschenkomende of intermediaire personen geschieden.

1372. Geen leden, griffiers of secretarissen van geregten, of dergelijke beambten, geen exploicteurs, practizijns of notarissen, mogen eenige processen, regten of actiën koopen, en door cessie aan zich doen overdragen, waarover geschil aanhangig is, of waarschijnlijk aanhangig zal worden, voor de geregten, van welke zij leden of ministers zijn, of waarvoor zij postuleren, of onder het regtsgebied van welke zij behooren; alles op pene van nulliteit en van aan de belanghebbenden de kosten, schaden en interessen te moeten vergoeden.

DERDE HOOFDSTUK.

Wat verkoopbaar is.

1373. Alles, wat aan de handel der menschen is onderworpen, is verkoopbaar, wanneer geene bijzondere wetten de vervreemding van hetzelve verbieden.

1374. Verkoop van eens anders goed is nietig.

De verkooper is, ingeval de kooper niet geweten heeft, dat het verkochte aan een' ander' toebehoorde, tot vergoeding van kosten, schaden en interessen aan denzelven gehouden.

1375. Het regt tot eene erfenis van een' nog levend' persoon mag, zelfs met zijne toestemming, niet verkocht worden.

1376. Indien de verkochte zaak, ten tijde der verkooping, geheel is vergaan, is de verkoop krachteloos:

Bijaldien dezelve slechts gedeeltelijk vergaan is, staat het aan den kooper, om of den koop te laten varen, of om het overgebleven gedeelte te vorderen, tegens voldoening van zoodanigen prijs, als waarop het door deskundigen, in evenredigheid van den voor het geheel uitgeloofden koopprijs, bepaald wordt.

VIERDE HOOFDSTUK.

Van de pligten des verkoopers.

EERSTE AFDEELING.

Algemeene bepalingen.

1377. De verkooper is gehouden duidelijk uittedrukken, waartoe hij zich verbindt.

Alle duistere of dubbelzinnige bedingen worden ten nadeele van den verkooper uitgelegd.

1378. De hoofdverpligtingen van den verkooper zijn *levering* en *vrijwaring van de door hem verkochte zaak.*

TWEEDE AFDEELING.

Van levering.

1379. *Levering* is de overdragt der verkochte zaak, waardoor dezelve komt in de magt en in het bezit van den kooper.

1380. De levering van onroerend goed geschiedt door opdragt, volgens het geen in art. 591 is bepaald.

1381. De levering van roerend goed geschiedt door overgifte, zoo en in dier voege als bij art. 590 is vastgesteld.

1382. De levering van onligchamelijke zaken, die enkel in een regt bestaan, heeft plaats ingevolge het bepaalde bij art. 592.

1383. Ten aanzien van de plaats, waar de levering moet geschieden, moet gevolgd worden de bepaling, vervat in art. 1156.

1484. Wanneer de verkooper, door zijn toedoen of verzuim alleen, oorzaak is, dat het verkochte op den door partijen bepaalden tijd niet geleverd wordt, heeft de kooper de keuze, of hij den koop wil vernietigd hebben, of dat hij in het bezit van het gekochte wil gesteld worden.

1385. In alle gevallen moet de verkooper de kosten, schaden en interessen dragen, bijaldien de kooper eenig nadeel lijdt, om dat het goed niet op den bepaalden tijd geleverd is.

1386. De verkooper is tot de levering van het verkochte niet gehouden, indien de kooper daarvan den prijs niet betaald, en de verkooper hem geen uitstel van betaling heeft toegestaan.

1387. Even min is hij tot de levering gehouden, al ware het, dat hij eenig uitstel van betaling verleend had, indien de kooper na den verkoop insolvent mogt geworden, of buiten crediet mogt geraakt zijn, en de verkooper overzulks gevaar loopen mogt, om den prijs van het verkochte te verliezen; ten zij de kooper hem borg voor de betaling op den bepaalden tijd stelde.

1388. Het verkochte moet geleverd worden in dien staat, waarin hetzelve zich op het oogenblik van den verkoop bevindt.

Van dien dag af behooren alle de vruchten aan den kooper.

1389. De kooper is verpligt het verkochte, met al deszelfs gevolg, mitsgaders al dat gene, hetwelk tot het aanhoudend gebruik van hetzelve behoort, te leveren.

1390. Hij is gehouden het verkochte in deszelfs geheelen omvang, zoo als het bij het koop-contract uitgedrukt wordt, te leveren, onder de hier navolgende modificatien.

1391. Indien de verkoop van eenig onroerend goed geschied is, met uitdrukking van deszelfs uitgestrektheid, grootte of inhoud, tegen bepaling van een zekeren prijs voor de maat, is de verkooper verpligt aan den kooper, zulks begeerende, zoodanige quantiteit te leveren, als bij het contract uitgedrukt staat; doch, indien hem zulks onmogelijk is, of de kooper zulks niet vordert, is hij verpligt zich met eene evenredige vermindering van den prijs te vergenoegen.

1392. Indien in het geval, bij het vorige artikel vermeld, het verkochte in deszelfs geheelen omvang, daaarentegen, meer behelzen mogt, dan bij het koop-contract uitgedrukt is, heeft de kooper de keuze, om den prijs in evenredigheid te verhoogen, of om den koop te laten varen, ingeval het meerdere bestaat in een twintigste gedeelte, boven het geheel, bij den koop vermeld.

1393. In alle andere gevallen,

Het zij de verkoop van eene zekere en bepaalde zaak geschied is,

Het zij dezelve afgescheiden en afzonderlijke goederen ten onderwerp heeft,

Het zij dezelve begint met de opgaaf der maat, of met de beschrijving van het onderwerp, gevolgd door de opgaaf der maat,

Geeft de uitdrukking van de maat aan den verkooper geen regt, om, wegens overmaat, eene evenredige vermeerdering van prijs te vorderen, noch aan den kooper, om, wegens ondermaat, eene evenredige vermindering te eischen, ten ware het verschil tusschen de wezenlijke maat van het verkochte, en die, welke bij den koop uitgedrukt is, een twintigste gedeelte te veel, of een twintigste gedeelte te weinig, berekend naar de waarde der totaliteit van de verkochte zaken, bedraagt; ten zij het tegendeel hier van mogt bedongen zijn.

1394. Ingeval de kooper, volgens het voorgaand artikel, tot eene evenredige vermeerdering van prijs, wegens overmaat, mogt gehouden zijn, heeft hij de keuze, of om van den koop aftezien, of om die vermeerdering van prijs te betalen, en zulks met de interessen van dien, voor zoo verre hij het gebruik van het verkochte gehad heeft.

1395. Wanneer de kooper regt heeft om van den koop aftezien, is de verkooper verpligt, hem, behalve den prijs, zoo hij dien ontvangen heeft, terug te geven de kosten, op den koop gevallen.

1396. De actie tot evenredige vermeerdering of aanvulling van den prijs moet door den verkooper, en die tot vermindering van den prijs, of tot vernietiging van het koop-contract, door den kooper, geïnstitueerd worden binnen het jaar, te rekenen van den dag, waarop de koop aangegaan is; op pene van daartoe van dit regt verstoken te zijn.

1397. Wanneer twee stukken goed bij hetzelfde contract, en voor één en denzelfden prijs verkocht zijn, met opgave van de hoegrootheid van elk, en bevonden wordt, dat het eene meer en het andere minder in zich bevat, wordt dit verschil door middel van compensatie vereffend, en de actie, het zij tot aanvulling, het zij tot vermindering van den prijs, heeft vervolgens geen plaats, dan met inachtneming der hier voren gemaakte bepalingen.

DERDE AFDEELING.

Van vrijwaring.

1398. De *vrijwaring*, waartoe de verkooper aan den kooper gehouden is, heeft hare betrekking tot twee onderwerpen, waarvan het eerste is de rustige en vredige possessie der verkochte zaak, en het andere de verborgen gebreken van dezelve, of de zoodanige, die den grond tot vernietiging van den koop, of vermindering van den koopprijs, kunnen opleveren.

EERSTE STUK.

Van vrijwaring ingeval van evictie.

1399. Hoezeer bij den verkoop geen beding omtrent de vrijwaring gemaakt zij, is de verkooper van regtswege verpligt, den kooper te vrijen en te waren tegen alle op- en aanspraak, die gemaakt wordt op het geheel, of een gedeelte van het verkochte, uit hoofde van eigendom, servituten, pand, huur of andere lasten, waarmede het verkochte goed zoude mogen zijn bezwaard, en die bij den verkoop verzwegen zijn.

1400. Door bijzondere overeenkomsten kunnen partijen deze verpligting uitbreiden of inkorten; zij kunnen zelfs in dier voege overeenkomen, dat de verkooper tot geene vrijwaring in het geheel gehouden zal zijn.

1401. Ofschoon partijen bij overeenkomst bepaald hebben, dat de verkooper niet verpligt zal zijn tot eenige vrijwaring, blijft hij niettemin gehouden het verkochte goed te vrijen en te waren tegen zoodanige op- en aanspraak, welke uit eene daad, door hem zelven verrigt, voortspruit; en alle overeenkomst, dewelke deze laatste vrijwaring zoude uitsluiten, is nietig.

1402. Wanneer bedongen is, dat geene vrijwaring plaats zal hebben, is de verkooper nogtans, in geval van evictie, gehouden den koopprijs terug te geven; ten zij de kooper, ten tijde van den koop, het gevaar van evictie voorzien heeft, of ten zijnen pericule en risico het goed gekocht heeft.

1403. Wanneer vrijwaring beloofd, of dienaangaande niets bepaald is, heeft de kooper, in geval van evictie, regt om van den verkooper terug te vorderen:

1°. Den koopprijs;

2°. De vruchten, ingeval hij verpligt is dezelve aan den eigenaar, die hem gevinceerd heeft, te laten volgen;

3°. De kosten, zoo op de vordering van vrijwaring, als op de evictie gevallen; en

4°. Eindelijk, de kosten, schaden en interessen, als mede de kosten op den koop en verkoop gevallen.

1404. Wanneer de verkochte zaak, ten tijde der evictie, bevonden wordt in waarde verminderd of aanmerkelijk vervallen te zijn, het zij door de zorgeloosheid van den kooper, het zij door onvermijdelijke toevallen, is de verkooper niettemin verpligt den geheelen koopprijs terug te geven.

1405. Doch, indien de kooper voordeel genoten heeft van het geen door hem aan de waarde van het verkochte verminderd is, heeft de verkooper regt, om van den koopprijs zoo veel terug te houden, als dat voordeel bedraagt.

1406. Indien het verkochte, ten tijde der evictie, bevonden wordt in waarde toegenomen te hebben, alware het dat deze verbetering zelfs zonder toedoen van den kooper heeft plaats gehad, is de verkooper gehouden aan den kooper nog zoo veel meerder te betalen, als de gekochte, doch gevinceerde zaak boven den koopprijs waard is.

1407. De verkooper is gehouden aan den kooper terug te geven, of te zorgen dat door den geen', die de evictie doet, aan denzelven terug gegeven wordt, het geen de kooper wegens reparatien en nuttige verbeteringen aan het gekochte uitgeschoten heeft.

1408. Indien de verkooper eens anders goed, ter kwader trouw, mogt verkocht hebben, is hij verpligt aan den kooper terug te geven alle de door denzelven aan het goed gemaakte kosten, zelfs die gene, dewelke enkel tot agrement of genoegen strekken.

1409. Indien de kooper slechts van een gedeelte van het gekochte gevinceerd wordt, en dit gedeelte, met betrekking tot het geheel, van zoo veel belang is, dat hij den koop, zonder dat gedeelte, niet aangegaan zoude hebben, kan hij het contract van koop doen vernietigen.

1410. Wanneer, in geval van evictie van een gedeelte van het verkochte goed, de koop niet wordt vernietigd, wordt aan den kooper de waarde van dat gedeelte, waarvan hij gevinceerd is, terug gegeven, volgens begrooting naar de waarde van den tijd der evictie gemaakt, en niet naar evenredigheid van den geheelen koopprijs, het zij het verkochte goed in waarde vermeerderd of verminderd zij.

1411. Indien een verkocht stuk goed met verborgene en den kooper niet bekend gemaakte servituten mogt bezwaard bevonden worden, en dezelve van zoodanig belang waren, dat de kooper niet zoude kunnen geacht worden den koop te hebben willen aangaan, indien hij van dit bezwaar kennis gedragen had, kan hij de verbreking van den koop eischen, ten ware hij verkiezen mogt zich met eene schadeloosstelling te vergenoegen.

1412. Alle andere verschillen over het vergoeden van kosten, schaden en interessen, ten behoeve van den kooper, wegens het niet nakomen van het koop-contract, moeten beslist worden volgens de regelen, voorkomende in den titel van *contracten of conventionele verbindtenissen in het algemeen.*

1413. De vrijwaring ter zake van evictie houdt op, wanneer de kooper bij een gewijsde, van hetwelk geen hooger beroep valt, in cas van evictie gecondemneerd is, zonder dat dezelve vooraf zijn' verkooper tot vrijwaring heeft opgeroepen, indien de laatste bewijst, dat 'er genoegzame middelen van verdediging voorhanden zouden geweest zijn, om den eisch, in cas van evictie, te doen ontzeggen.

TWEEDE STUK.

Van vrijwaring wegens gebrek aan de verkochte zaak.

1414. De verkooper is verpligt tot vrijwaring wegens verborgene gebreken, die het goed ongeschikt maken tot het gebruik waartoe het gedestineerd is, of die dat zoodanig verminderen, dat de kooper, deze gebreken gekend hebbende, het goed, of in het geheel niet, of altans niet dan voor een' minderen prijs, gekocht zoude hebben.

1415. De verkooper is ongehouden in te staan voor zigtbare gebreken, welke de kooper had kunnen opmerken.

1416. De verkooper is zelfs verpligt in te staan voor verborgene gebreken, waarvan hij zelf onkundig was, ten ware hij bedongen had, wegens dit geval niet tot vrijwaring aansprakelijk te zullen zijn.

1417. In de gevallen, bij artikel 1414 en 1416 vermeld, heeft de kooper de keuze, of om het gekochte terug te geven en den koopprijs wederom te nemen, of om het gekochte te houden gens een' verminderden prijs, volgens eene begrooting bij desk digen te maken.

1418. Bijaldien de verkooper de verborgene gebreken geke heeft, is hij niet alleen gehouden tot teruggave van den ontva gen' koopprijs, maar ook tot vergoeding van kosten, schad en interessen.

1419. Indien de verkooper de gebreken van de zaak niet weten heeft, is hij niet verder gehouden dan tot teruggaaf den koopprijs, en de kosten op den koop gevallen.

1420. Indien eene verkochte zaak, welke gebreken hee vergaan is ten gevolge van hare slechte gesteldheid, moet verkooper het verlies lijden, en is verpligt aan den kooper koopprijs terug te geven, en zoodanige vergoeding te doen, in de beide laastgemelde artikelen is vastgesteld:

Maar een verlies, bij toeval geschied, blijft voor rekening den kooper.

1421. De kooper is verpligt zijne actie ter zake van verbor ne gebreken, welke den grond tot vernietiging van den koop vermindering van den koopprijs opleveren, zoo spoedig te inst tuiren, als de aard der gebreken, en het plaatselijk gebruik o trent koop en verkoop, vereischen.

1422. Deze actie heeft geen plaats in verkoopingen bij gere telijke executie.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Van de pligten van den kooper.

1423. De voorname pligt van den kooper bestaat in het bet len van den koopprijs, ten tijde en ter plaatse, bij het aangaa van den koop bepaald.

1424. Wanneer dienaangaande, bij het aangaan van den koop niets bepaald is, is de kooper verpligt, die betaling te doen te tijde en plaatse, waar de levering geschieden moet.

1425. De kooper is verpligt interessen van den koopprijs te betalen tot aan de voldoening toe, in de drie navolgende ge vallen:

Indien zulks bij het koop-contract bedongen is;

Indien het verkochte aan hem vruchten of inkomsten op levert;

Indien de kooper in het doen van betaling nalatig gebleve is; wordende hij voor nalatig gehouden, wanneer hij niet vol doet op den tijd, tot betaling bepaald, of wanneer hij, indien geen vaste tijd van betaling bepaald is, tot betaling gesommeerd en door die sommatie in verzuim gesteld is:

In het laatste geval beginnen de interessen te loopen, of van den bepaaltijd bij het koop-contract bepaald, of van den dag, waarop de aanneming tot betaling heeft plaats gehad.

1426. Wanneer de kooper in het bezit van het gekochte doo eene hijpothecaire actie, of door eene actie in cas van eigen dom, gestoord wordt, of gegronde redenen van vrees voo stoornis heeft, staat het hem vrij, de betaling van den koop prijs opteschorten, tot dat de verkooper dit bezwaar heeft doe ophouden; ten ware dezelve verkiezen mogt, cautie ten behoev van den kooper te stellen, of ten ware er bedongen mogt zijn, dat de kooper, niettegenstaande de stoornis, de kooppenningen betalen zal.

1427. Indien de kooper in gebreke blijft den koopprijs te be talen, heeft de verkooper het regt om de verbreking van he koopcontract te vorderen.

1428. Wanneer er gevaar is, dat de verkooper van onroe rende goederen het verkochte en den koopprijs beide te ge lijk zal verliezen, verbreekt de regter den koop en verkoop dadelijk:

Indien dit gevaar niet bestaat, kan de regter aan den kooper, naar gelang der omstandigheden, eenig langer of korter uitstel verleenen; de tijd van het uitstel verloopen zijnde, zonder da de kooper betaald heeft, wordt de koop en verkoop door de regter vernietigd.

1429. Wanneer bij den verkoop van onroerende goederen be dongen is, dat het contract, bij gebreke van betaling der koop penningen op een' bepaalden tijd, van zelf voor vernietigd z gehouden worden, kan de kooper niet te min na het verloo van dien tijd betalen, zoo hij niet door eene sommatie in ve zuim mogt gesteld zijn; doch deze sommatie geschied zijnd kan zelf de regter aan den kooper geen uitstel van betali toestaan.

1430. In geval van verkoop van ter consumtie geschikte andere losse waren en koopmanschappen, wordt, na dat de tij vóór de afhaling van het verkochte bepaald, verloopen is, de verkoop van zelf, en zonder sommatie, ten profijte van den verkooper, voor vernietigd gerekend.

ZESDE HOOFDSTUK.

Van het te niet gaan van koop en verkoop.

1431. Behalve om de hier voren opgenoemde redenen van nulliteit, of tot verbreking van koop en verkoop, en de gene, welke op alle overeenkomsten in het algemeen toepasselijk zijn, kan zoodanige overeenkomst ook te niet gaan, zoo in het geval, dat de verkooper de bevoegdheid heeft om het verkochte, weder in te koopen, als uit hoofde van den al te geringen koopprijs, in evenredigheid van de waarde der zaak.

EERSTE AFDEELING.

Van het vermogen om het verkochte weder intekoopen.

1432. De bevoegdheid om het verkochte weder te mogen inkoopen ontstaat uit een beding, waarbij de verkooper aan zich

voorbehoudt het regt, om het verkochte terug te mogen nemen, tegens teruggave zoo van de kooppenningen, als van de kosten, waarvan gehandeld wordt bij artikel 1445.

1433. Men kan zoodanig beding voor niet langer aangaan dan voor vijf jaren; indien hetzelve voor een' langer' tijd aangegaan is, wordt die tijd tot de bepaalde vijf jaren ingekort.

1434. De bepaling van den tijd moet strikt worden opgevat, en vermag door den regter niet verlengd worden.

1435. De kooper blijft onherroepelijk eigenaar van het gekochte, wanneer de verkooper verzuimd heeft, zijn regt tot weder inkoopen van hetzelve binnen den bepaalden tijd te doen gelden.

1436. Het verzuim, om binnen den bepaalden tijd zijn regt te doen gelden, loopt ten nadeele van een iegelijk, zelfs van een' minderjarigen, behoudens zijn verhaal tegen den geen', dien zulks aangaat, als naar regten.

1437. Die, met het beding van het verkochte weder te mogen inkoopen, verkocht heeft, kan zijn regt ook tegen een' tweeden kooper doen gelden, al ware het dat van dit beding bij het tweede koop-contract geen gewag mogt zijn gemaakt.

1438. Die gekocht heeft onder conditie, dat de verkooper het gekochte weder zoude mogen inkoopen, treedt niettemin in al de regten van den verkooper, en kan verjaring bekomen, zoo wel tegen den eigenaar, als tegen de genen, die eenig regt of hijpotheek op het verkochte goed zouden mogen willen pretenderen.

1439. Wanneer hij, die onder zoodanig beding van een gedeelte van een onverdeeld erf kooper geworden is, vervolgens het geheel, bij eenen openbaren verkoop, die door de overige deelgenooten, ten einde het gemeenschappelijk erf te kunnen verdeelen, tegen hem was ingeroepen, inkoopt, kan hij den verkooper noodzaken om het geheel van hem overtenemen, ingeval deze van het regt, hem door beding gegeven, gebruik maken wil.

1440. Wanneer verscheiden personen een stuk goed of erf, hen in het gemeen toekomende, te zamen en bij een en hetzelfde contract verkocht hebben, kan ieder van hen het regt, om het verkochte weder te mogen inkoopen, slechts voor zoo veel doen gelden, als zijn gedeelte bedraagt.

1441. Hetzelfde heeft ook plaats, wanneer iemand, die alleen een erf verkocht heeft, verscheiden erfgenamen heeft nagelaten:

Ieder van deze erfgenamen kan van het gemelde regt niet verder gebruik maken, dan voor zoo veel zijn aandeel in de nalatenschap bedraagt.

1442. In het geval nogtans, bij de twee voorgaande artikelen vermeld, kan de kooper vorderen, dat alle de medeverkoopers en mede-erfgenamen zich met den anderen voegen, ten einde het onderling over den weder-inkoop van het geheele stuk goed te kunnen eens worden; en wordt, wanneer dezelve zich ten dien opzigte niet verstaan kunnen, de geen, die afzonderlijk de actie tot weder-inkoop ondernomen heeft, door den regter afgewezen.

1443. Indien de verkoop van een stuk goed, aan verscheiden personen toebehoorende, niet door allen gezamenlijk, en van het geheele stuk goed, geschied is, maar ieder van dezelve afzonderlijk dat gedeelte verkocht heeft, hetwelk hem daarin toekwam, kunnen zij het regt van het verkochte weder te mogen inkoopen, elk afzonderlijk, en ten aanzien van zijn gedeelte doen gelden,

En de kooper kan den geen, die op deze wijze van zijn regt gebruik maakt, niet noodzaken om het geheel van hem over te nemen.

1444. Indien de kooper verscheiden erfgenamen nalaat, kan van het regt om het verkochte weder te mogen inkoopen, tegen ieder van dezelve niet verder gebruik gemaakt worden, dan voor zóo veel zijn aandeel betreft, ingeval de boedel nog niet gescheiden is, of ingeval het verkochte onder de erfgenamen is verdeeld:

Maar, indien de boedel van den kooper gescheiden, en het verkochte aan een' van de erfgenamen in zijne erfportie geheel is aanbedeeld, kan de verkooper dat regt voor het geheel tegen den geen, aan wien het verkochte aanbedeeld is, doen gelden.

1445. De verkooper, die van het beding, om het verkochte weder te mogen inkoopen, gebruik maakt, is niet alleen verpligt den koopprijs terug te geven, maar ook alle de kosten, op, en ter zake van den koop en verkoop gevallen, mitsgaders de noodzakelijke kosten van onderhoud, en die genen, waardoor het verkochte in waarde vermeerderd is, ten beloope van deze vermeerdering, te vergoeden, en hij kan niet weder in het bezit van het weder ingekochte treden, dan nadat hij aan deze verpligtingen voldaan heeft; wanneer de verkooper, ten gevolge van het beding van weder-inkoop, het verkochte terug bekomt, moet hetzelve vrij en onbezwaard van alle lasten en hijpotheken, door den kooper daarop gelegd, weder aan hem overgaan; zijnde hij niet te min gehouden de contracten van huur, welke de kooper ter goeder trouwe mogt aangegaan hebben, gestand te doen.

TWEEDE AFDEELING.

Van rescissie van verkoop ter zake van lesie of benadeeling.

1446. Indien de verkooper van onroerend goed voor meer dan zeven twaalfde gedeelten in den koopprijs verkort is, heeft hij het regt om rescissie van den aangegaanen koop, bij wege van relief, te vorderen, en kan zelfs dan van dit regt gebruik maken, wanneer hij bij het contract van de bevoegdheid, om zoodanig relief te vragen, uitdrukkelijk afstand gedaan, en verklaard mogt hebben, eene meerdere waarde gegeven dan ontvangen te hebben.

1447. Om te weten of eene verkorting van meer dan zeven twaalfde gedeelten plaats heeft, moet het verkochte getauxeerd worden, naar de waarde, die hetzelve op het tijdstip van den verkoop had.

1448. Na verloop van twee jaren, te rekenen van den dag van den verkoop af, wordt geen relief meer verleend. Die tijd blijft zelfs loopen ten nadeele van getrouwde vrouwen, van afwezenden, van de genen, die onder curatele staan, en van minderjarigen, hun regt tot het vragen van relief van een' meerderjarigen ontleenende. Ook loopt dezelve voort gedurende den tijd, bij het bedingen van weder-inkoop bepaald.

1449. Het bewijs van verkorting kan niet als voldoende worden beschouwd, ten zij de aangevoerde daadzaken of omstandigheden genoegzaam uitgemaakt, en gewigtig genoeg zijn om de lesie of benadeeling daaruit afteleiden.

1450. Zoodanig bewijs kan niet anders bestaan, dan in rapport van drie der zaak kundige personen, dewelke gehouden zijn slechts eene acte van bevinding, des noods bij meerderheid van stemmen, gemeenschappelijk uittebrengen.

1451. Wanneer de gevoelens van de experten verdeeld zijn, moet het rapport niettemin de beweegredenen behelzen; zonder dat het echter geoorloofd zij, daarbij te kennen te geven, van welk gevoelen ieder der experten geweest is.

1452. De drie experten worden door den regter ambtshalve benoemd, ten zij partijen zich omtrent de benoeming van alle drie gezamenlijk verstaan hebben.

1453. Ingeval de rescissie van den verkoop toegewezen is, staat het ter kenze van den kooper, om het gekochte tegens den koopprijs terug te geven, of om het gekochte te behouden, door het geen aan den juisten prijs ontbreekt te suppleren, onder aftrek van een tiende gedeelte van den geheelen koopprijs:

Een derde bezitter heeft hetzelfde regt, onverminderd zijn regt tot vrijwaring tegen zijn' verkooper.

1454. Indien de kooper het verkochte, met suppletie van den prijs, in voege als bij het vorig artikel bepaald is, verkiest te behouden, is hij verpligt interessen van het supplement te betalen, sedert den dag, waarop de vordering tot rescissie gedaan is.

Indien hij liever verkiest het gekochte terug te geven en den koopprijs weder te bekomen, geeft hij ook de vruchten terug, van den dag af dat de vordering geschied is.

De interessen van den door hem betaalden koopprijs worden hem daarentegen vergoed sedert den dag van derzelver vordering, of sedert den dag der betaling van den koopprijs, ten zij hij inmiddels vruchten van het goed mogt genoten hebben.

1455. Ten voordeele van den kooper heeft nimmer recissie, ter zake van benadeeling, plaats.

1456. Dezelve heeft mede geen plaats in openbare verkoopingen.

1457. De bepalingen in de naast voorgaande afdeeling vervat, met betrekking tot de gevallen dat verscheiden personen, of gezamenlijk, of ieder afzonderlijk, verkocht hebben; of dat de kooper of verkooper verscheiden erfgenamen nagelaten hebben, zijn mede op de actie in cas van rescissie toepasselijk.

ZEVENDE HOOFDSTUK.

Van openbaren verkoop van in het gemeen zijnde goederen.

1458. Ingeval eene zaak, die aan verscheiden personen in het gemeen toebehoort, niet gemakkelijk en zonder verlies verdeeld kan worden, of ingeval er bij eene verdeeling van gemeene goederen sommige zijn, dewelke niet of niet gevoeglijk voor verdeeling vatbaar zijn, moeten dezelve in het openbaar verkocht, en de kooppenningen onder de gezamenlijke eigenaars verdeeld worden.

1459. De wijze en formaliteiten, op welke eene openbare verkooping geschieden moet, worden bepaald bij bijzondere wetten, reglementen of gebruiken.

ACHTSTE HOOFDSTUK.

Van den verkoop van eene inschuld, erfenis en andere onligchamelijke zaken.

1460. Ten aanzien van de wijze, op welke de levering eener verkochte inschuld of actie geschiedt, wordt gerefereerd tot artikel 592—1382.

1461. De verkoop of cessie van een inschuld bevat al dat gene, wat een accessoir der inschuld uitmaakt, als borgtogt, privilegie en hijpotheek.

1462. Die eene inschuld of ander onligchamelijk regt verkoopt, is verpligt intestaan voor het aanwezen derzelve, ten tijde van de overdragt, ofschoon de verkoop of cessie zonder beding van vrijwaring geschied zij.

1463. Hij is voor de solventie van den schuldenaar niet verantwoordelijk, ten zij hij zich daartoe verbonden heeft; in welk geval echter zijne garantie zich niet verder uitstrekt, dan ten beloope van den prijs, welken hij voor het verkochte ontvangen heeft.

1464. Ingeval hij zich voor de solventie van den schuldenaar garant gesteld heeft, wordt die belofte niet anders verstaan dan van de tegenwoordige solventie, en strekt zich niet uit tot het

toekomstige, ten ware de geen, aan wien de overdragt geschied is, zulks uitdrukkelijk mogt bedongen hebben.

1465. Die eene erfenis verkoopt zonder opgaaf der objecten, waaruit dezelve bestaat, is alleen tot vrijwaring zijner qualiteit van erfgenaam gehouden.

1466. Indien hij de vruchten van eenig stuk goed reeds genoten, of het bedragen van eenige inschuld, tot die erfenis behoorende, ontvangen, of eenige goederen uit dezelve verkocht mogt hebben, is hij gehouden dat alles aan den kooper te vergoeden, ten ware hij, bij het aangaan van den verkoop, hetzelve uitdrukkelijk aan zich behouden had.

1467. De kooper is van zijne zijde verpligt aan den verkooper te vergoeden het geen deze wegens schulden en lasten der nalatenschap betaald heeft, en hem al dat gene te betalen, hetwelk hij van de erfenis als schuldeischer te vorderen heeft, ten ware het tegendeel mogt bedongen zijn.

1468. Wanneer een litigieus regt aan een' ander overgedragen is, kan de geen, tegen wien het twistgeding aanhangig is, zich daarvan afmaken door aan den cessionaris terug te geven den prijs, welken dezelve voor de cessie van actie betaald heeft, met de kosten, daarop, en te dier zake, bij hem gehad en geleden, en met de interessen, gerekend van den dag, waarop de prijs der cessie is voldaan.

1469. Een regt wordt voor litigieus gehouden, zoodra er proces over de gegrondheid van hetzelve aanhangig is.

1470. Het vastgestelde bij art. 1468 houdt op:

1°. Ingeval de cessie aan een' mede-erfgenaam of mede-eigenaar van het overgedragen regt gedaan is;

2°. Wanneer dezelve aan een' schuldeischer, in voldoening van het geen men hem schuldig is, gedaan is, en

3°. Wanneer dezelve gedaan is aan den bezitter van het stuk goed, ten aanzien van hetwelk het twistgeding bestaat.

ZEVENDE TITEL.

Van ruiling.

1471. Ruiling is een contract, waarbij partijen aan elkander wederkeerig eene zaak in de plaats van eene andere geven.

1472. Ruiling wordt gehouden voor voltrokken, zoodra partijen omtrent de zaken, die geruild zullen worden, overeengekomen zijn.

1473. Wanneer de eene partij de zaak, welke hem in ruiling gegeven wordt, reeds ontvangen heeft, en naderhand bewijst dat de andere partij geen eigenaar van dezelve was, kan hij niet genoodzaakt worden tot levering van de zaak, welke hij beloofd had daartegen te zullen ruilen, maar hij kan volstaan met de zaak, welke hij ontvangen heeft, terug te geven.

1474. De partij, aan welke de zaak, die hij in ruiling ontvangen heeft, geëvinceerd is, heeft de keuze, om vergoeding van kosten, schaden en interessen, of de teruggave der door hem gegevene zaak te vorderen.

1475. Tegen een contract van ruiling wordt geen relief, uit hoofde van lesie of benadeeling, toegelaten.

1476. Alle andere regelen, ten aanzien van koop en verkoop voorgeschreven, zijn mede op ruiling toepasselijk.

ACHTSTE TITEL.

Van huur en verhuring, erfpachtsregt en regt van beklemming.

EERSTE HOOFDSTUK.

Algemeene bepalingen.

1477. Er bestaan tweederlei soorten van contracten van huur en verhuring, als:

Huur van zaken; en

Huur van diensten.

1478. Een contract van *huur en verhuring van zaken* is eene overeenkomst, waarbij de eene partij zich verbindt, om de andere het genot te doen hebben van eene zaak, gedurende een' bepaalden tijd, en voor eenen bepaalden prijs, dewelke de andere daarentegen aanneemt te betalen.

1479. Een contract van *huur en verhuring van diensten* is eene overeenkomst, waarbij de eene partij zich verbindt, om voor de andere iets, tegens betaling van een tusschen hen bepaald loon, te verrigten.

1480. Huur en verhuring komt in haren aard overeen met koop en verkoop; en de daaromtrent voorvallende verschillen moeten beoordeeld worden naar het geen bij den titel van *koop en verkoop* vastgesteld is, voor zoo verre de wet deswegens geene bijzondere bepaling opgeeft.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Van huur en verhuring van zaken.

1481. Men kan allerlei soorten van goederen, zoo roerende als onroerende verhuren.

EERSTE AFDEELING.

Van huur en verhuring van huizen en landen in het algemeen.

1482. Huur en verhuring kan, of bij geschrift, of bij monde, worden aangegaan.

1483. De huurder heeft het regt, om het gehuurde, het zij geheel of gedeeltelijk, weder aan een' ander' te verhuren, ten ware hem de bevoegdheid daartoe bij het contract, het zij voor het geheel of ten deele, mogt benomen zijn.

1484. De verhuurder is, uit den aard van het contract, en zonder dat daartoe eenig bijzonder beding noodig is, gehouden:

1°. De verhuurde zaak aan den huurder te leveren;

2°. Die zaak te onderhouden in zoodanigen staat, dat dezelve dienen kan tot het gebruik, waartoe zij verhuurd is; en

3°. Den huurder het volkomen en ongestoord genot van dezelve te doen hebben, zoo lang de huur duurt.

1485. De verhuurder is verpligt de zaak in goeden staat van onderhoud te leveren, en daaraan, zoo lang de huur duurt, alle die reparatiën te doen, welke noodzakelijk zijn; met uitzondering nogtans van de gene, die, volgens de wet of overeenkomst, ten laste van den huurder komen.

1486. Indien de verhuurde zaak gedurende den huurtijd, bij toeval, geheel en al vergaan is, vervalt het contract van zelf; indien de zaak slechts ten deele vergaan is, kan de huurder, naar gelang der omstandigheden, of eene vermindering van den huurprijs, of de vernietiging van de huur zelve, vorderen, doch hij kan in geen dier beide gevallen aanspraak op schadevergoeding maken.

1487. De verhuurder mag, gedurende den huurtijd, geene andere gedaante of inrigting aan de verhuurde zaak geven.

1488. Indien de verhuurde zaak, gedurende den huurtijd, dringende reparatiën, welke niet tot na het eindigen van den huurtijd kunnen uitgesteld worden, vordert, is de huurder verpligt te gedoogen dat dezelve daaraan gedaan worden, ofschoon hij daardoor eenig ongemak lijdt, en, gedurende den tijd die tot de reparatie besteed wordt, van het gebruik van een gedeelte van het verhuurde verstoken zijn mogt:

Doch, zoo het doen dier reparatiën langer dan veertig dagen duurt, wordt de huurprijs verminderd in evenredigheid van het gehuurde, waarvan de huurder is verstoken geweest:

Indien de reparatiën van zoodanigen aard zijn, dat daardoor het gehuurde, het geen ter bewoning van den huurder en zijn huisgezin dienen moet, onbewoonbaar wordt, kan dezelve de huur doen verbreken.

1489. Wanneer de huurder in het genot zijner huur verhinderd wordt, zonder dat de geen, die deze verhindering toebrengt, eenig regt of actie op het verhuurde goed zelve voorwendt te hebben, is de verhuurder niet gehouden den huurder tegen deze verhindering te vrijwaren.

1490. Indien deze verhindering daarentegen geschiedt uit hoofde van een regt of aanspraak, hetwelk de geen, die de verhindering toebrengt, op den eigendom van het goed voorwendt te hebben, kan de huurder eene aan de toegebragte verhindering evenredige vermindering van den huurprijs vorderen; mits hij van de stoornis en verhindering wettelijke aanzegging aan den verhuurder gedaan heeft.

1491. Indien zij, die den huurder in het ongestoord bezit van het gehuurde feitelijk hebben geturbeerd, eenig regt op dat goed beweeren te hebben, of indien de huurder door hen geregtelijk gedagvaard wordt, ten einde gecondemneerd te worden om het gehuurde, het zij geheel of ten deele, te ontruimen, of de uitoefening van eenig servituut op hetzelve te gedoogen, moet de huurder den verhuurder tot vrijwaring oproepen, en op zijn verzoek van de instantie ontslagen worden, mits noemende den verhuurder, van wien hij zijn bezit ontleent.

1492. De huurder is voornamelijk verpligt:

1°. Om het gehuurde te gebruiken als een goed huisvader, en overeenkomstig de bestemming, welke daaraan bij het aangaan van de huur gegeven is, of daaraan, indien er geen expres beding is, naar aanleiding der omstandigheden, behoort gegeven te worden; en

2°. Om de bedongene huurpenningen op den bepaalden tijd te betalen.

1493. Indien de huurder het gehuurde tot een ander einde gebruikt, dan waartoe hetzelve bij het aangaan van de huur bestemd was, of op eene wijze van hetzelve gebruik maakt, uit welke voor den verhuurder schade zou kunnen ontstaan, kan deze, almede naar aanleiding der omstandigheden, de huur doen vernietigen.

1494. Wanneer bij het aangaan van de huur eene beschrijving van den staat van het verhuurde gemaakt is, is de huurder gehouden hetzelve in dien staat weder opteleveren, waarin hij het volgens de beschrijving aanvaard heeft; met uitzondering echter van het geen, door ouderdom of toevallen van hooger hand, vergaan, of in waarde verminderd is.

1495. Wanneer bij het aangaan van de huur zoodanige beschrijving niet gemaakt is, wordt de huurder verondersteld het gehuurde in goeden staat, ten aanzien van dat onderhoud, hetwelk volgens de wet ten laste van den huurder komt, aanvaard te hebben; en is hij verpligt hetzelve in dien staat weder overteleveren, ten ware hij het tegendeel bewijst.

1496. De huurder is aansprakelijk voor de schaden en verliezen, aan het gehuurde gedurende den huurtijd toegekomen, ten ware hij bewijst dat zulks buiten zijne schuld geschied is.

1497. De huurder is verantwoordelijk voor brand, ten ware hij bewijst dat de brand door een onvoorzien onheil, of door toeval van hooger hand, of door een gebrek in de constructie van het gebouw, of door het vuur van een naburig huis, veroorzaakt is.

1498. Wanneer een gebouw aan verscheidene huurders verhuurd is, zijn deze allen, ingeval van brand, voor het geheel verantwoordelijk, ten ware zij bewijzen, dat de brand in de woning van een van hen ontstaan is; in welk geval deze alleen verantwoordelijk is, of ten ware dat eenige van dezelve bewijzen, dat de brand niet bij hen heeft kunnen ontstaan; in welk geval deze van alle verantwoordelijkheid bevrijd zijn.

BIJVOEGSEL,

N°. 12,

BEHOORENDE TOT DE KONINKLIJKE COURANT VAN MAANDAG DEN 24sten VAN GRASMAAND 1809, N°. 96.

1499. De huurder is verantwoordelijk voor de schaden en verliezen, door zijne huisgenooten, of de genen, aan wie hij de huur mogt overgedaan hebben, aan het gehuurde toegebragt.

1500. De huurder mag, bij ontruiming van het gehuurde goed, weder afbreken en naar zich nemen al het geen hij daaraan, op zijne eigen kosten, heeft doen maken, mits zulks gedaan worde zonder beschadiging van het goed.

1501. De huur mondeling aangegaan zijnde, kan geen van de partijen dezelve oogenblikkelijk doen ophouden, maar is hij, die de huur wil doen eindigen, verpligt, dezelve aan den anderen zoo lang te voren optezeggen, als het plaatselijk gebruik medebrengt.

1502. De huur, schriftelijk aangegaan zijnde, houdt bij het eindigen van den bepaalden huurtijd van zelf op, zonder dat eene voorafgaande opzegging nodig zij, ten zij het tegendeel bedongen zij.

1503. Wanneer de huurder bij het eindigen van eene huur, van welke een schriftelijk contract aanwezig is, zonder dat bij hetzelve eene opzegging is bedongen, in het bezit van het gehuurde blijft, en daarin door den verhuurder gelaten wordt, ontstaat daardoor eene nieuwe huur, waarvan het gevolg bij het artikel, betreffende mondelinge huuren verhuring, is geregeld.

1504. Wanneer de eene partij aan de andere de huur opgezegd heeft, wordt dezelve, schoon de huurder in het bezit van het gehuurde mogt gebleven zijn, niet geacht stilzwijgende te zijn vernieuwd.

1505. In de gevallen, bij de twee voorgaande artikelen vermeld, zijn de borgen, welke voor de nakoming van het huurcontract mogten gesteld zijn, niet aansprakelijk voor de verpligtingen, die uit de verlenging der huur ontstaan.

1506. Het contract van huur gaat te niet, wanneer de verhuurde zaak vergaat, en wanneer de verhuurder en huurder respectivelijk in gebreke blijven van aan derzelver verbindtenissen te voldoen.

1507. Het contract van huur en verhuring wordt door den dood van den verhuurder of huurder niet vernietigd.

1508. Wanneer de verhuurder het verhuurde verkoopt, kan de kooper den huurder niet noodzaken om het gekochte te ontruimen, wanneer deze van een behoorlijk huur-contract voorzien is, ten ware de verhuurder het regt om den huurder, in geval van verkoop, het gehuurde door den kooper te kunnen doen ontruimen, bij het contract uitdrukkelijk had voorbehouden.

1509. Wanneer partijen bij het aangaan van de huur overeengekomen zijn, dat de kooper, in geval van verkoop, den huurder het verhuurde zoude kunnen doen ontruimen, doch daarbij geen beding gemaakt is omtrent de kosten, schaden en interessen, is de verhuurder gehouden dezelve aan den huurder te vergoeden op den voet, bij de navolgende artikelen vastgesteld.

1510. Indien het verkochte bestaat in een huis, of in een gedeelte van hetzelve, of in een winkel, betaalt de verhuurder aan den huurder, die het verhuurde ontruimen moet, voor kosten, schaden en interessen, zoo veel als de huurprijs bedraagt, gedurende den tijd, welke, volgens plaatselijk gebruik, tusschen de opzegging der huur en de dadelijke ontruiming verloopen moet.

1511. Indien het verkochte bestaat in landen, betaalt de verhuurder aan den huurder, tot schadeloosstelling, zoo veel als een derde gedeelte van de huurpenningen, gedurende den tijd welken de huur nog loopen moest, bedraagt.

1512. Indien het verkochte bestaat in fabrijken, trafijken of andere stichtingen, die een groot uitschot van penningen verderven, wordt de schadeloosstelling door der zaak kundigen geregeld.

1513. Bovendien is de kooper, die, uit kragte van het bepaalde bij een huur-contract, gebruik wil maken van de bevoegdheid, om den huurder het gekochte te doen ontruimen, gehouden, den huurder van huizen zoo lang te voren te waarschuwen, als het plaatselijk gebruik medebrengt; en moet den huurder van landen ten minsten een jaar te voren waarschuwen.

1514. De huurders kunnen niet eerder genoodzaakt worden om het verkochte te ontruimen, dan nadat de hier voren gemelde kosten, schaden en interessen aan hen door den verhuurder, of door den nieuwen eigenaar betaald zijn.

1515. Die eenig verhuurt goed koopt, onder beding, dat de verkooper hetzelve binnen een' bepaalden tijd weder vermag intekoopen, kan van de bevoegdheid, om den huurder het verkochte te doen ontruimen, geen gebruik maken, dan, nadat de tijd van het beding verstreken zijnde, hij onherroepelijk eigenaar van het gekochte geworden is.

TWEEDE AFDEELING.

Van huur van huizen in het bijzonder.

1516. De huurder is verpligt borg te stellen voor de voldoening der huurpenningen, ten ware hij kan aantoonen eene genoegzame waarde aan meubelen, tot zekerheid van den verhuurder, in het huis gebragt te hebben.

1517. Een tweede huurder is, ten aanzien van den eigenaar, gehouden tot het beloop van den huurprijs, welken hij, op het oogenblik van eene geregtelijke aanspraak, aan den eersten huurder schuldig kan zijn, zonder dat het hem vrijstaat zich te beroepen op betalingen vóór den verschijndag, of bij voorbetaling, gedaan.

Betalingen, door den tweeden huurder, het zij uit kragte van een in het huur-contract uitgedrukt beding, het zij ten gevolge van plaatselijke gebruiken, gedaan, worden niet geacht vóór den verschijndag, of bij voorbetaling, gedaan te zijn.

1518. Reparatien aan winkelkasten, en losse blinden, tot sluiting van winkels geschikt, als mede reparatien van vensterglazen, zoo binnen 's huis als buiten hetzelve, komen voor rekening van den huurder, en is de verhuurder dienvolgende tot deze reparatien niet gehouden.

1519. De huurder is echter tot de reparatien, bij het vorig artikel vermeld, niet gehouden, wanneer dezelve door ouderdom van het gehuurde goed, of door onverhijdelijke toevallen van hooger hand, veroorzaakt worden.

1520. Eene huur van meubelen, om een geheel huis, woning, winkel of kamers, daarmede te meubeleren, wordt gerekend voor zoodanig aangegaan te zijn, als de huizen, woningen, winkels of kamers, volgens plaatselijk gebruik, doorgaans verhuurd worden.

1521. De huur van kamers of appartementen wordt geacht voor een jaar aangegaan te zijn, wanneer dezelve aangegaan is tegens zoo veel in het jaar,

Bij de maand, wanneer dezelve aangegaan is tegens zoo veel in de maand.

Bij de week, wanneer dezelve aangegaan is tegens zoo veel voor elke week.

Indien niet blijkt, dat de huur tegens zoo veel in het jaar, in de maand of in de week, aangegaan is, wordt dezelve geacht volgens plaatselijk gebruik te zijn aangegaan.

1522. Wanneer de huurder van een huis of kamers, na het eindigen van den bij schriftelijk contract bepaalden huurtijd, in het bezit van het gehuurde blijft, en daarin door den verhuurder gelaten wordt, wordt hij gerekend in het bezit te blijven op de vorige conditiën, voor den tijd bij plaatselijk gebruik bepaald, en kan het gehuurde niet verlaten, noch uit hetzelve verdreven worden, dan na gedane tijdelijke opzegging, ingevolge het gebruik van de plaats.

1523. Ingeval de huur door de schuld van den huurder te niet gaat, is deze gehouden tot betaling van den huurprijs, gedurende den tijd, die tot wederverhuring noodig is; onverminderd zijne verpligting tot vergoeding van de kosten, schaden en interessen, welke uit deszelfs misbruik van het gehuurde hebben kunnen ontstaan.

1524. De verhuurder kan de huur niet doen eindigen door te verklaren, dat hij het verhuurde huis zelf wil betrekken, ten ware het tegendeel bedongen is.

1525. Indien bij het huur-contract aan den verhuurder de bevoegdheid gelaten is, om het gehuurde, des goedvindende, zelf te kunnen betrekken, is hij niet te min verpligt de huur vooraf, op den tijd bij plaatselijk gebruik bepaald, op te zeggen.

DERDE AFDEELING.

Van huur van landen in het bijzonder.

1526. Die eenig land huurt, onder beding van de daarvan afkomende vruchten niet de verhuurder te zullen deelen, mag het gehuurde niet weder aan een' ander verhuren noch afstaan, ten ware hem de bevoegdheid daartoe door den verhuurder uitdrukkelijk verleend zij.

1527. In geval van overtreding van de zijde van den huurder, heeft de verhuurder het regt om het verhuurde weder aan zich te nemen, en is de huurder gehouden tot vergoeding der kosten, schaden en interessen, welke uit het niet nakomen der aangegane verbindtenis voortvloeijen.

1528. Indien bij het huur-contract eene grootere of kleindere uitgestrektheid aan de landen toegekend wordt, dan dezelve wezenlijk bevatten, geeft zulks geen aanleiding tot vermeerdering of vermindering der huurpenningen, dan alleen in de gevallen, en volgens de bepalingen, in den titel van *koop en verkoop* voorkomende.

1529. Indien de huurder van eene boerderij, met derzelver aanhoorige landen, dezelve niet behoorlijk van beesten en noodzakelijke bouwgereedschappen voorziet, of de bebouwing van dezelve verwaarloost, en zich ten dien opzigte niet als een goed huisvader gedraagt, of indien hij het gehuurde tot een ander einde gebruikt, dan waartoe hetzelve bestemd was, of indien hij in het algemeen de bedingen bij het aangaan van de huur gemaakt niet nakomt, en uit dit een of ander van den verhuurder te maken aanspraak is deze, naar gelang der omstandigheden, bevoegd om de huur te doen verbreken.

In geval van verbreking der huur, ten gevolge van eene daad

van den huurder, is deze gehouden tot vergoeding van kosten, schaden en interessen, zoo als bij artikel 1527 gezegd is.

1530. Ieder huurder van land is verpligt de vruchten en producten van hetzelve in de schuren en op de plaatsen te bergen, welke daartoe bestemd zijn.

1531. De huurder van land is, op pene van vergoeding van kosten, schaden en interessen, verpligt, den eigenaar ten spoedigste kennis te geven van alle aanmatigingen en usurpatien, welke ten aanzien van hetzelve land mogten gepleegd worden.

1532. Indien de huur voor verscheiden jaren aangegaan is, en gedurende den huurtijd de geheele of de halve oogst van een jaar door onvermijdelijke toevallen verloren gaat, heeft de huurder het regt, om eene vermindering der verschuldigde huurpenningen te vorderen, ten ware hij door den voordeeligen oogst van vorige jaren schadeloos gesteld zij:

Indien hij niet schadeloos gesteld is, kan de begrooting van de vermindering der huurpenningen niet gemaakt worden, dan na het eindigen van alle de huurjaren, op welken tijd eene compensatie van alle dezelve huurjaren plaats heeft.

De regter kan niettemin den huurder toestaan, om provisioneel een gedeelte der huurpenningen, naar mate van het geleden verlies, intehouden.

1533. Indien de huur maar voor een jaar aangegaan en de oogst geheel, of ten minste voor de helft, verloren is, wordt aan den huurder eene gelijkmatige korting van de huurpenningen toegestaan; doch, wanneer het verlies minder dan de helft bedraagt, heeft de huurder geene aanspraak op eenige korting.

1534. De huurder kan geenerhande korting erlangen, wanneer het verlies der vruchten plaats heeft, nadat dezelve van den grond afgescheiden zijn, ten ware bij het huur-contract een zeker gedeelte van den oogst in natura voor den verhuurder bedongen zij; als wanneer de verhuurder zijn aandeel in de schade dragen moet, mits de huurder met de levering van des verhuurders aandeel niet in verzuim geweest is:

De huurder kan evenmin eene korting vorderen, wanneer de oorzaak de schade, ten tijde van het aangaan der huur, bereids bestond en bekend was,

1535. De huurder kan, bij een uitdrukkelijk beding, voor onvermijdelijke toevallen aansprakelijk gesteld worden.

1536. Zoodanig beding wordt echter alleen verstaan gemaakt te zijn, ten aanzien van gewone, onvoorziene toevallen, als:

Van hagel, onweder, vorst, stormen of stortregens; doch geenszins ten aanzien van buitengewone, onvoorziene toevallen, als van verwoestingen des oorlogs, of overstrooming, waaraan het land niet gewoonlijk onderworpen is, ten ware de huurder zich ook voor deze laatste aansprakelijk mogt gesteld hebben.

1537. Huur van land, mondeling aangegaan, wordt gerekend aangegaan te zijn voor zoodanig tijdvak, als de huurder noodig heeft om alle de vruchten van het gehuurde goed intezamelen:

Dus wordt de huur van een stuk wei- of bouwland, boomgaard en andere gronden, waarvan de vruchten binnen den loop van een jaar ingezameld worden, geacht voor een jaar aangegaan te zijn.

De huur van land, geschikt tot de teelt van vruchten of gewassen, waartoe meer dan een saizoen noodig is, wordt gerekend voor zoo vele jaren aangegaan te zijn, als er saizoenen benoodigd zijn.

1538. Landhuur, hoezeer mondeling aangegaan, houdt van zelf op bij het eindigen van het tijdperk, waarover dezelve, volgens het vorig artikel, geacht wordt aangegaan te zijn.

1539. Indien de huurder, na het eindigen van den bij schriftelijk contract aangeganen huurtijd, in het bezit van het gehuurde blijft, en daarin gelaten wordt, ontstaat er eene nieuwe huur, waarvan het gevolg bepaald is bij art. 1537.

1540. De huurder, wiens huur geëindigd is, is verpligt aan den geen', die hem opvolgt, en deze ook op zijne beurt aan den volgenden huurder, al dat geen te presteren, het welk, tot gerijf, bij de bebouwing voor het volgend jaar, door het plaatselijk gebruik bepaald is.

1541. De huurder, wiens huur geëindigd is, is ook schuldig het stroo en de mest van den laatsten tijd, indien hij dezelve bij het ingaan van zijne huur mede alzoo ontvangen heeft, achter te laten; en zelfs in dat geval, wanneer de huurder, bij het aangaan zijner huur, de stroo en mest niet mogt ontvangen hebben, kan de eigenaar dezelve, bij het eindigen der huur, bij taxatie aan zich behouden.

DERDE HOOFDSTUK.

Van huur van diensten.

1542. De huur van diensten bepaalt zich voornamelijk tot drie soorten:

1°. De huur van dienstboden;

2°. Die van voerlieden en schippers, personen of goederen overbrengende; en

3°. Die van aannemers en ambachtslieden.

EERSTE AFDEELING.

Van huur van dienstboden.

1543. Men kan zich, als dienstbode, niet dan voor een tijd of voor eene bepaalde zaak verbinden.

1544. De meester wordt op zijn woord geloofd een aanzien van:

De hoeveelheid van het bedongen loon;

Van de betaling der huur van het verschenen jaar;

En van de betalingen op rekening der huur van het loopende jaar.

TWEEDE AFDEELING.

Van voerlieden en schippers.

1545. Schippers en voerlieden zijn verpligt de aan hen toevertrouwde goederen te bewaren en daarvoor zorge te dragen, even als herbergiers, waarvan gehandeld wordt bij den titel van *bewaarneming* en *sequestratie*.

1546. Zij zijn niet alleen verantwoordelijk voor de goederen welke zij reeds in hun vaartuig of op hun rijtuig geladen hebben, maar ook voor die gene, welke aan hen besteld en onder hunne beheering ter bezorging gegeven zijn.

1547. Zij zijn verantwoordelijk voor het verlies van de hen aanvertrouwde goederen, en de schade daaraan gekomen; ware zij bewijzen, dat dezelve door een onvermijdelijk onheil, toeval van hooger hand verloren of beschadigd zijn.

1548. Aannemers van post- en vrachtwagens, beurtschepen en schuitenveren, zijn verpligt registers te houden van alle gelden, goederen, pakketten en brieven, waarvan zij de bezorging op zich nemen.

1549. De aannemers en commissarissen van posterijen, wagen- en schuitenveren, en de schippers en voerlieden, zijn alle verpligt zich te gedragen naar de bijzondere reglementen, op dezen opzigte gemaakt.

DERDE AFDEELING.

Van aannemers en ambachtslieden.

1550. Wanneer men iemand eenig werk te maken geeft, kan men overeenkomen, dat hij alleen zijne arbeid of industrie, of wel dat hij ook de stoffe leveren zal.

1551. Wanneer de ambachtsman de stoffe leveren moet, en het werk, hetwelk hem is opgedragen, op de eene of andere wijze, vóór dat de levering geschied is, vergaat, komt de stoffe voor zijne rekening, ten ware de geen, die het werk besteld heeft, nalatig geweest is om hetzelve te ontvangen.

1552. Ingeval de ambachtsman alleen zijn arbeid of industrie en niet de stoffe, levert, en het werk vergaat, is hij niet aansprakelijk, ten zij het vergaan der zaak door zijne schuld veroorzaakt.

1553. Wanneer het werk, in het geval bij het voorgaand art. vermeld, buiten eenig pligtverzuim van de zijde van den ambachtsman, vóór dat de levering geschied is, en zonder dat hij, die het werk besteld heeft, nalatig geweest is om hetzelve optenemen en goed te keuren, vergaat, heeft de ambachtsman geen aanspraak op zijn loon, ten ware de zaak vergaan zij door een gebrek in de stoffe zelve.

1554. Wanneer werk bij het stuk of bij de maat bearbeid wordt, kan hetzelve bij gedeelten opgenomen en goedgekeurd worden; wordende, ingeval de aanbesteder telkens den werkman, naar evenredigheid van het geen hij afgewerkt heeft, betaalt; alle die stukken of gedeelten voor opgenomen en goedgekeurd gehouden, welke betaald zijn.

1555. Indien het stellen en leveren van een gebouw in eene af, en voor een' bepaalden prijs, is aangenomen, blijft de architect en aannemer van hetzelve, gedurende den tijd van tien jaren, verantwoordelijk voor alle schade, die, ten gevolge van de gebrekkige constructie van het werk, of uit hoofde van de onbekwaamheid van den grond, waarop hetzelve gebouwd is, veroorzaakt wordt.

1556. Wanneer een architect of aannemer op zich genomen heeft, een gebouw, volgens een met den eigenaar van den grond beraamd en vastgesteld bestek te maken, is hij niet bevoegd eene buitenrekening, ter zake van vermeerdering der dagloonen, of materialen, of van veranderingen en bijvoegselen, die niet in het bestek begrepen zijn, te formeren, zoo hij tot die veranderingen, vermeerderingen of bijvoegselen niet schriftelijk is geautoriseerd, en nopens den prijs derzelve met den eigenaar is overeengekomen.

1557. De aanbesteder kan, des goedvindende, de aanbesteding opzeggen, ofschoon het werk reeds begonnen zij; mits hij den aannemer, wegens deszelfs gemaakte kosten, arbeid en winstderving, schadeloos stelle.

1558. Huur van diensten wordt verbroken door den dood van den ambachtsman, van den aannemer of van den architect, voor zoo veel het aan hem opgedragene betreft.

1559. Doch de aanbesteder is verpligt aan den boedel van de personen, in het vorig artikel vermeld, de waarde der reeds gedane diensten, of der in gereedheid gebragte materialen, ingeval dit een en ander voldoende bevonden wordt, naar mate van den bij het contract bepaalden prijs, te betalen.

1560. De aannemer is verantwoordelijk voor de personen, die hij te werk stelt.

1561. Timmerlieden, metselaars en andere ambachtslieden, die tot het zetten van een gebouw, of tot eenig ander werk door den aannemer van hetzelve gebruik worden, hebben geene aanspraak op den geen, voor wien zoodanig werk gemaakt wordt, dan alleen tot beloope van het geen deze nog aan den aannemer schuldig is, ten tijde dat dezelve ambachtslieden hunne actie instituëren.

1562. Timmerlieden, metselaars, smids en andere ambachtslieden, die zelve onmiddelijk en voor een' bepaalden prijs een werk op zich nemen, zijn aan de regelen, in deze afdeeling voorkomende, onderworpen, als zijn aannemers ieder in zijn werk.

VIERDE HOOFDSTUK.

Van erfpachtsregt en regt van beklemming.

1563. Erfpachtsregt geeft aan den erfpachter het erfelijk genot van eens anders onroerend goed, zoo lang aan de voorwaarde, om eene jaarlijksche pacht aan den eigenaar te betalen, voldaan wordt.

1564. Erfpacht vergund zijnde, moet de opdragt, even als van eigendom van onroerende goederen, geschieden ten overstaan van den regter der plaats, waar het goed gelegen is.

1565. De erfpachter is verpligt de schattingen en lasten, op het goed liggende, te voldoen, hetzelve in behoorlijken staat te onderhouden, en de kosten van de reparatien te dragen, als mede te vergoeden de schaden, die door zijn gepleegd verzuim in het niet doen van die reparatien veroorzaakt zoude mogen zijn.

1566. Noch de eigenaar, noch de erfpachter, is gehouden te herbouwen het geen door ouderdom is ingestort, of door een buitengewoon, onvermijdelijk onheil vernield is.

1567. Bij het eindigen van het erfpachtsregt, moet het goed aan den eigenaar worden terug gegeven, met de verbeteringen, daaraan door den erfpachter gedaan, zonder deswegens eenige vergoeding te kunnen eischen.

1568. De erfpachter heeft het vermogen om, zonder toestemming van den eigenaar, zijn regt te kunnen verpanden, verkoopen, of op eenige andere wijze te vervreemden; hij mag ook het goed met servituten bezwaren, voor zoo verre hij daaraan erfpacht heeft, en dus onverminderd het regt van den eigenaar.

1569. Bij overlijden van den erfpachter, gaat deszelfs regt over op zijne erfgenamen.

1570. Zoo dikwijls het erfpachtsregt, door vervreemding of erfvolging overgaat, is de [illegible] gehouden, aan den eigenaar, tot erkentenis van eigendom, eene dubbelde pacht te betalen.

1571. Kwijtschelding of vermindering van pacht, kan door den erfpachter gevorderd worden, wanneer het goed door overstrooming of vijandelijken inval geheel onbruikbaar wordt.

1572. Wanneer het goed ten aanzien van deszelfs continuële opbrengst zoodanig vermindert, dat de erfpacht en het genot van het goed niet aan elkander geëvenredigd zijn, moet aan den erfpachter eene geëvenredigde vermindering van pacht toegestaan worden.

1573. Deze vermindering houdt echter op, zoodra de oorzaak, waarom dezelve is toegestaan, niet meer aanwezig is.

1574. Wanbetaling der pacht, gedurende twee volle achtereenvolgende jaren, geeft aan den eigenaar het regt om de erfpacht dadelijk te doen eindigen.

1575. Beklemming heeft plaats, wanneer aan iemand landerijen in erfelijke huur worden uitgegeven, met beding, dat daarvoor jaarlijks een bepaalde huurprijs worde betaald, de schattingen en lasten, op het land liggende, door den huurder worden voldaan, en alle zes jaren het contract door een bepaald geschenk worde vernieuwd, blijvende de eigendom van het land aan den verhuurder.

1576. De verdere regten omtrent beklemming worden door plaatselijke reglementen of gebruiken geregeld.

NEGENDE TITEL.

Van contract van societeit.

EERSTE HOOFDSTUK.

Algemeene bepalingen.

1577. Contract van societeit is eene overeenkomst, waarbij twee of meer personen zich verbinden, om iets in gemeenschap te brengen, met oogmerk om de winst, die daardoor ontstaat, onder elkander te deelen.

1578. Alle societeiten moeten eene geoorloofde zaak ten onderwerp, en het gemeenschappelijk belang der partijen ten oogmerk hebben.

Elk der geassocieerden moet of geld, of andere goederen, of zijne vlijt of arbeid, tot de societeit aanbrengen.

1579. Alle contracten van societeit moeten bij geschrifte aangegaan worden, wanneer de zaken, welke zij ten onderwerp hebben, eene waarde van meer dan honderd-en-vijftig guldens bedragen.

Men kan zich op geene getuigen beroepen, ten bewijze van iets, hetwelk met den inhoud der schriftelijke acte strijdig, of in dezelve niet vervat is, of van gezegden, welke voor, ten tijde, of na het aangaan dier acte zouden hebben plaats gehad; al was het ook dat het zaken waren van eene mindere somme, of mindere waarde, dan van honderd-en-vijftig guldens.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Van de verschillende soorten van societeiten.

1580. Societeiten zijn, of *algemeene*, of *bijzondere*.

EERSTE AFDEELING.

Van algemeene societeiten.

1581. Algemeene societeiten worden in twee soorten onderscheiden, te weten: societeiten van alle tegenwoordige goederen, en algemeene societeit van winst.

1582. In eene algemeene societeit van goederen zijn begrepen alle roerende en onroerende goederen, welke de geassocieerden bij het aangaan der societeit, bezitten, alsmede het voordeel, hetwelk zij daarvan genieten kunnen:

De geassocieerden kunnen daar ook in begrijpen alle andere soorten van winst; doch de goederen, welke hen bij vervolg, door erfenissen, donatien of legaten, mogten opkomen, zijn in deze societeit niet verder begrepen, dan voor zoo veel het genot van dezelve betreft.

Alle bedingen, strekkende om den eigendom van laatstgemelde goederen mede in de societeit te brengen, zijn verboden, behalve tusschen echtgenooten, overeenkomstig het geen deswegens ten hunnen opzigte is bepaald.

1583. Eene algemeene societeit van winst bevat in zich al dat geen, hetwelk de geassocieerden, het zij door derzelver vlijt of arbeid, het zij uit hoofde der voortbrengselen, vruchten of inkomsten hunner bijzondere roerende of onroerende goederen, kunnen verkrijgen.

1584. De eenvoudige overeenkomst eener algemeene societeit, zonder eenige verdere bepaling aangegaan, behelst niet anders dan de algemeene societeit van winst.

TWEEDE AFDEELING.

Van bijzondere societeiten.

1585. In eene bijzondere societeit zijn alleen zekere bepaalde zaken, of het gebruik van dezelve, of de vruchten die daarvan afkomen, begrepen.

1586. Een contract, waarbij verscheiden personen zich, het zij tot een bepaalde onderneming, het zij tot uitoefening van eenig bedrijf of beroep, vereenigen, maakt mede eene bijzondere societeit uit.

DERDE HOOFDSTUK.

Van verbindtenissen van de geassocieerden, zoo onderling als met betrekking tot derden.

EERSTE AFDEELING.

Van de onderlinge verpligtingen der geassocieerden.

1587. De societeit neemt haren aanvang op het oogenblik dat het contract aangegaan is, ten ware deswegens bij hetzelve eene andere bepaling gemaakt zij.

1588. Indien bij overeenkomst niet bepaald is, voor hoe lang de societeit is aangegaan, wordt dezelve geacht voor het geheele leven der geassocieerden aangegaan te zijn, behoudens het geen bij artikel 1613 wordt vastgesteld; doch, wanneer de societeit eene zaak of handeling, welke slechts voor een bepaalden tijd duurt, betreft, wordt zij gerekend, voor zoo lang als die zaak of handeling duurt, aangegaan te zijn.

1589. Ieder der geassocieerden kan door de societeit aangesproken worden voor het geene hij beloofd heeft in dezelve intebrengen.

Indien het ingebragte bestaat in eene bepaalde zaak, en de societeit daarvan gevinceerd wordt, is de geassocieerde, die hetzelve ingebragt heeft, gehouden de societeit deswegens te vrijwaren, op gelijke wijze, als een verkooper omtrent den kooper verpligt is te doen.

1590. De geassocieerde, die eene somme gelds in de societeit moest inbrengen, en zulks niet gedaan heeft, wordt door deze zijne nalatigheid debiteur van de societeit, voor de interessen der som, te rekenen van den dag, waarop dezelve had moeten verstrekt worden.

Dit heeft ook plaats met betrekking tot gelden, welke een der geassocieerden uit de kas der societeit genomen heeft, te rekenen van den dag af, waarop hij dezelve tot zijn bijzonder gebruik heeft aangewend; behoudens daarenboven eene vergoeding van kosten, schaden en interessen, wanneer daartoe termen aanwezig zijn.

1591. De geassocieerden, die zich verbonden hebben om hunne vlijt en arbeid in de societeit aantebrengen, zijn aan dezelve rekenschap verschuldigd van alle de winsten, welke zij door zoodanige soort van handelingen, als waaromtrent de societeit aangegaan is, verkregen hebben.

1592. Wanneer een der geassocieerden in zijn particulier eene som van iemand te vorderen heeft, die mede eene som verschuldigd is aan de societeit, moet de betaling, welke hij ontvangt, gerekend worden op de inschuld van de societeit, en die van hem zelven, in evenredigheid van de beide pretentien, geschied te zijn; al ware het, dat hij bij de quitantie alles in mindering of voldoening van zijne bijzondere inschuld gebragt had.

Maar, indien hij de geheele betaling bij de quitantie gebragt heeft in mindering of voldoening der inschuld van de societeit, moet dit beding nagekomen worden.

1593. Wanneer een der geassocieerden zijn geheel aandeel in de gemeene inschuld der societeit ontvangen heeft, en de schuldenaar vervolgens insolvent wordt, is hij verpligt het ontvangene in de societeits-kas intebrengen, zelfs al had hij bijzonderlijk *voor zijn aandeel* quitantie gegeven.

1594. Ieder geassocieerde is, ten behoeve der societeit aansprakelijk wegens schade, aan dezelve door zijne schuld toegebragt, zonder daarentegen in compensatie te kunnen brengen de winsten, welke hij door zijne vlijt en arbeid in andere zaken aan dezelve bezorgd heeft.

1595. Indien de zaken, waarvan alleen het genot der societeit is ingebragt, van dien aard zijn, dat [illegible] het gebruik te niet gaat, zijn dezelve voor rekening der geassocieerden, die, daarvan eigenaar, [illegible] deze zaken

door het gebruik te niet gaan, of, door dezelve te houden, in waarde verminderen, of wanneer dezelve tot verkoop bestemd zijn, of volgens eene begrooting der waarde bij inventaris in de societeit zijn ingebragt, zijn zij voor risico van de societeit.

Indien de ingebragte zaak op eene bepaalde waarde geschat is, kan de geassocieerde, die dezelve ingebragt heeft, nooit meerder terug vorderen dan de waarde, waarop die zaak geschat is.

1596. De societeit is ten behoeve van elk der geassocieerden aansprakelijk, niet alleen ter zake van voor dezelve uitgeschotene gelden, maar ook wegens handelingen ter goeder trouw voor dezelve aangegaan, en wegens de risico, waarmede die handelingen uit den aard der zake gepaard gaan.

1597. Wanneer het aandeel van elk der geassocieerden in de winsten en verliezen bij het contract van de societeit niet is bepaald, is elks aandeel geëvenredigd aan hetgeen hij in de societeit heeft ingebragt; en wordt het aandeel van den geen', die niets dan zijne vlijt en arbeid heeft aangebragt, gerekend gelijk te staan met het aandeel van den geassocieerden, die het minst in de societeit ingebragt heeft.

1598. Indien de bepaling der deelen van elk der geassocieerden in winsten en verliezen aan het oordeel van een' van dezelve, of van een' derden, bij beding, is overgelaten, moeten de geassocieerden zich aan die bepaling onderwerpen, ten ware dezelve met de billijkheid blijkbaar strijdig mogt zijn.

In geen geval echter kunnen eenige klagten ter dezer zake meer toegelaten worden, nadat drie maanden verloopen zijn, sedert de regeling der deelen ter kennisse van den geen', die vermeent benadeeld te zijn, gekomen is; gelijk mede geene klagten toegelaten worden, wanneer van zijn' kant de gemaakte bepaling is begonnen nagekomen te worden.

1599. Het beding, dat een der geassocieerden alle de winsten hebben zal, is nietig:

Hetzelfde heeft plaats met opzigt tot eene overeenkomst, volgens welke de gelden of goederen, die door een' of meer der geassocieerden zijn ingebragt, vrij zouden zijn om in de verliezen te helpen dragen.

1600. Een der geassocieerden, bij een bijzonder beding van het contract met de beheering der zaken van de societeit belast zijnde, is bevoegd om, zelfs in weêrwil van de overige geassocieerden, al dat gene te verrigten, wat tot de beheering dier zaken betrekking heeft, mits daarin ter goeder trouwe te werk gaande:

Zoodanige magt kan, zoo lang de societeit duurt, niet dan om wettige redenen herroepen worden; doch, indien dezelve niet bij het contract, maar bij eene latere acte, na dato van het aangaan der societeit, is opgedragen, is zij, even als eene eenvoudige lastgeving, herroepelijk.

1601. Wanneer sommige der geassocieerden met de beheering der zaken van de societeit belast zijn, zonder bepaling der bijzondere werkzaamheden van elk derzelven, of zonder beding dat de een niets buiten weten en toestemming van den anderen zal mogen verrigten, is ieder van hen afzonderlijk tot alle handelingen, die beheering betreffende, bevoegd.

1602. Wanneer bij het contract bedongen is, dat de een der administrerende compagnons niets buiten weten en toestemming van den anderen zal kunnen verrigten, vermag de een, bij afwezendheid van den anderen, niet dan uit krachte van eene nieuwe overeenkomst te handelen; en dit mag ook zelfs dan niet geschieden, wanneer de afwezende buiten staat zijn mogt om aan de beheering der zaken van de societeit deel te nemen.

1603. Bij gebrek van bijzondere bedingen, aangaande de wijze der beheering van de zaken der societeit, moeten de volgende regelen in acht genomen worden:

1°. De geassocieerden worden verondersteld aan elkander wederkeerig de magt ven beheering te hebben gegeven; zijnde mitsdien de handelingen van elk van hen; ook ten aanzien van de aandeelen der overige geassocieerden, verbindende, ofschoon deze daarin niet mogten toegestemd hebben; behoudens het regt van de laatsten, of van een' van dezelven, om zich tegen de aangegane handeling te verzetten, zoo lang die nog niet gesloten is.

2°. Elk der geassocieerden kan de zaken, aan de societeit toebehoorende, gebruiken tot zoodanige einden, als waartoe dezelve bestemd zijn, mits hij zich van dezelve niet bediene tegen het interest van de societeit, en hij de mede geassocieerden daardoor niet verhindere om van dezelve, volgens hun regt, mede gebruik te maken.

3°. Elk der geassocieerden kan de mede-geassocieerden verpligten, om met hem de kosten te doen, welke tot instandhouden der aan de societeit toebehoorende zaken benoodigd zijn; en

4°. Geen der geassocieerden mag, zonder toestemming van de mede-geassocieerden, eenige nieuwigheden invoeren, ten aanzien van vaste goederen, van de societeit dependerende, zelfs niet als bewaarde hij, dat die innovatien voor de societeit nuttig waren.

1604. De geassocieerde, die met de beheering der zaken van de societeit niet belast is, mag zelfs de roerende goederen, die tot de societeit dependeren, niet vervreemden, noch onder eenig verband brengen.

1605. Elk der geassocieerden kan, voor zoo veel zijn aandeel betreft, zonder toestemming van de mede-geassocieerden, een derden als deelhebber in dat aandeel aannemen; doch hij kan denzelven, zonder zoodanige toestemming, niet tot medelid in de societeit doen laten, al ware het dat hij met de beheering der zaken van dezelve belast mogt zijn.

TWEEDE AFDEELING.

Van de verbindtenissen der geassocieerden ten aanzien van derden.

1606. In andere societeiten dan die van commercie, heeft geene verbindtenis van ieder der compagnons, in *solidum* of voor het geheel, voor de schulden der societeit plaats:

Ook kan een der geassocieerden zijne mede-compagnons niet verbinden, ten zij hem daartoe de magt door dezelve is opgedragen.

1607. De geassocieerden kunnen door den schuldeischer, met wien zij gecontracteerd hebben, aangesproken worden, ieder voor gelijke somme en aandeel; al is het dat het aandeel in de societeit van den eenen minder dan dat van den anderen bedraagt; ten zij derzelver verpligting bij het contracteren deezer schuld uitdrukkelijk, in evenredigheid van het aandeel van elk der geassocieerden, bepaald zij.

1608. Eene handeling, aangegaan met bijvoeging, dat zulks voor rekening van de societeit geschiedt is, verbindt alleen den mede-geassocieerden, welke de handeling in diervoege gesloten heeft, doch niet de overige, ten ware deze hem gemagtigd hadden, of de zaak tot voordeel van de societeit verstrekt had.

VIERDE HOOFDSTUK.

Van de verschillende wijze, waarop eene societeit eindigt.

1609. Societeit eindigt:

1°. Door afloop van den tijd, voor welken dezelve aangegaan is;

2°. Door de vernietiging der zaak, of de voltrekking der handeling, die het onderwerp der societeit uitmaakt;

3°. Door afstand of opzegging van één' of meer der geassocieerden;

4°. Door den dood van een' der geassocieerden; en

5°. Wanneer één der geassocieerden zijn' persoon verliest, of insolvent wordt.

1610. De verlenging van eene societeit, die voor eenen bepaalden tijd aangegaan was, kan niet anders bewezen worden dan door een schriftelijk contract, in denzelfden vorm, als het originéel contract van compagnieschap, aangegaan.

1611. Wanneer een der geassocieerden aangenomen heeft den eigendom van eene zaak in gemeenschap te brengen, en dezelve zaak, voor dat zulks geschied is, vergaat, eindigt daardoor de societeit, ten aanzien van alle de geassocieerden:

Zij eindigt ook in alle gevallen door het vergaan van de zaak; waarvan alleen het genot in gemeenschap is gebragt, doch waarvan de eigendom bij den geassocieerden, aan wien dezelve zaak toebehoorde, gebleken is:

Maar de societeit wordt niet verbroken door het vergaan van de zaak, waarvan de eigendom reeds in dezelve was ingebragt.

1612. Wanneer bij het aangaan van eene societeit bedongen is, dat dezelve, na doode van een' der geassocieerden, met deszelfs erfgenaam zal worden gecontinueerd, of wanneer bedongen is, dat de societeit alleen door de overgeblevene mede geassocieerden onderling voortgezet zal worden, moeten deze bedingen worden nagekomen; doch heeft de erfgenaam in het laatste geval geene andere aanspraak, dan op de verdeeling en afdoening der zaken van de societeit, zoo als dezelve zich ten tijde van het overlijden van den erflater bevindt; maar heeft geene aanspraak op eenige verdere regten, dan alleen die, welke noodzakelijke gevolgen zijn van handelingen, die bereids plaats gehad hebben vóór het overlijden van den geassocieerden, van wien hij zijn regt ontleent.

1613. Eene societeit kan niet door den wil van slechts een der geassocieerden gedissolveerd worden, dan alleen ingeval de societeit voor geen bepaalden tijd is aangegaan; kunnende in dit bedoelde geval een der compagnons dezelve doen eindigen door eene opzegging, aan alle de mede-geassocieerden gedaan, mits zulks ter goeder trouw en niet ontijdig geschiedt.

1614. De opzegging geschiedt niet ter goeder trouw, wanneer dezelve door een' der geassocieerden gedaan wordt, met oogmerk om zich eenig voordeel alleen toeteëigenen, hetwelk de geassocieerden zich hadden voorgesteld, ten behoeve van de societeit te genieten.

Zij geschiedt ontijdig, wanneer de zaken niet meer in haar geheel zijn, en het belang der geassocieerden vordert, dat de scheiding uitgesteld worde.

1615. In societeiten, voor eenen bepaalden tijd aangegaan, kan één der geassocieerden de scheiding niet vorderen, voor dat de tijd verstreken is; ten ware daartoe wettige redenen mogten aanwezig zijn; zoo als wanneer de mede-geassocieerde aan zijne verpligtingen te kort komt, of door eene aanhoudende ongesteldheid buiten staat geraakt is, om de zaken van de societeit waartenemen, en dergelijke redenen meer, van welke de gegrondheid en het gewigt aan de beslissing des regters wordt overgelaten.

1616. De regelen omtrent de nalatenschappen, en de verpligtingen, welke daarmit voor de mede-erfgenamen ontstaan, zijn ook op de verdeelingen tusschen geassocieerden toepasselijk.

Bepaling betrekkelijk de societeiten van commercie.

1617. Het bepaalde bij dezen titel, is niet op societeiten van commercie toepasselijk, dan alleen met betrekking tot die punten, dewelke niets bevatten, het geen tegen de commerciele wetten en gebruiken strijdig is.

BIJVOEGSEL,

No. 13,

BEHOORENDE TOT DE KONINKLIJKE COURANT VAN MAANDAG DEN 24sten VAN GRASMAAND 1809, No. 96.

TIENDE TITEL.

Van leening.

1618. Er bestaan twee soorten van *leening:*

Die van zaken, welke men gebruiken kan, zonder dat dezelve te niet gaan;

En die van zaken, welke door het gebruik, het welk men daarvan maakt, vergaan:

De eerste noemt men *bruikleening* of *commodaat;*

De laatste wordt *verbruikleening* of eenvoudig *leening* genaamd.

EERSTE HOOFDSTUK.

Van bruikleening of commodaat.

EERSTE AFDEELING.

Van den aard der bruikleening.

1619. *Bruikleening* is een contract, waarbij iemand eene zaak aan een' ander' ten gebruik geeft, onder voorwaarde dat deze dezelve, na daarvan gebruik gemaakt te hebben, zal teruggeven.

1620. De aard van bruikleening brengt mede, dat dezelve om niet gedaan worde.

1621. De uitleener blijft eigenaar van de geleende zaak.

1622. Al wat niet van den handel der menschen is uitgesloten, of door het gebruik niet vergaat, kan het onderwerp dezer overeenkomst zijn.

1623. De verbindtenissen, die uit dit contract voortspruiten, gaan over op de erfgenamen, zoo van den uitleener, als van den geen' die ter leen ontvangt;

Indien echter de uitleening niet anders gedaan is, dan uit aanmerking van den persoon, die ter leen ontvangt, hebben zijne erfgenamen geen regt, om het geleende goed verder te blijven gebruiken.

TWEEDE AFDEELING.

Van de verpligtingen van den geen', die iets ter bruikleen ontvangt.

1624. Die iets ter leen ontvangt, is gehouden, als een goed huisvader, te zorgen voor de bewaring en instandhouding der geleende zaak.

Hij mag van dezelve geen ander gebruik maken, dan het welk de aard der zaak mede brengt, of bij de overeenkomst bepaald is; alles op pene van vergoeding van kosten, schaden en interessen, indien daartoe termen aanwezig zijn.

1625. Indien hij de ter leen ontvangen zaak tot een ander einde, of gedurende een' langer' tijd, dan bij de overeenkomst bepaald was, gebruikt, is hij voor het verlies derzelve, al had dit verlies ook door een bloot toeval plaats, aansprakelijk.

1626. Wanneer de geleende zaak vergaan is door een toeval, waarvoor men dezelve door het gebruik van zijne eigene zaak had kunnen bewaren, of wanneer men, beide de zaken niet te gelijk kunnende behouden, zijn eigen goed boven het geleende den voorrang heeft gegeven, ontstaat hierdoor eene verpligting om de vergane zaak te vergoeden.

1627. Indien bij de terleengeving de zaak is getaxeerd, is hij, die dezelve ter leen ontvangen heeft, voor het verlies daarvan, ook dan, wanneer zulks door een onvermijdelijk toeval mogt veroorzaakt zijn, aansprakelijk, ten ware het tegendeel mogt bedongen zijn.

1628. Indien de geleende zaak door dat gebruik, waarvoor dezelve ter leen ontvangen is, buiten toedoen van den gebruiker, in waarde vermindert, is deze wegens die vermindering niet aansprakelijk.

1629. Die eene zaak ter leen ontvangen heeft, kan dezelve niet in compensatie brengen, tegen hetgeen de uitleener aan hem schuldig is.

1630. Die iets ter leen ontvangen heeft, kan de onkosten, welke hij, om de zaak te kunnen gebruiken, gemaakt heeft, niet van den uitleener terug vorderen.

1631. Wanneer verscheiden personen dezelfde zaak gezamenlijk in bruikleen ontvangen hebben, is ieder hunner daarvoor, ten behoeve van den uitleener, voor het geheel aansprakelijk.

DERDE AFDEELING.

Van de verpligtingen van den uitleener.

1632. De uitleener kan de geleende zaak niet terug eischen, dan na verloop van den tijd bij de overeenkomst bepaald, of, geene tijdsbepaling gemaakt zijnde, nadat dezelve gediend heeft tot het gebruik, waartoe zij uitgeleend was.

1633. Indien de uitleener echter inmiddels, of vóór dat het gebruik der zaak geëindigd is, dezelve om dringende en onverwacht opkomende redenen zelf benoodigd heeft, kan de regter den geen', die de zaak ontvangen heeft, naar mate van de omstandigheden, noodzaken, om dezelve aan den uitleener terug te geven.

1634. Wanneer hij, die eene zaak ter leen ontvangen heeft, gedurende het bruikleen, tot instandhouding van dezelve, eenige buitengewone, noodzakelijke onkosten heeft moeten maken, dewelke geen uitstel konden lijden, en waarvan hij buiten de mogelijkheid was den uitleener vooraf te verwittigen, is deze gehouden hem de gemaakte onkosten te vergoeden.

1635. Indien de ter leen gegevene zaak zoodanige gebreken heeft, dat daardoor aan den geen', die zich van dezelve bedient, nadeel zou kunnen worden toegebragt, is de uitleener, wanneer hij die gebreken gekend, en daarvan niet gewaarschuwd heeft, voor de gevolgen verantwoordelijk.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Van gebruikleening of eenvoudige leening.

EERSTE AFDEELING.

Van den aard der verbruikleening.

1636. *Verbruikleening* is eene overeenkomst, volgens welke iemand aan een' ander zaken, die door het gebruik te niet gaan, afgeeft, onder voorwaarde om even zoo veel, en van gelijke soort en qualiteit, terug te geven.

1637. Door verbruikleening wordt hij, die eene zaak ter leen ontvangt, eigenaar van dezelve; en wanneer die zaak, op welke wijze ook, vergaat, komt dit verlies voor zijne rekening.

1638. De schuld, uit leening van geld voortspruitende, is niet anders dan van de geldsom, die geleend is, zonder bepaling van de specie:

Indien 'er vermeerdering of vermindering der waarde van de geldspecie ontstaat, vóór dat de tijd der voldoening verschenen is, moet de schuldenaar de som, die aan hem geleend is, voldoen in zoodanige specie, als ten tijde der voldoening gangbaar is, en volgens den geldkoers of uitwendige waarde, die dezelve op dat tijdstip heeft.

1639. De bepaling, vervat in het voorgaand artikel, vervalt, wanneer de leening in staven goud, zilver of ander metaal, geschied is.

1640. Wanneer staven of koopwaren ter leen zijn gegeven, is de schuldenaar, het zij dezelve in waarde vermeerderd of verminderd zijn, altijd gehouden eene gelijke hoeveelheid van dezelfde qualiteit terug te geven, en kan ook nimmer tot iets meerder genoodzaakt worden.

TWEEDE AFDEELING.

Van de verpligtingen des uitleeners.

1641. In verbruikleening is de uitleener gehouden tot dezelfde verantwoordelijkheid, welke bij artikel 1635, ten aanzien van bruikleen, bepaald is.

1642. De uitleener kan het ter leen gegevene niet terug eischen, dan nadat de tijd, bij de overeenkomst bepaald, verstreken is.

1643. Geene tijdsbepaling gemaakt zijnde, kan de regter, naar gelang der omstandigheden, aan den geen', die de zaak ter leen ontvangen heeft, eenig uitstel toestaan.

1644. Wanneer men overeengekomen is dat hij, die eene zaak of geldsomme ter leen ontvangen heeft, dezelve teruggeven zal, wanneer hij daartoe in staat zal zijn, kan de regter, naar gelang der omstandigheden, den tijd der teruggave bepalen.

DERDE AFDEELING.

Van de verpligtingen van den geen', die iets ter leen ontvangt.

1645. Die iets ter leen ontvangt, is verpligt hetzelve op een' bepaalden tijd, en in gelijke hoeveelheid en qualiteit, terug te geven.

1646. Daartoe buiten staat zijnde, is hij verpligt tot betaling van de waarde van het ter leen gegevene; in de berekening van welke waarde de tijd en plaats, waar de teruggaaf, volgens overeenkomst, had moeten geschieden, in aanschouw moet worden genomen.

Indien die tijd en plaats bij de overeenkomst niet bepaald zijn, moet de betaling geschieden overeenkomstig den prijs, welken de zaak, ten tijde en ter plaatse, waar de leening geschied is, heeft gehad.

1647. Wanneer hij, die iets ter leen ontvangt, hetzelve, of de waarde van dien, ten tijde bij de overeenkomst bepaald, niet teruggeeft, is hij gehouden daarvan sedert dien tijd interessen te betalen.

DERDE HOOFDSTUK.

Van terleengeven op interessen.

1648. In verbruikleening, het zij van geld of van koopwaren, of van andere handelbare zaken, staat het vrij daarvoor interessen te bedingen.

1649. Wanneer hij, die eene zaak ter leen ontvangt, daarvan interessen betaald heeft, zonder dat dezelve bedongen waren, kan hij dezelve niet terug vorderen, noch in vermindering der hoofdsom doen strekken.

1650. Interessen zijn verschuldigd, of uit krachte van de wet, of ten gevolge van eene overeenkomst.

Het bedrag der legale interessen wordt door bijzondere wetten bepaald:

De conventionele interessen kunnen de legale tebovengaan, in alle gevallen, waar de wet zulks niet verbiedt:

Het bedrag der conventionele interessen moet schriftelijk worden bepaald.

1651. Quitantie voor de hoofdsom, zonder voorbehouding van interessen, gegeven zijnde, wordt vermoedt, dat de interessen betaald zijn, en wordt de schuldenaar daardoor, dienvolgende, bevrijd.

1652. Het staat ook vrij interessen te bedingen van eene hoofdsom, welke de uitleener aanneemt, nimmer van den geen, die dezelve ontvangt, terug te zullen eischen.

Deze handeling wordt *constitutie van renten* genaamd.

1653. Zoodanige constitutie van renten kan op tweederlei wijzen geschieden, het zij perpetueel, het zij op het lijf of voor het leven.

1654. Eene perpetuële rente is uit haren aard aan den afkoop onderworpen.

Partijen kunnen alleen overeenkomen, dat de afkoop niet geschieden zal, dan na verloop van eenen zekeren tijd, welke niet langer dan tien jaren mag gesteld worden, of dat dezelve niet geschieden zal, dan nadat de rentheffer zoo lang te voren van den afkoop zal verwittigd zijn, als tusschen partijen vastgesteld is.

1655. De schuldenaar van perpetuële renten kan tot afkoop van dezelve genoodzaakt worden:

1°. Indien hij gedurende twee jaren in de nakoming zijner verbindtenis nalatig gebleven is; en

2°. Indien hij aan den geldschieter de bij overeenkomst beloofde zekerheid verzuimt te bezorgen.

1656. Indien de schuldenaar insolvent wordt, kan ook de lossing der hoofdsom, van welke de perpetuële renten betaald moeten worden, gevorderd worden.

1657. De regelen, aangaande de renten voor het leven of lijfrenten, zijn vervat in den titel van *kans-contracten*.

ELFDE TITEL.

Van bewaarneming en sequestratie.

EERSTE HOOFDSTUK.

Van bewaarneming in het algemeen, en de verschillende soorten van dezelve.

1658. *Bewaarneming*, in het algemeen, is eene daad, waarbij men eene zaak, aan een' ander toebehoorende, aanneemt, onder voorwaarde van dezelve te bewaren, en in natura terug te geven.

1659. Bewaarneming is tweederlei; *eigenlijk gezegde bewaarneming* en *sequestratie*.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Van eigenlijk gezegde bewaarneming.

EERSTE AFDEELING.

Van den aard en het wezen der bewaarneming.

1660. Het contract van eigenlijk gezegde bewaarneming brengt uit zijn' aard mede, dat hetzelve om niet worde aangegaan.

1661. Dit contract kan niet dan met betrekking tot roerende goederen aangegaan worden.

1662. Ook wordt hetzelve niet voor voltrokken gehouden, dan nadat de zaak door wezenlijke of veronderstelde overgifte aan den bewaarnemer overgegaan is.

De veronderstelde overgifte is voldoende, wanneer de bewaarnemer de zaak reeds uit eenigen anderen hoofde in bezit had, en men hem dezelve onder den titel van bewaarneming laat behouden.

1663. Eigenlijk gezegde bewaarneming geschiedt vrijwillig of uit noodzaak.

TWEEDE AFDEELING.

Van vrijwillige bewaarneming.

1664. Vrijwillige bewaarneming wordt te wege gebragt door de wederkeerige toestemming van den geen', die iets in bewaring geeft, en den geen', die hetzelve ontvangt.

1665. Vrijwillige bewaargeving kan over het algemeen niet anders geschieden dan door den eigenaar, of door een' ander', met deszelfs uitdrukkelijke of stilzwijgende toestemming.

1666. Vrijwillige bewaarneming moet door eene schriftelijke overeenkomst bewezen worden; het bewijs daarvan door getuigen wordt niet toegelaten, ten aanzien eener waarde, welke honderd en vijftig guldens te boven gaat.

1667. Wanneer de bewaarneming van eene zaak, boven de honderd en vijftig guldens in waarde bedragende, niet bewezen wordt door eene schriftelijke overeenkomst, wordt hij, die als bewaarnemer wordt aangesproken, op zijn woord geloofd, zoo omtrent de bewaarneming zelve, als omtrent het in bewaring genomen goed, en de teruggave van hetzelve.

1668. Vrijwillige bewaarneming kan alleen plaats hebben tusschen personen, die bekwaam zijn om met elkander te contracteren.

Wanneer echter iemand, bekwaam zijnde om te contracteren, iets in bewaring genomen heeft van een' persoon, die niet bekwaam was, is hij aan alle de verpligtingen van eenen wezenlijken bewaarnemer onderworpen, en kan ter dier zake door den voogd of curator van den geen, die de zaak in bewaring gegeven heeft, aangesproken worden.

1669. Doch indien de bewaargeving door een' bevoegd persoon gedaan is aan iemand, die niet bekwaam was te contracteren, heeft de bewaargever geen verder regt, dan tot reclame van de in bewaring genomen zaak, zoo lang dezelve nog bij den bewaarnemer berust, of, wanneer de gedeponeerde zaak niet bij den bewaarnemer berust, als dan tot vergoeding van dezelve, voor zoo ver de bewaarnemer daardoor gebaat is.

DERDE AFDEELING.

Van de verpligtingen van den bewaarnemer.

1670. De bewaarnemer is verpligt de hem toevertrouwde zaak met dezelfde zorg te bewaren, als hij omtrent zijne eigene zaken gewoon is te doen.

1671. De bepaling van het voorgaand artikel wordt met meerdere strengheid toegepast:

1°. Indien de bewaarnemer zich zelf tot de bewaarneming heeft aangeboden;

2°. Indien hij eenig loon voor de bewaring bedongen heeft;

3°. Indien de bewaargeving eeniglijk om zijnent wil gedaan is; en

4°. Indien uitdrukkelijk bedongen is, dat hij voor alle soort van verzuim aansprakelijk zoude zijn.

1672. De bewaarnemer is in geen geval aansprakelijk wegens schaden, door toevallen van hooger hand veroorzaakt, ten ware hij in de teruggave der in bewaring genomen zaak nalatig geweest was.

1673. De bewaarnemer is onbevoegd om, zonder uitdrukkelijke of gepresumeerde toestemming van den bewaargever, van de in bewaring genomene zaak gebruik te maken.

1674. Het staat aan den bewaarnemer niet vrij te onderzoeken, welke zaken hem in bewaring zijn gegeven, indien hem dezelve in een gesloten kist of koffer, of in een' verzegelden omslag, zijn toevertrouwd.

1675. De bewaarnemer is gehouden, dezelfde zaak, welke hij in bewaring ontvangen heeft, terug te geven, en kan met de teruggave van eene gelijksoortige zaak niet volstaan.

In bewaarneming van geld moet mitsdien dat zelfde geld in natura teruggegeven worden, het zij de specie inmiddels in waarde vermeerderd of verminderd zijn mogt.

1676. De bewaarnemer kan volstaan met het goed terug te geven in dien staat, waarin hetzelve zich, ten tijde der teruggave, bevindt, en de verminderingen, daaraan, buiten zijne schuld, toegekomen, zijn voor rekening van den bewaargever.

1677. De bewaarnemer, wien het toevertrouwde goed van hooger hand ontnomen is, en die daarvan de waarde, of iets anders in de plaats ontvangen heeft, is verpligt dit ontvangene terug te geven.

1678. De erfgenaam van den bewaarnemer, die eenig goed, het welk hij niet wist dat ter bewaring ontvangen was, ter goeder trouwe verkocht heeft, is niet verder gehouden dan om den koopprijs overtegeven, of, indien hij denzelven nog niet ontvangen heeft, zijn actie tegen den koper te cederen.

1679. Indien de in bewaring genomene zaak vruchten opgeleverd heeft, die door den bewaarnemer genoten zijn, is hij verpligt dezelve mede terug te geven; doch tot betaling van interessen van eene aan hem toevertrouwde somme gelds is hij niet gehouden, ten zij hij in de teruggave derzelve nalatig is geweest.

1680. De bewaarnemer moet de in bewaring genomene zaak niet teruggeven, dan aan den geen, die hem dezelve heeft toevertrouwd, of aan den geen, op wiens naam de bewaargeving geschied is, of aan den geen, die hem tot het terug ontvangen van dezelve aangewezen is.

1681. De bewaarnemer kan van den bewaargever geen bewijs vorderen, dat deze eigenaar van het in bewaring genomen goed is.

Indien hij echter ontdekt dat het in bewaring genomen goed gestolen is, en aan wien hetzelve in eigendom toebehoort, is hij verpligt den eigenaar kennis te geven, dat deze zaak bij hem gedeponeerd is; met sommatie om die, binnen een' bepaalden en daartoe geschikten tijd, als zijn eigendom te reclameren:

Indien de eigenaar verzuimt de reclame te doen, is de bewaarnemer bevoegd de zaak aan den geen', van wien hij dezelve ontvangen heeft, terug te geven, en is van alle verdere aanspraak ontslagen.

1682. In geval van overlijden van den bewaargever, kan de in bewaring genomene zaak niet dan aan zijnen erfgenaam teruggegeven worden:

Indien hij verscheidene erfgenamen heeft, moet dezelve aan elk van hen teruggegeven worden, naar mate van ieders aandeel en portie; doch, indien de zaak ondeelbaar is, moeten de erfgenamen zich onderling over de overneming van dezelve verstaan.

1683. Wanneer de geen, die eene zaak in bewaring gegeven heeft, van staat veranderd is, bij voorbeeld, wanneer eene vrouw, die haar eigen meester was, op het tijdstip dat zij de bewaargeving deed, naderhand getrouwd is, en onder de voogdij van den man is gekomen, of wanneer een meerderjarige, nadat de bewaargeving geschied is, onder curatele is gesteld, kan, in deze, en andere gevallen van gelijke natuur, de gedeponeerde zaak niet teruggegeven worden, dan aan den geen', die de administratie van des bewaargevers goederen heeft.

1684. Indien de bewaargeving door een' voogd, man of administrateur, in deszelfs qualiteit, gedaan is, en die qualiteit

middels heeft opgehouden, kan het in bewaring genomene niet teruggegeven worden, dan aan den persoon, die door den man, voogd of administrateur, ten tijde der bewaargeving, vertegenwoordigd werd.

1685. Indien bij de overeenkomst bepaald is, waarter plaatse teruggave geschieden moet, is de bewaarnemer verpligt zich overeenkomstig te gedragen; de kosten, daarop vallende, komen voor rekening van den bewaargever.

1686. Geene bepaling omtrent de plaats der teruggave gemaakt zijnde, moet dezelve geschieden ter plaatse, waar de bewaargeving geschied is.

1687. De in bewaring genomene zaak moet aan den bewaargever teruggegeven worden, zoodra deze zulks vordert; al ware het dat bij de overeenkomst eene bepaling omtrent den tijd der teruggave gemaakt was; ten zij een derde die zaak onder den bewaarnemer gearresteerd, of tegen de teruggave en verplaatsing van dezelve een geregtelijk verbod mogt gedaan hebben.

1688. Een bewaarnemer, die zich aan ontrouw heeft schuldig gemaakt, wordt tot het beneficie van boedel-afstand niet toegelaten.

1689. Alle de verpligtingen van den bewaarnemer houden op, wanneer hij ontdekt, en bewijzen kan, dat het in bewaring genomen goed hem zelven in eigendom toebehoort.

VIERDE AFDEELING.

Van de verpligtingen van den bewaargever.

1690. De bewaargever is gehouden aan den bewaarnemer te vergoeden alle de kosten, door denzelven, tot instandhouding van het in bewaring gegeven goed, gedaan, en denzelven schadeloos te stellen wegens alle verliezen, welke hij door de bewaarneming mogt geleden hebben.

1691. De bewaarnemer is geregtigd om het in bewaring gegeven goed zoo lang onder zich te houden, tot dat de voldoening van het geen hem ter zake der bewaarneming toekomt, geschied is.

VIJFDE AFDEELING.

Van bewaarneming uit noodzaak.

1692. Bewaarneming uit noodzaak heeft plaats in geval van onheil; als van brand, instorting van een gebouw, plundering, schipbreuk, of ander onvoorzien en onvermijdelijk toeval.

1693. Het bewijs door getuigen wordt in noodzakelijke bewaarneming toegelaten, zelfs dan, wanneer de zaak, die bewaard wordt in bewaring genomen te zijn, de waarde van honderd en-vijftig guldens te boven gaat.

1694. Voor het overige zijn alle de hier voren gemelde opgevene regelen op noodzakelijke bewaring mede toepasselijk.

1695. Herbergiers of logementhouders zijn, even als bewaarnemers, verantwoordelijk voor de goederen, door reizigers, die zich bij hen ophouden, aangebragt.

De bewaarneming van die soort van goederen wordt gehouden voor eene noodzakelijke bewaarneming.

1696. Zij zijn verantwoordelijk wegens diefstal of beschadiging der goederen van de reizigers; het zij de diefstal of beschadiging van die goederen door hunne bedienden of geemployeerden, of door vreemde en komende vreemdelingen begaan of toegebragt zijn.

1697. Doch zij zijn niet verantwoordelijk voor diefstallen, gewapenderhand, of op eene andere zeer gewelddadige wijze gepleegd.

1698. Omtrent de verantwoordelijkheid van schippers, voerlieden, aannemers van post- en vrachtwagens, beurtschepen en huurtuigen, is gehandeld in art. 1546, 1547, 1548, en 1549.

DERDE HOOFDSTUK.

Van sequestratie.

EERSTE AFDEELING.

Van de verschillende soorten van sequestratie.

1699. *Sequestratie* wordt daargesteld, of door overeenkomst, of door regterlijk bevel.

TWEEDE AFDEELING.

Van sequestratie bij overeenkomst.

1700. *Sequestratie bij overeenkomst* heeft plaats, wanneer een of meer personen eene zaak, waar over geschil is, in handen stellen van een' derden, die van zijne zijde aanneemt, dezelve, nadat het geschil is uitmaakt, terug te geven aan den geen', die daartoe geregtigd zal bevonden worden.

1701. Het is niet noodig dat deze sequestratie om niet geschiede.

1702. Wanneer de sequestratie om niet is, wordt dezelve onderworpen aan de regelen, omtrent eigenlijk gezegde bewaarneming vastgesteld; behoudens de hier navolgende uitzondering.

1703. De sequestratie kan niet alleen ten aanzien van roerende, maar ook van onroerende goederen plaats hebben.

1704. De bewaarnemer kan, ingeval van sequestratie, van de bewaring niet ontslagen worden, vóór dat geschil is uitgemaakt, ten zij met toestemming van alle de daarbij belanghebbende partijen, of om eene wettig geoordeelde reden.

DERDE AFDEELING.

Van geregtelijke sequestratie.

1705. Sequestratie bij regterlijk bevel kan onder anderen plaats hebben, ten aanzien:

1°. Van goederen eens schuldenaars, welke gearresteerd zijn;

2°. Van onroerend of van roerend goed, over welks eigendom of bezit tusschen twee of meer partijen geschil is ontstaan; en

3°. Van zaken, welke een schuldenaar ter zijner bevrijding aanbiedt.

1706. De aanstelling van een' sequester van gearresteerde goederen brengt tusschen denzelven en den arrestant wederkeerige verpligtingen te wege.

De sequester is verpligt het gearresteerde, als een goed huisvader, te bewaren en gade te slaan; hij is gehouden, wanneer daartoe termen zijn, hetzelve overtegeven, om ter voldoening van den arrestant verkocht te worden, of is verpligt, in geval van ontslag van arrest, hetzelve terug te geven aan de partij tegen welke het arrest gerigt is.

De arrestant is daarentegen verpligt, het bij de wet bepaald salaris aan den sequester te betalen.

1707. Geregtelijke sequestratie wordt opgedragen of aan een' persoon, omtrent welke de belanghebbende partijen onderling zijn overeengekomen, of aan een' persoon, die daartoe door den regter ambtshalve benoemd wordt.

In beide gevallen is zoodanige persoon aan dezelfde verpligtingen onderworpen, welke aan een' sequester bij overeenkomst, ingeval van vrijwillige sequestratie, opgelegd zijn.

TWAALFDE TITEL.

Van kans-contracten.

1708. Een *kans-contract* is eene wederzijdsche overeenkomst, waarvan de uitkomsten, met betrekking tot winst en verlies, het zij voor alle de partijen, het zij voor eenige of sommige van dezelve, van eene onzekere gebeurtenis afhangen.

Zoodanige zijn:

Het contract van assurantie, bodemerij, spel en weddingschap, en het contract van lijfrenten.

De twee eersten worden door de zeeregten gewijzigd.

EERSTE HOOFDSTUK.

Van spel en weddingschap.

1709. De wet staat geene actie toe ter zake van eene schuld, uit het spel of uit eene weddingschap voortgesproten.

1710. Onder deze bepaling zijn echter niet begrepen die spelen, welke geschikt zijn, om het ligchaam te oefenen en vaardig te maken, als het schermen, wedloopen, en dergelijke.

Niettemin staat het aan den regter vrij, een' eisch te dier zake te ontzeggen, wanneer hem de som onmatig voorkomt.

1711. In geen geval echter kan de geen, die het verlorene vrijwillig betaald heeft, hetzelve terugvorderen, ten ware de winst door kwade trouw, bedrog, of afpersing mogt verkregen en genoten zijn.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Van contract van lijfrenten.

EERSTE AFDEELING.

Van de vereischten van lijfrenten.

1712. *Lijfrente* kan bij onereusen titel verkregen worden; gelijk als tegens betaling van eene zekere somme gelds, of tegens afstand van een roerend goed, dat geldswaarde heeft, of eindelijk tegens overdragt van eenig onroerend goed.

1713. Zij kan ook geheel of niet, het zij bij schenking of bij testament, gevestigd worden; doch zulks moet als dan geschieden op de wijze, welke de wet voorschrijft.

1714. Lijfrente is nietig, indien zij ten behoeve van den persoon, die onbekwaam is om iets te ontvangen, gevestigd is.

1715. Eene lijfrente kan gevestigd worden, het zij op het lijf van den geldgever, het zij op het lijf van een' derden, ofschoon deze geen regt heeft om het genot van dezelve te hebben.

1716. Zij kan op één of meer lijven gevestigd worden.

1717. Zij kan ten behoeve van een' derden gevestigd worden, ofschoon een ander den prijs derzelve voldoet.

Hoe zeer eene lijfrente in dit laatste geval het aanzien eener schenking heeft, wordt echter, met opzigt tot den vorm, niet gevorderd het geen tot het doen van schenking vereischt wordt.

1718. Een contract van lijfrente, op het lijf van iemand gevestigd, die ten tijde van het aangaan van hetzelve reeds dood was, is nietig, en heeft geen gevolg.

1719. Hetzelfde heeft plaats ten aanzien van een contract van lijfrente, gevestigd op het lijf van iemand, die bij het aangaan van het contract aangevallen was door eene ziekte, aan welke hij binnen twintig dagen na de dagteekening van het contract overleden is.

1720. Eene lijfrente kan tot zoodanig montant gesteld worden, als de contracterende partijen goedvinden te bepalen.

TWEEDE AFDEELING.

Van de gevolgen van lijfrente, ten aanzien van de partijen, die gecontracteerd hebben.

1721. De geen, ten wiens behoeve eene lijfrente, tegens betaling van zekeren prijs, gevestigd is, kan de vernietiging van het contract vorderen, indien de schuldenaar in gebreke blijft, om hem de bedongene zekerheid te bezorgen.

1722. Wanbetaling der verschenen lijfrente geeft den rentheffer geen regt, om aflossing van de hoofdsom, of teruggave van het door hem daarvoor afgestane goed te vorderen; hij heeft

alleen het regt, om den persoon en goederen van zijnen schuldenaar voor de achterstallige renten aantespreken en te executeren.

1723. De schuldenaar kan zich van de betaling eener lijfrente niet ontslaan door de aflossing van de hoofdsomme aantebieden, en van de terugvordering der reeds betaalde renten afstand te doen; hij is integendeel gehouden met de betaling der lijfrenten voortegaan, zoo lang de persoon of personen, op wier lijf dezelve gevestigd is, in leven zijn; hoe oud dezelve ook mogen worden, en hoe bezwarend de nakoming dezer verbindtenis ook voor hem zijn moge.

1724. De betaling van eene lijfrente moet niet verder geschieden, dan naar evenredigheid van de dagen, welke de rentheffer geleefd heeft.

Indien echter bedongen is, dat de betaling vooruit geschieden zal, heeft de rentheffer van den dag af, op welken een termijn heeft moeten betaald worden, een volkomen regt tot dezelve.

1725. Het beding, dat eene lijfrente niet arrestabel zijn zal, is onbestaanbaar, ten ware dezelve om niet mogt gevestigd zijn.

1726. De betaling van eene lijfrente kan niet gevorderd worden, dan wanneer de rentheffer van zijn leven, of van dat van den persoon, op wiens lijf dezelve gevestigd is, doet blijken.

DERTIENDE TITEL.

Van mandaat of lastgeving.

EERSTE HOOFDSTUK.

Van den aard en den vorm van lastgeving.

1727. *Mandaat* of *lastgeving* is eene handeling, bij welke iemand aan een' ander last geeft, om eene zaak voor hem en in zijnen naam te verrigten:

Dit contract wordt niet voltrokken, dan door de aanneming van den gemagtigden.

1728. Lastgeving kan, of bij publieke acte, of bij een onderhandsch geschrift, zelfs door middel van een' brief, geschieden: lastgeving kan ook bij monde gedaan worden, maar het bewijs door getuigen wordt ten aanzien derzelve niet toegelaten, dan overeenkomstig het bepaalde bij den titel *van contracten of conventionele verbindtenissen in het algemeen.*

De aanneming van een' last of mandaat kan ook stilzwijgende geschieden, en afgeleid worden uit de executie, die de lasthebber aan het mandaat gegeven heeft.

1729. Lastgeving geschiedt uit haren aard om niet, ten zij het tegendeel bedongen is.

1730. Lastgeving is of algemeen en tot alle zaken, of bijzonder en slechts tot éene zaak, of tot zekere bepaalde zaken betrekkelijk.

1731. Eene lastgeving, in algemeene bewoordingen vervat, wordt geacht alleen tot daden van administratie betrekkelijk te zijn.

Om goederen te vervreemden of met hijpotheek te bezwaren, of andere dergelijke daden te verrigten, wordt een uitdrukkelijk mandaat vereischt.

1732. Een mandataris of lasthebber mag niets verrigten, waardoor hij de bepalingen van het mandaat zoude te buiten gaan.

De magt om een geschil bij transactie aftedoen sluit geenszins het vermogen in, om de beslissing van het geschil aan de uitspraak van een' derden bij compromis overtelaten.

1733. Die aan eene getrouwde vrouw of aan een' minderjarigen het beheer van eenigen handel opdraagt, is door derzelver handelingen, ten aanzien van derden, even zeer verbonden, als of hij een' man of een' meerderjarigen aangesteld had.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Van de verpligtingen van den mandataris of lasthebber.

1734. Een lasthebber is gehouden tot de volbrenging van den aangenomen last, zoo lang hij van denzelven niet ontheven is, en is verantwoordelijk voor de kosten, schaden en interessen, welke door het niet uitvoeren van dien last zouden kunnen ontstaan:

Ook is hij gehouden, de zaak, waarmede hij, ten tijde van het overlijden van den lastgever, een' aanvang hadt gemaakt, ten einde te brengen, indien uit het niet afdoen van dezelve nadeel zou kunnen ontstaan.

1735. Elk lasthebber is in de uitvoering van den last, niet alleen wegens kwaad opzet, maar ook wegens schuld of verzuim, verantwoordelijk; nogtans wordt deze verantwoordelijkheid wegens schuld of verzuim minder streng genomen, ten aanzien van den geen', die een' last om niet op zich genomen heeft, dan van den geen', die daarvoor loon ontvangt.

1736. Een lasthebber is gehouden rekenschap van zijn verrigte te geven, en aan den lastgever verantwoording te doen van alles, wat hij uit krachte van het mandaat ontvangen heeft, al ware het dat het ontvangene aan den lastgever niet verschuldigd mogt zijn geweest.

1737. Een gemagtigde is verantwoordelijk voor den geen', dien hij in zijne werkzaamheden substitueert: 1°. wanneer hij de magt van substitutie niet bekomen heeft; 2°. wanneer hem die magt zonder aanduiding van een' bepaald' persoon gegeven zijnde, hij iemand aan zich gesubstitueerd heeft, die blijkbaar onbekwaam of insolvent was. In alle gevallen kan de lastgever onmiddelijk den gesubstitueerden tot verantwoording aanspreken.

1738. Wanneer verscheiden personen bij eene en dezelfde lastgeving gemagtigd zijn, heeft ten hunnen aanzien geene solidaire verbindtenis plaats, dan voor zoo verre zulks uitdrukkelijk bepaald is.

1739. Een lasthebber is verpligt interessen te betalen van de somme, welke hij tot zijn eigen gebruik aangewend heeft, van den dag af, waarop hij dezelve tot zijn gebruik genomen heeft, en van de somme, die hij aan den lastgever tot slot van rekening uitkeeren moet, van den dag af dat hij daarvan in verzuim is.

1740. Een lasthebber, die aan de partij, met welke hij handelt, den inhoud van zijnen last ten vollen heeft bekend gemaakt, is niet aansprakelijk ten aanzien van het geen boven zijnen last geschied is, ten ware hij zich in dit opzigt persoonlijk verbonden mogt hebben.

DERDE HOOFDSTUK.

Van de verpligtingen van den lastgever.

1741. De lastgever is verpligt de verbindtenissen, door den lasthebber, overeenkomstig den gegeven last, aangegaan, nate komen, doch hij is niet gehouden tot het geen bovendien mogt gecontracteerd zijn, dan voor zoo verre hij hetzelve uitdrukkelijk of stilzwijgende bekrachtigd heeft.

1742. De lastgever is verpligt den lasthebber te vergoeden alle de uitschotten en kosten, welke deze in de uitvoering van den last heeft moeten doen en maken, alsmede aan denzelven zijn loon te betalen, indien er loon bedongen mogt zijn:

Van deze verpligting wordt de lastgever, wanneer door den mandataris geene fout begaan is, die aan hem geïmputeerd kan worden, niet ontheven, doordien de zaak zoude mogen misluk zijn, gelijk de lastgever ook geene vermindering van het beloop der kosten en uitschotten mag vorderen, al ware het dat dezelve minder hadden kunnen zijn.

1743. De lastgever is ook gehouden den lasthebber schadeloos te stellen wegens de verliezen, welke deze in de uitvoering van den gegevenen last mogt geleden hebben, zoo dezelve door geene onvoorzigtigheid, die aan den mandataris geïmputeerd kan worden, veroorzaakt zijn.

1744. De lastgever is aan den lasthebber, wegens deszelfs uitschotten, interessen verschuldigd, van den dag af, waarop deze aantoont die uitschotten gedaan te hebben.

1745. Wanneer de lasthebber door onderscheiden personen tot eene gemeene zaak is geconstitueerd, is elk van hen in *solidum*, of voor het geheel, aan den lasthebber voor de gevolgen van het gegeven mandaat aansprakelijk.

VIERDE HOOFDSTUK.

Van de verschillende wijzen, waarop lastgeving eindigt.

1746. Lastgeving eindigt:

Door herroeping van het mandaat;

Door opzegging van hetzelve door den lasthebber;

Door den dood of insolventie, het zij van den lastgever, het zij van den mandataris;

En eindelijk wanneer een van beide onder curatele gesteld wordt.

1747. Een lastgever kan zijn' gegeven' last intrekken wanneer hem zulks goed dunkt, en den gemagtigden, daartoe tehmen zijnde, noodzaken, de acte of het bewijs, hetwelk deze van den gegeven' last in handen heeft, terug te geven.

1748. De herroeping alleen aan den lasthebber kenbaar gemaakt zijnde, kan zulks het regt van derden, die, daarvan onkundig zijnde, naderhand nog met den lasthebber gecontracteerd hebben, niet verkorten: behoudens het verhaal van den lastgever op den gemagtigden.

1749. De aanstelling van eenen nieuwen mandataris, tot het verrigten van dezelfde handeling, heeft gelijke kracht met eene herroeping van den eersten mandataris, en werkt, met opzigt tot denzelven, van den dag af, dat deze nieuwe aanstelling aan hem kenbaar is gemaakt.

1750. Een gemagtigde kan het mandaat opzeggen, door van zijne opzegging aan den lastgever kennis te geven:

Indien deze opzegging echter tot nadeel van den lastgever strekken mogt, is de mandataris niettemin gehouden denzelven deswegens schadeloos te stellen; ten ware hij buiten staat zijn mogt, om den last verder te volbrengen, zonder daardoor zelf aanmerkelijke schade te lijden.

1751. Indien een lasthebber onbewust is van den dood van den lastgever, of van het bestaan van éene der oorzaken, die het mandaat doen eindigen, is het geen hij in die onwetendheid verrigt heeft, van waarde.

1752. In de vorengemelde gevallen moeten de verbindtenissen, door den lasthebber aangegaan, nagekomen worden, ten aanzien van derden, die in de goede trouw zijn.

1753. Bij overlijden van den lasthebber zijn zijne erfgenamen verpligt daarvan aan den lastgever kennis te geven, en intusschen, naar vereisch der omstandigheden, zoodanige voorzieningen te doen, als het belang van den lastgever medebrengt.

VEERTIENDE TITEL.

Van borgtogt.

EERSTE HOOFDSTUK.

Van den aard en strekking van borgtogt.

1754. Die zich tot borg voor eene verbindtenis stelt, onderwerpt zich, ten behoeve van den schuldeischer, om aan die verbindtenis te voldoen, indien de schuldenaar zelf daaraan niet voldoet.

BIJVOEGSEL,

N°. 14,

BEHOORENDE TOT DE KONINKLIJKE COURANT VAN MAANDAG DEN 24sten VAN GRASMAAND 1809, N°. 96.

1755. Geen borgtogt kan bestaan, of 'er moet eene bestaanbare hoofdverbintenis van eenen principalen schuldenaar zijn:

Men kan zich echter ook dan tot borg voor eene verbintenis stellen, wanneer dezelve uit hoofde van eene omstandigheid, enkel den persoon van den principaal betreffende, als nietig kan gehouden worden; bij voorbeeld in geval van minderjarigheid.

1756. Een borg kan zich tot niets meerder, noch onder meer bezwarende voorwaarden verbinden, dan waartoe de principale schuldenaar verbonden is:

Borgtogt kan echter aangegaan worden alleen voor een gedeelte der schuld, en onder minder bezwarende voorwaarden:

Een borgtogt, voor meerder dan de schuld, of onder meer bezwarende voorwaarden aangegaan, is niet geheel van onwaarde, maar bepaalt zich slechts tot dat geen, hetwelk in de principale verbintenis is begrepen.

1757. Men kan zich tot borg stellen, zonder daartoe door den geen, voor wien men zich verbindt, gelast te zijn, en selfs buiten zijn weten:

Ook kan men zich tot borg stellen niet alleen voor den principalen debiteur, maar ook voor deszelfs reeds gesteld n borg.

1758. Een borgtogt wordt niet gepresumeerd, maar moet uitdrukkelijk aangegaan worden, en kan niet verder uitgestrekt worden, dan de bepalingen, onder welke zij is aangegaan, medebrengen.

1759. Een onbepaalde borgtogt voor eene principale schuld strekt zich mede uit tot alle accessoiren van dezelve; zelfs ook tot de kosten van de invordering der principale schuld, het zij dezelve vóór, of na dat de borg tot voldoening is aangemaand geworden, gemaakt zijn.

1760. De verbindtenis van den borg gaat op deszelfs erfgenamen over.

1761. Wanneer een schuldenaar verpligt is borg te stellen, moet hij daartoe iemand voorstellen, bekwaam om zich te verbinden, genoegzaam gegoed om den borgtogt te kunnen voldoen, en zijne woonplaats hebbende binnen het departement waarin de plaats, op welke de borg gesteld moet worden, gelegen is.

1762. De gegoedheid van zoodanigen borg wordt beoordeeld naar de waarde der vaste goederen, welke hij in eigendom bezit, behalve in het stuk van koophandel, of wanneer de schuld van geringe waarde is; komende echter in dezen geene vaste goederen in aanschouw, die litigieus zijn, of waarvan de uitwinning, uit hoofde van derzelver afgelegenheid, te moeijelijk zijn zoude.

1763. Wanneer een borg, door den schuldeischer, het zij vrijwillig of op regterlijke uitspraak, aangenomen, naderhand insolvent wordt, moet 'er een ander borg gesteld worden.

Deze regel lijdt echter uitzondering, wanneer de borgtogt niet gesteld is dan ten gevolge eener overeenkomst, waarbij de schuldeischer een' zeker bepaald persoon tot borg gevorderd heeft.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Van het gevolg van borgtogt.

EERSTE AFDEELING.

Van het gevolg van borgtogt tusschen den schuldeischer en den borg.

1764. Geen borg is verpligt een' schuldeischer te voldoen, dan wanneer de principale schuldenaar deswegens in gebreke gebleven is, welke laatste eerst in zijne goederen moet uitgewonnen worden; tenware de borg van het voorregt van uitwinning afstand gedaan mogt hebben, of wel dat hij nevens den principalen schuldenaar eene solidaire verbindtenis mogt hebben aangegaan, in welk geval zijne verbindtenis zich regelt achtervolgens de bepalingen, die met opzigt tot solidaire verbindtenissen zijn vastgesteld.

1765. De schuldeischer is echter niet verpligt den principalen schuldenaar eerst uittewinnen, dan wanneer de borg, tot voldoening aangemaand wordende, zulks vordert.

1766. Wanneer verscheiden personen zich tot borgen gesteld hebben voor denzelfden schuldenaar en voor dezelfde schuld, is ieder van hen aansprakelijk voor de geheele schuld.

1767. Niettemin is elk van hen, zoo hij geen' afstand gedaan heeft van het beneficie van schuldsplitsing, bevoegd te vorderen dat de schuldeischer zijne actie tusschen de gezamenlijke borgen verdeele, en van ieder slechts zijn gedeelte vordere.

Voor zoo verre, ten tijde der schuldsplitsing, onder de borgen insolventen worden gevonden, zijn de genen, die solvent zijn, verpligt, ieder voor hun aandeel, het door deze insolventen ontbrekende gedeelten mede te helpen dragen; maar zij kunnen niet meer aangesproken worden, uit hoofde van insolventien, dewelke, wanneer de schuldeischer, na dato van de gedane schuldsplitsing, nalatig is om een of meer der borgen wegens hun aandeel in regten aantespreken en te executeren, vervolgens ontstaan.

TWEEDE AFDEELING.

Van het gevolg van borgtogt tusschen den schuldenaar en den borg.

1768. De borg, den schuldeischer voldaan hebbende, heeft zijn verhaal op den principalen schuldenaar, het zij de borgtogt al of niet met deszelfs medeweten gesteld is.

Dit verhaal bepaalt zich niet alleen tot de hoofdsom, maar heeft ook plaats omtrent de interessen en kosten; doch ten aanzien der kosten, dewelke van de zijde van den borg gemaakt zijn, niet verder, dan nadat hij aan den principalen schuldenaar had kennis gegeven, dat hij tot de voldoening in regten was aangesproken.

De borg heeft ook verhaal op den principalen schuldenaar tot vergoeding van kosten, schaden en interessen, indien tot dezelve termen aanwezig zijn.

1769. De borg, die de schuld betaald heeft, treedt in al het regt, hetwelk de schuldeischer tegen den schuldenaar had.

1770. Iemand, zich tot borg gesteld hebbende voor verscheiden principale solidaire schuldenaars, heeft op elk van hen voor het geheel zijn verhaal, wegens hetgeen hij als borg betaald heeft.

1771. Een borg, den schuldeischer betaald hebbende, en daarvan geene kennis aan den principalen schuldenaar hebbende gegeven, heeft op den laatsten geen verhaal, wanneer deze in zijne onwetendheid ten tweedenmale heeft betaald; maar hij heeft alleen regt om het betaalde van den schuldeischer terug te vorderen.

Wanneer de borg voldaan heeft, zonder te zijn aangesproken, en zonder den principalen schuldenaar vooraf kennis te hebben gegeven, heeft hij geen verhaal op denzelven, ingeval de schuldenaar, ten tijde der betaling, gronden zoude gehad hebben om de schuldvordering te doen ontzeggen; onverminderd nogtans zijne actie tot terugvordering tegen den schuldeischer.

1772. Een borg kan, zelfs vóór dat hij betaling gedaan heeft, tegen den schuldenaar ageren, om dadelijk door denzelven schadeloos gesteld te worden, in de navolgende gevallen:

1°. Wanneer hij in regten tot betaling vervolgd wordt;

2°. Wanneer de schuldenaar insolvent geworden, of in verval van zaken geraakt is;

3°. Wanneer de schuldenaar zich verbonden heeft, om aan den borg binnen een' bepaalden tijd het ontslag van zijnen borgtogt te bezorgen;

4°. Wanneer de termijn, op welken de schuld betaalbaar gesteld was, verschenen is; en

5°. Na verloop van tien jaren, indien de principale verbindtenis geen' preciesen vervaltijd heeft, ten ware de principale verbindtenis, zoo als bij voorbeeld eene voogdij, niet van zoodanigen aard zij, dat dezelve vóór het aanwezig zijn van eenen zekeren bepaalden tijd kan eindigen.

DERDE AFDEELING.

Van het gevolg van borgtogt met betrekking tot de medeborgen.

1773. Verscheiden personen zich voor eenen schuldenaar, en voor dezelfde schuld, tot borgen gesteld hebbende, en een van hen het geheele verschuldigde aan den schuldeischer betalende, heeft deze zijn verhaal op zijne medeborgen, om ieder hun aandeel in het betaalde aan hem te vergoeden:

Doch dit verhaal heeft dan alleen plaats, wanneer deze borg betaald heeft in een der gevallen, in het vorig art. vermeld.

DERDE HOOFDSTUK.

Van het te niet gaan van borgtogt.

1774. De verpligting, uit borgtogt ontstaande, gaat te niet door dezelfde oorzaken, als waardoor andere verbindtenissen een einde nemen.

1775. Wanneer de principale schuldenaar van den borg, of wederkeerig de borg van den principalen schuldenaar erfgenaam wordt, en daardoor eene schuldvermenging wordt te weeg gebragt, wordt echter de actie van den schuldeischer tegen den geen, die zich tot borg van den borg gesteld heeft, daardoor niet vernietigd.

1776. De borg kan zich tegen den schuldeischer van alle zoodanige middelen van verdediging bedienen, als den principalen schuldenaar toekomen en inherent aan de schuld zijn:

Doch hij kan zich niet van zoodanige middelen van verdediging bedienen, die, louter personeel zijnde, alleen den persoon des schuldenaars betreffen.

1777. De verpligting van den borg houdt op, wanneer door toedoen van den schuldeischer te weeg gebragt is, dat de borg in alle de regten van den schuldeischer tegen den schuldenaar niet kan gesurrogeerd worden.

1778. De borg wordt ook van zijne verpligting ontslagen, wanneer de schuldeischer vrijwillig eenig onroerend of ander goed in betaling van de principale schuld aangenomen heeft, zelfs dan, wanneer de schuldeischer daarvan naderhand gevinceerd mogt worden.

1779. Eene eenvoudige verlenging van den termijn van betaling, door den schuldeischer aan den principalen schuldenaar toegestaan, ontslaat geenszins den borg, dewelke in dat geval regt heeft den schuldenaar te vervolgen, om hem tot betaling te noodzaken.

VIERDE HOOFDSTUK.

Van legalen en judiciëlen borgtogt.

1780. Wanneer iemand, uit kracht van de wet, of van een regterlijk gewijsde, verpligt is borg te stellen, moet de aangebodene borg alle de vereischten hebben, welke bij artikel 1761 en 1762 voorkomen.

1781. Aan hem, die geen' borg vinden kan, wordt toegelaten, om, in plaats van dezelve, eene voldoende reëele cautie te stellen.

1782. Een judiciële borg kan vooraf geene uitwinning van den principalen schuldenaar vorderen.

1783. Die zich eenvoudig tot borg van een' judiciëlen borg gesteld heeft, kan de voorafgaande uitwinning, noch van den principalen schuldenaar, noch van deszelfs borg vorderen.

VIJFTIENDE TITEL.

Van transactien of accoorden.

1784. *Transactie* is eene overeenkomst, waarbij partijen een reeds aanhangig geschil ten einde brengen, of een te voren geschil voorkomen.

Dit contract moet schriftelijk aangegaan worden.

1785. Om te transigeren moet men de bevoegdheid hebben om over de onderwerpen, in de transactie begrepen, te kunnen beschikken.

Een voogd of curator kan voor een' minderjarigen, of iemand die onder curatele staat, geene transactie aangaan, dan overeenkomstig het bepaalde bij artikel 359 en 411.

Ook mag een voogd met een' minderjarigen, nadat dezelve meerderjarig geworden is, geene transactie aangaan, waardoor hij het doen van rekening en verantwoording zoude ontwijken, achtervolgens het geen te dien aanzien bij art. 372 is vastgesteld.

Gemeentebesturen en administrateuren van openbare gestichten kunnen geene transactiën aangaan, dan op uitdrukkelijke autorisatie van den Koning.

1786. Particuliere personen mogen transigeren wegens verbindtenissen, uit misdaad ontstaande:

Zoodanige accoorden verhinderen geenszins de actie van den publieken aanklager.

1787. Men mag eene transactie aangaan, met bijvoeging van eene penaliteit ten aanzien van den geen', die het accoord niet nakomt.

1788. Transactiën strekken zich niet verder uit dan het onderwerp over het welk getransigeerd wordt; de afstand van alle regt, actie en pretentie, daarbij gedaan, moet alleen verstaan worden betrekkelijk te zijn tot het verschil, hetwelk aanleiding tot de transactie gegeven heeft.

1789. Transactiën maken alleen een einde aan die verschillen, welke daarin begrepen zijn; het zij partijen derzelver oogmerk in bijzondere of algemeene uitdrukkingen hebben te kennen gegeven, hij zij dit oogmerk, als een noodwendig gevolg, uit het geen bij het accoord te kennen gegeven is, moet worden afgeleid.

1790. Iemand over eenig regt, hetwelk hem uit eigen' hoofde toekomt, eene transactie aangaande, en vervolgens in een dergelijk regt aan een' ander' opvolgende, is, met betrekking tot het nieuw bekomen regt, aan de bevorens aangegane transactie niet verbonden.

1791. Eene transactie, door een der belanghebbenden aangegaan, is niet verbindende voor de medebelanghebbenden, en kan door dezelve niet in hun voordeel ingeroepen worden.

1792 Transactiën hebben tusschen de genen, die dezelve hebben aangegaan, de kracht van een gewijsde:

Tegen dezelve kan, op grond van dwaling in het regt, of van lesie of benadeeling, niet worden opgekomen.

1793. Niettemin kan van eene transactie vernietiging of rescissie verleend worden, wanneer men in den persoon of omtrent het ontwerp van het geschil gedwaald heeft:

Ook kan de transactie vernietigd of gerescindeerd worden in alle gevallen, als er bedrog of geweld heeft plaats gehad.

1794. Ook kan relief tegen eene aangegane transactie verleend worden, wanneer dezelve aangegaan is op grond van stukken, die nietig waren, ten zij die nietigheid zelve het punt van verschil uitmaakte.

1795. Eene transactie is ten eenenmale nietig, wanneer de stukken, op grond van welke dezelve is aangegaan, naderhand blijken valsch te zijn.

1796. Transactie, aangegaan over eene zaak, die bereids bij een vonnis van den regter, dat in kracht van gewijsde gegaan is, en van hetwelk partijen, of een van hen, geen kennis hadden, beslist was, is nietig:

Indien echter van het vonnis hooger beroep zou kunnen vallen, is de transactie van kracht.

1797. Wanneer partijen in het algemeen over alle zaken, welke zij met elkander uitstaande mogten hebben, getransigeerd hebben, leveren de naderhand gevonden en destijds onbekende stukken, daartoe betrekkelijk, geen' grond op tot relief, ten ware die stukken door een' van hen waren achtergehouden:

Doch de transactie is nietig, indien, dezelve over een enkel onderwerp aangegaan zijnde, door naderhand gevonden stukken uitgemaakt wordt, dat eene der partijen geen het m te regt had.

1798. Eene fout in het rekenen, bij de transactie beg zijnde, moet hersteld en verbeterd worden.

ZESTIENDE TITEL.

Van personeel arrest in civiele zaken.

1799. De persoon van een' schuldenaar is, zoo wel als goederen, voor de nakoming van zijne verpligtingen aan kelijk.

1800. De verschillende soorten van personele arresten gijzelingen in civiele zaken, de tijd en wijs, waarop dezel de onderscheidene gevallen worden te werk gelegd, derz gevolgen en uitwerking, mitsgaders alles, wat verder d betrekking heeft, wordt bij de wet *op de manier van proce* behandeld.

ZEVENTIENDE TITEL.

Van regt van pand of hijpotheek.

EERSTE HOOFDSTUK.

Van pandregt uit overeenkomst.

1801. In alle personele verbindtenissen zijn de goederen roerende als onroerende, tegenwoordige en toekomende, eenen schuldenaar, aan zijne schuldeischers verbonden, zoo deze de nakoming van die verbindtenissen, na verkregen vo daaraan verhalen kunnen; maar om aan eenen schuldeischer ven andere medeschuldeischers op des schuldenaars geheelen del, of eenig goed van denzelven, een regt van voorrang kennen, is het noodig, dat zulks bij overeenkomst bedongen door de wet vergund zij.

1802. Om zulk een' voorrang uit kracht van overeenkoms hebben, moet daarbij bedongen worden het regt van pand, welk, zoo het op onroerende goederen gevestigd is, *hijpoth* genoemd wordt.

1803. Alle goederen, die vervreemdbaar zijn, kunnen ook overeenkomst verpand worden, zonder onderscheid of deze zijn roerende of onroerende, ligchamelijke of onligchamelij niits voor zoo veel de roerende goederen betreft, de regten openbare leenbanken niet benadeeld worden: op gearresteer goederen, het zij in of buiten executie, kan geen pandregt behoeve van iemand, in nadeel van het regt van den arrestan gevestigd worden.

1804. Verpanding van eens anders goed, buiten weten toestemming van den eigenaar, of van een gemeen goed, verd dan voor des verpanders aandeel, is krachteloos voor zoo v den verpander betreft, doch ten aanzien van derden, ten w behoeve de verpanding gedaan is, dan alleen, wanneer zij ge ten hebben, of na een behoorlijk onderzoek hadden kunnen ten, dat het verpande eens anders goed was.

1805. Een bijzonder goed tot pand gesteld zijnde, zijn o alle de vruchten, daarvan voortkomende, mitsgaders alle wassen, waardoor het goed vergroot of in waarde vermeerder wordt, onder de verpanding begrepen.

1806. Het goed, buiten toedoen van den verpander, in w de verminderende, is dezelve niet gehouden om voor die minderde waarde *surplus* te geven, ten zij dit uitdrukkelijk dongen is.

1807. Onder eene algemeene verpanding het zij bij overe komst bedongen, het zij door de wet gegeven, zijn alle des sch denaars goederen, zoo tegenwoordige als toekomende, begrep met uitzondering van dezulken, welke hij met den last van fi commis bezit, of die daarin volgens de wet niet kunnen vervat.

1808. Wanneer twee of meer boedels door huwelijk, erfen of op eenige andere wijze vermengd worden, en een of meer die boedels, voor dat de vermenging heeft plaats gehad, een algemeen hijpotheek verbonden waren, wordt dat pandr daardoor stilzwijgende uitgestrekt tot alle de goederen, die tot de gezamenlijke vermengde boedels behooren.

1809. Om regt van hijpotheek op eenig bijzonder onroer goed kracht te doen hebben, is het noodig, dat de acte van pothekatie verleden worde voor de plaatselijke autoriteit, daarmede nader door den Koning zal worden belast, ter pl waar het goed gelegen is.

1810. Geen algemeen verband, uit krachte van overeenkomst, kan ten aanzien van des schuldenaars onroerende goederen werken, ten zij de acte daarvan voor het geregt van des schuldenaars woonplaats verleden, of voor notaris en getuigen verleden, en bij dat geregt geregistreerd zij: van den dag dezer registratie gaat het pandregt in, met het gevolg dat alle des schuldenaars roerende en onroerende goederen, welke hij binnen dit rijk liggende heeft, onder het algemeen verband begrepen zijn.

1811. Verpanding van roerende goederen kan gedaan worden bij acte, voor notaris en getuigen, of ook onder de hand verleden; zij heeft echter geene kracht tegen derde personen buiten den schuldenaar, ten ware het verpande goed aan den schuldeischer is ter hand gesteld, het zij door eigenlijk gezegde overgifte, het zij door bekorting, door overlevering van sleutels van een pakhuis, en dergelijke, met het blijkbaar oogmerk van verpanding gedaan.

1812. Onroerend goed, door hijpotheek in het bijzonder verbonden, kan door den schuldenaar wel verkocht of op eenige andere wijze vervreemd, of nader aan eenen anderen schuldeischer verpand worden, maar gaat aan den derden bezitter,

pandhouder niet over, dan met last van het daarop gevestigde hijpotheek; en onverminderd het regt van den eersten pandhouder op dat goed.

1813. Onroerend goed, door een algemeen hijpotheek verbonden, en door den schuldenaar vervreemd zijnde, gaat met geen verband van hijpotheek aan den derden bezitter over; ten ware deze van dat algemeen verband geweten heeft, of door eene bijzonderlijke gedane registratie bij de daartoe bevoegde autoriteit, ter plaatse waar dat goed gelegen is, zulks heeft kunnen weten.

1814. Pandregt kan bij overeenkomst toegestaan worden tot meerdere verzekering van allerlei soorten van schulden, zelfs die op tijd of onder eenige voorwaarde gemaakt zijn, uitgenomen alleen de zoodanige, waarop de wet verbiedt regt te doen.

1815. Alle bijzondere bedingen kunnen bij de overeenkomst van verpanding gevoegd en moeten door de contracterende partijen nagekomen worden; mits zij, noch met de wet, noch met de goede trouw, noch met den aard van het pandsregt, strijdig zijn.

1816. Pandregt, met bezit gepaard, geeft aan den pandhouder het vermogen om de vruchten, renten of andere inkomsten van het onderpand te ontvangen en onder zich te houden, om tegens zijne schuldvordering, en de daarvan bedongene interessen te verrekenen.

1817. Zelfs kan de pandhouder bedingen, dat hij, in plaats van interessen te trekken, tot de afbetaling zijner schuld het verpande goed gebruiken, of de vruchten daarvan genieten zal; mits dat genot de wettige maat van interessen niet merkelijk te buiten gaat.

1818. Het is niet geoorloofd te bedingen, dat, bij wanbetaling van de schuld, het verpande goed, tot voldoening der schuld, zal vervallen aan den schuldeischer.

1819. Indien de schuldenaar het verschuldigde aan den schuldeischer ter bepaalder tijd niet betaalt, heeft de schuldeischer het vermogen om het verpande goed te verkoopen, en uit den koopprijs zich zelven te voldoen.

1820. Geen schuldeischer mag dien verkoop doen, dan uit kracht van een vonnis van den regter, waardoor hij tegen den schuldenaar overwonnen regt verkrijgt, en waarbij het pand voor de schuld verbonden en executabel verklaard wordt, en mits in het doen van dien verkoop den gewonen vorm van executie in acht nemende.

1821. Men mag echter bij de acte van verpanding van roerend goed bedingen, dat de schuldeischer het regt zal hebben, om, bij wanbetaling, zonder eenige voorafgaande procedures, het pand in het openbaar te verkoopen; onaangezien dit beding, is het echter noodig, dat de schuldeischer van zijn plaatselijken regter eene autorisatie ter verkoop verkrijge, waarop de schuldenaar vooraf in zijne belangen summierlijk wordt gehoord.

1822. Pandregt gaat te niet en wordt ontbonden:

1°. Wanneer de schuld, waarvoor het pand strekken moest, geen bestaan heeft bekomen, het zij dat de pandhouder de gelden of goederen, tot welker verzekering hem het pand gegeven is, niet bezorgd heeft, het zij dat hij niet voldaan heeft aan de voorwaarde, onder welke hij het pandregt verkregen had.

2°. Wanneer de schuldeischer bij contract, erfvolging, of op eenige andere wijze, eigenaar van het verpande goed wordt;

3°. Wanneer de hoofdschuld door betaling, novatie, compensatie, kwijtschelding of schuldvermenging, of op eenige andere wijze, gekweten is;

4°. Wanneer wel de hoofdschuld blijft bestaan, maar het pandregt vernietigd wordt, het zij om dat het verpande goed geheel vergaat, het zij om dat de schuldeischer het pand ontslaat, of uitdrukkelijk, door daarvan met name afstand te doen, of stilzwijgende, door het verpande goed aan den schuldenaar, behoudens zijn personeel regt van vordering, terug te geven, of door in de vervreemding van het verpande goed door den schuldenaar uitdrukkelijk toe te stemmen, zonder zich de gevolgen van zijn pandregt voor te behouden;

5°. Wanneer het regt van onvolkomen' of tijdelijken eigendom of genot, het welk de pandgever aan het verpande goed had, heeft opgehouden en ten einde geloopen is;

6°. Door het verloop van den tijd, tot welken zich de verpanding bij de overeenkomst bepaalde; en

7°. Wanneer een derde bezitter den eigendom van het verpande goed door verjaring verkregen heeft.

1823. Het pandregt op eene der voorgemelde wijzen ontbonden zijnde, heeft de schuldenaar eene actie tegen den schuldeischer, tot teruggave van het verpande goed, tevens met de vruchten en aankomsten van hetzelve, en tot vergoeding van alle schade, die door des schuldeischers toedoen aan het goed is overkomen.

1824. Wederkeerig heeft de schuldeischer tegen den schuldenaar eene actie tot vergoeding van noodzakelijke kosten, door hem tot instandhouding van het goed uitgeschoten, en tot vergoeding van de schade, die, ter gelegenheid van de verpanding, door des schuldenaars kwade trouw of nalatigheid bij den schuldeischer geleden zoude mogen zijn.

1825. Een schuldeischer, die niet alleen eene hijpothecaire schuld, maar ook bovendien nog eene personele schuld, zonder verzekering, ten laste van denzelfden schuldenaar heeft, is tot teruggave van het pand, schoon de hijpothecaire schuld gekweten is, niet gehouden, zoo lang de personele schuld nog niet is afgedaan, waarvoor hij op het verpande goed regt van retentie heeft:

Dit regt van retentie werkt echter niet tegen andere schuldeischers, en geeft geene preferentie, zoodra de boedel insolvent is.

1826. De schuldeischer heeft, uit hoofde van het reëel regt, hetwelk hem zijn pand geeft, eene actie tegen elken bezitter van het verpande goed, om het zelve met de vruchten en aankomsten aan hem overteleveren.

1827. Roerende goederen echter, die niet in het bezit van den schuldeischer, aan wien dezelve verpand waren, gebleven zijn, en waarvan een derde, ter goeder trouw en bij onereusen titel, in het bezit is, hebben ten nadeele van dezelve geen pands gevolg.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Van pandregt uit de wet.

1828. De wet zelve, buiten overeenkomst, geeft aan verscheiden schuldeischers een regt van pand, het zij op des schuldenaars geheelen boedel, het zij op eenige bijzondere goederen van denzelven, welk regt ook *legaal verband* genaamd wordt.

1829. Op des schuldenaars geheelen boedel verleent de wet stilzwijgend pandregt:

1°. Aan den staat op de goederen van deszelfs ontvangers, gaarders en andere administrateurs, die eenig beheer van 's lands penningen gehad hebben, mitsgaders op de goederen van derzelver borgen, voor de aanzuivering van alle zoodanige gelden, als zij in die betrekking aan den staat schuldig zijn;

Gelijk regt hebben ook de steden en dorpen op de goederen van hunne ontvangers, als mede de daarbij belanghebbenden op die van de bestuurders der kerkengoederen of armenkassen;

2°. Aan den staat op de goederen van hen, die eenige lasten of impositien schuldig zijn;

3°. Aan allen, die eenige impositien betaald hebben op de goederen der genen, voor welke zij dezelve hebben uitgeschoten; doch niet langer dan gedurende een jaar, gerekend van den dag af dat zij die uitschotten hebben gedaan;

4°. Aan getrouwde vrouwen, die met uitsluiting der gemeenschap van goederen en van winst en verlies getrouwd zijn, of van de door haar bedongene keuze, om in winst en verlies te deelen, afstand gedaan hebben; mitsgaders ook aan de kinderen of andere erfgenamen van die vrouwen, op den boedel van den man, tot het terug bekomen of bekomen van redintegratie van hare ten huwelijk aangebragte en staande huwelijk verkregene goederen die door den man zijn vervreemd geworden; en

5°. Aan minderjarigen op de goederen van hunne voogden, of van de genen die zich als voogden over hen hebben gedragen, het zij ouders, bloedverwanten of vreemde personen zijnde; alsmede aan de genen, die onder curatele staan, op de goederen van hunne curateuren, voor de behoorlijke verantwoording, en oplevering van het geen zij, ter zake van de voogdij of curatele, schuldig zijn.

Het legaal verband van getrouwde vrouwen, minderjarigen, of de genen, die onder curatele staan, begint van het oogenblik af dat het huwelijk voltrokken is, of dat de voogdij of curatele een' aanvang genomen heeft.

1830. Op een zeker gedeelte, of op bijzondere goederen, geeft de wet regt van legaal verband:

1°. Aan legatarissen, tot zekerheid van de uitkeering der gemaakte legaten, op de goederen tot des testateurs nalatenschap behoorende, doch niet op de goederen van de erfgenamen;

2°. Aan verhuurders van huizen of landen, op alle roerende goederen, die op den bodem gevonden worden, en bovendien, ten aanzien der landen, op de vruchten, die daarop wassen.

Dit regt blijft voortduren, hoe zeer deze goederen, buiten toestemming van den verhuurder van den bodem, vervoerd zijn, mits de verhuurder die goederen binnen veertien dagen na de vervoering achterhale, en bij wege van arrest reclamere; onverminderd nogtans het geen met betrekking tot het regt van derden bij art. 1827 is bepaald:

Niet alleen des huurders eigene goederen, maar ook die aan een' ander' toebehooren, en op den bodem gevonden worden, zijn aan den verhuurder stilzwijgende verbonden, mits de laatstgemelde daarop gebragt zijn, om aldaar tot gebruik, genot of profijt van den huurder te blijven, en niet om aldaar slechts voor eenen korten tijd te zijn, als bij voorbeeld goederen, in pand of bewaring gegeven, en soortgelijke.

De goederen van den geen', die de huur van eenen huurder overneemt, zijn niet alleen aan zijnen verhuurder, maar ook aan den eersten verhuurder of eigenaar, door de wet, verbonden; met die bepaling nogtans, dat de goederen van hem, die enkel een gedeelte, bij voorbeeld eene kamer, van een' huurder overneemt, mits die goederen niet verder of anders dan door den tweeden huurder gebruikt zijn, aan den eigenaar niet voor de huur van het geheele huis, maar alleen in evenredigheid van het door den tweeden huurder overgenomen gedeelte verbonden zijn;

3°. Aan metselaars, timmerlieden en andere ambachtslieden, die tot reparatie, maar niet die tot verbetering, of versiering van een gebouw, bouwstoffen geleverd of arbeid verrigt hebben, gedureude den tijd van vijf jaren nadat de reparatiën gedaan zijn:

Wat onder reparatie of melioratie begrepen is, moet, in geval van verschil, door der zaak kundige personen, bij den regter te benoemen, beoordeeld worden;

4°. Aan heffers van erfpachten, tienden, cijnsen en soortgelijke reële belastingen, op het goed, waarvan die lasten geheven worden; en

5°. Aan den dijkring of waard, voor de onkosten van dijken, dammen, molens, sluizen, wateringen en dergelijken.

1831. Het doen van arrest op eenig goed geeft, noch legaal verband, noch preferentie, uitgezonderd de arresten, die in executie gedaan worden:

Deze hebben ten gevolge, dat het goed door dat arrest geacht wordt uit den boedel uitgegaan, en dat de arrestant, mits zijne executie op dat goed, volgens het voorschrift der wet, voortzettende, op het beloop van hetzelve voor dat geen, waarvoor hij executeert, geprefereerd is voor allen, aan wie dat goed te voren niet bijzonderlijk, door overeenkomst, of door de wet, verbonden was.

1832. Behalve de legale verbanden, die de wet aan sommigen verleent, geeft zij ook aan eenige schuldeischers een privilegie, om, schoon zonder regt van onderpand, op het algemeene bedragen van boedel geprefereerd te zijn. Hiertoe behooren:

1°. De kosten, op de executie van gearresteerd goed, of op de beredding van eenen insolventen boedel gevallen;

2°. De kosten van de begrafenis van het lijk van den overledenen schuldenaar, het zij die uit den boedel zelven genomen, of door een' ander' voorgeschoten zijn:

Het beloop van die kosten aan den staat des boedels niet gevenredigd zijnde, staat het aan den regter dezelve te matigen;

3°. De kosten der laatste ziekte van den overledenen, nadat dezelve door der zaak kundigen zullen getauxeerd zijn;

4°. De loonen van dienstbare personen over het laatste jaar, en het geen aan dezelve over het loopende jaar verschuldigd is; en

5°. De leverantien, tot levensbehoeften aan den schuldenaar en zijn huisgezin gedaan; te weten gedurende de laatste zes maanden door winkeliers, of dezulken die in het klein verkoopen, als bakkers, kruideniers, vleeschhouwers en soortgelijken, en gedurende het laatste jaar door kostschoolhouders en grossiers.

1833. Allen, die eenig goed van een' ander' onder zich hebben gekregen, om daaraan eenigen arbeid te verrigten, hebben op dat goed regt van retentie, tot zoo lang zij van de kosten en arbeidsloonen, aan dat goed besteed, voldaan zijn.

1834. Gelijk regt hebben ook de herbergiers, voerlieden en schippers, op de ingebragte of in- of opgeladene goederen der genen, wie zij geherbergd of wier personen of goederen zij vervoerd hebben, tot zoo lange zij, wegens de gemaakte verteringen, het voer- of vrachtloon, en accessoire uitschotten betaald zijn.

1835. Het gevolg van dit regt van retentie is ook, dat de schuldeischer, in geval van des schuldenaars insolventie, voor zijn achterwezen op het zuiver provenue van dat goed geprefereerd is; welk provenue tot dat einde afzonderlijk moet gehouden worden.

1836. Retentie van eenig goed, hetwelk men van zijne schuldenaars onder zich heeft, kan echter nooit beweerd worden op grond of tot verzekering van schuldvorderingen, die tot dat goed in geen onmiddelijk verband staan.

1837. Door de bepalingen van dit wetboek wordt geene innovatie gemaakt, ten aanzien van het geen bij de wetten van koophandel, omtrent zeeschepen, en de regten, welke daarop toepasselijk zijn, wordt vastgesteld.

DERDE HOOFDSTUK.

Van regt van preferentie.

1838. Wanneer in een' insolventen boedel goederen gevonden worden, aan een' ander' in eigendom toebehoorende, worden dezelve aan den eigenaar, wanneer hij die goederen reclameert, teruggegeven.

1839. Zoo lang de koopprijs van gekochte en geleverde meubelen niet betaald is, en die meubelen *in natura* in eenen insolventen boedel voorhanden zijn, heeft de verkooper regt van reclame op dezelve; onverminderd nogtans het legaal verband, aan verhuurders van huizen of landen toegekend:

Door het bij dit artikel bepaalde, wordt geene verandering gemaakt in de wetten en gebruiken der commercie omtrent de reclamen.

1840. In het regelen der preferentie worden eerst en vooraf gesteld zij, die eenige roerende goederen tot pand onder zich hebben, of aan welke het regt van retentie bij de wet is toegekend, op het zuiver provenue van dezelve goederen, door den curator in den boedel te verkoopen.

1841. Na deze volgen de gepriviligeerde schuldeischers, in artikel 1832 opgegeven, en op deze laatgemelden de houders van bijzondere verbanden, op eenige, het zij roerende, het zij onroerende goederen door de wet, of op onroerende goederen door overeenkomst gevestigd, ieder op het zuiver provenue van het aan hem bijzonderlijk verbonden goed.

1842. Voor zoo verre die verbanden op onroerend goed gevestigd zijn, zijn de nog onvoldane, algemeene en plaatselijke lasten, de erfpachten en andere grondregten, op dat goed gevestigd, mitsgaders de noodzakelijke reparatien, boven de houders van die verbanden geprefereerd.

1843. Onder meerdere bijzondere verbanden, op hetzelfde goed gevestigd, gaat het oudste voor; voor ouder verpand wordt gehouden, hetwelk slechts één dag, één uur, of zelfs nog korteren tijd vóór het andere verleden is; onder meerdere, op denzelfden dag gevestigde verbanden houdt men, in geval van twijfeling, voor ouder verband dat geen, hetwelk het eerst in het protocol van het geregt geregistreerd is.

1844. Op de bijzondere verbanden, volgen de algemeene legale verbanden, aan den staat, aan vrouwen en aan minderjarigen, of de genen, die onder curatele gesteld zijn, door de wet toegestaan, mitsgaders de algemeene verbanden uit overeenkomst.

1845. Dit lijdt echter deze drie bepalingen:

1°. Dat algemeene, legale verbanden, die ouder zijn dan bijzondere verbanden uit overeenkomst, boven die bijzondere verbanden geprefereerd zijn;

2°. Dat kustingbrieven, dat is die uit onbetaalde en op het verkochte goed geblevene kooppenningen voortspruiten, op het provenue van dat goed geprefereerd zijn, boven alle oudere algemeene, legale of conventionele verbanden; en

3°. Dat jongere bijzondere verbanden, bij overeenkomst gevestigd, preferentie hebben boven oudere algemeene verbanden, uit kracht van overeenkomst, ten ware de houder van het jonger bijzonder verband geweten heeft, dat het goed met een algemeen verband bezwaard was, of dat hij door eene bijzonderlijk gedane registratie bij het geregt van de plaats, waar dat goed gelegen is, zulks heeft kunnen weten.

1846. Buiten deze drie uitzonderingen, komen alle algemeene verbanden, het zij uit de wet, het zij uit overeenkomst voortspruitende, elk naar hunne tijds-orde, zóó, dat het oudste altijd vóór het jongere gaat.

1847. Kosten van executie zijn, even als andere proceskosten, concurrent, en hebben geene preferentie, dan door het doen van arrest in executie op eenig goed van den boedel, en het verkrijgen daardoor van een wettelijk verband op hetzelve, volgens het geen in artikel 1831 is vastgesteld.

1848. Na de afbetaling der geprefereerde schuldeischers, komen alle de concurrente schuldeischers, zonder eenige tijds-orde, op het overschot ponds ponds gelijke, dat is ieder voor gelijke percenten, naar mate van de hoegrootheid van elks schuldvordering.

ACHTTIENDE TITEL.

Van het arresteren van goederen.

1849. De verschillende soorten van arresten op goederen, de tijd en wijs, waarop dezelve in de onderscheidene gevallen worden te werk gelegd, derzelver gevolgen en uitwerking, mitsgaders alles, wat verder daartoe betrekking heeft, wordt bij de wet op de *manier van procéderen* behandeld.

NEGENTIENDE TITEL.

Van prescriptie of verjaring.

EERSTE HOOFDSTUK.

Algemeene bepalingen.

1850. *Prescriptie* of *verjaring* is een middel om, door het verloop van eenen zekeren bepaalden tijd, en onder zekere bij de wet vastgestelde vereischten, iets te verkrijgen, of van eene verpligting bevrijd te worden.

1851. Men kan geen' afstand doen van eene prescriptie, van welke de tijd nog niet is vervuld, doch wel daarna.

1852. Afstand van eene prescriptie is, of *uitdrukkelijk*, of *stilzwijgende*:

Stilzwijgende afstand wordt afgeleid uit het plegen van eene daad, welke doet veronderstellen, dat men van zijn verkregen regt afziet.

1853. Niemand kan van verkregen prescriptie afstand doen, dan die bevoegd is om te vervreemden.

1854. Wanneer men zich op verkregene prescriptie niet beroept, mogen de regters het regt, daaruit ontstaande, niet ambtshalve in aanschouw nemen.

1855. Men kan zich in iederen staat van een proces, zelfs in appèl, op prescriptie beroepen, ten ware uit de omstandigheden mogt kunnen worden opgemaakt, dat de partij, welke het regt van prescriptie niet heeft doen gelden, van hetzelve afstand heeft gedaan.

1856. Afstand van prescriptie, door iemand in fraude van zijne schuldeischers gedaan, is nietig.

1857. De eigendom van zaken, welke van den handel der menschen zijn uitgesloten, kan door prescriptie niet verkregen worden.

1858. Ten aanzien van het rijk, mitsgaders van steden en dorpen en publieke gestichten, heeft prescriptie op dezelfde wijze plaats, als ten aanzien van bijzondere personen, en zij kunnen zich ook daarop, even als dezelve, beroepen.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Van bezit in betrekking tot prescriptie.

1859. Om den volkomen' eigendom van eene zaak door prescriptie te verkrijgen, moet men daarvan het bezit hebben, zoo als hetzelve bij artikel 459 beschreven wordt; moetende dit bezit wijders aanhoudend, onafgebroken, niet gewelddadig, noch heimelijk, noch dubbelzinnig, en onder den titel van eigenaar zijn.

1860. Men wordt altijd verondersteld voor zich zelven en als eigenaar te bezitten, ten ware bewezen wordt, dat men zijn bezit voor of in naam van een' ander' aangevangen heeft.

1861. Wanneer men zijn bezit voor een' ander' aangevangen heeft, wordt men altijd geacht voor een' ander' te bezitten, ten zij het tegendeel bewezen wordt.

1862. Zaken, die enkel facultatif zijn, en blootelijk bij gedoogen of vergunning geschieden, kunnen geen' grond voor bezit of prescriptie opleveren.

BIJVOEGSEL,

Nº. 15,

BEHOORENDE TOT DE KONINKLIJKE COURANT VAN MAANDAG DEN 24sten VAN GRASMAAND 1809, Nº. 96.

1863. Ook kunnen daden van geweld geen bezit daarstellen, voor hetwelk prescriptie kan te weeg gebragt worden.

Het eigenlijke bezit begint niet, dan nadat het geweld een einde genomen heeft.

1864. Indien de tegenwoordige bezitter bewijst, dat hij ook eenigtijds het bezit gehad heeft, wordt hij verondersteld hetzelve gedurende den tijd, die tusschen beide verloopen is, mede gehad te hebben, behoudens het bewijs van het tegendeel.

1865. Om den tot prescriptie vereischten tijd te vervullen, kan men bij zijn eigen bezit dat van den vorigen bezitter, van wien men de zaak verkregen heeft, voegen, hoedanig men ook aan hem zelven, het zij bij algemeenen titel of bijzonderen, het zij bij vereusen of bij lucrativen titel, is gesuccedeerd.

DERDE HOOFDSTUK.

Van de oorzaken, die de prescriptie verhinderen.

1866. De genen, die voor of in naam van een' ander' bezitten, kunnen nimmer den eigendom bij prescriptie verkrijgen, door welk tijdsverloop zulks ook zoude mogen wezen.

Dus kunnen een huurder, bewaarnemer, vruchtgebruiker, en die eene zaak *precario* of ter bede onder zich hebben, den eigendom derzelve nimmer bij prescriptie bekomen.

1867. Ook heeft prescriptie geen plaats ten behoeve der erfgenamen van de genen, die eene zaak, bij een der in het voorgaande artikel vermelde titels, onder zich hadden.

1868. Echter kan prescriptie ten behoeve van de personen, bij de twee vorige artikelen vermeld, plaats hebben, wanneer de titel, op grond van welken zij de zaak onder zich hebben, veranderd is, het zij uit eene oorzaak, die van een' derden afkomt, het zij ten gevolge van dat zij het regt van den eigenaar betwist hebben.

1869. Prescriptie kan plaats hebben ten behoeve van de genen, aan wie huurders, bewaarnemers, en dezulken, die eene zaak *precario* of ter bede bezitten, dezelve zaak bij een' titel, uit kragte van welken eigendom verkregen kan worden, hebben overgedragen.

1870. Men kan tegen den titel aan, op welken men iets bezit, geen regt van prescriptie bekomen, indien zin namelijk, dat men self geene verandering ten behoeve van zich zelven kan maken in de oorzaak en het beginsel, waaruit men zijn bezit verkregen heeft.

1871. Doch men kan wel regt van prescriptie tegen zijn' eigen' titel in dien zin verkrijgen, dat men door prescriptie de bevrijding bekomt van eene verbindtenis, dewelke men zelf aangegaan heeft.

VIERDE HOOFDSTUK.

Van de oorzaken, die de prescriptie interrumperen, of die dezelve opschorten.

EERSTE AFDEELING.

Van de oorzaken, die de prescriptie interrumperen.

1872. Interruptie van prescriptie is, of natuurlijk, of dezelve is civiel of burgerlijk.

1873. Natuurlijke interruptie heeft plaats, wanneer de bezitter, gedurende meer dan een jaar, het zij door den ouden eigenaar, het zij door een' derden, van het genot der zaak is ontzet geweest.

1874. Eene insinuatie, eene regterlijke dagvaarding, een arrest, geëxploicteerd aan den genen, dien men beletten wil prescriptie te verkrijgen, doen eene civiele interruptie ontstaan.

1875. Zelfs wordt prescriptie door eene dagvaarding voor den onbevoegden regter geinterrumpeerd.

1876. Doch wordt prescriptie niet geacht geinterrumpeerd te zijn:

Wanneer de insinuatie, dagvaarding, of arrest nietig is, uit hoofde van een gebrek in den vorm;

Wanneer de eischer afstand doet van zijnen eisch;

Wanneer hij de instantie laat te niet loopen;

Of wanneer de gedane eisch ontzegd wordt.

1877. Prescriptie wordt geinterrumpeerd, wanneer een schuldenaar of bezitter eene erkentenis uitbrengt van het regt van den geen, tegen wien de prescriptie liep.

1878. De insinuatie, dagvaarding of arrest, volgens het bepaalde bij de vorige artikelen, aan een' der schuldenaars, dezelve, ieder *in solidum*, of voor het geheel, verbonden zijn, geëxploicteerd, of door denzelven uitgebragte erkentenis, interrumpeert de prescriptie tegen alle de andere solidaire schuldenaars, en zelfs tegen derzelver erfgenamen:

Doch door zoodanige insinuatie, dagvaarding of arrest, aan een' der erfgenamen van een' solidairen schuldenaar geëxploicteerd, of door de uitgebragte erkentenis van denzelven, wordt de prescriptie niet gestuit, met betrekking tot de andere erfgenamen, zelfs niet ingeval van eenige hijpothecaire schuld, ten ware de verbindtenis ondeelbaar zijn mogt.

Door deze insinuatie, dagvaarding, arrest of erkentenis, wordt de prescriptie, met betrekking tot de andere medeschuldenaren, niet verder geinterrumpeerd, dan voor zoo veel het aandeel van dezen erfgenaam betreft.

Om de prescriptie geheel te interrumperen, ten aanzien der andere medeschuldenaren, moet de insinuatie, dagvaarding of arrest aan alle de erfgenamen van den overledenen geëxploicteerd worden, of de erkentenis door alle dezelve worden uitgebragt.

1879. De insinuatie, dagvaarding of arrest, aan den principalen schuldenaar geëxploicteerd, of deszelfs uitgebragte erkentenis interrumpeert ook de prescriptie met betrekking tot den borg.

TWEEDE AFDEELING.

Van de oorzaken, die de prescriptie opschorten.

1880. Prescriptie loopt tegen elk en een iegelijk, behalve die genen, ten wier behoeve de wet eene uitzondering maakt.

1881. Prescriptie loopt niet tegen minderjarigen, en dezulken, die onder curatelen staan, onverminderd het vastgestelde bij artikel 1905, en de uitzondering der andere, bij de wet bepaalde gevallen.

1882. Prescriptie heeft geen plaats tusschen echtgenooten onderling.

1883. Prescriptie loopt tegen eene getrouwde vrouw, ook dan wanneer zij buiten gemeenschap van goederen gehuwd is, en de man de beheering harer goederen heeft, behoudens haar verhaal op den man.

1884. Prescriptie loopt niet:

Met betrekking tot eene inschuld, welke van eene voorwaarde afhangt, zoo lang die voorwaarde niet vervuld is;

Met betrekking tot eene actie tot vrijwaring, zoo lang er geene evictie plaats heeft;

Met betrekking tot eene inschuld, welke op eenen precieszen dag vervalt, zoo lang die dag niet verschenen is.

1885. Prescriptie loopt niet tegen een' erfgenaam, die de nalatenschap onder beneficie van inventaris aanvaardt, met betrekking tot de inschulden, welke hij van die nalatenschap te vorderen heeft;

Doch zij loopt tegen eene vacante nalatenschap, ofschoon dezelve van geenen curator voorzien is.

1886. Ook loopt prescriptie gedurende den tijd, welke door de wet, bij den titel van *erfvolging*, tot het maken van inventaris, en het nemen van beraad toegestaan is.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Van den vereischten tijd tot prescriptie.

EERSTE AFDEELING.

Algemeene bepalingen.

1887. Prescriptie wordt bij dagen, en niet bij uren gerekend.

1888. Er bestaat prescriptie, zoodra de laatste dag derzelve ten einde geloopen is.

TWEEDE AFDEELING.

Van dertigjarige prescriptie.

1889. Alle actien, zoo reële als personele, worden geprescribeerd door een tijdverloop van dertig jaren:

De geen, die zich op deze prescriptie beroept, is niet gehouden zijnen titel aantetoonen, en tegen hem wordt geene verdediging toegelaten, dewelke uit zijne kwade trouw zoude ontleend worden.

1890. De schuldenaar van eene rente kan, na verloop van acht-en-twintig jaren na de dagteekening van den laatsten titel of rentebrief, genoodzaakt worden aan zijnen schuldeischer, of die deszelfs regt verkregen hebben, ten zijnen koste eenen nieuwen titel te leveren.

1891. De regelen van prescriptie, ten aanzien van andere onderwerpen, dan die bij den titel van *prescriptie of verjaring* vermeld zijn, worden bij de titels, in welke dezelve onderwerpen afzonderlijk behandeld worden, voorgeschreven.

DERDE AFDEELING.

Van de tien- of twintigjarige prescriptie.

1892. Die eenig onroerend goed ter goeder trouw, en op grond van eenen wettigen titel bezit, bekomt daarvan den eigendom, bij prescriptie, door verloop van tien jaren, indien de wezenlijke eigenaar binnen hetzelfde departement, binnen hetwelk het goed gelegen is, woont, en door verloop van twintig jaren, indien de laatstgenoemde buiten hetzelfde departement woonachtig is.

1893. Indien de wezenlijke eigenaar zijne woonplaats op onderscheidene tijden binnen en buiten dat departement gehad heeft, moeten, in de berekening van den vereischten tijd tot prescriptie, bij de jaren, welke aan de tien jaren inwoning binnen dat departement ontbreken, gevoegd worden zoo vele van de jaren zijner afwezendheid, als het dubbel van het op de tien jaren te kort komende bedraagt.

1894. Een titel, die uit hoofde van een gebrek in den vorm nietig is, kan niet tot grondslag van eene tien- of twintigjarige prescriptie strekken.

1895. De goede trouw wordt altijd verondersteld, en de geen, die zich op kwade beroept, is verpligt dezelve te bewijzen.

1896. Het is voldoende, wanneer, ten tijde dat de zaak verkregen is, de goede trouw aanwezig was.

1897. Na afloop van tien jaren, zijn architecten en aannemers ontslagen van de vrijwaring van werken, welke zij besturd en gemaakt hebben.

VIERDE AFDEELING.

Van eenige bijzondere prescriptien.

1898. De actie van meesters en onderwijzers in kunsten en wetenschappen, die onderwijs bij de les geven, wegens derzelver lessen,

Die van herbergiers en tafelhouders, wegens logement en kost,

En die van arbeiders en dagloonders, wegens dagloonen en verdiensten,

Worden geprescribeerd door verloop van twee jaren, ingaande met het einde van de maand, waarin de lessen gegeven, het logement en de kost verstrekt, en de diensten bewezen zijn.

1899. De actie van geneesheeren, chirurgijns en apothekers, wegens diensten en leverantien,

Die van exploicteurs en boden, wegens het salaris voor exploicten en volbragte commissien,

Die van winkeliers, wegens verkochte goederen aan personen, die geen winkeliers zijn,

Die van kostschoolhouders, wegens het kost- en schoolgeld voor derzelver leerlingen, en van andere meesters, wegens het loon van het onderwijs,

En die van dienstboden, wegens derzelver huur,

Worden geprescribeerd door het verloop van twee jaren, ingaande met het einde van het jaar, waarin de diensten bewezen, de leverantien gedaan, de exploicten en commissien volbragt, het onderwijs gegeven, de kost verstrekt, en de huur verschenen is.

1900. De actie van practizijns, tot voldoening van derzelver verschotten en salaris, wordt geprescribeerd door verloop van twee jaren, ingaande met den dag, waarop het proces is uitgewezen of de partijen vereenigd zijn, of waarop het employ van of de procuratie op dezelve personen heeft opgehouden.

Ten aanzien van onafgedane zaken, kunnen zij geene voldoening wegens verschotten en salaris, die meer dan vijf jaren dagteekenen, vorderen.

1901. De prescriptie heeft in de hier voren gemelde gevallen plaats, ofschoon er eene continuatie van leverantien, diensten, onderwijs en werkzaamheden plaats gehad heeft.

1902. Nogtans kunnen zij, aan welke de prescriptien, die in deze afdeeling vervat zijn, worden tegengeworpen, den eed defereren aan de genen, die dezelve tegenwerpen, ten einde te verklaren of de zaak waarlijk is betaald geworden.

De eed kan gedefereerd worden aan de weduwen en erfgenamen, of aan de voogden over deze laatsten, indien dezelve minderjarig zijn, ten einde te verklaren, of zij niet weten dat de zaak verschuldigd is.

1903. De regters en practizijns zijn wegens de afgifte der stukken, na verloop van vijf jaren nadat het proces uitgewezen is, niet meer aansprakelijk.

Ook kunnen de exploicteurs en boden na verloop van twee jaren, nadat zij de aan hen opgedragene commissien uitgevoerd, of exploicten gedaan hebben, wegens de uitlevering der papieren niet meer aangesproken worden.

1904. Verschenen renten, het zij perpetuele of lijfrenten,

Verschenen pensioenen, tot alimentatie strekkende,

Huurpenningen van huizen en landen,

Interessen van opgenomen penningen, en in het algemeen al wat bij het jaar, of bij kortere termijnen, betaalbaar is,

Worden geprescribeerd door verloop van vijf jaren.

1905. De prescriptien, waarvan bij de artikelen van deze afdeeling gehandeld wordt, loopen tegen minderjarigen, en de genen, die onder curatele staan, behoudens derzelver verhaal op de voogden en curateuren.

1906. Met betrekking tot roerende goederen, geldt het bezit voor een' volkomen' titel:

Niettemin kan de geen, die eene zaak verloren heeft, of aan wien dezelve ontvreemd is, die zaak gedurende drie jaren, ingaande met den dag van het verlies of de ontvreemding, als zijn eigendom reclameren, bij wien hij dezelve ook vinden moge; behoudens het verhaal van den houder tegen den geen, van wien hij dezelve zaak bekomen heeft.

1907. Indien de tegenwoordige bezitter van de ontvreemde of verlorene zaak dezelve op eene kermis of openbare markt, of op eene publieke verkooping, of van een koopman, die zoodanig soort van zaken verkoopt, gekocht heeft, kan de oorspronkelijke eigenaar de teruggave daarvan niet bekomen, dan vergoeding van den prijs, welken de kooper voor dezelve steed heeft.

1908. De prescriptien, welke op het tijdstip der publicatie van het wetboek begonnen waren, moeten overeenkomstig de oude wetten geregeld worden:

Niettemin zullen de prescriptien, welke op het voornoemde tijdstip begonnen waren, doch tot welker vervulling, volgens de oude wetten, nog meer dan dertig jaren, te rekenen van de gemelde publicatie, gevorderd werden, door den nu in te voeren termijn van dertig jaren afloopen.

II. Het tegenwoordig besluit zal worden gepubliceerd en in het bulletin der wetten geinsereerd.

III. Onze minister van justitie en politie is belast met de executie van het tegenwoordig besluit.

Gegeven in het koninklijk paleis te Amsterdam, den 24sten van sprokkelmaand van het jaar 1809, en van onze regering het vierde.

LODEWYK.

REGISTER

OP HET

WETBOEK NAPOLEON

INGERIGT VOOR HET

KONINGRIJK HOLLAND.

INLEIDING.

Van de bekendmaking, de uitwerkselen en de toepassing der wetten in het algemeen . . . . . Art. 1

EERSTE BOEK.

VAN DE PERSOONLIJKE REGTEN.

TITEL 1. *Van het genot en van het verlies der burgerlijke regten*

HOOFDST. 1. *Van het genot der burgerlijke regten* Art. 1.
HOOFDST. 2. *Van het verlies der burgerlijke regten* — 17.

TITEL 2. *Van de bescheiden of acten van den burgerlijken staat* . . . . . — 19.

TITEL 3. *Van domicilie of woonstede* . . . . — 22.

TITEL 4. *Van afwezenden* . . . . . — 32.

TITEL 5. *Van het huwelijk.*

HOOFDST. 1. *Van trouwbeloften* . . . . . — 46.
HOOFDST. 2. *Van huwelijksche voorwaarden* . . — 57.
HOOFDST. 3. *Van de vereischten des huwelijks* . . — 99.
HOOFDST. 4. *Van ondertrouw en voltrekking des huwelijks* . . . . . — 112.
HOOFDST. 5. *Van het stuiten der geboden* . . . — 135.
HOOFDST. 6. *Van de gevolgen des huwelijks, ten aanzien zoo van de personen als van de goederen der echtgenooten.*

AFDEEL. 1. *Algemeene bepalingen* . . . . . — 140.
AFDEEL. 2. *Van de voogdij van den man* . . . — 147.
AFDEEL. 3. *Van gemeenschap van goederen en van gemeenschap van winst en verlies.*

STUK 1. *Van gemeenschap van goederen* . . — 172.
STUK 2. *Van gemeenschap van winst en verlies* — 179.
STUK 3. *Gemeenschap door overeenkomst niet op te heffen* . . . . . — 191.
STUK 4. *Hoe gemeenschap eindigt* . . . . . — 192.
STUK 5. *Van scheiding van den gemeenen boedel* — 194.
STUK 6. *Van afrekening wegens winst en verlies* — 195.
STUK 7. *Van voortduring der gemeenschap van goederen na den dood* . . . . . — 196.

HOOFDST. 7. *Van dissolutie of ontbinding des huwelijks* . . . . . — 197.
HOOFDST. 8. *Van tweede huwelijken* . . . . . — 200.

TITEL 6. *Van nulliteit of nietigheid des huwelijks, echtscheiding en separatie.*

HOOFDST. 1. *Van nulliteit des huwelijks en echtscheiding.*

AFDEEL. 1. *Van nulliteit des huwelijks* . . . — 215.
AFDEEL. 2. *Van echtscheiding* . . . . . — 218.
HOOFDST. 2. *Van separatie* . . . . . — 229.

TITEL 7. *Van de betrekking tusschen ouders en kinderen.*

HOOFDST. 1. *Van wettige kinderen* . . . . . — 242.
HOOFDST. 2. *Hoe de staat van wettige kinderen bewezen wordt* . . . . . — 249.
HOOFDST. 3. *Van onechte kinderen en van derzelver wettiging of legitimatie.*

AFDEEL. 1. *Van onechte kinderen in het algemeen* — 266.
AFDEEL. 2. *Van erkentenis van onechte kinderen, en het verder bewijs van derzelver staat* . . . . . — 271.

AFDEEL. 6. *Van wettiging van onechte kinderen* Art. 268.
STUK 1. *Van wettiging door opgevolgd huwelijk* — 269.
STUK 2. *Van wettiging door brieven van legitimatie* — 271.
HOOFDST. 4. *Van de verpligting tot onderhoud* — 273.
HOOFDST. 5. *Van de ouderlijke magt* — 279.

TITEL 8. *Van minderjarigheid en van voogdij.*
HOOFDST. 1. *Van minderjarigheid* — 289.
HOOFDST. 2. *Van voogdij* — 290.
AFDEEL. 1. *Van voogdij van vader, moeder en andere personen, en van aanstelling van voogden bij testament of acte* — 295.
AFDEEL. 2. *Van aanstelling van voogden door de weeskamer of het geregt, en van oppervoogdij* — 301.
AFDEEL. 3. *Van toeziende voogden* — 309.
AFDEEL. 4. *Van de redenen, die van eene voogdij verschoonen* — 323.
AFDEEL. 5. *Wie geen voogden mogen zijn, en wie van eene voogdij moeten afgezet worden* — 327.
AFDEEL. 6. *Van de administratie of het bestuur der voogden* — 329.
AFDEEL. 7. *Van het eindigen der voogdij, en van het doen van rekening en verantwoording* — 367.

TITEL 9. *Van emancipatie of ontslag uit de magt van ouders of voogden* — 389.
TITEL 10. *Van meerderjarigheid en van curatele.*
HOOFDST. 1. *Van meerderjarigheid* — 395.
HOOFDST. 2. *Van curatele* — 396.

TWEEDE BOEK.

VAN DE ZAKEN EN DE VERSCHILLENDE WIJZIGINGEN VAN EIGENDOM.

TITEL 1. *Van de verdeeling der zaken* Art. 416.
HOOFDST. 1. *Van onroerende goederen* — 417.
HOOFDST. 2. *Van roerende goederen* — 425.
HOOFDST. 3. *Van de goederen, in betrekking tot derzelver bezitters* — 432.
TITEL 2. *Van eigendom* — 439.
HOOFDST. 1. *Van het regt van accessie op het geen door de zaak wordt voortgebragt* — 444.
HOOFDST. 2. *Van het regt van accessie, ten aanzien van het geen zich met de zaak vereenigt, en met dezelve een geheel uitmaakt* — 447.
TITEL 3. *Van bezitregt* — 459.
TITEL 4. *Van vruchtgebruik of lijftogt, van gebruik, bewoning, tiendregt, regt van opstal en cijnsregt.*
HOOFDST. 1. *Van vruchtgebruik of lijftogt* — 467.
AFDEEL. 1. *Van de regten van den vruchtgebruiker* — 471.
AFDEEL. 2. *Van de verpligtingen van den vruchtgebruiker* — 489.
AFDEEL. 3. *Hoe vruchtgebruik eindigt* — 505.
HOOFDST. 2. *Van gebruik en van bewoning* — 512.
HOOFDST. 9. *Van tiendregt, regt van opstal en cijnsregt.*
AFDEEL. 1. *Van tiendregt* — 523.
AFDEEL. 2. *Van regt van opstal* — 529.
AFDEEL. 3. *Van cijns- of tijnsregt* — 532.
TITEL 6. *Van servituten of erfdienstbaarheden, en erfscheidingen.*
HOOFDST. 1. *Algemeene bepalingen* — 535.
HOOFDST. 2. *Van erfscheidingen* — 553.
HOOFDST. 3. *Van drop of waterloop* — 570.
HOOFDST 4. *Van vensters, van licht of gezigt op of over het erf van den buurman* — 571.
HOOFDST. 5. *Van overgang en uitweg* — 573.
HOOFDST. 6. *Van verdere servituten* — 578.

DERDE BOEK.

VAN VERSCHILLENDE WIJZEN EN TITELS, OF EN UIT KRACHTE VAN WELKE EIGENDOM VERKREGEN WORDT.

Algemeene bepalingen Art. 581.
TITEL 1. *Van erfvolging.*
HOOFDST. 1. *Algemeene bepalingen* — 596
HOOFDST. 2. *Van erfvolging bij testament.*
AFDEEL. 1. *Wie testament mogen maken* — 600.
AFDEEL. 2. *Wie uit kracht van testament voordeel mogen genieten* — 609.
AFDEEL. 3. *Van den vorm der testamenten* — 620.
AFDEEL. 4. *Van institutien of erfstellingen* — 657.
AFDEEL. 5. *Van substitutien of onder-erfstellingen* — 717.
AFDEEL. 6. *Van fideicommissen of erfstellingen over de hand* Art. 730.
AFDEEL. 7. *Van legaten of makingen* — 769.
AFDEEL. 8. *Hoe testamenten te niet gaan* — 835.
HOOFDST. 3. *Van erfvolging bij versterf.*
AFDEEL. 1. *Algemeene bepalingen* — 849.
AFDEEL. 2. *Van representatie of plaatsvervulling* — 860.
AFDEEL. 3. *Van erfvolging bij versterf in de nedergaande linie* — 866.
AFDEEL. 4. *Van erfvolging bij versterf in de opgaande linie* — 867.
AFDEEL. 5. *Van erfvolging bij versterf, in de zijdlinie* — 872.
AFDEEL. 6. *Van onregelmatige erfvolging bij versterf* — 877.
HOOFDST. 4. *Van executeurs en administrateurs* — 882.
HOOFDST. 5. *Van het aanvaarden, en repudieren of verwerpen eener erfenis of legaat.*
AFDEEL. 1. *Van het aanvaarden eener erfenis of legaat* — 913.
AFDEEL. 2. *Van het repudieren of verwerpen eener erfenis of legaat* — 928.
AFDEEL. 3. *Van beraad en van beneficie van inventaris* — 938.
AFDEEL. 4. *Van vacerende erfenissen* — 955.
HOOFDST. 6. *Van boedelscheiding en van collatie of inbreng.*
AFDEEL. 1. *Van boedelscheiding* — 961.
AFDEEL. 2. *Van collatie of inbreng* — 984.
AFDEEL. 3. *Van de betaling der schulden* — 997.
AFDEEL. 4. *Van de gevolgen van boedelscheiding, en van vrijwaring van het aanbedeelde* —
AFDEEL. 5. *Van vernietiging of rescissie van dangegane boedelscheiding* —
TITEL 2. *Van contracten of conventionele verbindtenissen in het algemeen.*
HOOFDST. 1. *Voorafgaande bepalingen* — 1012.
HOOFDST. 2. *Van de wezenlijke vereischten der overeenkomsten* — 1021.
AFDEEL. 1. *Van toestemming* — 1022.
AFDEEL. 2. *Van de bekwaamheid der contracterende partijen* — 1026.
AFDEEL. 3. *Van het onderwerp der overeenkomsten* — 1042.
AFDEEL. 4. *Van de oorzaak der verbindtenissen* — 1047.
HOOFDST. 3. *Van de gevolgen der verbindtenissen.*
AFDEEL. 1. *Algemeene bepalingen* — 1050.
AFDEEL. 2. *Van verbindtenissen om iets te geven* — 1052.
AFDEEL. 3. *Van verbindtenissen om iets te verrigten of niet te verrigten* — 1056.
AFDEEL. 4. *Van kosten, schaden en interessen* — 1060.
AFDEEL. 5. *Van de uitlegging der overeenkomsten* — 1068.
AFDEEL. 6. *Van de gevolgen der overeenkomsten, ten aanzien van derden* — 1077.
HOOFDST. 4. *Van de verschillende soorten van verbindtenissen.*
AFDEEL. 1. *Van conditionele of voorwaardelijke verbindtenissen* — 1080.
AFDEEL. 2. *Van verbindtenissen met of zonder tijdsbepaling* — 1095.
AFDEEL. 3. *Van verbindtenissen met bijvoeging van plaats* — 1100.
AFDEEL. 4. *Van alternative verbindtenissen* — 1102.
AFDEEL. 5. *Van solidaire verbindtenissen* — 1110.
AFDEEL. 6. *Van deelbare en ondeelbare verbindtenissen* — 1130.
AFDEEL. 7. *Van verbindtenissen met beding van penaliteit* — 1135.
HOOFDST. 5. *Op welke wijze verbindtenissen te niet gaan* — 1143.
AFDEEL. 1. *Van betaling.*
STUK 1. *Van betaling in het algemeen* — 1144.
STUK 2. *Van betaling met surrogatie* — 1159.
STUK 3. *Waar gedane betaling op toe- of afgerekend wordt* — 1164.
STUK 4. *Van aanbod van betaling en consignatie* — 1168.
STUK 5. *Van cessie of boedelafstand* — 1176.
STUK 6. *Van atterminatie of uitstel van betaling* — 1184.
AFDEEL. 2. *Van novatie* — 1187.
AFDEEL. 3. *Van kwijtschelding van schuld* — 1197.
AFDEEL. 4. *Van compensatie* — 1208.
AFDEEL. 5. *Van confusie of schuldvermenging* — 1220.
AFDEEL. 6. *Van het vergaan der verschuldigde zaak* — 1225.
AFDEEL. 7. *Van vernietiging of rescissie van aangegane overeenkomsten* —
HOOFDST. 6. *Hoe verbindtenissen en de holdoening derzelve worden bewezen* —
AFDEEL. 1. *Van bewijs door geschrift.*

STUK 1. *Van openbare en autentieke titels of bescheiden* . . . . . Art. 1232.
STUK 2. *Van onderhandsch geschrift* . . . — 1241.
STUK 3. *Van kerfstokken* . . . . . — 1251.
STUK 4. *Van kopijen van oorspronkelijke titels of bescheiden* . . . . . — 1252.
STUK 5. *Van schriftelijke erkentenissen en confirmatien* . . . . . — 1255.
AFDEEL. 2. *Van bewijs door getuigen* . . . . — 1259.
AFDEEL. 3. *Van presumtien of vermoedens* . . — 1274.
STUK 1. *Van wettelijke presumtien* . . . . — 1275.
STUK 2. *Van presumtien, die niet door de wet daargesteld worden* . . . . . — 1278.
AFDEEL. 4. *Van confessie of bekentenis* . . . — 1279.
AFDEEL. 5. *Van den eed* . . . . . — 1282.
STUK 1. *Van den beslissenden eed* . . . — 1283.
STUK 2. *Van den eed, die door den regter ambtshalve wordt opgelegd* . . — 1291.
STUK 3. *Algemeene bepaling omtrent het bewijs* . . . . . — 1295.

TITEL 3. *Van verbindtenissen buiten overeenkomst* . . . . . — 1296.
HOOFDST. 1. *Van quasi-contracten* . . . . — 1297.
HOOFDST. 2. *Van delicten of quasi-delicten* . . — 1313.
TITEL 4. *Van het huwelijks-contract, en de wederzijdsche regten der echtgenooten* . . . . . — 1329.
TITEL 5. *Van donatie of schenking* . . . — 1330.
TITEL 6. *Van koop en verkoop.*
HOOFDST. 1. *Van den aard en vereischten van koop en verkoop* . . . . . — 1356.
HOOFDST. 2. *Wie koopen en verkoopen mogen* . . — 1369.
HOOFDST. 3. *Wat verkoopbaar is* . . . . — 1373.
HOOFDST. 4. *Van de pligten der verkoopers.*
AFDEEL. 1. *Algemeene bepalingen* . . . . — 1377.
AFDEEL. 2. *Van levering* . . . . . — 1379.
AFDEEL. 3. *Van vrijwaring* . . . . . — 1398.
STUK 1. *Van vrijwaring, in geval van evictie* — 1399.
STUK 2. *Van vrijwaring, wegens gebrek aan de verkochte zaak* . . . . — 1414.
HOOFDST. 5. *Van de pligten van den kooper* . . — 1423.
HOOFDST. 6. *Van het te niet gaan van koop en verkoop* . . . . . — 1431.
AFDEEL. 1. *Van het vermogen om het verkochte weder intekoopen* . . . . — 1432.
AFDEEL. 2. *Van rescissie van verkoop, ter zake van lesie of benadeeling* . . . — 1446.
HOOFDST. 7. *Van openbaren verkoop van in het gemeen zijnde goederen* . . . . — 1458.
HOOFDST. 8. *Van den verkoop van eene inschuld, erfenis en andere onligchamelijke zaken* . . . . . — 1460.
TITEL 7. *Van ruiling* . . . . . — 1471.
TITEL 8. *Van huur en verhuring, erfpachtsregt en regt van beklemming.*
HOOFDST. 1. *Algemeene bepalingen* . . . . — 1477.
HOOFDST. 2. *Van huur en verhuring van zaken* — 1481.
AFDEEL. 1. *Van huur en verhuring van huizen en landen in het algemeen* . . — 1482.
AFDEEL. 2. *Van huur van huizen in het bijzonder* . . . . . — 1516.
AFDEEL. 3. *Van huur van landen in het bijzonder* . . . . . — 1526.
HOOFDST. 3. *Van huur van diensten* . . . — 1542.
AFDEEL. 1. *Van huur van dienstboden* . . . — 1543.
AFDEEL. 2. *Van voerlieden en schippers* . . — 1545.
AFDEEL. 3. *Van aannemers en ambachtslieden* . — 1550.
HOOFDST. 4. *Van erfpachtsregt en regt van beklemming* . . . . . — 1503.
TITEL 9. *Van contract van societeit.*
HOOFDST. 1. *Algemeene bepalingen* . . . . — 1577.
HOOFDST. 2. *Van de verschillende soorten van societeiten* . . . . . — 1580.
AFDEEL. 1. *Van algemeene societeiten* . . . — 1581.
AFDEEL. 2. *Van bijzondere societeiten* . . . — 1585.
HOOFDST. 3. *Van de verbindtenissen van de geassocieerden, zoo onderling als met betrekking tot derden.*
AFDEEL. 1. *Van de onderlinge verpligtingen der geassocieerden* . . . . — 1587.
AFDEEL. 2. *Van de verbindtenissen der geassocieerden ten aanzien van derden* . — 1606.
HOOFDST. 4. *Van de verschillende wijze, waarop eene societeit eindigt* . . . . — 1609.
Bepaling betrekkelijk de societeiten van commercie . . . . . — 1617.

TITEL 10. *Van leening* . . . . . Art. 1618.
HOOFDST. 1. *Van bruikleening of commodaat.*
AFDEEL. 1. *Van den aard van bruikleening* . . — 1619.
AFDEEL. 2. *Van de verpligtingen van den geen', die iets ter bruikleen ontvangt* . — 1624.
AFDEEL. 3. *Van de verpligtingen van den uitleener* . . . . . — 1632.
HOOFDST. 2. *Van verbruikleening of eenvoudige leening.*
AFDEEL. 1. *Van den aard der verbruikleening* . — 1636.
AFDEEL. 2. *Van de verpligtingen des uitleeners* — 1641.
AFDEEL. 3. *Van de verpligtingen van den geen', die iets ter leen ontvangt* . . . — 1645.
HOOFDST. 3. *Van terleengeven op interessen* . . — 1648.
TITEL 11. *Van bewaarneming en sequestratie.*
HOOFDST. 1. *Van bewaarneming in het algemeen, en de verschillende soorten van dezelve* . . . . . — 1658.
HOOFDST. 2. *Van eigenlijk gezegde bewaarneming.*
AFDEEL 1. *Van den aard en het wezen der bewaarneming* . . . . . — 1660.
AFDEEL. 2. *Van vrijwillige bewaarneming* . . — 1664.
AFDEEL. 3. *Van de verpligtingen van den bewaarnemer* . . . . . — 1670.
AFDEEL. 4. *Van de verpligtingen van den bewaargever* . . . . . — 1690.
AFDEEL. 5. *Van bewaarneming uit noodzaak* . — 1692.
HOOFDST. 3. *Van sequestratie.*
AFDEEL. 1. *Van de verschillende soorten van sequestratie* . . . . . — 1699.
AFDEEL. 2. *Van sequestratie bij overeenkomst* . — 1700.
AFDEEL. 3. *Van geregtelijke sequestratie* . . — 1705.
TITEL 12. *Van kans-contracten* . . . . . — 1708.
HOOFDST. 1. *Van spel en weddingschap* . . . — 1709.
HOOFDST. 2. *Van contracten van lijfrenten* . . — 1712.
AFDEEL. 1. *Van de vereischten van lijfrenten* . — 1712.
AFDEEL. 2. *Van de gevolgen van lijfrente, ten aanzien van de partijen, die gecontracteerd hebben* . . . . — 1721.
TITEL 13. *Van mandaat of lastgeving.*
HOOFDST. 1. *Van den aard en den vorm van lastgeving* . . . . . — 1727.
HOOFDST. 2. *Van de verpligtingen van den mandataris of lasthebber* . . . . — 1734.
HOOFDST. 3. *Van de verpligtingen van den lastgever* . . . . . — 1741.
HOOFDST. 4. *Van de verschillende wijze, waarop lastgeving eindigt* . . . . . — 1746.
TITEL 14. *Van borgtogt.*
HOOFDST. 1. *Van den aard en strekking van borgtogt* . . . . . — 1754.
HOOFDST. 2. *Van het gevolg van borgtogt.*
AFDEEL. 1. *Van het gevolg van borgtogt tusschen den schuldeischer en den borg* . — 1764.
AFDEEL. 2. *Van het gevolg van borgtogt tusschen den schuldenaar en den borg* . . — 1768.
AFDEEL. 3. *Van het gevolg van borgtogt met betrekking tot de medeborgen* . . . — 1773.
HOOFDST. 3. *Van het te niet gaan van borgtogt* . — 1774.
HOOFDST. 4. *Van legalen en judicialen borgtogt.* — 1780.
TITEL 15. *Van transactien of accoorden* . . — 1780.
TITEL 16. *Van perseneel arrest in civiele zaken* — 1799.
TITEL 17. *Van regt van pand of hijpotheek.*
HOOFDST. 1. *Van pandregt uit overeenkomst* . — 1801.
HOOFDST. 2. *Van pandregt uit de wet* . . . — 1828.
HOOFDST. 3. *Van regt van preferentie* . . . — 1838.
TITEL 18. *Van het arresteren van goederen* . — 1840.
TITEL 19. *Van prescriptie of verjaring.*
HOOFDST. 1. *Algemeene bepalingen* . . . . — 1853.
HOOFDST. 2. *Van bezit in betrekking tot prescriptie* — 1854.
HOOFDST. 3. *Van de oorzaken, die de prescriptie verhinderen* . . . . . — 1866.
HOOFDST. 4. *Van de oorzaken, die de prescriptie interrumperen, of die dezelve opschorten.*
AFDEEL. 1. *Van de oorzaken, die de prescriptie interrumperen* . . . . . — 1872.
AFDEEL. 2. *Van de oorzaken, die de prescriptie opschorten* . . . . . — 1880.
HOOFDST. 5. *Van den vereischten tijd tot prescriptie.*
AFDEEL. 1. *Algemeene bepalingen* . . . . — 1887.
AFDEEL. 2. *Van de dertigjarige prescriptie* . — 1889.
AFDEEL. 3. *Van de tien- en twintig-jarige prescriptie* . . . . . — 1890.
AFDEEL. 4. *Van eenige bijzondere prescriptien* — 1903.

BIJ HET BUREAU DER KONINKLIJKE COURANT, te *Amsterdam*.